

Codul de Procedura Civila

din 01/07/2010
Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 485 din 15/07/2010

al Romaniei

TITLUL PRELIMINAR

Domeniul de reglementare al Codului de procedura civila si principiile fundamentale ale procesului civil

CAPITOLUL I

Domeniul de reglementare al Codului de procedura civila

Obiectul si scopul Codului de procedura civila

Art. 1. - (1) Codul de procedura civila, denumit in continuare codul, stabileste regulile de competenta si de judecare a cauzelor civile, precum si cele de executare a hotararilor instantelor si a altor titluri executorii, in scopul infaptuirii justitiei in materie civila.

(2) In infaptuirea justitiei, instantele judecatoresti indeplinesc un serviciu de interes public, asigurand respectarea ordinii de drept, a libertatilor fundamentale, a drepturilor si intereselor legitime ale persoanelor fizice si persoanelor juridice, aplicarea legii si garantarea suprematiei acesteia.

Aplicabilitatea generala a Codului de procedura civila

Art. 2. - (1) Dispozitiile prezentului cod constituie procedura de drept comun in materie civila.

(2) De asemenea, dispozitiile prezentului cod se aplica si in materiile reglementate de alte legi, in masura in care acestea nu cuprind dispozitii contrare.

(3) In sensul prezentului cod, prin materie civila se intelege orice raport de drept privat si de drept public, cu exceptia celor supuse legii penale, daca prin lege nu se dispune altfel.

Aplicarea prioritara a tratatelor internationale privitoare la drepturile omului

Art. 3. - (1) In materiile reglementate de prezentul cod, dispozitiile privind drepturile si libertatile persoanelor vor fi interpretate si aplicate in concordanta cu Constitutia, Declaratia Universala a Drepturilor Omului, cu pactele si cu celelalte tratate la care Romania este parte.

(2) Daca exista neconcordanțe între pactele si tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care Romania este parte, si prezentul cod, au prioritate reglementarile internationale, cu exceptia cazului in care prezentul cod contine dispozitii mai favorabile.

Aplicarea prioritara a dreptului comunitar

Art. 4. - In materiile reglementate de prezentul cod, normele obligatorii ale dreptului comunitar se aplica in mod prioritar, indiferent de calitatea sau de statutul partilor.

CAPITOLUL II

Principiile fundamentale ale procesului civil

Indatoririle privind primirea si solutionarea cererilor

Art. 5. - (1) Judecatorii au indatorirea sa primeasca si sa solutioneze orice cerere de competenta instantelor judecatoresti, potrivit legii. Acestia nu pot refuza sa judece pe motiv ca legea nu prevede, este

neclara sau incompleta.

(2) Este interzis judecatorului sa stabileasca dispozitii general obligatorii prin hotararile pe care le pronunta in cauzele ce ii sunt supuse judecatii.

Dreptul la un proces echitabil, in termen optim si previzibil

Art. 6. - (1) Orice persoana are dreptul la judecarea cauzei sale in mod echitabil, in termen optim si previzibil, de catre o instanta independenta, impartiala si stabilita de lege. In acest scop, instanta este datoare sa dispuna toate masurile permise de lege si sa asigure desfasurarea cu celeritate a judecatii.

(2) Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si in faza executarii silite.

Legalitatea

Art. 7. - (1) Procesul civil se desfasoara in conformitate cu dispozitiile legii.

(2) Judecatorul are indatorirea de a asigura respectarea dispozitiilor legii privind realizarea drepturilor si indeplinirea obligatiilor partilor din proces.

Egalitatea

Art. 8. - In procesul civil partilor le este garantata exercitarea drepturilor procesuale, in mod egal si fara discriminari.

Dreptul de dispozitie al partilor

Art. 9. - (1) Procesul civil poate fi pornit la cererea celui interesat sau, in cazurile anume prevazute de lege, la cererea altei persoane, organizatii ori a unei autoritati sau institutii publice ori de interes public.

(2) Obiectul si limitele procesului sunt stabilite prin cererile si apararile partilor.

(3) In conditiile legii, partea poate, dupa caz, renunta la judecarea cererii de chemare in judecata sau la insusi dreptul pretins, poate recunoaste pretentiile partii adverse, se poate invoi cu aceasta pentru a pune capat, in tot sau in parte, procesului, poate renunta la exercitarea cailor de atac ori la executarea unei hotarari. De asemenea, partea poate dispune de drepturile sale in orice alt mod permis de lege.

Obligatiile partilor in desfasurarea procesului

Art. 10. - (1) Partile au obligatia sa indeplineasca actele de procedura in conditiile, ordinea si termenele stabilite de lege sau de judecator, sa isi probeze pretentiile si apararile, sa contribuie la desfasurarea fara intarziere a procesului, urmarind, tot astfel, finalizarea acestuia.

(2) Daca o parte detine un mijloc de proba, judecatorul poate, la cererea celeilalte parti sau din oficiu, sa dispuna infatisarea acestuia, sub sanctiunea platii unei amenzi judiciare.

Obligatiile tertilor in desfasurarea procesului

Art. 11. - Orice persoana este obligata, in conditiile legii, sa sprijine realizarea justitiei. Cel care, fara motiv legitim, se sustrage de la indeplinirea acestei obligatii poate fi constrans sa o execute sub sanctiunea platii unei amenzi judiciare si, daca este cazul, a unor daune-interese.

Buna-credinta

Art. 12. - (1) Drepturile procesuale trebuie exercitate cu buna-credinta, potrivit scopului in vederea caruia au fost recunoscute de lege si fara a se incalca drepturile procesuale ale altei parti.

(2) Partea care isi exercita drepturile procesuale in mod abuziv raspunde pentru prejudiciile materiale si morale cauzate. Ea va putea fi obligata, potrivit legii, si la plata unei amenzi judiciare.

(3) De asemenea, partea care nu isi indeplineste cu buna-credinta obligatiile procesuale raspunde potrivit alin. (2).

Dreptul la aparare

Art. 13. - (1) Dreptul la aparare este garantat.

(2) Partile au dreptul, in tot cursul procesului, de a fi reprezentate sau, dupa caz, asistate in conditiile legii. In recurs, cererile si concluziile partilor nu pot fi formulate si sustinute decat prin avocat sau, dupa caz, consilier juridic, cu exceptia situatiei in care partea sau mandatarul acesteia, sot ori ruda pana la gradul al doilea inclusiv, este licentiata in drept.

(3) Partilor li se asigura posibilitatea de a participa la toate fazele de desfasurare a procesului. Ele pot sa ia cunostinta de cuprinsul dosarului, sa propuna probe, sa isi faca aparari, sa isi prezinte sustinerile in scris si oral si sa exercite caile legale de atac, cu respectarea conditiilor prevazute de lege.

(4) Instanta poate dispune infatisarea in persoana a partilor, chiar atunci cand acestea sunt reprezentate.

Contradictorialitatea

Art. 14. - (1) Instanta nu poate hotari asupra unei cereri decat dupa citarea sau infatisarea partilor, daca legea nu prevede altfel.

(2) Partile trebuie sa isi faca cunoscute reciproc si in timp util, direct sau prin intermediul instantei, dupa caz, motivele de fapt si de drept pe care isi intemeiaza pretentiile si apararile, precum si mijloacele de proba de care inteleg sa se foloseasca, astfel incat fiecare dintre ele sa isi poata organiza apararea.

(3) Partile au obligatia de a expune situatia de fapt la care se refera pretentiile si apararile lor in mod corect si complet, fara a denatura sau omite faptele care le sunt cunoscute. Partile au obligatia de a expune un punct de vedere propriu fata de afirmatiile partii adverse cu privire la imprejurari de fapt relevante in cauza.

(4) Partile au dreptul de a discuta si argumenta orice chestiune de fapt sau de drept invocata in cursul procesului de catre orice participant la proces, inclusiv de catre instanta din oficiu.

(5) Instanta este obligata, in orice proces, sa supuna discutiei partilor toate cererile, exceptiile si imprejurarile de fapt sau de drept invocate.

(6) Instanta isi va intemeia hotararea numai pe motive de fapt si de drept, pe explicatii sau pe mijloace de proba care au fost supuse, in prealabil, dezbaterii contradictorii.

Oralitatea

Art. 15. - Procesele se dezbat oral, cu exceptia cazului in care legea dispune altfel sau cand partile solicita expres instantei ca judecata sa se faca numai pe baza actelor depuse la dosar.

Nemijlocirea

Art. 16. - Probele se administreaza de catre instanta care judeca procesul, cu exceptia cazurilor in care legea stabileste altfel.

Publicitatea

Art. 17. - Sedintele de judecata sunt publice, in afara de cazurile prevazute de lege.

Limba desfasurarii procesului

Art. 18. - (1) Procesul civil se desfasoara in limba romana.

(2) Cetatenii romani apartinand minoritatilor nationale au dreptul sa se exprime in limba materna in fata instantelor de judecata, in conditiile legii.

(3) Cetatenii straini si apatrizii care nu inteleg sau nu vorbesc limba romana au dreptul de a lua cunostinta de toate actele si lucrarile dosarului, de a vorbi in instanta si de a pune concluzii, prin interpret.

(4) Cererile si actele procedurale se intocmesc numai in limba romana.

Continuitatea

Art. 19. - Judecatorul investit cu solutionarea cauzei nu poate fi inlocuit pe durata procesului decat pentru motive temeinice, in conditiile legii.

Respectarea principiilor fundamentale

Art. 20. - Judecatorul are indatorirea sa asigure respectarea si sa respecte el insusi principiile fundamentale ale procesului civil, sub sanctiunile prevazute de lege.

Inercarea de impacare a partilor

Art. 21. - (1) Judecatorul va recomanda partilor solutionarea amiabila a litigiului prin mediere, potrivit legii speciale.

(2) In tot cursul procesului, judecatorul va incerca impacarea partilor, dandu-le indrumarile necesare, potrivit legii.

Rolul judecatorului in aflarea adevarului

Art. 22. - (1) Judecatorul solutioneaza litigiul conform regulilor de drept care ii sunt aplicabile.

(2) Judecatorul are indatorirea sa staruie, prin toate mijloacele legale, pentru a preveni orice greseala privind aflarea adevarului in cauza, pe baza stabilirii faptelor si prin aplicarea corecta a legii, in scopul pronuntarii unei hotarari temeinice si legale. In acest scop, cu privire la situatia de fapt si motivarea in drept pe care partile le invoca, judecatorul este in drept sa le ceara sa prezinte explicatii, oral sau in scris, sa puna in dezbaterea acestora orice imprejurari de fapt sau de drept, chiar daca nu sunt mentionate in cerere sau in intampinare, sa dispuna administrarea probelor pe care le considera necesare, precum si alte masuri prevazute de lege, chiar daca partile se impotrivesc.

(3) Judecatorul poate dispune introducerea in cauza a altor persoane, in conditiile legii. Persoanele astfel introduse in cauza vor avea posibilitatea, dupa caz, de a renunta la judecata sau la dreptul pretins, de a achiesea la pretentiile reclamantului ori de a pune capat procesului printr-o tranzactie.

(4) Judecatorul da sau restabileste calificarea juridica a actelor si faptelor deduse judecatii, chiar daca partile le-au dat o alta denumire. In acest caz judecatorul este obligat sa puna in discutia partilor calificarea juridica exacta.

(5) Cu toate acestea, judecatorul nu poate schimba denumirea sau temeiul juridic in cazul in care partile, in virtutea unui acord expres privind drepturi de care, potrivit legii, pot dispune, au stabilit calificarea juridica si motivele de drept asupra carora au inteles sa limiteze dezbaterile, daca astfel nu se incalca drepturile sau interesele legitime ale altora.

(6) Judecatorul trebuie sa se pronunte asupra a tot ceea ce s-a cerut, fara insa a depasi limitele investirii, in afara de cazurile in care legea ar dispune altfel.

Respectul cuvenit justitiei

Art. 23. - (1) Cei prezenti la sedinta de judecata sunt datori sa manifeste respectul cuvenit fata de instanta si sa nu tulbure buna desfasurare a sedintei de judecata.

(2) Presedintele vegheaza ca ordinea si solemnitatea sedintei sa fie respectate, putand lua in acest scop orice masura prevazuta de lege.

CAPITOLUL III

Aplicarea legii de procedura civila

Legea aplicabila proceselor noi

Art. 24. - Dispozitiile legii noi de procedura se aplica numai proceselor si executarilor silite incepute dupa intrarea acesteia in vigoare.

Legea aplicabila proceselor in curs

Art. 25. - (1) Procesele in curs de judecata, precum si executarile silite incepute sub legea veche raman supuse acelei legi.

(2) Procesele in curs de judecata la data schimbarii competentei instantelor legal investite vor continua sa fie judecate de acele instante, potrivit legii sub care au inceput. In caz de trimitere spre rejudecare, dispozitiile legale privitoare la competenta, in vigoare la data cand a inceput procesul, raman aplicabile.

(3) In cazul in care instanta investita este desfiintata, dosarele se vor trimite din oficiu instantei competente potrivit legii noi. Dispozitiile alin. (1) raman aplicabile.

Legea aplicabila mijloacelor de proba

Art. 26. - (1) Conditii de admisibilitate si puterea doveditoare a probelor preconstituite si a prezumtiilor legale sunt guvernate de legea in vigoare la data producerii faptelor juridice care fac obiectul probatiunii.
(2) Administrarea probelor se face potrivit legii in vigoare la data administrarii lor.

Legea aplicabila hotararilor

Art. 27. - Hotararile raman supuse cailor de atac, motivelor si termenelor prevazute de legea sub care a inceput procesul.

Teritorialitatea legii de procedura

Art. 28. - (1) Daca prin lege nu se dispune altfel, dispozitiile legii de procedura se aplica proceselor de pe intregul teritoriu al tarii.

(2) In cazul raporturilor procesuale cu element de extraneitate, determinarea legii de procedura aplicabile se face potrivit normelor cuprinse in cartea a VII-a.

CARTEA I

Dispozitii generale

TITLUL I

Actiunea civila

Notiunea

Art. 29. - Actiunea civila este ansamblul mijloacelor procesuale prevazute de lege pentru protectia dreptului subiectiv pretins de catre una dintre parti sau a unei alte situatii juridice, precum si pentru asigurarea apararii partilor in proces.

Cererile in justitie

Art. 30. - (1) Oricine are o pretentie impotriva unei alte persoane ori urmareste solutionarea in justitie a unei situatii juridice are dreptul sa faca o cerere inaintea instantei competente.

(2) Cererile in justitie sunt principale, accesorii, aditionale si incidentale.

(3) Cererea principala este cererea introductiva de instanta. Ea poate cuprinde atat capete de cerere principale, cat si capete de cerere accesorii.

(4) Cererile accesorii sunt acele cereri a caror solutionare depinde de solutia data unui capat de cerere principal.

(5) Constituie cerere aditionala acea cerere prin care o parte modifica pretentiile sale anterioare.

(6) Cererile incidentale sunt cererile formulate in cadrul unui proces aflat in curs de desfasurare.

Apararile

Art. 31. - Apararile formulate in justitie pot fi de fond sau procedurale.

Conditii de exercitare a actiunii civile

Art. 32. - (1) Orice cerere poate fi formulata si sustinuta numai daca autorul acesteia:

a) poate sta in judecata, in conditiile legii;

b) are calitate procesuala;

c) formuleaza o pretentie;

d) justifica un interes.

(2) Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si in cazul apararilor.

Interesul de a actiona

Art. 33. - Interesul trebuie sa fie determinat, legitim, personal, nascut si actual. Cu toate acestea, chiar daca interesul nu este nascut si actual, se poate formula o cerere cu scopul de a preveni incalcarea unui drept subiectiv amenintat sau pentru a preintampina producerea unei pagube iminente si care nu s-ar putea repara.

Realizarea drepturilor afectate de un termen

Art. 34. - (1) Cererea pentru predarea unui bun la implinirea termenului contractual poate fi facuta chiar inainte de implinirea acestui termen.

(2) Se poate, de asemenea, cere, inainte de termen, executarea la termen a obligatiei de intretinere sau a altei prestatii periodice.

(3) Pot fi incuviintate, inainte de implinirea termenului, si alte cereri pentru executarea la termen a unor obligatii, ori de cate ori se va constata ca acestea pot preintampina o paguba insemnata pe care reclamantul ar incerca-o daca ar astepta implinirea termenului.

Constatarea existentei sau inexistentei unui drept

Art. 35. - Cel care are interes poate sa ceara constatarea existentei sau inexistentei unui drept. Cererea nu poate fi primita daca partea poate cere realizarea dreptului pe orice alta cale prevazuta de lege.

Legitimarea procesuala a altor persoane

Art. 36. - In cazurile si conditiile prevazute exclusiv prin lege, se pot introduce cereri sau se pot formula aparari si de persoane, organizatii, institutii sau autoritati, care, fara a justifica un interes personal, actioneaza pentru apararea drepturilor ori intereselor legitime ale unor persoane aflate in situatii speciale sau, dupa caz, in scopul ocrotirii unui interes de grup ori general.

Transmiterea calitatii procesuale

Art. 37. - Calitatea de parte se poate transmite legal sau conventional, ca urmare a transmisiunii, in conditiile legii, a drepturilor ori situatiilor juridice deduse judecatii.

Situatia procesuala a instrainatorului si a succesorilor sai

Art. 38. - (1) Daca in cursul procesului dreptul litigios este transmis prin acte intre vii cu titlu particular, judecata va continua intre partile initiale. Daca insa transferul este facut, in conditiile legii, prin acte cu titlu particular pentru cauza de moarte, judecata va continua cu succesorul universal ori cu titlu universal al autorului, dupa caz.

(2) In toate cazurile, succesorul cu titlu particular este obligat sa intervina in cauza, daca are cunostinta de existenta procesului, sau poate sa fie introdus in cauza, la cerere ori din oficiu. In acest caz, instanta va decide, dupa imprejurari si tinand seama de pozitia celorlalte parti, daca instrainatorul sau succesorul universal ori cu titlu universal al acestuia va ramane sau, dupa caz, va fi scos din proces. Daca instrainatorul sau, dupa caz, succesorul universal ori cu titlu universal al acestuia este scos din proces, judecata va continua numai cu succesorul cu titlu particular care va lua procedura in starea in care se afla la momentul la care acesta a intervenit sau a fost introdus in cauza.

(3) Hotararea pronuntata contra instrainatorului sau succesorului universal ori cu titlu universal al acestuia, dupa caz, va produce de drept efecte si contra succesorului cu titlu particular si va fi intotdeauna opozabila acestuia din urma, cu exceptia cazurilor in care a dobandit dreptul cu buna-credinta si nu mai poate fi evins, potrivit legii, de catre adevaratul titular.

Sanctiunea incalcarii conditiilor de exercitare a actiunii civile

Art. 39. - (1) Cererile facute de o persoana care nu are capacitate procesuala sunt nule sau, dupa caz, anulabile. De asemenea, in cazul lipsei calitatii procesuale sau a interesului, instanta va respinge cererea ori apararea formulata ca fiind facuta de o persoana sau impotriva unei persoane fara calitate ori ca lipsita de interes, dupa caz.

(2) Incalcarea dispozitiilor prezentului titlu poate, de asemenea, atrage aplicarea si a altor sanctiuni prevazute de lege, iar cel care a suferit un prejudiciu are dreptul de a fi despagubit, potrivit dreptului

comun.

TITLUL II

Participantii la procesul civil

CAPITOLUL I

Judecatorul. Incompatibilitatea

Cazurile de incompatibilitate

Art. 40. - (1) Judecatorul care a pronuntat o incheiere interlocutorie sau o hotarare prin care s-a solutionat cauza nu poate judeca aceeaasi pricina in apel, recurs, contestatie in anulare sau revizuire si nici dupa trimiterea spre rejudecare.

(2) De asemenea, nu poate lua parte la judecata cel care a fost martor, expert, arbitru, procuror, avocat, asistent judiciar, magistrat-asistent sau mediator in aceeaasi cauza.

(3) Nu poate lua parte la judecata nici judecatorul care si-a exprimat anterior parerea cu privire la solutie in cauza pe care a fost desemnat sa o judece.

Alte cazuri de incompatibilitate

Art. 41. - (1) Judecatorul este, de asemenea, incompatibil de a judeca in urmatoarele situatii:

1. cand exista imprejurari care fac justificata temerea ca el, sotul sau, ascendentii ori descendentii lor sau afinii lor, dupa caz, au un interes in legatura cu pricina care se judeca;

2. cand este sot, ruda sau afin pana la gradul al patrulea inclusiv cu avocatul ori reprezentantul unei parti sau daca este casatorit cu fratele ori cu sora sotului uneia dintre aceste persoane;

3. cand sotul sau fostul sau sot este ruda ori afin pana la gradul al patrulea inclusiv cu vreuna dintre parti;

4. daca el, sotul sau rudele lor pana la gradul al patrulea inclusiv ori afinii lor, dupa caz, sunt parti intr-un proces care se judeca la instanta la care una dintre parti este judecator;

5. daca intre el, sotul sau ori rudele lor pana la gradul al patrulea inclusiv sau afinii lor, dupa caz, si una dintre parti a existat un proces penal cu cel mult 5 ani inainte de a fi desemnat sa judece pricina. In cazul plangerilor penale formulate de parti in cursul procesului, judecatorul devine incompatibil numai in situatia punerii in miscare a actiunii penale impotriva sa;

6. daca este tutore sau curator al uneia dintre parti;

7. daca el, sotul sau, ascendentii ori descendentii lor au primit daruri sau promisiuni de daruri ori alte avantaje de la una dintre parti;

8. daca el, sotul sau ori una dintre rudele lor pana la gradul al patrulea inclusiv sau afinii lor, dupa caz, se afla in relatii de dusmanie cu una dintre parti, sotul ori rudele acesteia pana la gradul al patrulea inclusiv;

9. daca, atunci cand este investit cu solutionarea unei cai de atac, sotul sau o ruda a sa pana la gradul al patrulea inclusiv a participat, ca judecator sau procuror, la judecarea aceleiasi pricini inaintea altei instante;

10. daca este sot sau ruda pana la gradul al patrulea inclusiv sau afin, dupa caz, cu un alt membru al completului de judecata;

11. daca sotul, o ruda ori un afin al sau pana la gradul al patrulea inclusiv a reprezentat sau asistat partea in aceeaasi pricina inaintea altei instante;

12. atunci cand exista alte elemente care nasc in mod intemeiat indoilei cu privire la impartialitatea sa.

(2) Dispozitiile alin. (1) privitoare la sot se aplica si in cazul concubinilor.

Abtinerea

Art. 42. - (1) Inainte de primul termen de judecata grefierul de sedinta va verifica, pe baza dosarului cauzei, daca judecatorul acesteia se afla in vreunul dintre cazurile de incompatibilitate prevazute la art. 40 alin. (1) si (2) si, cand este cazul, va intocmi un referat corespunzator.

(2) Judecatorul care stie ca exista un motiv de incompatibilitate in privinta sa este obligat sa se abtina de la judecarea pricinii.

(3) Declaratia de abtinere se face in scris de indata ce judecatorul a cunoscut existenta cazului de incompatibilitate sau verbal in sedinta, fiind consemnata in incheiere.

Recuzarea

Art. 43. - (1) Judecatorul aflat intr-o situatie de incompatibilitate poate fi recuzat de oricare dintre parti

inainte de inceperea oricarei dezbateri.

(2) Cand motivele de incompatibilitate s-au ivit ori au fost cunoscute de parte doar dupa inceperea dezbaterilor, aceasta trebuie sa solicite recuzarea de indata ce acestea ii sunt cunoscute.

Exceptii

Art. 44. - In cazurile prevazute la art. 40, judecatorul nu poate participa la judecata, chiar daca nu s-a abtinut ori nu a fost recuzat.

Judecatorii care pot fi recuzati

Art. 45. - Pot fi recuzati numai judecatorii care fac parte din completul de judecata caruia pricina i-a fost repartizata pentru solutionare.

Cererea de recuzare. Conditii

Art. 46. - (1) Cererea de recuzare se poate face verbal in sedinta sau in scris pentru fiecare judecator in parte, aratandu-se cazul de incompatibilitate si probele de care partea intelege sa se foloseasca.

(2) Este inadmisibila cererea in care se invoca alte motive decat cele prevazute la art. 40 si 41.

(3) Sunt, de asemenea, inadmisibile cererea de recuzare privitoare la alti judecatori decat cei prevazuti la art. 45, precum si cererea indreptata impotriva aceluiasi judecator pentru acelasi motiv de incompatibilitate.

(4) Nerespectarea conditiilor prezentului articol atrage inadmisibilitatea cererii de recuzare. In acest caz, inadmisibilitatea se constata chiar de completul in fata caruia s-a formulat cererea de recuzare, cu participarea judecatorului recuzat.

Abtinerea judecatorului recuzat

Art. 47. - (1) Judecatorul impotriva caruia este formulata o cerere de recuzare poate declara ca se abtine.

(2) Declaratia de abtinere se solutioneaza cu prioritate.

(3) In caz de admitere a declaratiei de abtinere, cererea de recuzare, indiferent de motivul acesteia, va fi respinsa, prin aceeasi incheiere, ca ramasa fara obiect.

(4) In cazul in care declaratia de abtinere se respinge, prin aceeasi incheiere instanta se va pronunta si asupra cererii de recuzare.

Starea cauzei pana la solutionarea cererii

Art. 48. - (1) Pana la solutionarea declaratiei de abtinere nu se va face niciun act de procedura in cauza.

(2) Formularea unei cereri de recuzare nu determina suspendarea judecatii. Cu toate acestea, pronuntarea solutiei in cauza nu poate avea loc decat dupa solutionarea cererii de recuzare.

Compunerea completului de judecata

Art. 49. - (1) Abtinerea sau recuzarea se solutioneaza de un alt complet al instantei respective, in compunerea caruia nu poate intra judecatorul recuzat sau care a declarat ca se abtine. Dispozitiile art. 46 alin. (4) raman aplicabile.

(2) Cand, din pricina abtinerii sau recuzarii, nu se poate alcatui completul de judecata, cererea se judeca de instanta ierarhic superioara.

Procedura de solutionare a abtinerii sau a recuzarii

Art. 50. - (1) Instanta hotaraste de indata, in camera de consiliu, fara prezenta partilor si ascultandu-l pe judecatorul recuzat sau care a declarat ca se abtine, numai daca apreciaza ca este necesar. In aceleasi conditii, instanta va putea asculta si partile.

(2) In cazul in care la acelasi termen s-au formulat cereri de recuzare si de abtinere pentru motive diferite, acestea vor fi judecate impreuna.

(3) Nu se admite interogatoriul ca mijloc de dovada a motivelor de recuzare.

(4) In cazul admiterii abtinerii sau recuzarii intemeiate pe dispozitiile art. 41 alin. (1) pct. 10, instanta va

stabili care dintre judecatori nu va lua parte la judecarea pricinii.

(5) Abținerea sau recuzarea se soluționează printr-o încheiere care se pronunță în ședința publică.

(6) Dacă abținerea sau, după caz, recuzarea a fost admisă, judecătorul se va retrage de la judecarea pricinii. În acest caz, încheierea va arăta în ce măsură actele îndeplinite de judecător urmează să fie păstrate.

Procedura de soluționare de către instanța superioară

Art. 51. - (1) Instanța superioară investită cu judecarea abținerii sau recuzării în situația prevăzută la art. 49 alin. (2) va dispune, în caz de admitere a cererii, trimiterea pricinii la o altă instanță de același grad din circumscriptia sa.

(2) Dacă cererea este respinsă, pricina se înapoiază instanței inferioare.

Caile de atac

Art. 52. - (1) Încheierea prin care s-a respins recuzarea poate fi atacată numai de parti, odată cu hotărârea prin care s-a soluționat cauza. Când aceasta din urmă hotărâre este definitivă, încheierea va putea fi atacată cu recurs, la instanța ierarhic superioară, în termen de 5 zile de la comunicarea acestei hotărâri.

(2) Încheierea prin care s-a încuviințat sau s-a respins abținerea, cea prin care s-a încuviințat recuzarea, precum și încheierea prin care s-a respins recuzarea în cazul prevăzut la art. 47 alin. (3) nu sunt supuse niciunei cai de atac.

(3) În cazul prevăzut la alin. (1), dacă instanța de apel constată că recuzarea a fost în mod greșit respinsă, reface toate actele de procedură și, dacă apreciază că este necesar, dovezile administrate la prima instanță. Când instanța de recurs constată că recuzarea a fost greșit respinsă, ea va casa hotărârea, dispunând trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de apel sau, atunci când calea de atac a apelului este suprimată, la prima instanță.

Incompatibilitatea altor participanți

Art. 53. - Dispozițiile prezentului capitol se aplică în mod corespunzător și procurorilor, magistratilor-asistenți, asistentilor judiciari și grefierilor.

CAPITOLUL II

Partile

Enumerarea

Art. 54. - Sunt parti reclamantul și paratul, precum și, în condițiile legii, terțele persoane care intervin voluntar sau forțat în proces.

SECȚIUNEA 1

Folosința și exercitiul drepturilor procedurale

Capacitatea procesuală de folosință

Art. 55. - (1) Poate fi parte în judecată orice persoană care are folosință drepturilor civile.

(2) Cu toate acestea, pot sta în judecată asociațiile, societățile sau alte entități fără personalitate juridică, dacă sunt constituite potrivit legii.

(3) Lipsa capacității procesuale de folosință poate fi invocată în orice stare a procesului. Actele de procedură îndeplinite de cel care nu are capacitate de folosință sunt lovite de nulitate absolută.

Capacitatea procesuală de exercițiu

Art. 56. - (1) Cel care are calitatea de parte își poate exercita drepturile procedurale în nume propriu sau prin reprezentant, cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel.

(2) Partea care nu are exercitiul drepturilor procedurale nu poate sta în judecată decât dacă este

reprezentata, asistata ori autorizata in conditiile prevazute de legile sau, dupa caz, de statutele care ii reglementeaza capacitatea ori modul de organizare.

(3) Lipsa capacitatii de exercitiu a drepturilor procedurale poate fi invocata in orice stare a procesului.

(4) Actele de procedura indeplinite de cel care nu are exercitiul drepturilor procedurale sunt anulabile. Reprezentantul sau ocrotitorul legal al acestuia va putea insa confirma toate sau numai o parte din aceste acte.

(5) Cand instanta constata ca actul de procedura a fost indeplinit de o parte lipsita de capacitate de exercitiu va acorda un termen pentru confirmarea lui. Daca actul nu este confirmat, se va dispune anularea lui.

(6) Dispozitiile alin. (5) se aplica in mod corespunzator si persoanelor cu capacitate de exercitiu restransa.

Curatela speciala

Art. 57. - (1) In caz de urgenta, daca persoana fizica lipsita de capacitatea de exercitiu a drepturilor civile nu are reprezentant legal, instanta, la cererea partii interesate, va numi un curator special, care sa o reprezinte pana la numirea reprezentantului legal, potrivit legii. De asemenea, instanta va numi un curator special in caz de conflict de interese intre reprezentantul legal si cel reprezentat sau cand o persoana juridica ori o entitate dintre cele prevazute la art. 55 alin. (2), chemata sa stea in judecata, nu are reprezentant.

(2) Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si persoanelor cu capacitate de exercitiu restransa.

(3) Numirea acestor curatori se va face de instanta care judeca procesul, dintre avocatii anume desemnati in acest scop de barou pentru fiecare instanta judecatoreasca. Curatorul special are toate drepturile si obligatiile prevazute de lege pentru reprezentantul legal.

(4) Remunerarea provizorie a curatorului astfel numit se fixeaza de instanta, prin incheiere, stabilindu-se totodata si modalitatea de plata. La cererea curatorului, odata cu incetarea calitatii sale, tinandu-se seama de activitatea desfasurata, remuneratia va putea fi majorata.

SECȚIUNEA a 2-a

Persoanele care sunt impreuna reclamante sau parate

Condițiile de existență

Art. 58. - Mai multe persoane pot fi impreuna reclamante sau parate daca obiectul procesului este un drept ori o obligatie comuna, daca drepturile sau obligatiile lor au aceeasi cauza ori daca intre ele exista o stransa legatura.

Regimul juridic al coparticipării procesuale

Art. 59. - (1) Actele de procedura, apararile si concluziile unuia dintre reclamanti sau parati nu le pot profita celorlalti si nici nu ii pot prejudicia.

(2) Cu toate acestea, daca prin natura raportului juridic sau in temeiul unei dispozitii a legii, efectele hotararii se intind asupra tuturor reclamantilor ori paratilor, actele de procedura indeplinite numai de unii dintre ei sau termenele incuviintate numai unora dintre ei pentru indeplinirea actelor de procedura profita si celorlalti. Cand actele de procedura ale unora sunt potrivnice celor facute de ceilalti, se va tine seama de actele cele mai favorabile.

(3) Reclamantii sau paratii care nu s-au infatisat ori nu au indeplinit un act de procedura in termen vor continua totusi sa fie citati, daca, potrivit legii, nu au termenul in cunostinta. Dispozitiile art. 197 sunt aplicabile.

SECȚIUNEA a 3-a

Alte persoane care pot lua parte la judecata

§1. Interventia voluntara

Formele

Art. 60. - (1) Oricine are interes poate interveni intr-un proces care se judeca intre partile originare.

(2) Interventia este principala, cand intervenientul pretinde pentru sine, in tot sau in parte, dreptul dedus judecatii sau un drept strans legat de acesta.

(3) Interventia este accesorie, cand sprijina numai apararea uneia dintre parti.

Interventia principala

Art. 61. - (1) Cererea de interventie principala va fi facuta in forma prevazuta pentru cererea de chemare in judecata.

(2) Cererea poate fi facuta numai in fata primei instante, inainte de inchiderea dezbaterilor in fond.

(3) Cu acordul expres al partilor, interventia principala se poate face si in instanta de apel.

Interventia accesorie

Art. 62. - (1) Cererea de interventie accesorie va fi facuta in scris si va cuprinde elementele prevazute la art. 143 alin. (1), care se va aplica in mod corespunzator.

(2) Interventia accesorie poate fi facuta pana la inchiderea dezbaterilor, in tot cursul judecatii, chiar si in cale extraordinare de atac.

Procedura de judecata. Caile de atac

Art. 63. - (1) Instanta va comunica partilor cererea de interventie si copii de pe inscrisurile care o insotesc.

(2) Dupa ascultarea intervenientului si a partilor, instanta se va pronunta asupra admisibilitatii in principiu a interventiei, printr-o incheiere motivata.

(3) Incheierea de admitere in principiu nu se poate ataca decat odata cu fondul.

(4) Incheierea de respingere ca inadmisibila a cererii de interventie poate fi atacata in termen de 5 zile, care curge de la pronuntare pentru partea prezenta, respectiv de la comunicare pentru partea lipsa. Calea de atac este numai apelul daca incheierea a fost data in prima instanta, respectiv numai recursul la instanta ierarhic superioara in cazul in care incheierea a fost pronuntata in apel. Dosarul se inainteaza, in copie certificata pentru conformitate cu originalul, instantei competente sa solutioneze calea de atac in 24 de ore de la expirarea termenului. Intampinarea nu este obligatorie. Apelul sau, dupa caz, recursul se judeca in termen de cel mult 10 zile de la inregistrare.

Situatia intervenientului

Art. 64. - (1) Intervenientul devine parte in proces numai dupa admiterea in principiu a cererii sale.

(2) Intervenientul va prelua procedura in starea in care se afla in momentul admiterii interventiei, dar va putea solicita administrarea de probe. Actele de procedura ulterioare vor fi indeplinite si fata de el.

(3) In cazul interventiei principale, dupa admiterea in principiu, instanta va stabili un termen in care trebuie depusa intampinarea.

Judecarea cererii de interventie principala

Art. 65. - (1) Interventia principala se judeca odata cu cererea principala.

(2) Cand judecarea cererii principale ar fi intarziata prin cererea de interventie, instanta poate dispune disjungerea ei pentru a fi judecata separat, in afara de cazul in care intervenientul pretinde pentru sine, in tot sau in parte, insusi dreptul dedus judecatii. In caz de disjungere, instanta ramane in toate cazurile competenta sa solutioneze cererea de interventie.

(3) Nu se va dispune disjungerea nici atunci cand judecarea cererii de interventie ar fi intarziata de cererea principala.

(4) Interventia principala va fi judecata chiar daca judecarea cererii principale s-a stins prin unul dintre modurile prevazute de lege.

Judecarea cererii de interventie accesorie

Art. 66. - (1) Judecarea cererii de interventie accesorie nu poate fi disjuncta de judecarea cererii principale, iar instanta este obligata sa se pronunte asupra acesteia prin aceeași hotarare, odata cu fondul.

(2) Intervenientul accesoriu poate sa savarseasca numai actele de procedura care nu contravin interesului partii in favoarea careia a intervenit.

(3) După admiterea în principiu, intervenientul accesoriu poate să renunțe la judecarea cererii de intervenție doar cu acordul părții pentru care a intervenit.

(4) Calea de atac exercitată de intervenientul accesoriu se socotește neavenită dacă partea pentru care a intervenit nu a exercitat calea de atac, a renunțat la calea de atac exercitată ori aceasta a fost anulată, perimată sau respinsă fără a fi cercetată în fond.

§2. Intervenția forțată

I. Chemarea în judecată a altei persoane

Formularea cererii. Termenele

Art. 67. - (1) Oricare dintre părți poate să cheme în judecată o altă persoană care ar putea să pretindă, pe calea unei cereri separate, aceleași drepturi ca și reclamantul.

(2) Cererea făcută de reclamant sau de intervenientul principal se va depune cel mai târziu până la terminarea cercetării procesului înaintea primei instanțe.

(3) Cererea făcută de parat se va depune în termenul prevăzut pentru depunerea întâmpinării înaintea primei instanțe, iar dacă întâmpinarea nu este obligatorie, cel mai târziu la primul termen de judecată.

Comunicarea cererii

Art. 68. - (1) Cererea va fi motivată și, împreună cu înscrisurile care o însoțesc, se va comunica atât celui chemat în judecată, cât și părții potrivnice.

(2) La exemplarul cererii destinat tertului se vor alătura copii de pe cererea de chemare în judecată, întâmpinare și de pe înscrisurile de la dosar.

(3) Dispozițiile art. 63 și 64 se aplică în mod corespunzător.

Poziția tertului în proces

Art. 69. - Cel chemat în judecată dobândește poziția procesuală de reclamant, iar hotărârea își produce efectele și în privința sa.

Scoaterea paratului din proces

Art. 70. - (1) În cazul prevăzut la art. 69, când paratul, chemat în judecată pentru o datorie baneară, recunoaște datoria și declară că vrea să o execute față de cel caruia îi va fi stabilit dreptul pe cale judecatorească, el va fi scos din proces, dacă a consemnat la dispoziția instanței suma datorată.

(2) Tot astfel, paratul, chemat în judecată pentru predarea unui bun sau a folosinței acestuia, va fi scos din proces dacă declară că va preda bunul celui al cărui drept va fi stabilit prin hotărâre judecatorească. Bunul în litigiu va fi pus sub sechestrul judiciar de către instanța investită cu judecarea cauzei, dispozițiile art. 959 și următoarele fiind aplicabile.

(3) În aceste cazuri, judecata va continua numai între reclamant și tertul chemat în judecată. Hotărârea se va comunica și paratului, caruia îi este opozabilă.

II. Chemarea în garanție

Condițiile

Art. 71. - (1) Partea interesată poate să cheme în garanție o terță persoană, împotriva căreia ar putea să se îndrepte cu o cerere separată în garanție sau în despăgubiri.

(2) În aceleași condiții, cel chemat în garanție poate să cheme în garanție o altă persoană.

Formularea cererii. Termenele

Art. 72. - (1) Cererea va fi făcută în forma prevăzută pentru cererea de chemare în judecată.

(2) Cererea făcută de reclamant sau de intervenientul principal se va depune cel mai târziu până la terminarea cercetării procesului înaintea primei instanțe.

(3) Cererea facuta de parat se va depune in termenul prevazut pentru depunerea intampinarii inaintea primei instante, iar daca intampinarea nu este obligatorie, cel mai tarziu la primul termen de judecata.

Procedura de judecata

Art. 73. - (1) Instanta va comunica celui chemat in garantie cererea si copii de pe inscrisurile ce o insotesc si va stabili termenul pana la care acesta trebuie sa depuna intampinare. In acelasi termen, poate fi facuta si cererea prevazuta la art. 71 alin. (2).

(2) Dispozitiile art. 63 si art. 64 alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator.

(3) In termenul stabilit potrivit art. 64 alin. (3), cel chemat in garantie trebuie sa depuna intampinare si poate sa formuleze cererea prevazuta la art. 71 alin. (2).

(4) Cererea de chemare in garantie se judeca odata cu cererea principala. Cu toate acestea, daca judecarea cererii principale ar fi intarziata prin cererea de chemare in garantie, instanta poate dispune disjungerea ei pentru a o judeca separat. In acest din urma caz, judecarea cererii de chemare in garantie va fi suspendata pana la solutionarea cererii principale.

III. Aratarea titularului dreptului

Conditiiile

Art. 74. - Paratul care detine un bun pentru altul sau care exercita in numele altuia un drept asupra unui lucru va putea arata pe acela in numele caruia detine lucrul sau exercita dreptul, daca a fost chemat in judecata de o persoana care pretinde un drept real asupra lucrului.

Formularea cererii. Termenul

Art. 75. - Cererea va fi motivata si se va depune inaintea primei instante in termenul prevazut de lege pentru depunerea intampinarii. Daca intampinarea nu este obligatorie, cererea se poate face cel mai tarziu la primul termen de judecata.

Procedura de judecata

Art. 76. - (1) Cererea, impreuna cu inscrisurile care o insotesc si o copie de pe cererea de chemare in judecata, vor fi comunicate celui aratat ca titular al dreptului.

(2) Dispozitiile art. 63 si 64 se aplica in mod corespunzator.

(3) Daca acela aratat ca titular al dreptului recunoaste sustinerile paratului si reclamantul consimte, el va lua locul paratului, care va fi scos din proces.

(4) Daca reclamantul nu este de acord cu inlocuirea sau cand cel aratat ca titular nu se infatiseaza sau contesta cele sustinute de parat, tertul dobandeste calitatea de intervenient principal, dispozitiile art. 61 si art. 63-65 aplicandu-se in mod corespunzator.

IV. Introducerea fortata in cauza, din oficiu, a altor persoane

Conditiiile. Termenul

Art. 77. - (1) In cazurile expres prevazute de lege, precum si in procedura necontencioasa, judecatorul va dispune din oficiu introducerea in cauza a altor persoane, chiar daca partile se impotrivesc.

(2) In materie contencioasa, cand raportul juridic dedus judecatii o impune, judecatorul va pune in discutia partilor necesitatea introducerii in cauza a altor persoane. Daca niciuna dintre parti nu solicita introducerea in cauza a tertului, iar judecatorul apreciaza ca pricina nu poate fi solutionata fara participarea tertului, va respinge cererea, fara a se pronunta pe fond.

(3) Introducerea in cauza va fi dispusa, prin incheiere, pana la terminarea cercetarii procesului inaintea primei instante.

(4) Cand necesitatea introducerii in cauza a altor persoane este constatata cu ocazia deliberarii, instanta va repune cauza pe rol, dispunand citarea partilor.

(5) Hotararea prin care cererea a fost respinsa in conditiile alin. (2) este supusa numai apelului.

Procedura de judecata

Art. 78. - (1) Cel introdus in proces va fi citat, odata cu citatia comunicandu-i-se, in copie, si incheierea prevazuta la art. 77 alin. (3), cererea de chemare in judecata, intampinarea, precum si inscrisurile anexate acestora. Prin citatie i se va comunica si termenul pana la care va putea sa arate exceptiile, dovezile si celelalte mijloace de aparare de care intelege sa se foloseasca.

(2) El va lua procedura in starea in care se afla in momentul introducerii in proces. Instanta, la cererea celui introdus in proces, va putea dispune readministrarea probelor sau administrarea de noi probe. Actele de procedura ulterioare vor fi indeplinite si fata de acesta.

SECȚIUNEA a 4-a

Reprezentarea partilor in judecata

§1. Dispozitii generale

Formele reprezentarii

Art. 79. - (1) Partile pot sa exercite drepturile procedurale personal sau prin reprezentant. Reprezentarea poate fi legala, conventionala sau judiciara.

(2) Persoanele fizice lipsite de capacitate de exercitiu vor sta in judecata prin reprezentant legal.

(3) Partile pot sa stea in judecata printr-un reprezentant ales, in conditiile legii, cu exceptia cazului in care legea impune prezenta lor personala in fata instantei.

(4) Cand legea prevede sau cand circumstantele cauzei o impun pentru a se asigura dreptul la un proces echitabil, judecatorul poate numi pentru oricare parte din proces un reprezentant in conditiile art. 57 alin. (3), aratand in incheiere limitele si durata reprezentarii.

(5) Cand dreptul de reprezentare izvoraste din lege sau dintr-o hotarare judecatoreasca, asistarea reprezentantului de catre un avocat nu este obligatorie. Dispozitiile art. 82 alin. (3) si art. 83 alin. (2) sunt aplicabile.

Limitele reprezentarii. Continuarea judecarii procesului

Art. 80. - (1) Renuntarea la judecata sau la dreptul dedus judecatii, achiesarea la hotararea pronuntata, incheierea unei tranzactii, precum si orice alte acte procedurale de dispozitie nu se pot face de reprezentant decat in baza unui mandat special ori cu incuviintarea prealabila a instantei sau a autoritatii administrative competente.

(2) Actele procedurale de dispozitie prevazute la alin. (1), facute in orice proces de reprezentantii minorilor, ai persoanelor puse sub interdictie si ai disparutilor, nu vor impiedica judecarea cauzei, daca instanta apreciaza ca ele nu sunt in interesul acestor persoane.

Lipsa dovezii calitatii de reprezentant

Art. 81. - (1) Cand instanta constata lipsa dovezii calitatii de reprezentant a celui care a actionat in numele partii, va da un termen scurt pentru acoperirea lipsurilor. Daca acestea nu se acopera, cererea va fi anulata.

(2) Exceptia lipsei dovezii calitatii de reprezentant inaintea primei instante nu poate fi invocata pentru prima oara in calea de atac.

§2. Dispozitii speciale privind reprezentarea conventionala

Reprezentarea conventionala a persoanelor fizice

Art. 82. - (1) In fata primei instante, precum si in apel, persoanele fizice pot fi reprezentate de catre avocat sau alt mandatar. Daca mandatul este dat unei alte persoane decat unui avocat, mandatarul nu poate pune concluzii asupra exceptiilor procesuale si asupra fondului decat prin avocat, atat in etapa cercetarii procesului, cat si in etapa dezbaterilor.

(2) In cazul in care mandatarul persoanei fizice este sot sau o ruda pana la gradul al doilea inclusiv, acesta poate pune concluzii in fata oricarei instante, fara sa fie asistat de avocat, daca este licentiat in drept.

(3) La redactarea cererii si a motivelor de recurs, precum si in exercitarea si sustinerea recursului, persoanele fizice vor fi asistate si, dupa caz, reprezentate, sub sanctiunea nulitatii, numai de catre un

avocat, in conditiile legii, cu exceptia cazurilor prevazute la art. 13 alin. (2).

(4) In cazul contestatiei in anulare si al revizuirii, dispozitiile prezentului articol se aplica in mod corespunzator.

Reprezentarea conventionala a persoanelor juridice

Art. 83. - (1) Persoanele juridice pot fi reprezentate conventional in fata instantelor de judecata numai prin consilier juridic sau avocat, in conditiile legii.

(2) La redactarea cererii si a motivelor de recurs, cat si in exercitarea si sustinerea recursului, persoanele juridice vor fi asistate si, dupa caz, reprezentate, sub sanctiunea nulitatii, numai de catre un avocat sau consilier juridic, in conditiile legii.

(3) Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator si entitatilor aratate la art. 55 alin. (2).

Forma mandatului

Art. 84. - (1) Imputernicirea de a reprezenta o persoana fizica data mandatarului care nu are calitatea de avocat se dovedeste prin in scris autentic.

(2) In cazurile prevazute la alin. (1), dreptul de reprezentare mai poate fi dat si prin declaratie verbala, facuta in instanta si consemnata in incheierea de sedinta, cu aratarea limitelor si a duratei reprezentarii.

(3) Imputernicirea de a reprezenta o persoana fizica sau o persoana juridica data unui avocat ori consilier juridic se dovedeste prin in scris, potrivit legilor de organizare si exercitare a profesiei.

Mandatul general

Art. 85. - Mandatarul cu procura generala poate sa il reprezinte in judecata pe mandant, numai daca acest drept i-a fost dat anume. Daca cel care a dat procura generala nu are domiciliu si nici resedinta in tara sau daca procura este data unui prepus, dreptul de reprezentare in judecata se presupune dat.

Continutul mandatului

Art. 86. - (1) Mandatul este presupus dat pentru toate actele procesuale indeplinite in fata aceleiasi instante; el poate fi in sa restrans, in mod expres, la anumite acte.

(2) Avocatul care a reprezentat sau asistat partea la judecarea procesului poate face, chiar fara mandat, orice acte pentru pastrarea drepturilor supuse unui termen si care s-ar pierde prin neexercitarea lor la timp si poate, de asemenea, sa introduca orice cale de atac impotriva hotararii pronuntate. In aceste cazuri, toate actele de procedura se vor indeplini numai fata de parte. Sustinerea caii de atac se poate face numai in temeiul unei noi imputerniciri.

Incetarea mandatului

Art. 87. - Mandatul nu inceteaza prin moartea celui care l-a dat si nici daca acesta a devenit incapabil. Mandatul dainuieste pana la retragerea lui de catre mostenitori sau de catre reprezentantul legal al incapabilului.

Renuntarea la mandat si revocarea mandatului

Art. 88. - (1) Renuntarea la mandat sau revocarea acestuia nu poate fi opusa celeilalte parti decat de la comunicare, afara numai daca a fost facuta in sedinta de judecata si in prezenta ei.

(2) Mandatarul care renunta la imputernicire este tinut sa instiinteze atat pe cel care i-a dat mandatul, cat si instanta, cu cel putin 15 zile inainte de termenul imediat urmator renuntarii. Mandatarul nu poate renunta la mandat in cursul termenului de exercitare a cailor de atac.

SECȚIUNEA a 5-a

Asistenta judiciara

Condițiile de acordare

Art. 89. - (1) Cel care nu este in stare sa faca fata cheltuielilor pe care le presupune declansarea si sustinerea unui proces civil, fara a primejdui propria sa intretinere sau a familiei sale, poate beneficia de asistenta judiciara, in conditiile legii speciale privind ajutorul public judiciar.

(2) Asistenta judiciara cuprinde:

- a) acordarea de scutiri, reduceri, esalonari sau amanari pentru plata taxelor judiciare prevazute de lege;
- b) apararea si asistenta gratuita printr-un avocat desemnat de barou;
- c) orice alte modalitati prevazute de lege.

(3) Asistenta judiciara poate fi acordata oricand in cursul procesului, in tot sau numai in parte.

CAPITOLUL III

Participarea Ministerului Public in procesul civil

Modalitatile de participare

Art. 90. - (1) Procurorul poate porni orice actiune civila, ori de cate ori este necesar pentru apararea drepturilor si intereselor legitime ale minorilor, ale persoanelor puse sub interdictie si ale disparutilor, precum si in alte cazuri expres prevazute de lege.

(2) Procurorul poate sa puna concluzii in orice proces civil, in oricare faza a acestuia, daca apreciaza ca este necesar pentru apararea ordinii de drept, a drepturilor si intereselor cetatenilor.

(3) In cazurile anume prevazute de lege, participarea si punerea concluziilor de catre procuror sunt obligatorii, sub sanctiunea nulitatii absolute a hotararii.

(4) Procurorul poate sa exercite caile de atac impotriva hotararilor pronuntate in cazurile prevazute la alin. (1), chiar daca nu a pornit actiunea civila, precum si atunci cand a participat la judecata, in conditiile legii.

(5) Procurorul poate sa ceara punerea in executare a oricaror titluri executorii emise in favoarea persoanelor prevazute la alin. (1).

(6) In toate cazurile, Ministerul Public nu datoreaza taxe de timbru si nici cautiune.

Efectele fata de titularul dreptului

Art. 91. - In cazurile prevazute la art. 90 alin. (1), titularul dreptului va fi introdus in proces si se va putea prevala de dispozitiile art. 400, 402, 403 si 432-434, iar daca procurorul isi va retrage cererea, va putea cere continuarea judecatii sau a executarii silita.

TITLUL III

Competenta instantelor judecatoresti

CAPITOLUL I

Competenta materiala

SECȚIUNEA 1

Competenta dupa materie si valoare

Judecatoria

Art. 92. - Judecatoriile judeca:

1. in prima instanta, urmatoarele cereri al caror obiect este evaluabil sau, dupa caz, neevaluabil in bani:

- a) cererile privitoare la nulitatea, anularea sau desfacerea casatoriei;
- b) cererile privind incredintarea copilului minor sau incuviintarea parintelui de a avea legaturi personale cu acesta, precum si cererile de inapoiere a copilului minor de la persoanele care il detin fara niciun drept;
- c) cererile privind obligatia legala de intretinere;
- d) cererile referitoare la inregistrarea in registrele de stare civila, potrivit legii;
- e) cererile avand ca obiect administrarea cladirilor cu mai multe etaje, apartamente sau spatii aflate in proprietatea exclusiva a unor persoane diferite, precum si cele privind raporturile juridice stabilite de asociatiile de proprietari cu alte persoane fizice sau persoane juridice, dupa caz;
- f) cererile de evacuare;
- g) cererile referitoare la servitutile privind zidurile si santurile comune, distanta constructiilor si plantatiilor, dreptul de trecere, precum si la alte servituti ori ingradiri ale dreptului de proprietate prevazute de lege,

stabilite de parti ori instituite pe cale judecatoreasca;

- h) cererile privitoare la stramutarea de hotare si cererile in granituire;
 - i) cererile posesorii;
 - j) cererile privind obligatiile de a face, neevaluabile in bani;
 - k) cererile de impartea la judiciara, indiferent de valoare;
 - l) orice cereri evaluabile in bani in valoare de pana la 100.000 lei inclusiv, indiferent de calitatea partilor, profesioniști sau neprofesioniști;
2. caile de atac impotriva hotararilor autoritatilor administratiei publice cu activitate jurisdictionala si ale altor organe cu astfel de activitate, in cazurile prevazute de lege;
3. orice alte cereri date prin lege in competenta lor.

Tribunalul

Art. 93. - Tribunalele judeca:

- 1. in prima instanta:
 - a) cererile evaluabile in bani in valoare mai mare de 100.000 lei, indiferent de calitatea partilor, profesioniști sau neprofesioniști;
 - b) cererile privind navigatia civila si activitatea in porturi;
 - c) cererile in materie de contencios administrativ, in afara de cele date in competenta curtilor de apel;
 - d) cererile in materie de proprietate intelectuala;
 - e) conflictele de munca, cu exceptia celor date in competenta altor instante;
 - f) cererile in materie de asigurari sociale;
 - g) cererile in materie de expropriere;
 - h) cererile pentru recunoasterea, precum si cele pentru incuviintarea executarii silite, potrivit legii, a hotararilor judecatoresti si a altor titluri executorii pronuntate ori, dupa caz, emise in alta tara;
 - i) cererile pentru repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare;
 - j) orice alte cereri care nu sunt date prin lege in competenta altor instante;
- 2. ca instante de apel, apelurile declarate impotriva hotararilor pronuntate de judecatorii in prima instanta;
- 3. ca instante de recurs, in cazurile anume prevazute de lege;
- 4. orice alte cereri date prin lege in competenta lor.

Curtea de apel

Art. 94. - Curtile de apel judeca:

- 1. in prima instanta, cererile in materie de contencios administrativ privind actele autoritatilor si institutiilor centrale;
- 2. ca instante de apel, apelurile declarate impotriva hotararilor pronuntate de tribunale in prima instanta;
- 3. ca instante de recurs, in cazurile anume prevazute de lege;
- 4. orice alte cereri date prin lege in competenta lor.

Inalta Curte de Casatie si Justitie

Art. 95. - Inalta Curte de Casatie si Justitie judeca:

- 1. recursurile declarate impotriva hotararilor curtilor de apel, precum si a altor hotarari, in cazurile prevazute de lege;
- 2. recursurile in interesul legii;
- 3. cererile in vederea pronuntarii unei hotarari prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept;
- 4. orice alte cereri date prin lege in competenta sa.

SECȚIUNEA a 2-a

Determinarea competentei dupa valoarea obiectului cererii introductive de instanta

Regulile generale

Art. 96. - (1) Competenta se determina dupa valoarea obiectului cererii aratata in capatul principal de cerere.

(2) Pentru stabilirea valorii, nu se vor avea in vedere dobanzile, penalitatile, fructele sau alte asemenea venituri ori cheltuieli cerute ca accesorii pretentiei principale, scadente ori ajunse la scadenta in cursul judecatii. De asemenea, nu se vor avea in vedere nici prestatiile periodice ajunse la scadenta in cursul judecatii.

(3) In caz de contestatie, valoarea se stabileste dupa inscrisurile prezentate si explicatiile date de parti.

Cazul mai multor capete principale de cerere

Art. 97. - (1) Cand reclamantul a sesizat instanta cu mai multe capete principale de cerere intemeiate pe fapte ori cauze diferite, competenta se stabileste in raport cu valoarea sau, dupa caz, cu natura ori obiectul fiecarei pretentii in parte. Daca unul dintre capetele de cerere este de competenta altei instante, instanta sesizata va dispune disjungerea si isi va declina in mod corespunzator competenta.

(2) In cazul in care mai multe capete principale de cerere intemeiate pe un titlu comun ori avand aceeasi cauza sau chiar cauze diferite, dar aflate in stransa legatura, au fost deduse judecatii printr-o unica cerere de chemare in judecata, instanta competenta sa le solutioneze se determina tinandu-se seama de acea pretentie care atrage competenta unei instante de grad mai inalt.

Cererea formulata de mai multi reclamanti

Art. 98. - (1) Daca mai multi reclamanti, prin aceeași cerere de chemare in judecata, formuleaza pretentii proprii impotriva aceluși parat, invocand raporturi juridice distincte si neafate intr-o legatura care sa faca necesara judecarea lor impreuna, determinarea instantei competente se face cu observarea valorii sau, dupa caz, a naturii ori obiectului fiecarei pretentii in parte.

(2) Dispozitiile alin. (1) sunt aplicabile si atunci cand unul sau mai multi reclamanti formuleaza, prin aceeași cerere de chemare in judecata, pretentii impotriva mai multor parati, invocand raporturi juridice distincte si fara legatura intre ele.

Valoarea cererii in cazuri speciale

Art. 99. - (1) In cererile privitoare la executarea unui contract ori a unui alt act juridic, pentru stabilirea competentei instantei se va tine seama de valoarea obiectului acestuia sau, dupa caz, de aceea a partii din obiectul dedus judecatii.

(2) Aceeasi valoare va fi avuta in vedere si in cererile privind constatarea nulitatii absolute, anularea, rezolutiunea sau rezilierea actului juridic, chiar daca nu se solicita si repunerea partilor in situatia anterioara, precum si in cererile privind constatarea existentei sau inexistentei unui drept.

(3) In cererile de aceeași natura, privitoare la contracte de locatiune ori de leasing, precum si in acelea privitoare la predarea sau restituirea bunului inchiriat ori arendat, valoarea cererii se socoteste dupa chiria sau arenda anuala.

Cererea de plata partiala

Art. 100. - Cand prin actiune se cere plata unei parti dintr-o creanta, valoarea cererii se socoteste dupa partea pretinsa de reclamant ca fiind exigibila.

Cererea privind prestatii succesive

Art. 101. - In cererile care au ca obiect un drept la prestatii succesive, daca durata existentei dreptului este nedeterminata, valoarea lor se socoteste dupa valoarea prestatiei anuale datorate.

Cererile in materie imobiliara

Art. 102. - (1) In cererile avand ca obiect un drept de proprietate sau alte drepturi reale asupra unui imobil, valoarea lor se determina in functie de valoarea impozabila, stabilita potrivit legislatiei fiscale.

(2) In cazul in care valoarea impozabila nu este stabilita, sunt aplicabile dispozitiile art. 96.

Cererile in materie de mostenire

Art. 103. - In materie de mostenire, competenta dupa valoare se determina fara scaderea sarcinilor sau datoriilor mostenirii.

Dispozitiile speciale

Art. 104. - (1) Instanta legal investita potrivit dispozitiilor referitoare la competenta dupa valoarea obiectului cererii ramane competenta sa judece chiar daca, ulterior investirii, intervin modificari in ceea ce priveste cuantumul valorii aceluiasi obiect.

(2) Dispozitiile alin. (1) sunt aplicabile si la judecarea cailor de atac.

CAPITOLUL II

Competenta teritoriala

Regula generala

Art. 105. - (1) Cererea de chemare in judecata se introduce la instanta in a carei circumscriptie domiciliaza sau isi are sediul paratul, daca legea nu prevede altfel.

(2) Instanta ramane competenta sa judece procesul chiar daca, ulterior sesizarii, paratul isi schimba domiciliul sau sediul.

Cazul paratului cu domiciliul in strainatate sau necunoscut

Art. 106. - Daca paratul are domiciliul sau, dupa caz, sediul in strainatate ori acesta este necunoscut, cererea se introduce la instanta din tara in a carei circumscriptie se afla resedinta acestuia, iar daca nu are nici resedinta cunoscuta, la instanta in a carei circumscriptie reclamantul isi are domiciliul, sediul, resedinta ori reprezentanta, dupa caz.

Cazul persoanei juridice care are dezmembraminte

Art. 107. - Cererea de chemare in judecata impotriva unei persoane juridice de drept privat se poate face si la instanta locului unde ea are un dezmembramant fara personalitate juridica, pentru obligatiile ce urmeaza a fi executate in acel loc sau care izvorasc din acte incheiate prin reprezentantul dezmembramantului ori din fapte savarsite de acesta.

Cererile indreptate impotriva unei entitati fara personalitate juridica

Art. 108. - Cererea de chemare in judecata impotriva unei asociatii, societati sau altei entitati fara personalitate juridica, constituita potrivit legii, se poate introduce la instanta competenta pentru persoana careia, potrivit intelegerii dintre membri, i s-a incredintat conducerea sau administrarea acesteia. In cazul lipsei unei asemenea persoane, cererea se va putea introduce la instanta competenta pentru oricare dintre membrii entitatii respective.

Cererile indreptate impotriva persoanelor juridice de drept public

Art. 109. - (1) Cererile indreptate impotriva statului, autoritatilor si institutiilor centrale, precum si a altor persoane juridice de drept public pot fi introduse la instantele din capitala tarii sau la cele din resedinta judetului unde isi are domiciliul reclamantul.

(2) Cand mai multe judecatorii din circumscriptia aceluiasi tribunal sunt deopotrivă competente, cererile in care figureaza persoanele aratate la alin. (1) se introduc la judecatoria din localitatea de resedinta a judetului, iar in municipiul Bucuresti, la Judecatoria Sectorului 4.

Pluralitatea de parati

Art. 110. - Cererea de chemare in judecata a mai multor parati poate fi introdusa la instanta competenta pentru oricare dintre acestia; in cazul in care printre parati sunt si obligati accesoriu, cererea se introduce la instanta competenta pentru oricare dintre debitorii principali.

Competenta teritoriala alternativa

Art. 111. - (1) In afara de instantele prevazute la art. 105-110, mai sunt competente:

1. instanta domiciliului reclamantului, in cererile privitoare la stabilirea filiatiei;

2. instanța în a cărei circumscripție domiciliază creditorul reclamant, în cererile referitoare la obligația de întreținere, inclusiv cele privind alocațiile de stat pentru copii;

3. instanța locului prevăzut în contract pentru executarea, fie chiar în parte, a obligației, în cazul cererilor privind executarea, nulitatea, anularea, rezoluțiunea, rezilierea sau denunțarea unilaterală a unui contract;

4. instanța locului unde se află imobilul, pentru cererile ce izvorăsc dintr-un raport de locațiune a imobilului;

5. instanța locului unde se află imobilul, pentru cererile în prestație tabulară, în justificare tabulară sau în rectificarea tabulară;

6. instanța locului de plecare sau de sosire, pentru cererile ce izvorăsc dintr-un contract de transport;

7. instanța locului de plată, în cererile privitoare la obligațiile ce izvorăsc dintr-o cambie, cec, bilet la ordin sau dintr-un alt titlu de valoare;

8. instanța domiciliului consumatorului, în cererile având ca obiect executarea, constatarea nulității absolute, anularea, rezoluțiunea, rezilierea sau denunțarea unilaterală a contractului încheiat cu un întreprinzător ori alt profesionist sau în cererile având ca obiect repararea pagubelor produse consumatorilor;

9. instanța în a cărei circumscripție s-a săvârșit fapta ilicită sau s-a produs prejudiciul, pentru cererile privind obligațiile izvorâte dintr-o asemenea faptă.

(2) Când paratul exercită în mod statornic, în afara domiciliului sau, o activitate profesională ori o activitate agricolă, comercială, industrială sau altele asemenea, cererea de chemare în judecată se poate introduce și la instanța în circumscripția căreia se află locul activității respective, pentru obligațiile patrimoniale născute sau care urmează să se execute în acel loc.

Cererile în materie de asigurări

Art. 112. - (1) În materie de asigurare, cererea privitoare la despăgubiri se va putea face și la instanța în circumscripția căreia se află:

1. domiciliul asiguratului;

2. bunurile asigurate;

3. locul unde s-a produs riscul asigurat.

(2) Alegerea competenței prin convenție este considerată ca nescrisă dacă a fost făcută înainte de născerea dreptului la despăgubire.

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) nu se aplică însă în materie de asigurări maritime, fluviale și aeriene.

Alegerea instanței

Art. 113. - Reclamantul are alegerea între mai multe instanțe deopotrivă competente.

Cererile privitoare la imobile

Art. 114. - (1) Cererile privitoare la drepturile reale imobiliare se introduc numai la instanța în a cărei circumscripție este situat imobilul.

(2) Când imobilul este situat în circumscripțiile mai multor instanțe, cererea se va face la instanța domiciliului sau reședinței paratului, dacă aceasta se află în vreuna dintre aceste circumscripții, iar în caz contrar, la oricare dintre instanțele în circumscripțiile cărora se află imobilul.

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică, prin asemanare, și în cazul acțiunilor posesorii, acțiunilor în granituire, acțiunilor privitoare la ingradirile dreptului de proprietate imobiliară, precum și în cazul celor de împărțea judiciară a unui imobil, când indiviziunea nu rezultă din succesiune.

Cererile privitoare la moștenire

Art. 115. - În materie de moștenire, până la ieșirea din indiviziune, sunt de competența exclusivă a instanței celui din urma domiciliu al defunctului:

1. cererile privitoare la validitatea sau executarea dispozițiilor testamentare;

2. cererile privitoare la moștenire și la sarcinile acesteia, precum și cele privitoare la pretențiile pe care moștenitorii le-ar avea unul împotriva altuia;

3. cererile legatarilor sau ale creditorilor defunctului împotriva vreunuia dintre moștenitori sau împotriva executorului testamentar.

Cererile privitoare la societăți

Art. 116. - Cererile in materie de societate, pana la sfarsitul lichidarii sau, dupa caz, al radierii societatii, sunt de competenta exclusiva a instantei in circumscriptia careia societatea isi are sediul principal.

Cererile privitoare la insolventa sau concordatul preventiv

Art. 117. - Cererile in materia insolventei sau concordatului preventiv sunt de competenta exclusiva a tribunalului in a carui circumscriptie isi are sediul debitorul.

Cererile impotriva unui consumator

Art. 118. - Cererile formulate de un intreprinzator sau alt profesionist impotriva unui consumator pot fi introduse numai la instanta domiciliului consumatorului. Dispozitiile art. 122 alin. (2) raman aplicabile.

CAPITOLUL III Dispozitii speciale

Cererile accesorii, aditionale si incidentale

Art. 119. - (1) Cererile accesorii, aditionale, precum si cele incidentale se judeca de instanta competenta pentru cererea principala, chiar daca ar fi de competenta materiala sau teritoriala a altei instante judecatoresti, cu exceptia cererilor prevazute la art. 117.

(2) Dispozitiile alin. (1) se aplica si atunci cand competenta de solutionare a cererii principale este stabilita de lege in favoarea unei sectii specializate sau a unui complet specializat.

(3) Cand instanta este exclusiv competenta pentru una dintre parti, ea va fi exclusiv competenta pentru toate partile.

Apararile si incidentele procedurale

Art. 120. - (1) Instanta competenta sa judece cererea principala se va pronunta si asupra apararilor si exceptiilor, in afara celor care constituie chestiuni prejudiciale si care, potrivit legii, sunt de competenta exclusiva a altei instante.

(2) Incidentele procedurale sunt solutionate de instanta in fata careia se invoca, in afara de cazurile in care legea prevede in mod expres altfel.

Cererea in constatare

Art. 121. - In cererile pentru constatarea existentei sau inexistentei unui drept, competenta instantei se determina dupa regulile prevazute pentru cererile avand ca obiect realizarea dreptului.

Alegerea de competenta

Art. 122. - (1) Partile pot conveni in scris sau, in cazul litigiilor nascute, si prin declaratie verbala in fata instantei ca procesele privitoare la bunuri si la alte drepturi de care acestea pot sa dispuna sa fie judecate de alte instante decat acelea care, potrivit legii, ar fi competente teritorial sa le judece, in afara de cazul cand aceasta competenta este exclusiva.

(2) In litigiile din materia protectiei drepturilor consumatorilor, precum si in alte cazuri prevazute de lege, partile pot conveni alegerea instantei competente, in conditiile prevazute la alin. (1), numai dupa nasterea dreptului la despagubire. Orice conventie contrara este considerata ca nescrisa.

Competenta facultativa

Art. 123. - (1) In cazul in care cererea se introduce impotriva unui judecator care isi desfasoara activitatea la instanta competenta sa judece cauza, reclamantul poate sesiza una dintre instantele judecatoresti de acelasi grad aflate in circumscriptia oricareia dintre curtile de apel invecinate cu curtea de apel in a carei circumscriptie se afla instanta care ar fi fost competenta, potrivit legii.

(2) Daca un judecator are calitatea de reclamant intr-o cerere de competenta instantei la care isi desfasoara activitatea, paratul poate cere pana la primul termen de judecata la care este legal citat

declinarea competentei, avand alegerea intre oricare dintre instantele de acelasi grad prevazute la alin. (1).

(3) Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator si in cazul procurorilor, asistentilor judiciari si grefierilor.

Incidentele privind arbitrajul

Art. 124. - Competenta ce revine instantelor judecatoresti in legatura cu incidentele privind arbitrajul reglementat de prezentul cod apartine in toate cazurile tribunalului in circumscriptia caruia are loc arbitrajul.

CAPITOLUL IV

Incidente procedurale privitoare la competenta instantei

SECȚIUNEA 1

Necompetenta si conflictele de competenta

Exceptia de incompetenta

Art. 125. - (1) Incompetenta este de ordine publica sau privata.

(2) Incompetenta este de ordine publica:

1. in cazul incalcarii competentei generale, cand procesul nu este de competenta instantelor judecatoresti;
2. in cazul incalcarii competentei materiale, cand procesul este de competenta unei instante de alt grad;
3. in cazul incalcarii competentei teritoriale exclusive, cand procesul este de competenta unei alte instante de acelasi grad si partile nu o pot inlatura.

(3) In toate celelalte cazuri, incompetenta este de ordine privata.

Invocarea exceptiei

Art. 126. - (1) Incompetenta materiala si teritoriala de ordine publica trebuie invocata de parti ori de catre judecator la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate in fata primei instante, dar nu mai tarziu de terminarea cercetarii procesului in fata primei instante.

(2) Incompetenta generala a instantelor judecatoresti poate fi invocata de parti ori de catre judecator in orice stare a pricinii.

(3) Incompetenta de ordine privata poate fi invocata doar de catre parat prin intampinare.

(4) Daca incompetenta nu este de ordine publica, partea care a facut cererea la o instanta incompetenta nu va putea cere declararea incompetentei.

Solutionarea exceptiei

Art. 127. - (1) Cand in fata instantei de judecata se pune in discutie competenta acesteia, ea este obligata sa stabileasca instanta judecatoreasca competenta ori, daca este cazul, un alt organ cu activitate jurisdictionala competent.

(2) Daca instanta se declara competenta, va trece la judecarea pricinii. Incheierea poate fi atacata numai odata cu hotararea pronuntata in cauza.

(3) Daca instanta se declara incompetenta, hotararea nu este supusa niciunei cai de atac, dosarul fiind trimis de indata instantei judecatoresti competente sau, dupa caz, altui organ cu activitate jurisdictionala competent.

Conflictul de competenta. Cazurile

Art. 128. - Exista conflict de competenta:

1. cand doua sau mai multe instante se declara deopotriva competente sa judece acelasi proces;
2. cand doua sau mai multe instante si-au declinat reciproc competenta de a judeca acelasi proces sau, in cazul declinarilor succesive, daca ultima instanta investita isi declina la randul sau competenta in favoarea uneia dintre instantele care anterior s-au declarat incompetente.

Suspendarea procesului

Art. 129. - Instanta inaintea careia s-a ivit conflictul de competenta va suspenda din oficiu judecata cauzei si va inainta dosarul instantei competente sa solutioneze conflictul.

Solutionarea conflictului de competenta

Art. 130. - (1) Conflictul de competenta ivit intre doua instante judecatoresti se solutioneaza de instanta imediat superioara si comuna instantelor aflate in conflict.

(2) Conflictul nascut intre o instanta si Inalta Curte de Casatie si Justitie se judeca de Inalta Curte de Casatie si Justitie in Completul de 9 judecatori.

(3) Conflictul de competenta ivit intre o instanta judecatoreasca si un alt organ cu activitate jurisdictionala se rezolva de instanta judecatoreasca ierarhic superioara instantei in conflict.

(4) Instanta competenta sa judece conflictul va hotari, in camera de consiliu, fara citarea partilor. Hotararea este supusa numai recursului in termen de 5 zile de la comunicare, cu exceptia celei pronuntate de Completul de 9 judecatori de la Inalta Curte de Casatie si Justitie, care este definitiva.

Dispozitiile speciale

Art. 131. - (1) Dispozitiile prezentei sectiuni privitoare la exceptia de necompetenta si la conflictul de competenta se aplica prin asemanare si in cazul sectiilor specializate ale aceleiasi instante judecatoresti.

(2) Conflictul se va solutiona de sectia instantei stabilite potrivit art. 130 corespunzatoare sectiei inaintea careia s-a ivit conflictul.

(3) Conflictul dintre doua sectii ale Inaltei Curti de Casatie si Justitie se solutioneaza de Completul de 9 judecatori.

(4) Dispozitiile alin. (1)-(3) se aplica in mod corespunzator si in cazul completelor specializate.

Probele administrate in fata instantei necompetente

Art. 132. - In cazul declararii necompetentei, dovezile administrate in fata instantei necompetente raman castigate judecatii si instanta competenta investita cu solutionarea cauzei nu va dispune refacerea lor decat pentru motive temeinice.

SECȚIUNEA a 2-a

Litispudenta si conexitatea

Exceptia litispudentei

Art. 133. - (1) Nimeni nu poate fi chemat in judecata pentru aceeași cauza, același obiect și de aceeași parte, inaintea mai multor instante competente sau chiar inaintea aceleiasi instante, prin cereri distincte.

(2) Exceptia litispudentei poate fi invocata de parti sau de instanta din oficiu in orice stare a procesului in fata instantelor de fond.

(3) Cand instantele sunt de același grad, exceptia se invoca inaintea instantei sesizate ulterior. Daca exceptia se admite, dosarul va fi trimis de indata primei instante investite.

(4) Cand instantele sunt de grad diferit, exceptia se invoca inaintea instantei de grad inferior. Daca exceptia se admite, dosarul va fi trimis de indata instantei de fond mai inalte in grad.

(5) Incheierea prin care s-a solutionat exceptia poate fi atacata numai odata cu fondul.

(6) Cand unul dintre procese se judeca in recurs, iar celalalt inaintea instantelor de fond, acestea din urma sunt obligate sa suspende judecata pana la solutionarea recursului.

(7) Dispozitiile alin. (2), (3) si (5) se aplica in mod corespunzator si atunci cand procesele identice se afla pe rolul aceleiasi instante.

Exceptia conexitatii

Art. 134. - (1) Pentru asigurarea unei bune judecati, in prima instanta este posibila conexarea mai multor procese in care sunt aceleasi parti sau chiar impreuna cu alte parti si al caror obiect si cauza au intre ele o stransa legatura.

(2) Exceptia conexitatii poate fi invocata de parti sau din oficiu cel mai tarziu la primul termen de judecata inaintea instantei ulterior sesizate, care, prin incheiere, se va pronunta asupra exceptiei. Incheierea poate fi atacata numai odata cu fondul.

(3) Dosarul va fi trimis instantei mai intai investite, in afara de cazul in care reclamantul si paratul cer trimiterea lui la una dintre celelalte instante.

(4) Cand una dintre cereri este de competenta exclusiva a unei instante, conexarea se va face la acea instanta.

(5) In orice stare a judecatii procesele conexate pot fi disjuse si judecate separat, daca numai unul dintre ele este in stare de judecata.

SECȚIUNEA a 3-a

Stramutarea proceselor. Delegarea instantei

Temeiul stramutarii

Art. 135. - (1) Stramutarea procesului poate fi ceruta pentru motive de banuiala legitima sau de siguranta publica.

(2) Banuiala se considera legitima in cazurile in care exista indoiala cu privire la impartialitatea judecatorilor din cauza circumstantelor procesului, calitatii partilor ori unor relatii conflictuale locale.

(3) Constituie motiv de siguranta publica imprejurarile exceptionale care presupun ca judecata procesului la instanta competenta ar putea conduce la tulburarea ordinii publice.

Cererea de stramutare

Art. 136. - (1) Stramutarea pentru motiv de banuiala legitima sau de siguranta publica se poate cere in orice faza a procesului.

(2) Stramutarea pentru motiv de banuiala legitima poate fi ceruta de catre partea interesata, iar cea intemeiata pe motiv de siguranta publica, numai de catre procurorul general de la Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie.

Instanta competenta

Art. 137. - (1) Cererea de stramutare intemeiata pe motiv de banuiala legitima este de competenta instantei ierarhic superioare celei de la care se cere stramutarea. Ea se depune la instanta care judeca procesul a carui stramutare se cere, care o va inainta, de indata, instantei competente.

(2) Cererea de stramutare intemeiata pe motive de siguranta publica este de competenta Inaltei Curti de Casatie si Justitie, care va instiinta, de indata, despre depunerea cererii instanta de la care se cere stramutarea.

(3) La primirea cererii de stramutare, instanta competenta sa o solutioneze va putea sa solicite dosarul cauzei.

Suspendarea judecarii procesului

Art. 138. - (1) La solicitarea celui interesat, completul de judecata poate dispune, daca este cazul, suspendarea judecarii procesului, cu darea unei cautiuni in cuantum de 1.000 lei. Pentru motive temeinice, suspendarea poate fi dispusa in aceleasi conditii, fara citarea partilor, chiar inainte de primul termen de judecata.

(2) Incheierea asupra suspendarii nu se motiveaza si nu este supusa niciunei cai de atac.

(3) Masura suspendarii judecarii procesului va fi comunicata de urgenta instantei de la care s-a cerut stramutarea.

Judecarea cererii

Art. 139. - (1) Cererea de stramutare se judeca de urgenta, in camera de consiliu, cu citarea partilor din proces.

(2) Hotararea asupra stramutarii se da fara motivare si este definitiva.

(3) Instanta de la care s-a cerut stramutarea va fi incunostintata, de indata, despre admiterea sau respingerea cererii de stramutare.

Efectele admitterii cererii

Art. 140. - (1) In caz de admitere a cererii de stramutare, procesul se trimite spre judecata unei alte instante de acelasi grad. Hotararea va arata in ce masura actele indeplinite de instanta inainte de stramutare urmeaza sa fie pastrate.

(2) In cazul in care instanta de la care s-a dispus stramutarea a savarsit acte de procedura sau a procedat intre timp la judecarea procesului, actele de procedura indeplinite ulterior introducerii cererii de stramutare si hotararea pronuntata sunt desfiintate de drept prin efectul admiterii cererii de stramutare.

(3) Apelul sau, dupa caz, recursul impotriva hotararii date de instanta la care s-a stramutat procesul sunt de competenta instantelor ierarhic superioare acesteia. In caz de admitere a apelului sau recursului, trimiterea spre rejudecare, atunci cand legea o prevede, se va face la o instanta din circumscriptia celei care a solutionat calea de atac.

Reiterarea cererii

Art. 141. - Stramutarea procesului nu poate fi ceruta din nou, in afara de cazul in care noua cerere se intemeiaza pe imprejurari necunoscute la data solutionarii cererii anterioare sau ivite dupa solutionarea acesteia.

Delegarea instantei

Art. 142. - Cand, din cauza unor imprejurari exceptionale, instanta competenta este impiedicata un timp mai indelungat sa functioneze, Inalta Curte de Casatie si Justitie, la cererea partii interesate, va desemna o alta instanta de acelasi grad care sa judece procesul.

TITLUL IV

Actele de procedura

CAPITOLUL I

Forma cererilor

Conditiiile generale

Art. 143. - (1) Orice cerere adresata instantelor judecatoresti trebuie sa fie formulata in scris si sa cuprinda indicarea instantei careia ii este adresata, numele, prenumele, domiciliul sau resedinta partilor ori, dupa caz, denumirea si sediul lor, numele si prenumele, domiciliul sau resedinta reprezentantilor lor, daca este cazul, obiectul, valoarea pretentiei, daca este cazul, motivele cererii, precum si semnatura.

(2) In cazurile anume prevazute de lege, cererile facute in sedinta, la orice instanta, se pot formula si oral, facandu-se mentiune despre aceasta in incheiere.

(3) Daca, din orice motive, cererea nu poate fi semnata la termenul cand a fost depusa sau, dupa caz, la primul termen ce urmeaza, judecatorul va stabili identitatea partii prin unul dintre mijloacele prevazute de lege, ii va citi continutul cererii si ii va lua consimtamantul cu privire la aceasta. Despre toate acestea se va face mentiune in incheiere.

(4) Cererile adresate instantelor judecatoresti se timbreaza, daca legea nu prevede altfel.

Numarul de exemplare

Art. 144. - (1) Cand cererea urmeaza a fi comunicata, ea se va face in atatea exemplare cate sunt necesare pentru comunicare, in afara de cazurile in care partile au un reprezentant comun sau partea figureaza in mai multe calitati juridice, cand se va face intr-un singur exemplar. In toate cazurile este necesar si un exemplar pentru instanta.

(2) Dispozitiile alin. (1) sunt aplicabile in mod corespunzator si in cazul prevazut la art. 143 alin. (2), grefierul de sedinta fiind tinut sa intocmeasca din oficiu copiile de pe incheiere necesare pentru comunicare.

Inscrisurile anexate

Art. 145. - (1) La fiecare exemplar al cererii se vor alatura copii de pe inscrisurile de care partea intelege a se folosi in proces.

(2) Copiile vor fi certificate de parte pentru conformitate cu originalul.

(3) Se vor putea depune in copie numai partile din in scris referitoare la proces, urmand ca instanta sa ordone, daca va fi nevoie, infatisarea in scrisului in intregime.

(4) Cand in scrisurile sunt redactate intr-o limba straina, ele se depun in copie certificata, insotite de traducerea legalizata efectuata de un traducator autorizat. In cazul in care nu exista un traducator autorizat pentru limba in care sunt redactate in scrisurile in cauza, se pot folosi traducerile realizate de persoane de incredere cunoscatoare ale respectivei limbi, in conditiile legii speciale.

(5) Dispozitiile art. 144 se aplica in mod corespunzator.

Cererea formulata prin reprezentant

Art. 146. - (1) Cand cererea este facuta prin mandatar, se va alatura procura in original sau in copie legalizata.

(2) Avocatul si consilierul juridic vor depune imputernicirea lor, potrivit legii.

(3) Reprezentantul legal va alatura o copie legalizata de pe in scrisul doveditor al calitatii sale.

(4) Reprezentantii persoanelor juridice de drept privat vor depune, in copie, un extras din registrul public in care este mentionata imputernicirea lor.

(5) Organul de conducere sau, dupa caz, reprezentantul desemnat al unei asociatii, societati ori altei entitati fara personalitate juridica, infiintata potrivit legii, va anexa, in copie legalizata, extrasul din actul care atesta dreptul sau de reprezentare in justitie.

Cererea gresit denumita

Art. 147. - Cererea de chemare in judecata sau pentru exercitarea unei cai de atac este valabil facuta chiar daca poarta o denumire gresita.

CAPITOLUL II

Citarea si comunicarea actelor de procedura

Obligatia de a cita partile

Art. 148. - (1) Instanta poate hotari asupra unei cereri numai daca partile au fost citate ori s-au prezentat, personal sau prin reprezentant, in afara de cazurile in care prin lege se dispune altfel.

(2) Instanta va amana judecarea si va dispune sa se faca citarea ori de cate ori constata ca partea care lipseste nu a fost citata cu respectarea cerintelor prevazute de lege, sub sanctiunea nulitatii.

Organele competente si modalitatile de comunicare

Art. 149. - (1) Comunicarea citatiilor si a tuturor actelor de procedura se va face, din oficiu, prin agentii procedurali ai instantei sau prin orice alt salariat al acesteia, precum si prin agenti ori salariați ai altor instante, in ale caror circumscriptii se afla cel caruia i se comunica actul.

(2) Comunicarea se face in plic inchis, la care se alatura dovada de inmanare/procesul-verbal si instiintarea prevazute la art. 158. Plicul va purta mentiunea "PENTRU JUSTITIE. A SE INMANA CU PRIORITATE".

(3) Instanta solicitata, cand i se cere sa indeplineasca procedura de comunicare pentru alta instanta, este obligata sa ia de indata masurile necesare, potrivit legii, si sa trimita instantei solicitante dovezile de indeplinire a procedurii.

(4) In cazul in care comunicarea potrivit alin. (1) nu este posibila, aceasta se va face prin posta, cu scrisoare recomandata, cu continut declarat, la care se ataseaza dovada de primire/procesul-verbal si instiintarea prevazute la art. 158.

(5) La cererea partii interesate si pe cheltuiuala sa, comunicarea actelor de procedura se va putea face in mod nemijlocit prin executori judecatoresti, care vor fi tinuti sa indeplineasca formalitatile procedurale prevazute in prezentul capitol, sau prin servicii de curierat rapid, in acest din urma caz dispozitiile alin. (4) fiind aplicabile in mod corespunzator.

(6) Comunicarea citatiilor si a altor acte de procedura se poate face de grefa instantei si prin telefax, posta electronica sau prin alte mijloace ce asigura transmiterea textului actului si confirmarea primirii acestuia, daca partea a indicat instantei datele corespunzatoare in acest scop. In vederea confirmarii, instanta, odata cu actul de procedura, va comunica un formular care va contine: denumirea instantei, data comunicarii, numele grefierului care asigura comunicarea si indicarea actelor comunicate; formularul va fi completat de catre destinatar cu data primirii, numele in clar si semnatura persoanei insarcinate cu primirea corespondentei si va fi expediat instantei prin telefax, posta electronica sau prin alte mijloace.

(7) Instanta va verifica efectuarea procedurilor de citare si comunicare dispuse pentru fiecare termen si, cand este cazul, va lua masuri de refacere a acestor proceduri, precum si pentru folosirea altor mijloace ce pot asigura instiintarea partilor pentru infatisarea la termen.

Locul citarii

Art. 150. - (1) Vor fi citati:

1. statul, prin Ministerul Finantelor Publice sau alte organe anume desemnate in acest scop de lege, la sediul acestora;
 2. unitatile administrativ-teritoriale si celelalte persoane juridice de drept public, prin cei insarcinati sa le reprezinte in justitie, la sediul acestora;
 3. persoanele juridice de drept privat, prin reprezentantii lor, la sediul principal sau, atunci cand este cazul, la sediul dezmembramentului lor;
 4. asociatiile, societatile si alte entitati fara personalitate juridica constituite potrivit legii, prin reprezentantul desemnat, la sediul sau domiciliul acestuia;
 5. cei supusi procedurii insolventei, precum si creditorii acestora, la domiciliul sau, dupa caz, sediul acestora; dupa deschiderea procedurii, citarea va fi efectuata potrivit legii speciale;
 6. persoanele fizice, la domiciliul lor; in cazul in care nu locuiesc la domiciliu, citarea se va face la resedinta cunoscuta ori la locul ales de ele; in lipsa acestora, citarea poate fi facuta la locul cunoscut unde isi desfasoara permanent activitatea curenta;
 7. incapabilii sau cei cu capacitate de exercitiu restransa, prin reprezentantii sau ocrotitorii lor legali, la domiciliul ori sediul acestora, dupa caz; in caz de numire a unui curator special, potrivit art. 57, citarea se va face prin acest curator, la sediul sau profesional;
 8. bolnavii internati in unitati sanitare, la administratia acestora;
 9. militarii incazarmati, la unitatea din care fac parte, prin comandamentul acesteia;
 10. cei care fac parte din echipajul unei nave maritime sau fluviale, alta decat militara, daca nu au domiciliul cunoscut, la capitania portului unde este inregistrata nava;
 11. detinutii, la administratia locului de detinere;
 12. personalul misiunilor diplomatice, al oficiilor consulare si cetatenii romani trimisi sa lucreze in cadrul personalului organizatiilor internationale, precum si membrii de familie care locuiesc cu ei, cat timp se afla in strainatate, prin Ministerul Afacerilor Externe; alti cetateni romani, aflati in strainatate in interes de serviciu, inclusiv membrii familiilor care ii insotesc, prin organele centrale care i-au trimis sau in subordinea carora se afla unitatea care i-a trimis in strainatate;
 13. persoanele care se afla in strainatate, altele decat cele prevazute la pct. 12, daca au domiciliul sau resedinta cunoscuta, printr-o citatie scrisa trimisa cu scrisoare recomandata cu continut declarat si confirmare de primire, recipisa de predare a scrisorii la posta romana, in cuprinsul careia vor fi mentionate actele ce se expediaza, tinand loc de dovada a indeplinirii procedurii, daca prin tratate sau conventii internationale la care este parte Romania ori prin acte normative speciale nu se prevede altfel. Daca domiciliul sau resedinta celor aflati in strainatate nu este cunoscut/cunoscuta, citarea se face potrivit art. 162. In toate cazurile, daca cei aflati in strainatate au mandatar cunoscut in tara, va fi citat numai acesta din urma;
 14. cei cu domiciliul sau resedinta necunoscuta, potrivit art. 162;
 15. mostenitorii, pana la intervenirea lor in proces, printr-un curator special numit de instantă, la domiciliul acestuia.
- (2) In cazurile prevazute la alin. (1) pct. 1 si 2, statul, prin Ministerul Finantelor Publice, unitatile administrativ-teritoriale, precum si celelalte persoane juridice de drept public isi pot alege un sediu procesual la care vor fi comunicate toate actele de procedura.

Obligatia alegerii locului citarii

Art. 151. - Persoanele care se afla in strainatate, citate potrivit art. 150 alin. (1) pct. 12 si 13, pentru primul termen de judecata, vor fi instiintate prin citatie ca au obligatia de a-si alege un domiciliu in Romania unde urmeaza sa li se faca toate comunicările privind procesul. In cazul in care acestea nu se conformeaza, comunicările li se vor face prin scrisoare recomandata, recipisa de predare la posta romana a scrisorii, in cuprinsul careia vor fi mentionate actele ce se expediaza, tinand loc de dovada de indeplinire a procedurii.

Cuprinsul citatiei

Art. 152. - (1) Citatia va cuprinde:

- a) denumirea instantei, sediul ei si, cand este cazul, alt loc decat sediul instantei unde urmeaza sa se desfasoare judecarea procesului;

- b) data emiterii citatiei;
 - c) numarul dosarului;
 - d) anul, luna, ziua si ora infatisarii;
 - e) numele si prenumele sau denumirea, dupa caz, ale/a celui citat, precum si locul unde se citeaza;
 - f) calitatea celui citat, iar pentru parat si mentiunea ca este obligat sa depuna intampinare sau sa isi pregateasca apararea pentru primul termen de judecata, propunand probele de care intelege sa se foloseasca, sub sanctiunea prevazuta de lege;
 - g) numele si prenumele sau denumirea, dupa caz, ale/a partii potrivnice si obiectul cererii;
 - h) indicarea, daca este cazul, a taxei judiciare de timbru si a timbrului judiciar datorate de cel citat;
 - i) alte mentiuni prevazute de lege sau stabilite de instanta;
 - j) stampila instantei si semnatura grefierului.
- (2) In citatie se mentioneaza, cand este cazul, orice date necesare pentru stabilirea adresei celui citat, precum si daca citarea se face cu chemarea la interogatoriu sau daca cel citat este obligat sa prezinte anumite inscrisuri ori daca i se comunica odata cu citatia alte acte de procedura.
- (3) Cerintele de la alin. (1) lit. a), c), d), e) si j) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.

Alegerea locului citarii si al comunicarii altor acte de procedura

- Art. 153.** - (1) In caz de alegere de domiciliu sau, dupa caz, de sediu, daca partea a aratat si persoana insarcinata cu primirea actelor de procedura, comunicarea acestora se va face la acea persoana, iar in lipsa unei asemenea mentiuni, comunicarea se va face, dupa caz, potrivit art. 150 sau 151.
- (2) Partea poate alege ca toate actele de procedura sa ii fie comunicate la casuta postala.

Termenul pentru inmanarea citatiei

- Art. 154.** - Citatia si celelalte acte de procedura, sub sanctiunea nulitatii, vor fi inmanate partii cu cel putin 5 zile inaintea termenului de judecata. In cazuri urgente sau atunci cand legea prevede in mod expres, judecatorul poate dispune scurtarea termenului de inmanare a citatiei ori actului de procedura, despre aceasta facandu-se mentiune in citatie sau in actul de procedura

Invocarea si inlaturarea neregularitatilor privind citarea

- Art. 155.** - (1) Daca partea prezenta in instanta, personal sau prin reprezentant, nu a primit citatia sau a primit-o intr-un termen mai scurt decat cel prevazut la art. 154 ori exista o alta cauza de nulitate privind citatia sau procedura de inmanare a acesteia, procesul se amana, la cererea partii interesate.
- (2) Orice neregularitate cu privire la citare nu va mai fi luata in considerare in cazul in care, potrivit alin. (1), nu s-a cerut amanarea procesului, precum si in cazul in care partea lipsa la termenul la care s-a produs neregularitatea nu a invocat-o la termenul urmatoar producerii ei, daca la acest termen ea a fost prezenta sau legal citata.
- (3) In lipsa partii nelegal citate, neregularitatea privind procedura de citare a acesteia poate fi invocata si de celelalte parti ori din oficiu, insa numai la termenul la care ea s-a produs.

Inmanarea facuta personal celui citat

- Art. 156.** - (1) Inmanarea citatiei si a tuturor actelor de procedura se face personal celui citat, la locul citarii stabilit potrivit art. 150 alin. (1) pct. 6.
- (2) Inmanarea se poate face oriunde se afla cel citat.
- (3) Pentru cei care locuiesc in hotel sau camin, citatia se preda, in lipsa lor, administratorului hotelului ori asezamantului, iar, in lipsa acestuia, portarului ori celui care in mod obisnuit il inlocuieste.
- (4) Pentru cei care se gasesc sub arme, citatia se inmaneaza la unitatea din care fac parte.
- (5) Celor care alcatuiesc echipajul unei nave maritime sau fluviale, in lipsa unui domiciliu cunoscut, inmanarea se face la capitania portului unde se gaseste inregistrata nava.
- (6) Pentru detinuti, inmanarea se face la administratia inchisorii.
- (7) Pentru bolnavii aflati in spitale, sanatorii sau alte asemenea asezaminte de asistenta medicala ori sociala, inmanarea se face la administratia acestora.

Inmanarea facuta altor persoane

- Art. 157.** - (1) Inmanarea citatiilor si a tuturor actelor de procedura in cazurile prevazute la art. 150 alin. (1) pct. 1-5 si pct. 12, precum si cele prevazute la art. 156 alin. (4)-(7) sau atunci cand actul urmeaza sa fie

inmanat unui avocat, notar public ori executor judecatoresc se poate face functionarului sau persoanei insarcinate cu primirea corespondentei, care va semna dovada. In lipsa acestora, inmanarea citatiei sau a actelor de procedura se va face administratorului cladirii, iar, in lipsa, paznicului sau agentului de paza, care va semna procesul-verbal intocmit in acest scop de catre agent, dupa ce acesta din urma a certificat in prealabil identitatea si calitatea sa.

(2) In cazurile prevazute la art. 156 alin. (4)-(7), unitatea unde se afla cel citat ii va inmana de indata acestuia citatia sub luare de dovada, certificandu-i semnatura sau aratand motivul pentru care nu s-a putut obtine semnatura lui. Dovada se va preda agentului ori va fi trimisa direct instantei daca inmanarea citatiei nu s-a putut face de indata.

Procedura de comunicare

Art. 158. - (1) Comunicarea citatiei se va face persoanei in drept sa o primeasca, care va semna dovada de inmanare certificata de agentul insarcinat cu inmanarea.

(2) Daca destinatarul primeste citatia, dar refuza sa semneze dovada de inmanare ori, din motive temeinice, nu o poate semna, agentul va intocmi un proces-verbal in care va arata aceste imprejurari.

(3) Daca destinatarul refuza sa primeasca citatia, agentul va depune in cutia postala sau, in lipsa, va afisa pe usa locuintei destinatarului o instiintare care trebuie sa cuprinda:

- a) anul, luna, ziua si ora cand depunerea sau, dupa caz, afisarea a fost facuta;
- b) numele si prenumele celui care a facut depunerea sau, dupa caz, afisarea si functia acestuia;
- c) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, resedinta, respectiv sediul celui instiintat;
- d) numarul dosarului in legatura cu care se face instiintarea si denumirea instantei pe rolul careia se afla dosarul, cu indicarea sediului acesteia;

- e) aratarea actelor de procedura despre a caror comunicare este vorba;

- f) mentiunea ca dupa o zi, dar nu mai tarziu de 7 zile de la depunerea sau, dupa caz, afisarea instiintarii ori, cand exista urgenta, nu mai tarziu de 3 zile, destinatarul este in drept sa se prezinte la sediul instantei de judecata pentru a i se comunica citatia. Cand domiciliul sau resedinta ori, dupa caz, sediul acestuia nu se afla in localitatea unde instanta de judecata isi are sediul, instiintarea va cuprinde mentiunea ca pentru a i se comunica citatia destinatarul este in drept sa se prezinte la sediul primariei in a carei raza teritoriala locuieste sau isi are sediul;

- g) mentiunea ca, in cazul in care, fara motive temeinice, destinatarul nu se prezinta pentru comunicarea citatiei in interiorul termenului de 7 zile sau, dupa caz, al termenului de 3 zile prevazut la lit. f), citatia se considera comunicata la implinirea acestui termen;

- h) semnatura celui care a depus sau afisat instiintarea.

(4) Mentiunile de la alin. (3) lit. c)-g) se completeaza de catre grefa instantei. Termenele prevazute la alin. (3) lit. f) si g) se calculeaza zi cu zi.

(5) Despre imprejurarile aratate la alin. (3) agentul va intocmi un proces-verbal, care va cuprinde mentiunile aratate la art. 159, acesta facand dovada pana la inscrierea in fals cu privire la faptele constatate personal de cel care l-a incheiat.

(6) Daca destinatarul nu este gasit la domiciliu ori resedinta sau, dupa caz, sediu, agentul ii va inmana citatia unei persoane majore din familie sau, in lipsa, oricarei alte persoane majore care locuieste cu destinatarul ori care, in mod obisnuit, ii primeste corespondenta.

(7) Cand destinatarul locuieste intr-un hotel sau intr-o cladire compusa din mai multe apartamente si nu este gasit la aceasta locuinta a sa, agentul ii va comunica citatia administratorului, portarului sau celui care, in mod obisnuit, il inlocuieste. In aceste cazuri, persoana care primeste citatia va semna dovada de primire, agentul certificandu-i identitatea si semnatura si incheind un proces-verbal cu privire la aceste imprejurari. Dispozitiile alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

(8) In cazul in care lipsesc persoanele prevazute la alin. (6) si (7), precum si atunci cand acestea, desi prezente, refuza sa primeasca actul, sunt aplicabile dispozitiile alin. (3)-(5).

(9) In cazurile prevazute la alin. (3) si (8), agentul are obligatia ca, in termen de cel mult 24 de ore de la depunerea sau afisarea instiintarii, sa depuna citatia, precum si procesul-verbal prevazut la alin. (5), la sediul instantei de judecata care a emis citatia ori, dupa caz, la cel al primariei in raza careia destinatarul locuieste sau isi are sediul, urmand ca acestea sa comunice citatia.

(10) Cand partii sau reprezentantului ei i s-a inmanat citatia de catre functionarul anume desemnat in cadrul primariei, acesta are obligatia ca, in termen de cel mult 24 de ore de la inmanare, sa inainteze instantei de judecata dovada de inmanare prevazuta la alin. (1), precum si procesul-verbal prevazut la alin. (5).

(11) Cand termenul prevazut la alin. (3) lit. f) s-a implinit fara ca partea sau un reprezentant al ei sa se prezinte la primarie pentru a i se inmana citatia, functionarul anume insarcinat din cadrul primariei va inainta instantei de judecata, de indata, citatia ce trebuia comunicata, precum si procesul-verbal prevazut la alin. (5).

(12) Dispozitiile prezentului articol se aplica si la comunicarea sau notificarea oricarui alt act de procedura.

Cuprinsul dovezii de inmanare si al procesului-verbal

Art. 159. - (1) Dovada de inmanare a citatiei sau a altui act de procedura ori, dupa caz, procesul-verbal va cuprinde:

- a) anul, luna, ziua si ora cand dovada a fost luata sau procesul-verbal a fost intocmit;
 - b) numele, prenumele si functia agentului, precum si, daca este cazul, ale functionarului de la primarie;
 - c) numele si prenumele sau denumirea, dupa caz, si domiciliul ori sediul destinatarului, cu aratarea numarului etajului, apartamentului sau camerei, daca cel citat locuieste intr-o cladire cu mai multe etaje ori apartamente sau in hotel, precum si daca actul de procedura a fost inmanat la locuinta sa, depus in cutia postala ori afisat pe usa locuintei. Daca actul de procedura a fost inmanat in alt loc, se va face mentiune despre aceasta;
 - d) numele, prenumele si calitatea celui caruia i s-a facut inmanarea, in cazul in care actul de procedura a fost inmanat altei persoane decat destinatarului;
 - e) denumirea instantei de la care emana citatia ori alt act de procedura si numarul dosarului;
 - f) semnatura celui care a primit citatia sau alt act de procedura, precum si semnatura agentului sau, dupa caz, functionarului de la primarie care o certifica, iar in cazul in care se intocmeste proces-verbal, semnatura agentului, respectiv a functionarului primariei.
- (2) Procesul-verbal va cuprinde, de asemenea, si aratarea motivelor pentru care a fost intocmit.
- (3) Cerintele de la alin. (1) lit. a), c) d), e) si f) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.
- (4) Mentiunile din procesul-verbal privitoare la faptele constatate personal de cel care l-a intocmit nu pot fi combatusute decat prin procedura inscrierii in fals.

Data indeplinirii procedurii

Art. 160. - Procedura se socoteste indeplinita:

- 1. la data incheierii procesului-verbal prevazut la art. 159, indiferent daca partea a primit sau nu citatia personal;
- 2. in cazul citarii efectuate prin posta sau curierat rapid, potrivit art. 149 alin. (4) si (5), procedura se socoteste indeplinita la data semnarii de catre parte a confirmarii de primire ori a consemnarii, de catre functionarul postal sau de catre curier, a refuzului ei de a primi corespondenta;
- 3. in cazul citarii efectuate potrivit art. 149 alin. (6), procedura se socoteste indeplinita la data aratata pe copia imprimata a confirmarii expedierii, certificata de grefierul care a facut transmisiunea.

Imposibilitatea de a comunica actul de procedura

Art. 161. - Cand comunicarea actelor de procedura nu se poate face deoarece imobilul a fost demolat, a devenit nelocuibil sau de neintrebuintat ori destinatarul actului nu mai locuieste in imobilul respectiv sau atunci cand comunicarea nu poate fi facuta din alte motive asemanatoare, agentul va raporta cazul grefei instantei spre a instiinta din timp partea care a cerut comunicarea despre aceasta imprejurare si a-i pune in vedere sa faca demersuri pentru a obtine noua adresa unde urmeaza a se face comunicarea.

Citarea prin publicitate

Art. 162. - (1) Cand reclamantul invedereaza, motivat, ca, desi a facut tot ce i-a stat in putinta, nu a reusit sa afle domiciliul paratului sau un alt loc unde ar putea fi citat potrivit legii, instanta va putea incuviinta citarea acestuia prin publicitate.

(2) Citarea prin publicitate se face afisandu-se citatia la usa instantei, pe portalul instantei de judecata competente si la ultimul domiciliu cunoscut al celui citat. In cazurile in care apreciaza ca este necesar, instanta va dispune si publicarea citatiei in Monitorul Oficial al Romaniei sau intr-un ziar central de larga raspandire.

(3) Odata cu incuviintarea citarii prin publicitate, instanta va numi un curator dintre avocatii baroului, potrivit art. 57, care va fi citat la dezbateri pentru reprezentarea intereselor paratului.

(4) Procedura se socoteste indeplinita in a 15-a zi de la publicarea citatiei, potrivit dispozitiilor alin. (2).

(5) Daca cel citat se infatiseaza si dovedeste ca a fost citat prin publicitate cu rea-credinta, toate actele de procedura ce au urmat incuviintarii acestei citari vor fi anulate, iar reclamantul care a cerut citarea prin publicitate va fi sanctionat potrivit dispozitiilor art. 182 alin. (1) pct. 1 lit. c).

Afisarea

Art. 163. - Cand legea sau instanta dispune ca citarea partilor sau comunicarea anumitor acte de

procedura sa se faca prin afisare, aceasta afisare se va face la instanta de catre grefier, iar in afara instantei, de agentii insarcinati cu comunicarea actelor de procedura, incheindu-se un proces-verbal, potrivit art. 159, ce se va depune la dosar.

Comunicarea intre avocati sau consilieri juridici

Art. 164. - Dupa sesizarea instantei, daca partile au avocat sau consilier juridic, cererile, intampinarile ori alte acte se pot comunica direct intre acestia. In acest caz, cel care primeste cererea va atesta primirea pe insusi exemplarul care urmeaza a fi depus la instanta sau, dupa caz, prin orice alte mijloace care asigura indeplinirea acestei proceduri.

Comunicarea in instanta

Art. 165. - **(1)** Partea prezenta in instanta personal, prin avocat sau prin alt reprezentant este obligata sa primeasca actele de procedura si orice in scris folosit in proces, care i se comunica in sedinta. Daca se refuza primirea, actele si in scrisurile se considera comunicate prin depunerea lor la dosar, de unde, la cerere, partea le poate primi sub semnatura.

(2) Partea are dreptul sa ridice si intre termene, sub semnatura, actele de procedura si in scrisurile prevazute la alin. (1).

Zilele de comunicare

Art. 166. - Cand comunicarea actelor de procedura se face prin agenti procedurali, ei nu vor putea instrumenta decat in zilele lucratoare intre orele 7,00-20,00, iar in cazuri urgente, si in zilele nelucratoare sau de sarbatori legale, dar numai cu incuviintarea presedintelui instantei.

Schimbarea locului citarii

Art. 167. - Daca in cursul procesului una dintre parti si-a schimbat locul unde a fost citata, ea este obligata sa incunostinteze instanta, indicand locul unde va fi citata la termenele urmatoare, precum si partea adversa prin scrisoare recomandata, a carei recipisa de predare se va depune la dosar odata cu cererea prin care se instiinteaza instanta despre schimbarea locului citarii. In cazul in care partea nu face aceasta incunostintare, procedura de citare pentru aceeasi instanta este valabil indeplinita la vechiul loc de citare.

Comunicarea catre alti participanti

Art. 168. - Citarea martorilor, expertilor, traducatorilor, interpretilor ori a altor participanti in proces, precum si, cand este cazul, comunicarea actelor de procedura adresate acestora sunt supuse dispozitiilor prezentului capitol, care se aplica in mod corespunzator.

CAPITOLUL III

Nulitatea actelor de procedura

Notiunea si clasificarea

Art. 169. - **(1)** Nulitatea este sanctiunea care lipseste total sau partial de efecte actul de procedura efectuat cu nerespectarea cerintelor legale, de fond sau de forma.

(2) Nulitatea este absoluta atunci cand cerinta nerespectata este instituita printr-o norma care ocroteste un interes public.

(3) Nulitatea este relativa in cazul in care cerinta nerespectata este instituita printr-o norma care ocroteste un interes privat.

Nulitatea conditionata

Art. 170. - **(1)** Actul de procedura este lovit de nulitate daca prin nerespectarea cerintei legale s-a adus partii o vatamare care nu poate fi inlaturata decat prin desfiintarea acestuia.

(2) In cazul nulitatilor expres prevazute de lege, vatamarea este prezumata, partea interesata putand face dovada contrara.

Nulitatea neconditionata

Art. 171. - Nulitatea nu este conditionata de existenta unei vatamari in cazul incalcarii dispozitiilor legale referitoare la:

1. capacitatea procesuala;
2. reprezentarea procesuala;
3. competenta instantei;
4. compunerea sau constituirea instantei;
5. publicitatea sedintei de judecata;
6. alte cerinte legale extrinseci actului de procedura, daca legea nu dispune altfel.

Indreptarea neregularitatilor actului de procedura

Art. 172. - (1) Ori de cate ori este posibila inlaturarea vatamarii fara anularea actului, judecatorul va dispune indreptarea neregularitatilor actului de procedura.

(2) Cu toate acestea, nulitatea nu poate fi acoperita daca a intervenit decaderea ori o alta sanctiune procedurala sau daca se produce ori subzista o vatamare.

(3) Actul de procedura nu va fi anulat daca pana la momentul pronuntarii asupra exceptiei de nulitate a disparut cauza acesteia.

Invocarea nulitatii

Art. 173. - (1) Nulitatea absoluta poate fi invocata de orice parte din proces, de judecator sau, dupa caz, de procuror, in orice stare a judecatii cauzei, daca legea nu prevede altfel.

(2) Nulitatea relativa poate fi invocata numai de partea interesata si numai daca neregularitatea nu a fost cauzata prin propria fapta.

(3) Daca legea nu prevede altfel, nulitatea relativa trebuie invocata:

a) pentru neregularitatile savarsite pana la inceperea judecatii, prin intampinare sau, daca intampinarea nu este obligatorie, la primul termen de judecata;

b) pentru neregularitatile savarsite in cursul judecatii, la termenul la care s-a savarsit neregularitatea sau, daca partea nu este prezenta, la termenul de judecata imediat urmator si inainte de a pune concluzii pe fond.

(4) Partea interesata poate renunta, expres sau tacit, la dreptul de a invoca nulitatea relativa.

(5) Toate cauzele de nulitate a actelor de procedura deja efectuate trebuie invocate deodata, sub sanctiunea decaderii partii din dreptul de a le mai invoca.

Efectele nulitatii

Art. 174. - (1) Actul de procedura lovit de nulitate este desfiintat, in tot sau in parte, de la data indeplinirii lui.

(2) Daca este cazul, instanta dispune refacerea actului de procedura, cu respectarea tuturor conditiilor de validitate.

(3) Desfiintarea unui act de procedura atrage si desfiintarea actelor de procedura urmatoare, daca acestea nu pot avea o existenta de sine statatoare.

(4) Nulitatea unui act de procedura nu impiedica faptul ca acesta sa produca alte efecte juridice decat cele care decurg din natura lui proprie.

TITLUL V

Termenele procedurale

Stabilirea termenelor

Art. 175. - (1) Termenele procedurale sunt stabilite de lege ori de instanta si reprezinta intervalul de timp in care poate fi indeplinit un act de procedura sau in care este interzis sa se indeplineasca un act de procedura.

(2) In cazurile prevazute de lege, termenul este reprezentat de data la care se indeplineste un anumit act

de procedura.

(3) In cazurile in care legea nu stabileste ea insasi termenele pentru indeplinirea unor acte de procedura, fixarea lor se face de instanta. La fixarea termenului, aceasta va tine seama si de natura urgenta a procesului.

Calculul termenelor

Art. 176. - (1) Termenele, in afara de cazul in care legea dispune altfel, se calculeaza dupa cum urmeaza:

1. cand termenul se socoteste pe ore, acesta incepe sa curga de la ora zero a zilei urmatoare;
2. cand termenul se socoteste pe zile, nu intra in calcul ziua de la care incepe sa curga termenul, nici ziua cand acesta se implineste;
3. cand termenul se socoteste pe saptamani, luni sau ani, el se implineste in ziua corespunzatoare din ultima saptamana ori luna sau din ultimul an. Daca ultima luna nu are zi corespunzatoare celei in care termenul a inceput sa curga, termenul se implineste in ultima zi a acestei luni.

(2) Cand ultima zi a unui termen cade intr-o zi nelucratoare, termenul se prelungeste pana in prima zi lucratoare care urmeaza.

Implinirea termenului

Art. 177. - (1) Termenul care se socoteste pe zile, saptamani, luni sau ani se implineste la ora 24,00 a ultimei zile in care se poate indeplini actul de procedura.

(2) Cu toate acestea, daca este vorba de un act ce trebuie depus la instanta sau intr-un alt loc, termenul se va implini la ora la care activitatea inceteaza in acel loc in mod legal, dispozitiile art. 178 fiind aplicabile.

Actele depuse la posta, unitati militare sau locuri de detinere

Art. 178. - (1) Actul de procedura depus prin scrisoare recomandata la oficiul postal inaintea termenului prevazut de lege este socotit a fi facut in termen.

(2) Actul depus de partea interesata, inaintea termenului prevazut de lege, la unitatea militara ori la administratia locului de detinere unde se afla aceasta parte, este, de asemenea, considerat ca facut in termen.

(3) In cazurile prevazute la alin. (1) si (2), recipisa oficiului postal, precum si inregistrarea ori atestarea facuta, dupa caz, de unitatea militara sau de administratia locului de detinere, pe actul depus, servesc ca dovada a datei depunerii actului de catre partea interesata.

Curgerea termenului. Prelungirea acestuia

Art. 179. - (1) Termenele incep sa curga de la data comunicarii actelor de procedura, daca legea nu dispune altfel.

(2) Se considera ca actul a fost comunicat partii si in cazul in care aceasta a primit sub semnatura copie de pe act, precum si in cazul in care ea a cerut comunicarea actului unei alte parti.

(3) Termenul procedural nu incepe sa curga, iar daca a inceput sa curga mai inainte, se intrerupe fata de cel lipsit de capacitate de exercitiu ori cu capacitate de exercitiu restransa, cat timp nu a fost desemnata o persoana care, dupa caz, sa il reprezinte sau sa il asiste.

(4) Termenul procedural se intrerupe si un nou termen incepe sa curga de la data noii comunicari in urmatoarele cazuri:

1. cand a intervenit moartea uneia dintre parti; in acest caz, se face din nou o singura comunicare la ultimul domiciliu al partii decedate, pe numele mostenirii, fara sa se arate numele si calitatea fiecarui mostenitor;

2. cand a intervenit moartea reprezentantului partii; in acest caz, se face din nou o singura comunicare partii.

Nerespectarea termenului. Sanctiunile

Art. 180. - (1) Cand un drept procesual trebuie exercitat intr-un anumit termen, nerespectarea acestuia atrage decaderea din exercitarea dreptului, in afara de cazul in care legea dispune altfel. Actul de procedura facut peste termen este lovit de nulitate.

(2) In cazul in care legea opreste indeplinirea unui act de procedura inaintea termenului, actul facut inaintea implinirii termenului poate fi anulat la cererea celui interesat.

Repunerea in termen

Art. 181. - (1) Partea care a pierdut un termen procedural va fi repusa in termen numai daca dovedeste ca intarzierea se datoreaza unor motive temeinic justificate.

(2) In acest scop, partea va indeplini actul de procedura in cel mult 15 zile de la incetarea impiedicarii, cerand totodata repunerea sa in termen. In cazul exercitarii cailor de atac, aceasta durata este aceeaasi cu cea prevazuta pentru exercitarea caii de atac.

(3) Cererea de repunere in termen va fi rezolvata de instanta competenta sa solutioneze cererea privitoare la dreptul neexercitat in termen.

TITLUL VI

Amenzi judiciare si despagubiri

Incalcarea obligatiilor privind desfasurarea procesului. Sanctiunile

Art. 182. - (1) Daca legea nu prevede altfel, instanta, potrivit dispozitiilor prezentului articol, va putea sanctiona urmatoarele fapte savarsite in legatura cu procesul, astfel:

1. cu amenda judiciara de la 100 lei la 1.000 lei:

a) introducerea, cu rea-credinta, a unor cereri principale, accesorii, aditionale sau incidentale, precum si pentru exercitarea unei cai de atac, vadit netemeinice;

b) formularea, cu rea-credinta, a unei cereri de recuzare sau de stramutare;

c) obtinerea, cu rea-credinta, a citarii prin publicitate a oricarei parti;

d) obtinerea, cu rea-credinta, de catre reclamantul caruia i s-a respins cererea a unor masuri asiguratorii prin care paratul a fost pagubit;

e) contestarea, cu rea-credinta, de catre autorul ei a scrierii sau semnaturii unui in scris ori a autenticitatii unei inregistrari audio sau video;

2. cu amenda judiciara de la 50 lei la 700 lei:

a) neprezentarea martorului legal citat sau refuzul acestuia de a depune marturie cand este prezent in instanta, in afara de cazul in care acesta este minor;

b) neaducerea, la termenul fixat de instanta, a martorului incuviintat, de catre partea care, din motive imputabile, nu si-a indeplinit aceasta obligatie;

c) neprezentarea avocatului, care nu si-a asigurat substituirea sa de catre un alt avocat, a reprezentantului sau a celui care asista partea ori nerespectarea de catre acestia a indatoririlor stabilite de lege sau de catre instanta, daca in acest mod s-a cauzat amanarea judecarii procesului;

d) refuzul expertului de a primi lucrarea sau nedepunerea lucrarii in mod nejustificat la termenul fixat ori refuzul de a da lamuririle cerute;

e) neluarea de catre conducatorul unitatii in cadrul careia urmeaza a se efectua o expertiza a masurilor necesare pentru efectuarea acesteia sau pentru efectuarea la timp a expertizei, precum si impiedicarea de catre orice persoana a efectuarii expertizei in conditiile legii;

f) neprezentarea unui in scris sau a unui bun de catre cel care il detine, la termenul fixat in acest scop de instanta;

g) refuzul sau omisiunea unei autoritati ori a altei persoane de a comunica, din motive imputabile ei, la cererea instantei si la termenul fixat in acest scop, datele care rezulta din actele si evidentele ei;

h) cauzarea amanarii judecarii sau executarii silite de catre cel insarcinat cu indeplinirea actelor de procedura;

i) impiedicarea in orice mod a exercitarii, in legatura cu procesul, a atributiilor ce revin judecatorilor, expertilor desemnati de instanta in conditiile legii, agentilor procedurali, precum si altor salariati ai instantei.

(2) Amenda nu se va aplica persoanelor la care se refera alin. (1) pct. 2, daca motive temeinice le-au impiedicat sa aduca la indeplinire obligatiile ce le revin.

Alte cazuri de sanctionare

Art. 183. - (1) Nerespectarea de catre oricare dintre parti sau de catre alte persoane a masurilor luate de catre instanta pentru asigurarea ordinii si solemnitatii sedintei de judecata se sanctioneaza cu amenda judiciara de la 100 lei la 1.000 lei.

(2) Nerespectarea de catre orice persoana a dispozitiilor privind desfasurarea normala a executarii silite se sanctioneaza de catre presedintele instantei de executare, la cererea executorului, cu amenda judiciara de la 100 lei la 1.000 lei.

Despagubirile pentru amanarea procesului

Art. 184. - Cel care, cu intentie sau din culpa, a pricinuit amanarea judecarii sau a executarii silite, prin una dintre faptele prevazute la art. 182 sau 183, la cererea partii interesate, va putea fi obligat de catre instanta de judecata ori, dupa caz, de catre presedintele instantei de executare la plata unei despagubiri pentru prejudiciul material sau moral cauzat prin amanare.

Stabilirea amenzii si despagubirii

Art. 185. - Abaterea savarsita, amenda si despagubirea se stabilesc de catre instanta in fata careia s-a savarsit fapta sau, dupa caz, de catre presedintele instantei de executare, prin incheiere executorie, care se comunica celui obligat, daca masura a fost luata in lipsa acestuia. Atunci cand fapta consta in formularea unei cereri cu rea-credinta, amenda si despagubirea pot fi stabilite fie de instanta in fata careia cererea a fost formulata, fie de catre instanta care a solutionat-o, atunci cand acestea sunt diferite.

Cererea de reexaminare

Art. 186. - (1) Impotriva incheierii prevazute la art. 185, cel obligat la amenda sau despagubire va putea face numai cerere de reexaminare, solicitand, motivat, sa se revina asupra amenzii ori despagubirii sau sa se dispuna reducerea acesteia.

(2) Cererea se face in termen de 15 zile, dupa caz, de la data la care a fost luata masura sau de la data comunicarii incheierii.

(3) In toate cazurile, cererea se solutioneaza, cu citarea partilor, prin incheiere, data in camera de consiliu, de catre un alt complet decat cel care a stabilit amenda sau despagubirea.

(4) Incheierea prevazuta la alin. (3) este definitiva.

CARTEA a II-a

Procedura contencioasa

TITLUL I

Procedura in fata primei instante

CAPITOLUL I

Sesizarea instantei de judecata

SECȚIUNEA 1

Dispozitii generale

Dreptul de a sesiza instanta

Art. 187. - (1) Pentru apararea drepturilor si intereselor sale legitime, orice persoana se poate adresa justitiei prin sesizarea instantei competente cu o cerere de chemare in judecata. In cazurile anume prevazute de lege, sesizarea instantei poate fi facuta si de alte persoane sau organe.

(2) Cel care formuleaza cererea de chemare in judecata se numeste reclamant, iar cel chemat in judecata se numeste parat.

Procedura prealabila

Art. 188. - (1) Sesizarea instantei se poate face numai dupa indeplinirea unei proceduri prealabile, daca legea prevede in mod expres aceasta. Dovada indeplinirii procedurii prealabile se va anexa la cererea de chemare in judecata.

(2) Neindeplinirea procedurii prealabile nu poate fi invocata decat de catre parat prin intampinare, sub sanctiunea decaderii.

(3) La sesizarea instantei cu dezbaterea procedurii succesoriale, reclamantul va depune o incheiere emisa de notarul public cu privire la verificarea evidentelor succesoriale prevazute de Codul civil si de lege. In acest caz neindeplinirea procedurii prealabile poate fi invocata nu numai de catre parat, ci si de catre instanta, din oficiu.

SECȚIUNEA a 2-a

Cererea de chemare în judecată

Cuprinsul cererii de chemare în judecată

Art. 189. - Cererea de chemare în judecată va cuprinde:

a) numele și prenumele, domiciliul sau reședința părților ori, pentru persoane juridice, denumirea și sediul lor. De asemenea, cererea va cuprinde și codul numeric personal sau, după caz, codul unic de înregistrare ori codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar ale reclamantului, precum și ale paratului, dacă părțile posedă ori li s-au atribuit aceste elemente de identificare potrivit legii, dacă acestea sunt cunoscute de reclamant. Dacă reclamantul locuiește în străinătate, va arăta și domiciliul ales în România, unde urmează să i se facă toate comunicările privind procesul;

b) numele, prenumele și calitatea celui care reprezintă partea în proces, iar în cazul reprezentării prin avocat, numele, prenumele acestuia și sediul profesional. Dovada calității de reprezentant, în condițiile cerute la art. 146, se va alătura cererii;

c) obiectul cererii și valoarea lui, după pretuirea reclamantului, atunci când acesta este evaluabil în bani, precum și modul de calcul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori, cu indicarea înscrisurilor corespunzătoare. Pentru imobile, se aplică în mod corespunzător dispozițiile art. 102. Pentru identificarea imobilelor se vor arăta localitatea și județul, strada și numărul, iar în lipsă, vecinătățile, etajul și apartamentul, precum și, când imobilul este înscris în cartea funciara, numărul de carte funciara și numărul cadastral sau topografic, după caz. La cererea de chemare în judecată se va anexa extrasul de carte funciara, cu arătarea titularului înscris în cartea funciara, eliberat de biroul de cadastru și publicitate imobiliară în raza căruia este situat imobilul, iar în cazul în care imobilul nu este înscris în cartea funciara, se va anexa un certificat emis de același birou, care atestă acest fapt;

d) arătarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază cererea;

e) arătarea dovezilor pe care se sprijină fiecare capăt de cerere. Când dovada se face prin înscrisuri, se vor aplica, în mod corespunzător, dispozițiile art. 145. Când reclamantul vrea să își dovedească cererea sau vreunul dintre capetele acesteia prin interogatoriul paratului, va cere infatisarea în persoană a acestuia, dacă paratul este o persoană fizică. În cazurile în care legea prevede că paratul va răspunde în scris la interogatoriu, acesta va fi atasat cererii de chemare în judecată. Când se va cere dovada cu martori, se vor arăta numele, prenumele și adresa martorilor;

f) semnătura.

Numărul de exemplare

Art. 190. - Cererea de chemare în judecată se va face în numărul de exemplare stabilit la art. 144 alin. (1).

Nulitatea cererii

Art. 191. - (1) Cererea de chemare în judecată care nu cuprinde numele și prenumele sau, după caz, denumirea oricareia dintre părți, obiectul cererii, motivele de fapt ale acesteia ori semnătura părții sau a reprezentantului acesteia este nulă. Dispozițiile art. 195 sunt aplicabile.

(2) Cu toate acestea, lipsa semnăturii se poate acoperi în tot cursul judecății în fața primei instanțe. Dacă se invocă lipsa de semnătură, reclamantul care lipsește la acel termen va trebui să semneze cererea cel mai târziu la primul termen următor, fiind instiintat în acest sens prin citatie. În cazul în care reclamantul este prezent în instanță, acesta va semna chiar în ședința în care a fost invocată nulitatea.

(3) Orice altă neregularitate în legătura cu semnarea cererii de chemare în judecată va fi îndreptată de reclamant în condițiile prevăzute la alin. (2).

Timbrarea cererii

Art. 192. - În cazul în care cererea este supusă timbrării, dovada achitării taxelor datorate se atasează cererii. Netimbrarea sau timbrarea insuficientă atrage anularea cererii de chemare în judecată, în condițiile legii.

Cumulul de cereri

Art. 193. - Prin aceeași cerere de chemare în judecată, reclamantul poate formula mai multe capete principale de cerere împotriva aceleiași persoane, în condițiile art. 97 alin. (2).

Inregistrarea cererii

Art. 194. - (1) Cererea de chemare în judecată, depusă personal sau prin reprezentant, sosită prin poștă, curier ori fax, se înregistrează și primește data certă prin aplicarea stampilei de intrare.

(2) După înregistrare, cererea și înscrisurile care o însoțesc, la care sunt atașate, când este cazul, dovezile privind modul în care acestea au fost transmise către instanță, se predau președintelui instanței sau judecătorului care îl înlocuiește, care va lua de îndată măsuri în vederea stabilirii în mod aleatoriu a completului de judecată, potrivit legii.

Verificarea cererii și regularizarea acesteia

Art. 195. - (1) Completul caruia i s-a repartizat aleatoriu cauza verifică, de îndată, dacă cererea de chemare în judecată îndeplinește cerințele prevăzute la art. 189-192.

(2) Când cererea nu îndeplinește aceste cerințe, reclamantului i se vor comunica în scris lipsurile, cu mențiunea că, în termen de cel mult 10 zile de la primirea comunicării, trebuie să facă completările sau modificările dispuse, sub sancțiunea anulării cererii. Se exceptează de la această sancțiune obligatia de a se desemna un reprezentant comun, caz în care sunt aplicabile dispozițiile art. 197 alin. (3).

(3) Dacă obligațiile privind completarea sau modificarea cererii nu sunt îndeplinite în termenul prevăzut la alin. (2), prin încheiere, dată în camera de consiliu, se dispune anularea cererii.

(4) Împotriva încheierii de anulare, reclamantul va putea face numai cerere de reexaminare, solicitând motivat să se revină asupra măsurii anulării.

(5) Cererea de reexaminare se face în termen de 15 zile de la data comunicării încheierii.

(6) Cererea se soluționează prin încheiere definitivă dată în camera de consiliu, cu citarea reclamantului, de către un alt complet al instanței respective, desemnat prin repartizare aleatorie, care va putea reveni asupra măsurii anulării dacă aceasta a fost dispusă eronat sau dacă neregularitățile au fost înlăturate în termenul acordat potrivit alin. (2).

(7) În caz de admitere, cauza se retrimite completului inițial investit.

Fixarea primului termen de judecată

Art. 196. - (1) Judecătorul, de îndată ce constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru cererea de chemare în judecată, dispune, prin rezoluție, comunicarea acesteia către parat. Paratul este obligat să depună întâmpinarea în termen de 20 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată, în condițiile art. 160.

(2) Întâmpinarea se comunică de îndată reclamantului, care este obligat să depună răspuns la întâmpinare în termen de 10 zile de la comunicare. Paratul va lua cunoștință de răspunsul la întâmpinare de la dosarul cauzei.

(3) La data depunerii răspunsului la întâmpinare judecătorul fixează prin rezoluție primul termen de judecată, care va fi de cel mult 20 de zile de la data rezoluției, dispunând citarea partilor.

(4) În cazul în care paratul nu a depus întâmpinare în termenul prevăzut la alin. (1) sau, după caz, reclamantul nu a comunicat răspuns la întâmpinare în termenul prevăzut la alin. (2), la data expirării termenului corespunzător judecătorul fixează prin rezoluție primul termen de judecată, care va fi de cel mult 20 de zile de la data rezoluției, dispunând citarea partilor.

(5) În procesele urgente termenele prevăzute la alin. (1)-(3) pot fi reduse de judecător în funcție de circumstanțele cauzei.

(6) Dacă paratul locuiește în străinătate, judecătorul va putea fixa un termen mai îndelungat. Citarea se va face cu respectarea dispozițiilor art. 151.

Reprezentarea judiciară a partilor în caz de coparticipare procesuală

Art. 197. - (1) În procesele în care, în condițiile art. 58, sunt mai mulți reclamanti sau parati, judecătorul, ținând cont de numărul foarte mare al acestora, de necesitatea de a se asigura desfășurarea normală a activității de judecată, cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale partilor, va putea dispune, prin rezoluție, reprezentarea lor prin mandatar și îndeplinirea procedurii de comunicare a actelor de procedură numai pe numele mandatului, la domiciliul sau sediul acestuia.

(2) Reprezentarea se va face, după caz, prin unul sau mai mulți mandatar, persoane fizice ori persoane juridice, cu respectarea dispozițiilor privind reprezentarea judiciară.

(3) Dovada mandatului va fi depusa de catre reclamanti in termenul prevazut la art. 195 alin. (2), iar de catre parati, odata cu intampinarea. Daca partile nu isi aleg un mandatar sau nu se inteleg asupra persoanei mandatarului, judecatorul va numi, prin incheiere, un curator special, in conditiile art. 57 alin. (3), care va asigura reprezentarea reclamantilor sau, dupa caz, a paratilor si caruia i se vor comunica actele de procedura. Masura numirii curatorului se comunica partilor, care vor suporta cheltuielile privind remunerarea acestuia.

Masurile pentru pregatirea judecatii

Art. 198. - (1) Judecatorul, sub rezerva dezbaterei la primul termen de judecata, daca s-a solicitat prin cererea de chemare in judecata, va putea dispune citarea paratului la interogatoriu, alte masuri pentru administrarea probelor, precum si orice alte masuri necesare pentru desfasurarea procesului potrivit legii.

(2) In conditiile legii, se vor putea incuviinta, prin incheiere executorie, masuri asiguratorii, precum si masuri pentru asigurarea probelor.

Modificarea cererii de chemare in judecata

Art. 199. - (1) Reclamantul poate sa isi modifice cererea si sa propuna noi dovezi, sub sanctiunea decaderii, numai pana la primul termen la care acesta este legal citat. In acest caz, instanta dispune amanarea pricinii si comunicarea cererii modificate paratului, in vederea formularii intampinarii, care, sub sanctiunea decaderii, va fi depusa cu cel putin 10 zile inaintea termenului fixat, urmand a fi cercetata de reclamant la dosarul cauzei.

(2) Cu toate acestea, nu se va da termen, ci se vor trece in incheierea de sedinta declaratiile verbale facute in instanta cand:

1. se indreapta greselile materiale din cuprinsul cererii;
2. reclamantul mareste sau micsoreaza quantumul obiectului cererii;
3. se solicita contravaloarea obiectului cererii, pierdut sau pierit in cursul procesului;
4. se inlocuieste o cerere in constatare printr-o cerere in realizarea dreptului sau invers, atunci cand cererea in constatare este admisibila.

SECȚIUNEA a 3-a

Intampinarea

Scopul si cuprinsul intampinarii

Art. 200. - (1) Intampinarea este actul de procedura prin care paratul se apara, in fapt si in drept, fata de cererea de chemare in judecata.

(2) Intampinarea va cuprinde:

a) numele si prenumele, codul numeric personal, domiciliul sau resedinta paratului ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul, precum si, dupa caz, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inregistrare in registrul persoanelor juridice si contul bancar, daca reclamantul nu le-a mentionat in cererea de chemare in judecata. Daca paratul locuieste in strainatate, va arata si domiciliul ales in Romania, unde urmeaza sa i se faca toate comunicările privind procesul;

b) exceptiile procesuale pe care paratul le invoca fata de cererea reclamantului;

c) raspunsul la toate pretentiile si motivele de fapt si de drept ale cererii;

d) dovezile cu care se apara impotriva fiecarui capat din cerere, dispozitiile art. 189 lit. e) fiind aplicabile in mod corespunzator;

e) semnatura.

Comunicarea intampinarii

Art. 201. - (1) Intampinarea se comunica reclamantului, daca legea nu prevede altfel.

(2) La intampinare se vor alatura acelasi numar de copii certificate de pe inscrisurile pe care se sprijina, precum si un rand de copii pentru instanta. Dispozitiile art. 144 alin. (1) si art. 145 sunt aplicabile.

Intampinarea comuna

Art. 202. - Cand sunt mai multi parati, acestia pot raspunde impreuna, toti sau numai o parte din ei,

printr-o singura intampinare.

Sanctiunea nedepunerii intampinarii

Art. 203. - (1) Intampinarea este obligatorie, in afara de cazurile in care legea prevede in mod expres altfel.

(2) Nedepunerea intampinarii in termenul prevazut de lege atrage decaderea paratului din dreptul de a mai propune probe si de a invoca exceptii, in afara celor de ordine publica, daca legea nu prevede altfel.

SECȚIUNEA a 4-a

Cererea reconventionala

Notiunea si conditiile

Art. 204. - (1) Daca paratul are, in legatura cu cererea reclamantului, pretentii derivand din acelasi raport juridic sau strans legate de aceasta, poate sa formuleze cerere reconventionala.

(2) In cazul in care pretentiile formulate prin cerere reconventionala privesc si alte persoane decat reclamantul, acestea vor putea fi chemate in judecata ca parati.

(3) Cererea trebuie sa indeplineasca conditiile prevazute pentru cererea de chemare in judecata.

(4) Cererea reconventionala se depune, sub sanctiunea decaderii, odata cu intampinarea sau, daca paratul nu este obligat la intampinare, cel mai tarziu la primul termen de judecata.

(5) Cererea reconventionala se comunica reclamantului si, dupa caz, persoanelor prevazute la alin. (2) pentru a formula intampinare. Dispozitiile art. 196 se aplica in mod corespunzator.

(6) Cand reclamantul si-a modificat cererea de chemare in judecata, cererea reconventionala se va depune cel mai tarziu pana la termenul ce se va incuviinta paratului in acest scop, dispozitiile alin. (5) fiind aplicabile.

(7) Reclamantul nu poate formula cerere reconventionala la cererea reconventionala a paratului initial.

Disjungerea cererii reconventionale

Art. 205. - (1) Cererea reconventionala se judeca odata cu cererea principala.

(2) Daca numai cererea principala este in stare de a fi judecata, instanta poate dispune judecarea separata a cererii reconventionale. Cu toate acestea, disjungerea nu poate fi dispusa in cazurile anume prevazute de lege sau daca judecarea ambelor cereri se impune pentru solutionarea unitara a procesului.

CAPITOLUL II

Judecata

SECȚIUNEA 1

Dispozitii generale

Scopul judecarii procesului

Art. 206. - Completul de judecata, constituit potrivit legii, efectueaza activitatea de cercetare si dezbateri fondului procesului, cu respectarea tuturor principiilor si garantiilor procesuale, in vederea solutionarii legale si temeinice a acestuia.

Locul judecarii procesului

Art. 207. - Judecarea procesului are loc la sediul instantei, daca prin lege nu se dispune altfel.

Desfasurarea procesului fara prezenta publicului

Art. 208. - (1) In fata primei instante cercetarea procesului se desfasoara in camera de consiliu, daca legea nu prevede altfel.

(2) De asemenea, in cazurile in care dezbateri fondului in sedinta publica ar aduce atingere moralitatii,

ordinii publice, intereselor minorilor, vietii private a partilor ori intereselor justitiei, dupa caz, instanta, la cerere sau din oficiu, poate dispune ca aceasta sa se desfasoare in intregime sau in parte fara prezenta publicului.

(3) In cazurile prevazute la alin. (1) si (2), au acces in camera de consiliu ori in sala de sedinta partile, reprezentantii lor, cei care ii asista pe minori, aparatorii partilor, martorii, expertii, traducatorii, interpretii, precum si alte persoane carora instanta, pentru motive temeinice, le admite sa asiste la proces.

Continuitatea instantei

Art. 209. - (1) Membrii completului care judeca procesul trebuie sa ramana aceiasi in tot cursul judecatii.

(2) In cazurile in care, pentru motive temeinice, un judecator este impiedicat sa participe la solutionarea cauzei, acesta va fi inlocuit in conditiile legii.

(3) Daca inlocuirea prevazuta la alin. (2) a avut loc dupa ce s-a dat cuvantul in fond partilor, cauza se repune pe rol.

Ordinea judecarii proceselor

Art. 210. - (1) Pentru fiecare sedinta de judecata se va intocmi o lista cu procesele ce se dezbat in acea zi si care va fi afisata pe portalul instantei si la usa salii de sedinta cu cel putin o ora inainte de inceperea acesteia.

(2) Procesele declarate urgente, cele ramase in divergenta si cele care au primit termen in continuare se vor dezbate inaintea celorlalte.

(3) Procesele in care partea sau partile sunt reprezentate ori asistate de avocat, respectiv consilier juridic se vor dezbate cu prioritate.

(4) La cererea partii interesate, pentru motive temeinice, judecatorul poate schimba ordinea de pe lista.

Atributiile presedintelui completului de judecata

Art. 211. - (1) Presedintele completului conduce sedinta de judecata. El deschide, suspenda si ridica sedinta.

(2) Presedintele da cuvantul mai intai reclamantului, apoi paratului, precum si celorlalte parti din proces, in functie de pozitia lor procesuala. Reprezentantul Ministerului Public va vorbi cel din urma, in afara de cazul cand a pornit actiunea. Altor persoane sau organe care participa la proces li se va da cuvantul in limita drepturilor pe care le au in proces.

(3) In cazul in care este necesar, presedintele poate da cuvantul partilor si celorlalti participanti, in aceeasi ordine, de mai multe ori.

(4) Presedintele poate sa limiteze in timp interventia fiecarei parti. In acest caz, el trebuie sa puna in vedere partii, inainte de a-i da cuvantul, timpul pe care il are la dispozitie.

(5) Judecatorii sau partile pot pune intrebari celorlalti participanti la proces numai prin mijlocirea presedintelui, care poate insa incuviinta ca acestia sa puna intrebarile direct. Ordinea in care se pun intrebarile se stabileste de catre presedinte.

Politia sedintei de judecata

Art. 212. - (1) Presedintele completului de judecata exercita politia sedintei, putand lua masuri pentru pastrarea ordinii si a bunei-cuviinte, precum si a solemnitatii sedintei de judecata.

(2) Daca nu mai este loc in sala de sedinta, presedintele le poate cere celor care ar veni mai tarziu sau care depasesc numarul locurilor existente sa paraseasca sala.

(3) Nimeni nu poate fi lasat sa intre cu arme in sala de sedinta, cu exceptia cazului in care le poarta in exercitarea serviciului pe care il indeplineste in fata instantei.

(4) Persoanele care iau parte la sedinta sunt obligate sa aiba o purtare si o tinuta cuviincioase.

(5) Cei care se adreseaza instantei in sedinta publica trebuie sa stea in picioare, insa presedintele poate incuviinta, atunci cand apreciaza ca este necesar, exceptii de la aceasta indatorire.

(6) Presedintele atrage atentia partii sau oricarei alte persoane care tulbura sedinta ori nesocoteste masurile luate sa respecte ordinea si buna-cuviinta, iar in caz de nevoie dispune indepartarea ei.

(7) Pot fi, de asemenea, indepartati din sala minorii, precum si persoanele care s-ar infatisa intr-o tinuta necuviincioasa.

(8) Daca inainte de inchiderea dezbaterilor una dintre parti a fost indepartata din sala, aceasta va fi chemata in sala pentru a i se pune in vedere actele esentiale efectuate in lipsa ei. Aceste dispozitii nu se aplica in cazul in care partea indepartata este asistata de un aparator care a ramas in sala.

(9) Cand cel care tulbura linistea sedintei este insusi aparatorul partii, presedintele il va chema la ordine

si, daca, din cauza atitudinii lui, continuarea dezbaterilor nu mai este cu putinta, procesul se va amana, aplicandu-se amenda judiciara prevazuta la art. 182 alin. (1) pct. 2, iar cheltuielile ocazionate de amanare vor fi trecute in sarcina sa, prin incheiere executorie, dispozitiile art. 186 fiind aplicabile.

Infrautiunile de audienta

Art. 213. - (1) Daca in cursul sedintei se savarseste o infractiune, presedintele o constata si il identifica pe faptuitor. Procesul-verbal intocmit se trimite procurorului.

(2) Instanta poate, in conditiile legii penale, sa dispuna si retinerea faptuitorului.

Verificarile privind prezentarea partilor

Art. 214. - (1) Instanta verifica identitatea partilor, iar daca ele sunt reprezentate ori asistate, verifica si imputernicirea sau calitatea celor care le reprezinta ori le asista.

(2) In cazul in care partile nu raspund la apel, instanta va verifica daca procedura de citare a fost indeplinita si, dupa caz, va proceda, in conditiile legii, la amanarea, suspendarea ori la judecarea procesului.

Amanarea cauzei cand nu este in stare de judecata

Art. 215. - Partile pot cere instantei, la inceputul sedintei, amanarea cauzelor care nu sunt in stare de judecata, daca aceste cereri nu provoaca dezbateri. Cand completul de judecata este alcatuit din mai multi judecatori, aceasta amanare se poate face si de un singur judecator.

Amanarea judecatii prin invoiala partilor

Art. 216. - (1) Amanarea judecatii in temeiul invoielii partilor nu se poate incuviinta decat o singura data in cursul procesului.

(2) Dupa o asemenea amanare, daca partile nu staruiesc in judecata, aceasta va fi suspendata si cauza va fi repusa pe rol numai dupa plata taxelor de timbru, potrivit legii.

(3) Instanta este obligata sa cerceteze daca amanarea ceruta de parti pentru un motiv anumit nu tinde la o amanare prin invoiala partilor; este socotita ca atare cererea de amanare la care cealalta parte s-ar putea impotrivi.

Amanarea judecatii pentru lipsa de aparare

Art. 217. - (1) Amanarea judecatii pentru lipsa de aparare poate fi dispusa, la cererea partii interesate, numai in mod exceptional, pentru motive temeinice si care nu sunt imputabile partii sau reprezentantului ei.

(2) Cand instanta refuza amanarea judecatii pentru acest motiv, va amana, la cererea partii, pronuntarea in vederea depunerii de concluzii scrise.

Judecarea cauzei in lipsa partii legal citate

Art. 218. - (1) Lipsa partii legal citate nu poate impiedica judecarea cauzei, daca legea nu dispune altfel.

(2) Daca la orice termen fixat pentru judecata se infatiseaza numai una dintre parti, instanta, dupa ce va cerceta toate lucrarile din dosar si va asculta sustinerile partii prezente, se va pronunta pe temeiul dovezilor administrate, examinand si exceptiile si apararile partii care lipseste.

(3) Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator si in cazul in care lipsesc ambele parti, desi au fost legal citate, daca cel putin una dintre ele a cerut in scris judecarea cauzei in lipsa.

Discutarea cererilor si exceptiilor

Art. 219. - Instanta este obligata, in orice proces, sa puna in discutia partilor toate cererile, exceptiile, imprejurarile de fapt sau temeiurile de drept prezentate de ele, potrivit legii, sau invocate din oficiu.

Folosirea traducatorului si interpretului

Art. 220. - (1) Cand una dintre parti sau dintre persoanele care urmeaza sa fie ascultate nu cunoaste limba romana, instanta va folosi un traducator autorizat. Daca partile sunt de acord, judecatorul sau grefierul poate face oficiul de traducator. In situatia in care nu poate fi asigurata prezenta unui traducator autorizat, se vor aplica prevederile art. 145 alin. (4).

(2) In cazul in care una dintre persoanele prevazute la alin. (1) este muta, surda sau surdo-muta ori, din orice alta cauza, nu se poate exprima, comunicarea cu ea se va face in scris, iar daca nu poate citi sau scrie, se va folosi un interpret.

(3) Dispozitiile privitoare la experti se aplica in mod corespunzator si traducatorilor si interpretilor.

Ascultarea minorilor

Art. 221. - In cazul in care, potrivit legii, urmeaza sa fie ascultat un minor, ascultarea se va face in camera de consiliu. Tinand seama de imprejurarile procesului, instanta hotaraste daca parintii, tutorele sau alte persoane vor fi de fata la ascultarea minorului.

Prezenta personala a partilor in vederea impacarii

Art. 222. - (1) Instanta va incerca impacarea partilor si in acest scop poate dispune ca acestea sa se infatiseze personal, chiar daca sunt reprezentate.

(2) Daca partile se impaca, instanta va lua act de impacare prin hotararea pe care o va da. Dispozitiile art. 434 sunt aplicabile.

Imposibilitatea si refuzul de a semna

Art. 223. - Cand cel obligat sa semneze un act de procedura nu poate sau refuza sa semneze, se face mentiunea corespunzatoare in acel act, sub semnatura presedintelui si a grefierului.

Termenul in cunostinta

Art. 224. - (1) Partea care a depus cererea personal sau prin mandatar si a luat termenul in cunostinta, precum si partea care a fost prezenta la un termen de judecata, personal sau printr-un reprezentant al ei, chiar neimputernicit cu dreptul de a cunoaste termenul, nu va fi citata in tot cursul judecarii la acea instanta, prezumandu-se ca ea cunoaste termenele de judecata ulterioare. Aceste dispozitii ii sunt aplicabile si partii careia, personal sau prin reprezentant ori prin functionarul sau persoana insarcinata cu primirea corespondentei, i s-a inmanat citatia pentru un termen de judecata, considerandu-se ca, in acest caz, ea cunoaste si termenele de judecata ulterioare aceluia pentru care citatia i-a fost inmanata.

(2) Dispozitiile alin. (1) nu se aplica:

1. in cazul reluarii judecatii, dupa ce a fost suspendata;
2. in cazul cand procesul se repune pe rol;
3. cand partea este chemata la interogatoriu, in afara de cazul in care a fost prezenta la incuviintarea lui, cand s-a stabilit si termenul pentru luarea acestuia;
4. cand, pentru motive temeinice, instanta a dispus ca partea sa fie citata la fiecare termen;
5. in cazul in care instanta de apel sau de recurs fixeaza termen pentru rejudecarea fondului procesului dupa anularea hotararii primei instante sau dupa casarea cu retinere.

(3) Militarii incazarmati sunt citati la fiecare termen.

(4) Detinutii sunt citati, de asemenea, la fiecare termen.

Preschimbarea termenului

Art. 225. - (1) La cererea partii interesate, termenul luat in cunostinta, potrivit art. 224, sau pentru care au fost trimise citatiile nu poate fi preschimbat decat pentru motive temeinice si cu citarea partilor. Citarea acestora se face in termen scurt, in camera de consiliu. Solutionarea cererii de preschimbare a termenului de judecata este de competenta completului.

(2) In cazul in care la termenul fixat instanta nu isi poate desfasura activitatea de judecata din cauza unor motive obiective, judecatorul va dispune preschimbarea termenului din oficiu, fara citarea partilor. Acestea vor fi citate insa pentru noul termen fixat.

Notele de sedinta. Inregistrarea sedintei

Art. 226. - (1) Grefierul care participa la sedinta este obligat sa ia note in legatura cu desfasurarea procesului, care vor fi vizate de catre presedinte. Partile pot cere citirea notelor si, daca este cazul, corectarea lor.

(2) Instanta va inregistra sedintele de judecata. Inregistrarea va putea fi ulterior transcrisa la cererea partii interesate, in conditiile legii. Transcrierile inregistrarilor vor fi semnate de presedinte si de grefier si vor avea puterea doveditoare a incheierilor de sedinta.

Redactarea incheierii de sedinta

Art. 227. - (1) Pe baza notelor de sedinta, iar daca este cazul si a inregistrarilor efectuate, grefierul redacteaza incheierea de sedinta.

(2) Incheierea se redacteaza de grefier in cel mult 3 zile de la data sedintei de judecata.

Cuprinsul incheierii de sedinta

Art. 228. - (1) Pentru fiecare sedinta a instantei se intocmeste o incheiere care va cuprinde urmatoarele:

- a)** denumirea instantei si numarul dosarului;
 - b)** data sedintei de judecata;
 - c)** numele, prenumele si calitatea membrilor completului de judecata, precum si numele si prenumele grefierului;
 - d)** numele si prenumele sau, dupa caz, denumirea partilor, numele si prenumele persoanelor care le reprezinta sau le asista, ale aparatorilor si celorlalte persoane chemate la proces, cu aratarea calitatii lor, precum si daca au fost prezente ori au lipsit;
 - e)** numele, prenumele procurorului si parchetul de care apartine, daca a participat la sedinta;
 - f)** daca procedura de citare a fost legal indeplinita;
 - g)** obiectul procesului;
 - h)** probele care au fost administrate;
 - i)** cererile, declaratiile si prezentarea pe scurt a sustinerilor partilor, precum si a concluziilor procurorului, daca acesta a participat la sedinta;
 - j)** solutia data si masurile luate de instanta, cu aratarea motivelor, in fapt si in drept;
 - k)** calea de atac si termenul de exercitare a acesteia, atunci cand, potrivit legii, incheierea poate fi atacata separat;
 - l)** daca judecarea a avut loc in sedinta publica, fara prezenta publicului ori in camera de consiliu;
 - m)** semnatura membrilor completului si a grefierului.
- (2)** Incheierea trebuie sa arate cum s-a desfasurat sedinta, cuprinzand, daca este cazul, mentiuni despre ceea ce s-a consemnat in procese-verbale separate.
- (3)** In cazul in care hotararea se pronunta in ziua in care au avut loc dezbaterile, nu se intocmeste incheierea de sedinta, mentiunile prevazute la alin. (1) si (2) facandu-se in partea introductiva a hotararii.

Regulile aplicabile

Art. 229. - (1) Dispozitiile privitoare la deliberare, opinie separata, precum si orice alte dispozitii referitoare la hotararile prin care instanta se dezinvesteste de judecarea fondului cererii se aplica in mod corespunzator si incheierilor.

(2) In cazul in care incheierile pronuntate de instanta pe parcursul judecatii sunt supuse apelului sau, dupa caz, recursului separat de hotararea de fond, dosarul se inainteaza instantei superioare in copie certificata de grefa instantei a carei incheiere se ataca.

Incheierile preparatorii si interlocutorii

Art. 230. - Instanta nu este legata de incheierile premergatoare cu caracter preparatoriu, ci numai de cele interlocutorii. Sunt incheieri interlocutorii acelea prin care, fara a se hotari in totul asupra procesului, se solutioneaza exceptii procesuale, incidente procedurale ori alte chestiuni litigioase.

Domeniul de aplicare

Art. 231. - Dispozitiile prezentei sectiuni se aplica atat la cercetarea procesului, cat si la dezbaterile in fond a cauzei.

SECȚIUNEA a 2-a

Cercetarea procesului

SUBSECȚIUNEA 1

Dispozitii comune

Scopul si continutul cercetarii procesului

Art. 232. - (1) In etapa de cercetare a procesului se indeplinesc, in conditiile legii, acte de procedura la cererea partilor ori din oficiu, pentru pregatirea dezbaterei in fond a procesului, daca este cazul.

(2) In vederea realizarii scopului prevazut la alin. (1), instanta:

1. va rezolva exceptiile ce se invoca ori pe care le poate ridica din oficiu;
2. va examina cererile de interventie formulate de parti sau de terte persoane, in conditiile legii;
3. va examina fiecare pretentie si aparare in parte, pe baza cererii de chemare in judecata, a intampinarii, a raspunsului la intampinare si a explicatiilor partilor, daca este cazul;
4. va constata care dintre pretentii sunt recunoscute si care sunt contestate;
5. la cerere, va dispune, in conditiile legii, masuri asiguratorii, masuri pentru asigurarea dovezilor ori pentru constatarea unei situatii de fapt, in cazul in care aceste masuri nu au fost luate, in tot sau in parte, potrivit art. 198;
6. va lua act de renuntarea reclamantului, de achiesarea paratului sau de tranzactia partilor;
7. va incuviinta probele solicitate de parti, pe care le gaseste concludente, precum si pe cele pe care, din oficiu, le considera necesare pentru judecarea procesului si le va administra in conditiile legii;
8. va decide in legatura cu orice alte cereri care se pot formula la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate;
9. va dispune ca partile sa prezinte dovada efectuarii verificarilor in registrele de evidenta ori publicitate prevazute de Codul civil sau de legi speciale;
10. va indeplini orice alt act de procedura necesar solutionarii cauzei, inclusiv verificari in registrele prevazute de legi speciale.

Estimarea duratei cercetarii procesului

Art. 233. - (1) La primul termen de judecata la care partile sunt legal citate, judecatorul, dupa ascultarea partilor, va estima durata necesara pentru cercetarea procesului, tinand cont de imprejurarile cauzei, astfel incat procesul sa fie solutionat intr-un termen optim si previzibil. Durata astfel estimata va fi consemnata in incheiere.

(2) Pentru motive temeinice, ascultand partile, judecatorul va putea reconsidera durata prevazuta la alin. (1).

Alegerea procedurii de administrare a probelor

Art. 234. - Judecatorul, la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate, pune in vedere acestora, daca sunt reprezentate sau asistate de avocat, ca pot sa convina ca probele sa fie administrate de catre avocatii lor, in conditiile art. 360-382. Dispozitiile art. 233 sunt aplicabile.

Locul cercetarii procesului

Art. 235. - (1) Cercetarea procesului are loc in fata judecatorului, in camera de consiliu, cu citarea partilor. Dispozitiile art. 149 sunt aplicabile.

(2) In caile de atac cercetarea procesului, daca este necesara, se face in sedinta publica.

Asigurarea celeritatii

Art. 236. - (1) Pentru cercetarea procesului, judecatorul fixeaza termene scurte, chiar de la o zi la alta. Dispozitiile art. 224 sunt aplicabile.

(2) Daca exista motive temeinice, se pot acorda si termene mai indelungate decat cele prevazute la alin. (1).

(3) Judecatorul poate stabili pentru parti, precum si pentru alti participanti in proces indatoriri in ceea ce priveste prezentarea dovezilor cu inscrisuri, relatii scrise, raspunsul scris la interogatoriul comunicat potrivit art. 349, asistarea si concursul la efectuarea in termen a expertizelor, precum si orice alte demersuri

necesare solutionarii cauzei.

(4) Cand este necesar pentru indeplinirea indatoririlor prevazute la alin. (3), partile, expertii, traducatorii, interpretii, martorii si orice alti participanti in proces pot fi incunostintati si telefonic, telegrafic, prin fax, posta electronica sau prin orice alt mijloc de comunicare care asigura transmiterea textului actului ce se comunica ori instiintarea pentru prezentarea la termen, precum si confirmarea primirii acestora. In cazul incunostintarii telefonice, grefierul va intocmi un referat in care va arata cum s-a facut incunostintarea.

Imprejurările care pun capăt procesului

Art. 237. - In cazul in care, in cursul cercetarii procesului, reclamantul renunta la judecarea cererii de chemare in judecata ori la dreptul pretins, intervine invoiala partilor sau sunt admise cereri ori exceptii care pun capat in intregime procesului, fara a mai fi necesara dezbaterea asupra fondului in camera de consiliu sau in sedinta publica, judecatorul se va pronunta asupra cauzei prin hotarare.

Terminarea cercetării procesului

Art. 238. - **(1)** Cand judecatorul se socoteste lamurit, prin incheiere, declara cercetarea procesului incheiata si fixeaza termen pentru dezbaterea fondului in sedinta publica.

(2) Pentru dezbaterea fondului, judecatorul pune in vedere partilor sa redacteze note privind sustinerile lor si sa le depuna la dosar cu cel putin 5 zile inainte de termenul stabilit potrivit alin. (1), fara a aduce atingere dreptului acestora de a formula concluzii orale.

(3) Partile pot fi de acord ca dezbaterea fondului sa urmeze in camera de consiliu, in aceeasi zi sau la un alt termen.

(4) Cererea de judecata in lipsa presupune ca partea care a formulat-o a fost de acord si ca dezbaterea fondului sa aiba loc in camera de consiliu, in afara de cazul in care partea a solicitat expres ca aceasta sa aiba loc in sedinta publica.

SUBSECȚIUNEA a 2-a

Exceptiile procesuale

Notiunea

Art. 239. - Exceptia procesuala este mijlocul prin care, in conditiile legii, partea interesata, procurorul sau instanta invoca, fara sa puna in discutie fondul dreptului, neregularitati procedurale privitoare la compunerea completului sau constituirea instantei, competenta instantei ori la procedura de judecata sau lipsuri referitoare la dreptul la actiune, urmarind, dupa caz, declinarea competentei, amanarea judecatii, refacerea unor acte ori anulara, respingerea sau perimarea cererii.

Exceptiile absolute si relative

Art. 240. - **(1)** Exceptiile absolute sunt cele prin care se invoca incalcarea unor norme de ordine publica.

(2) Exceptiile relative sunt cele prin care se invoca incalcarea unor norme care ocrotesc cu precadere interesele partilor.

Invocarea

Art. 241. - **(1)** Exceptiile absolute pot fi invocate de parte sau de instanta in orice stare a procesului, daca prin lege nu se prevede altfel. Ele pot fi ridicate inaintea instantei de recurs numai daca, pentru solutionare, nu este necesara administrarea altor dovezi in afara in scrisurilor noi.

(2) Exceptiile relative pot fi invocate de partea care justifica un interes, cel mai tarziu la primul termen de judecata dupa savarsirea neregularitatii procedurale, in etapa cercetarii procesului si inainte de a se pune concluzii in fond.

(3) Cu toate acestea, partile sunt obligate sa invoce toate mijloacele de aparare si toate exceptiile procesuale deodata ce le sunt cunoscute. In caz contrar, ele vor raspunde pentru pagubele pricinuite partii adverse, dispozitiile art. 184-186 fiind aplicabile.

Procedura de solutionare

Art. 242. - (1) Instanta se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care fac inutilă, în tot sau în parte, administrarea de probe ori, după caz, cercetarea în fond a cauzei.

(2) În cazul în care s-au invocat simultan mai multe excepții, instanța va determina ordinea de soluționare în funcție de efectele pe care acestea le produc.

(3) Dacă instanța nu se poate pronunța de îndată asupra excepției invocate, va amâna judecata și va stabili un termen scurt în vederea soluționării excepției.

(4) Excepțiile vor putea fi unite cu administrarea probelor, respectiv cu fondul cauzei numai dacă pentru judecarea lor este necesar să se administreze aceleași dovezi ca și pentru finalizarea etapei cercetării procesului sau, după caz, pentru soluționarea fondului.

(5) Încheierea prin care s-a respins excepția, precum și cea prin care, după admiterea excepției, instanța a rămas în continuare investită pot fi atacate numai odată cu fondul, dacă legea nu dispune altfel.

SUBSECȚIUNEA a 3-a

Probele

§1. Dispoziții generale

Sarcina probei

Art. 243. - Cel care face o susținere în cursul procesului trebuie să o dovedească, în afara de cazurile anume prevăzute de lege.

Obiectul probei și mijloacele de probă

Art. 244. - Dovada unui act juridic sau a unui fapt se poate face prin înscrisuri, martori, prezumții, marturisirea uneia dintre părți, făcută din proprie inițiativă sau obținută la interogatoriu, prin expertiză, prin mijloacele materiale de probă, prin cercetarea la fața locului sau prin orice alte mijloace prevăzute de lege.

Lipsa îndatoririi de a proba

Art. 245. - Nimeni nu este ținut de a proba/dovedi ceea ce instanța este ținută să ia cunoștința din oficiu.

Obligatorietatea cunoașterii din oficiu

Art. 246. - (1) Instanța de judecată trebuie să ia cunoștința din oficiu de dreptul în vigoare în România.

(2) Cu toate acestea, textele care nu sunt publicate în Monitorul Oficial al României sau într-o altă modalitate anume prevăzută de lege, convențiile, tratatele și acordurile internaționale aplicabile în România, care nu sunt integrate/cuprinse într-un text de lege, precum și dreptul internațional cutumiar trebuie dovedite de partea interesată.

Posibilitatea cunoașterii din oficiu

Art. 247. - Instanța de judecată poate lua cunoștința din oficiu de dreptul unui stat străin, cu condiția ca acesta să fie invocat. Ea poate, de asemenea, să ceară ca proba acestuia să fie făcută, între altele, prin marturia unui expert sau prin producerea unui certificat emis de un specialist al dreptului, român ori străin.

Propunerea probelor. Rolul instanței

Art. 248. - (1) Probele se propun, sub sancțiunea decaderii, de către reclamant prin cererea de chemare în judecată, iar de către parat prin întâmpinare, dacă legea nu dispune altfel. Ele pot fi propuse și oral, în cazurile anume prevăzute de lege.

(2) Dovezile care nu au fost propuse în condițiile alin. (1) nu vor mai putea fi cerute și încuviințate în cursul procesului, în afara de cazurile în care:

1. necesitatea probei rezultă din modificarea cererii;
2. nevoia administrării probei reiese din cercetarea judecătorească și partea nu o putea prevedea;
3. partea învederează instanței că, din motive temeinic justificate, nu a putut propune în termen probele cerute;

4. administrarea probei nu duce la amanarea judecatii;
5. exista acordul expres al tuturor partilor.
- (3) In cazurile prevazute la alin. (2), partea adversa are dreptul la proba contrara numai asupra aceluasi aspect pentru care s-a incuviintat proba invocata.
- (4) In cazul amanarii, pentru motivele prevazute la alin. (2), partea este obligata, cand se cere proba cu martori, sa depuna lista acestora in termen de 5 zile de la incuviintarea probei, iar daca s-a incuviintat proba cu inscrisuri, trebuie sa depuna copii certificate de pe inscrisurile invocate, cu cel putin 5 zile inainte de termenul fixat pentru judecata, sub sanctiunea decaderii din dreptul de a administra proba incuviintata.
- (5) Daca probele propuse nu sunt indelustatoare pentru lamurirea in intregime a procesului, instanta va dispune ca partile sa completeze probele. De asemenea, judecatorul poate, din oficiu, sa puna in discutia partilor necesitatea administrarii altor probe, pe care le poate ordona chiar daca partile se impotrivesc.
- (6) Cu toate acestea, partile nu pot invoca in caile de atac omisiunea instantei de a ordona din oficiu probe pe care ele nu le-au propus si administrat in conditiile legii.

Admisibilitatea probelor

- Art. 249.** - (1) Probele trebuie sa fie admisibile potrivit legii si sa duca la solutionarea procesului.
- (2) Daca un anumit fapt este de notorietate publica ori necontestat, instanta va putea decide, tinand seama de circumstantele cauzei, ca nu mai este necesara dovedirea lui.
- (3) Obiceiurile, uzurile, uzantele, regulile deontologice, regulamentele si reglementarile locale nu trebuie dovedite decat in cazul in care instanta sau una dintre parti nu le cunoaste.
- (4) La cererea instantei, autoritatile competente sunt obligate sa ii comunice, in termenul stabilit, toate informatiile, inscrisurile ori reglementarile solicitate.

Conventiile asupra probelor

- Art. 250.** - Conventiile asupra admisibilitatii, obiectului sau sarcinii probelor sunt valabile, cu exceptia celor care privesc drepturi de care partile nu pot dispune, a celor care fac imposibila ori dificila dovada actelor sau faptelor juridice ori, dupa caz, contravin ordinii publice sau bunelor moravuri.

Renuntarea la proba

- Art. 251.** - (1) Cand o parte renunta la probele propuse, cealalta parte poate sa si le insuseasca.
- (2) Instanta poate dispune administrarea din oficiu a probei la care s-a renuntat.

Incuvintarea probelor

- Art. 252.** - (1) Probele se pot incuviinta numai daca sunt intrunite cerintele prevazute la art. 249, in afara de cazul cand ar exista pericolul ca ele sa se piarda prin intarziere.
- (2) Incheierea prin care se incuviinteaza probele va arata faptele ce vor trebui dovedite, mijloacele de proba incuviintate, precum si obligatiile ce revin partilor in legatura cu administrarea acestora.
- (3) Instanta va putea limita numarul martorilor propusi.

Revenirea asupra probelor incuviintate

- Art. 253.** - Instanta poate reveni asupra unor probe incuviintate daca, dupa administrarea altor probe, apreciaza ca administrarea vreuneia nu mai este necesara. Instanta este insa obligata sa puna aceasta imprejurare in discutia partilor.

Administrarea probelor

- Art. 254.** - (1) Administrarea probelor se va face in ordinea stabilita de instanta.
- (2) Probele se vor administra, cand este posibil, chiar in sedinta in care au fost incuviintate. Pentru administrarea celorlalte probe se va fixa termen, luandu-se totodata masurile ce se impun pentru prezentarea martorilor, efectuarea expertizelor, aducerea inscrisurilor si a oricaror alte mijloace de proba.
- (3) Probele vor fi administrate inainte de inceperea dezbaterilor asupra fondului, daca legea nu prevede altfel.
- (4) Dovada si dovada contrara vor fi administrate, atunci cand este posibil, in aceeasi sedinta.
- (5) Daca s-a dispus o cercetare la fata locului, aceasta se va efectua, cand este cazul, mai inainte de

administrarea celorlalte probe.

(6) Cand proba cu martori a fost incuviintata in conditiile prevazute la art. 248 alin. (2), dovada contrara va fi ceruta, sub sanctiunea decaderii, in aceeaasi sedinta, daca amandoua partile sunt de fata.

(7) Partea care a lipsit la incuviintarea dovezii este obligata sa ceara proba contrara la sedinta urmatoare, iar in caz de impiedicare, la primul termen cand se infatiseaza.

Locul administrarii probelor

Art. 255. - (1) Administrarea probelor se face in fata instantei de judecata sesizate, in camera de consiliu, daca legea nu dispune altfel.

(2) Daca, din motive obiective, administrarea probelor nu se poate face decat in afara localitatii de reședință a instantei, aceasta se va putea efectua prin comisie rogatorie, de catre o instanta de acelasi grad sau chiar mai mica in grad, daca in acea localitate nu exista o instanta de acelasi grad. In cazul in care felul dovezii ingaduie si partile se invoiesc, instanta care administreaza proba poate fi scutita de citarea partilor.

(3) Cand instanta care a primit comisia rogatorie constata ca administrarea probei urmeaza a se face in circumscriptia altei instante, va inainta, pe cale administrativa, cererea de comisie rogatorie instantei competente, comunicand aceasta instantei de la care a primit insarcinarea.

(4) Instanta insarcinata prin comisie rogatorie va proceda la administrarea probelor in prezenta partilor sau, chiar in lipsa, daca au fost legal citate, avand aceleasi atributii ca si instanta sesizata, in ceea ce priveste procedura de urmat.

(5) Dupa ce s-a efectuat administrarea probelor prin comisie rogatorie, instanta sesizata, daca este cazul, va fixa, din oficiu, termen pentru continuarea cercetarii procesului sau, dupa caz, pentru dezbaterile fondului.

Cheltuielile necesare administrarii probelor

Art. 256. - (1) Cand administrarea probei incuviintate necesita cheltuieli, instanta va pune in vedere partii care a cerut-o sa depuna la grefa, de indata sau in termenul fixat de instanta, dovada achitarii sumei stabilite pentru acoperirea lor.

(2) In cazurile in care proba a fost dispusa din oficiu sau la cererea procurorului in procesul pornit de acesta in conditiile prevazute la art. 90 alin. (1), instanta va stabili, prin incheiere, cheltuielile de administrare a probei si partea care trebuie sa le plateasca, putandu-le pune si in sarcina ambelor parti.

(3) Nedepunerea sumei prevazute la alin. (1) in termenul fixat atrage decaderia partii din dreptul de a administra dovada incuviintata in fata acelei instante.

(4) Depunerea sumei prevazute la alin. (1) se va putea insa face si dupa implinirea termenului, daca prin aceasta nu se amana judecata.

(5) Dispozitiile alin. (1)-(4) se aplica si in cazul in care administrarea probei se face prin comisie rogatorie.

Situatia partii decazute

Art. 257. - Partea decazuta din dreptul de a administra o proba va putea totusi sa se apere, discutand in fapt si in drept temeinicia sustinerilor si a dovezilor partii potrivnice.

Aprecierea probelor

Art. 258. - (1) Instanta va examina probele administrate, pe fiecare in parte si pe toate in ansamblul lor.

(2) In vederea stabilirii existentei sau inexistentei faptelor pentru a caror dovedire probele au fost incuviintate, judecatorul le apreciaza in mod liber, potrivit convingerii sale, in afara de cazul cand legea stabileste puterea lor doveditoare.

§2. Dovada cu inscrisuri

I. Dispozitii generale

Notiunea

Art. 259. - Inscrisul este orice scriere sau alta consemnare care cuprinde date despre un act sau fapt

juristic, indiferent de suportul ei material ori de modalitatea de conservare si stocare.

Inscrisurile pe suport informatic

Art. 260. - Inscrisul pe suport informatic este admis ca proba in aceleasi conditii ca inscristul pe suport hartie, daca indeplineste conditiile prevazute de lege.

Inscrisurile in forma electronica

Art. 261. - Inscrisurile facute in forma electronica sunt supuse dispozitiilor legii speciale.

Rolul semnaturii

Art. 262. - (1) Semnatura unui inscrist face deplina credinta, pana la proba contrara, despre existenta consimtamantului partii care l-a semnat cu privire la continutul acestuia. Daca semnatura apartine unui functionar public, ea confera autenticitate acelui inscrist, in conditiile legii.

(2) Cand semnatura este electronica, aceasta nu este valabila decat daca este reprodusa in conditiile prevazute de lege.

II. Inscristul autentic

Notiunea

Art. 263. - (1) Inscristul autentic este inscristul intocmit sau, dupa caz, primit si autentificat de o autoritate publica, de notarul public sau de catre o alta persoana investita de stat cu autoritate publica, in forma si conditiile stabilite de lege. Autenticitatea inscristului se refera la stabilirea identitatii partilor, exprimarea consimtamantului acestora cu privire la continut, semnatura acestora si data inscristului.

(2) Este, de asemenea, autentic orice alt inscrist emis de catre o autoritate publica si caruia legea ii confera acest caracter.

Puterea doveditoare

Art. 264. - (1) Inscristul autentic face deplina dovada, fata de orice persoana, pana la declararea sa ca fals, cu privire la constatările facute personal de catre cel care a autentificat inscristul, in conditiile legii.

(2) Declaratiile partilor cuprinse in inscristul autentic fac dovada, pana la proba contrara, atat intre parti, cat si fata de oricare alte persoane.

(3) Dispozitiile alin. (2) sunt aplicabile si in cazul mentiunilor din inscrist care sunt in directa legatura cu raportul juridic al partilor, fara a constitui obiectul principal al actului. Celelalte mentiuni constituie, intre parti, un inceput de dovada scrisa.

Nulitatea si conversiunea inscristului autentic

Art. 265. - (1) Inscristul autentic intocmit fara respectarea formelor prevazute pentru incheierea sa valabila ori de o persoana incompatibila, incompetenta sau cu depasirea competentei este lovit de nulitate absoluta, daca legea nu dispune altfel.

(2) Inscristul prevazut la alin. (1) face insa deplina dovada ca inscrist sub semnatura privata, daca este semnat de parti, iar daca nu este semnat, constituie, intre acestea, doar un inceput de dovada scrisa.

III. Inscristul sub semnatura privata

Notiunea

Art. 266. - Inscristul sub semnatura privata este acela care poarta semnatura partilor, indiferent de suportul sau material. El nu este supus niciunei alte formalitati, in afara exceptiilor anume prevazute de lege.

Puterea doveditoare

Art. 267. - (1) Inscrisul sub semnatura privata, recunoscut de cel caruia ii este opus sau, dupa caz, socotit de lege ca recunoscut, face dovada intre parti pana la proba contrara.

(2) Mentiunile din inscrist care sunt in directa legatura cu raportul juridic al partilor fac, de asemenea, dovada pana la proba contrara, iar celelalte mentiuni, straine de cuprinsul acestui raport, pot servi doar ca inceput de dovada scrisa.

Pluralitatea de exemplare

Art. 268. - (1) Inscrisul sub semnatura privata, care constata un contract sinalagmatic, are putere doveditoare numai daca a fost facut in atatea exemplare originale cate parti cu interese contrare sunt.

(2) Un singur exemplar original este suficient pentru toate persoanele avand acelasi interes.

(3) Fiecare exemplar original trebuie sa faca mentiune despre numarul originalelor ce au fost facute. Lipsa acestei mentiuni nu poate fi opusa insa de cel care a executat, in ceea ce il priveste, obligatia constatata in acel inscrist.

(4) Pluralitatea exemplarelor originale nu este ceruta cand partile, de comun acord, au depus singurul original la un tert ales de ele.

Formalitatea "bun si aprobat"

Art. 269. - (1) Inscrisul sub semnatura privata, prin care o singura parte se obliga catre o alta sa ii plateasca o suma de bani sau o cantitate de bunuri fungibile, trebuie sa fie in intregime scris cu mana celui care il subscrie sau cel putin ca, in afara de semnatura, sa fie scris cu mana sa "bun si aprobat pentru...", cu aratarea in litere a sumei sau a cantitatii datorate.

(2) Cand suma aratata in cuprinsul inscristului este diferita de cea aratata in formula "bun si aprobat", se prezuma ca obligatia nu exista decat pentru suma cea mai mica, chiar daca inscristul si formula "bun si aprobat" sunt scrise in intregime cu mana sa de cel obligat, afara numai daca se dovedeste in care parte este greseala sau daca prin lege se prevede altfel.

Exceptiile

Art. 270. - (1) Dispozitiile art. 268 si 269 nu se aplica in raporturile dintre intreprinzatori sau alti profesioniști.

(2) In cazurile prevazute la alin. (1), data inscristului sub semnatura privata poate fi dovedita, chiar si fata de terti, cu orice mijloc de proba, in masura in care legea speciala nu cere forma scrisa pentru dovedirea conventiei incesi.

Sanctionarea nerespectarii formalitatilor speciale

Art. 271. - Inscrisurile sub semnatura privata pentru care nu s-au indeplinit cerintele prevazute la art. 268 si 269 vor putea fi socotite ca inceput de dovada scrisa.

Data certa a inscristului sub semnatura privata

Art. 272. - (1) Data inscristurilor sub semnatura privata este opozabila altor persoane decat celor care le-au intocmit, numai din ziua in care a devenit certa, prin una dintre modalitatile prevazute de lege, respectiv:

1. din ziua in care au fost prezentate spre a se conferi data certa de catre notarul public, executorul judecatoresc sau alt functionar competent in aceasta privinta;

2. din ziua cand au fost infatisate la o autoritate sau institutie publica, facandu-se despre aceasta mentiune pe inscristuri;

3. din ziua cand au fost inregistrate intr-un registru sau alt document public;

4. din ziua mortii ori din ziua cand a survenit neputinta fizica de a scrie a celui care l-a intocmit sau a unuia dintre cei care l-au scris, dupa caz;

5. din ziua in care cuprinsul lor este reprodus, chiar si pe scurt, in inscristuri autentice intocmite in conditiile art. 263, precum incheieri, procese-verbale pentru punerea de sigillii sau pentru facere de inventar;

6. din ziua in care s-a petrecut un alt fapt de aceeasi natura care dovedeste in chip neindoielnic anterioritatea inscristului.

(2) Sub rezerva unor dispozitii legale contrare, instanta, tinand seama de imprejurari, poate sa inlature aplicarea, in tot sau in parte, a dispozitiilor alin. (1) in privinta chitantelor liberatorii.

Registrele si hartiile domestice

Art. 273. - Registrele si hartiile domestice nu fac dovada pentru cel care le-a scris. Ele fac dovada impotriva lui:

1. in toate cazurile in care atesta neindoielnic o plata primita;
2. cand cuprind mentiunea expresa ca insemnarea a fost facuta in folosul celui aratat drept creditor, pentru a tine loc de titlu.

Registrele intreprinzatorilor si ale altor profesioniști

Art. 274. - (1) Registrele intreprinzatorilor si ale altor profesioniști, intocmite si tinute cu respectarea dispozitiilor legale, pot face intre acestia deplina dovada in justitie, pentru faptele si chestiunile legate de activitatea lor profesionala.

(2) Registrele prevazute la alin. (1), chiar netinute cu respectarea dispozitiilor legale, fac dovada contra celor care le-au tinut. Cu toate acestea, partea care se prevaleaza de ele nu poate scinda continutul lor.

(3) In toate cazurile, instanta este in drept a aprecia daca se poate atribui continutului registrelor unui intreprinzator sau altui profesionist o alta putere doveditoare, daca trebuie sa se renunte la aceasta proba in cazul in care registrele partilor nu concorda sau daca trebuie sa atribui o credibilitate mai mare registrelor uneia dintre parti.

Mentiunile facute de creditor

Art. 275. - Orice mentiune facuta de creditor in josul, pe marginea sau pe dosul unui titlu care a ramas neintrerupt in posesia sa face dovada, cu toate ca nu este nici semnata, nici datata de el, cand tinde a stabili liberatiunea debitorului. Aceeasi putere doveditoare o are mentiunea facuta de creditor in josul, pe marginea sau pe dosul duplicatului unui inscris sau al unei chitante, daca duplicatul sau chitanta este in mainile debitorului.

IV. Inscrisurile pe suport informatic

Notiunea

Art. 276. - (1) Cand datele unui act juridic sunt redade pe un suport informatic, documentul care reproduce aceste date constituie instrumentul probator al actului, daca este inteligibil si prezinta garantii suficient de serioase pentru a face deplina credinta in privinta continutului acestuia si a identitatii persoanei de la care acesta emana.

(2) Pentru a aprecia calitatea documentului, instanta trebuie sa tina seama de circumstantele in care datele au fost inscrise si documentul care le-a reproduș.

Prezumtia de validitate a inscrierii

Art. 277. - Inscrierea datelor unui act juridic pe suport informatic este prezumata a prezenta garantii suficient de serioase pentru a face deplina credinta in cazul in care ea este facuta in mod sistematic si fara lacune si cand datele inscrise sunt protejate contra alterarilor si contrafacerilor astfel incat integritatea documentului este deplin asigurata. O astfel de prezumtie exista si in favoarea tertilor din simplul fapt ca inscrierea este efectuata de catre un profesionist.

Puterea doveditoare

Art. 278. - (1) Daca prin lege nu se prevede altfel, documentul care reproduce datele unui act, inscrise pe un suport informatic, face deplina dovada intre parti, pana la proba contrara.

(2) Daca suportul sau tehnologia utilizata pentru redactare nu garanteaza integritatea documentului, acesta poate servi, dupa circumstante, ca mijloc material de proba sau ca inceput de dovada scrisa.

V. Duplicatele si copiile de pe inscristurile autentice sau sub semnatura privata

Regimul duplicatelor

Art. 279. - Duplicatele de pe inscristurile notariale sau alte inscristuri autentice, eliberate in conditiile prevazute de lege, inlocuiesc originalul si au aceeasi putere doveditoare ca si acesta.

Regimul copiilor

Art. 280. - (1) Copia, chiar legalizata, de pe orice inscrist autentic sau sub semnatura privata nu poate face dovada decat despre ceea ce este cuprins in inscristul original.

(2) Partile pot sa ceara confruntarea copiei cu originalul, prezentarea acestuia din urma putand fi intotdeauna ordonata de instanta, in conditiile prevazute la art. 286 alin. (2).

(3) Daca este imposibil sa fie prezentat originalul sau duplicatul inscristului autentic ori originalul inscristului sub semnatura privata, copia legalizata de pe acestea constituie un inceput de dovada scrisa.

(4) Copiile de pe copii nu au nicio putere doveditoare.

(5) Extrasele sau copiile partiale fac dovada ca si copiile integrale sau copiile asimilate acestora, insa numai pentru partea din inscristul original pe care o reproduc; in cazul in care sunt contestate, iar originalul este imposibil sa fie prezentat, instanta are dreptul sa aprecieze, in limitele prevazute la alin. (3) si (4), in ce masura partea din original, reproducuta in extras, poate fi socotita ca avand putere doveditoare, independent de partile din original care nu au fost reproduse.

Copiile facute pe microfilme sau pe suporturi informatice

Art. 281. - Datele din inscristurile autentice sau sub semnatura privata redate pe microfilme si alte suporturi accesibile de prelucrare electronica a datelor, facute cu respectarea dispozitiilor legale, au aceeasi putere doveditoare ca si inscristurile in baza carora au fost redate.

VI. Inscristurile cognitive sau reinnoitoare

Puterea doveditoare

Art. 282. - Inscristul de recunoastere sau de reinnoire a unei datorii preexistente face dovada impotriva debitorului, mostenitorilor sau succesorilor sai in drepturi, daca acestia nu dovedesc, prin aducerea documentului original, ca recunoasterea este eronata sau inexacta.

VII. Regimul altor inscristuri

Alte categorii de inscristuri

Art. 283. - (1) Contractele incheiate pe formulare tipizate sau standardizate ori incorporand conditii generale tip, dupa caz, sunt considerate inscristuri sub semnatura privata, daca legea nu prevede altfel.

(2) Daca legea nu dispune altfel, biletele, tichetele si alte asemenea documente, utilizate cu ocazia incheierii unor acte juridice sau care incorporeaza dreptul la anumite prestatii, au forta probanta a inscristurilor sub semnatura privata, chiar daca nu sunt semnate.

(3) Telexul, precum si telegrama ale caror originale, depuse la oficiul postal, au fost semnate de expeditor, fac aceeasi dovada ca si inscristul sub semnatura privata.

Anexele

Art. 284. - Planurile, schitele, hartiile, fotografiile si orice alte documente anexate au aceeasi putere doveditoare ca si inscristurile la care sunt alaturate, daca au legatura directa cu inscristul si poarta semnatura, dupa caz, a partii sau a persoanei competente care a intocmit inscristul.

Modificarile inscristului

Art. 285. - Stersaturile, radierile, corecturile si orice alte modificari, mentiuni sau adaugiri, facute intr-un in scris, nu vor fi luate in considerare decat daca au fost constatate sub semnatura de cel competent sa il intocmeasca sau de partea de la care emana in scrisul, dupa caz.

VIII. Administrarea probei cu in scrisuri

Depunerea in scrisurilor

Art. 286. - (1) Daca prin lege nu se dispune altfel, fiecare parte are dreptul sa depuna in scrisurile de care intelege sa se foloseasca, in copie certificata pentru conformitate.

(2) Daca in scrisul este depus in copie, partea care l-a depus este obligata sa aiba asupra sa originalul si, la cerere, sa il prezinte instantei, sub sanctiunea de a nu se tine seama de in scris.

(3) Daca partea adversa nu poate sa isi dea seama de exactitatea copiei fata cu originalul infatisat in sedinta, judecatorul va putea acorda un termen scurt, obligand partea sa depuna originalul in pastrarea grefei.

(4) In scrisurile depuse in original nu vor putea fi retrase decat dupa ce se vor lasa copii legalizate de grefierul instantei unde au fost depuse.

(5) In scrisurile intocmite in alta limba decat cea folosita in fata instantei trebuie insotite de traduceri legalizate.

(6) In scrisurile depuse in copie la dosar nu pot fi retrase de parti.

Obligatia partii adverse de a prezenta in scrisul

Art. 287. - (1) Cand partea in vederea ca partea adversa detine un in scris probatoriu, referitor la proces, instanta poate ordona infatisarea lui.

(2) Cererea de infatisare va fi admisa, daca in scrisul este comun partilor din proces, daca insasi partea adversa s-a referit in proces la acest in scris sau daca, dupa lege, ea este obligata sa infatiseze in scrisul.

Cazurile de respingere a cererii de prezentare a in scrisului

Art. 288. - (1) Judecatorul va respinge motivat cererea de depunere la dosar a in scrisului, in intregime sau in parte, cand:

1. continutul in scrisului se refera la chestiuni strict personale privind demnitatea sau viata privata a unei persoane;

2. depunerea in scrisului ar incalca indatorirea legala de pastrare a secretului;

3. depunerea in scrisului ar atrage urmarirea penala a partii, a sotului sau a unei rude ori afin pana la gradul al treilea inclusiv.

(2) Daca legea nu dispune altfel, incidenta vreunuia dintre cazurile de mai sus va fi verificata de judecator, prin cercetarea continutului in scrisului. In incheierea de sedinta se va face o mentiune corespunzatoare.

Refuzul de a prezenta in scrisul

Art. 289. - Daca partea refuza sa raspunda la interogatoriul ce s-a propus in dovedirea detinerii sau existentei in scrisului, daca reiese din dovezile administrate ca a ascuns in scrisul ori l-a distrus sau daca, dupa ce s-a dovedit detinerea in scrisului, nu se conformeaza ordinului dat de instanta de a-l infatisa, instanta va putea socoti ca dovedite afirmatiile facute cu privire la continutul acelui in scris de partea care a cerut infatisarea.

Cercetarea in scrisului prin judecatorul delegat

Art. 290. - (1) Cand un in scris, necesar dezlegarii procesului, se gaseste la una dintre parti si nu poate fi prezentat fiindca aducerea ar fi prea costisitoare sau cand in scrisurile sunt prea voluminoase ori numeroase, se va putea delega un judecator in prezenta caruia partile vor cerceta in scrisurile la locul unde se gasesc.

(2) Prin exceptie de la dispozitiile alin. (1), instanta, tinand seama de imprejurari, poate sa ceara doar prezentarea unor extrase sau copii de pe in scrisurile solicitate, certificate de persoana care le detine. In asemenea cazuri, daca este necesar, instanta poate dispune verificarea conformitatii extrasului sau copiei cu originalul.

Obligatia tertului de a prezenta in scrisul

- Art. 291.** - (1) Cand se arata ca un in scris necesar solutionarii procesului se afla in posesia unui tert, acesta va putea fi citat ca martor, punandu-i-se in vedere sa aduca in scrisul in instanta.
- (2) Cand detinatorul in scrisului este o persoana juridica, reprezentantii ei vor putea fi citati ca martori.
- (3) Tertul poate refuza infatisarea in scrisului in cazurile prevazute la art. 288.

Obligatia autoritatii sau institutiei publice de a prezenta in scrisul

- Art. 292.** - (1) Daca in scrisul se gaseste in pastrarea unei autoritati sau institutii publice, instanta va lua masuri, la cererea uneia dintre parti sau din oficiu, pentru aducerea lui, in termenul fixat in acest scop, punand in vedere conducatorul autoritatii sau institutiei publice detinatoare masurile ce se pot dispune in caz de neconformare.
- (2) Autoritatea sau institutia publica detinatoare este in drept sa refuze trimiterea in scrisului cand acesta se refera la apararea nationala, siguranta publica sau relatiile diplomatice. Extrase pariale vor putea fi trimise daca niciunul dintre aceste motive nu se opune.

In scrisurile care nu pot fi trimise instantei

- Art. 293.** - (1) Instanta nu va putea cere trimiterea in original a cartilor funciare si a planurilor, a registrelor autoritatilor sau institutiilor publice, a testamentelor depuse la instante, notari publici sau avocati, precum si a altor in scrisuri originale ce se gasesc in arhivele acestora. Se vor putea in sa cere copii certificate ale acestora.
- (2) Cercetarea acestor in scrisuri, daca este necesara, se va face, cu citarea partilor, de un judecator delegat sau, daca in scrisul se gaseste in alta localitate, prin comisie rogatorie, de catre instanta respectiva.
- (3) Prin exceptie de la prevederile alin. (1) si (2), cand procedura verificarilor in scrisurilor o impune, instanta va putea ordona prezentarea testamentelor originale sau a altor in scrisuri originale, depuse la instante, notari publici sau avocati, pentru efectuarea expertizei grafoscopice in laboratoarele de specialitate daca expertiza actului nu se poate efectua la sediul arhivei.

Prezentarea registrelor intreprinzatorilor

- Art. 294.** - (1) La cererea uneia dintre parti sau chiar din oficiu, instanta va putea ordona infatisarea registrelor intreprinzatorilor si ale altor profesionisti sau comunicarea lor.
- (2) Cand in scrisurile sau registrele prevazute la alin. (1) ce urmeaza a fi cercetate se afla in alta circumscriptie judecatoreasca, cercetarea lor se va face prin comisie rogatorie.

IX. Verificarea in scrisurilor

Recunoasterea sau contestarea in scrisului sub semnatura privata

- Art. 295.** - (1) Acela caruia i se opune un in scris sub semnatura privata este dator fie sa recunoasca, fie sa conteste scrierea ori semnatura. Contestarea scrierii sau semnaturii poate fi facuta, la primul termen dupa depunerea in scrisului, sub sanctiunea decaderii.
- (2) Mostenitorii sau succesorii in drepturi ai aceluia de la care se pretinde a fi in scrisul pot declara ca nu cunosc scrisul sau semnatura autorului lor.

Obligatia de verificare a in scrisului

- Art. 296.** - (1) Cand una dintre persoanele mentionate la art. 295 contesta scrierea sau semnatura ori declara ca nu le cunoaste, instanta va proceda la verificarea in scrisului prin:
1. compararea scrierii si semnaturii de pe in scris cu scrierea si semnatura din alte in scrisuri necontestate;
 2. expertiza;
 3. orice alte mijloace de proba admise de lege.
- (2) In acest scop, presedintele completului de judecata va obliga partea careia i se atribuie scrierea sau semnatura sa scrie si sa semneze sub dictarea sa parti din in scris. Refuzul de a scrie ori de a semna va

putea fi considerat ca o recunoastere a scrierii sau semnaturii.

Procedura de verificare

Art. 297. - (1) Judecatorul, dupa compararea in scrisului cu scrierea sau semnatura facuta in fata sa ori, daca este cazul, si cu alte in scrisuri, se poate lamuri asupra in scrisului.

(2) Daca insa, din compararea scrierilor, judecatorul nu este lamurit, va ordona ca verificarea sa se faca prin expertiza, obligand partile sau alte persoane sa depuna de indata in scrisuri de comparatie.

(3) Se primesc ca in scrisuri de comparatie:

1. in scrisurile autentice;
 2. in scrisurile sau alte scrieri private necontestate de parti;
 3. partea din in scris care nu este contestata;
 4. scrisul sau semnatura facut/facuta inaintea instantei.
- (4) In scrisurile depuse pentru verificare vor fi semnate de presedinte, grefier si parti.
- (5) Partile iau cunostinta de in scrisuri in sedinta.

Denuntarea in scrisului ca fals

Art. 298. - (1) Daca cel mai tarziu la primul termen dupa prezentarea unui in scris folosit in proces una dintre parti declara ca acesta este fals prin falsificarea scrierii sau semnaturii, ea este obligata sa arate motivele pe care se sprijina.

(2) Daca partea care foloseste in scrisul nu este prezenta, instanta va ordona ca aceasta sa se prezinte personal pentru a lua cunostinta de denuntarea in scrisului ca fals, sa depuna originalul si sa dea explicatiile necesare.

(3) Judecatorul poate ordona prezentarea partilor chiar si inainte de primul termen de judecata, daca partea declara, prin intampinare, ca scrierea sau semnatura sa este falsificata.

(4) In cazuri temeinic justificate, partile pot fi reprezentate prin mandatar cu procura speciala.

Verificarea starii in scrisului denuntat ca fals

Art. 299. - (1) Judecatorul va constata de indata, prin proces-verbal, starea materiala a in scrisului denuntat ca fals, daca exista pe el stersaturi, adaugiri sau corecturi, apoi il va semna, spre neschimbare, si il va incredinta grefei, dupa ce va fi contrasemnat de grefier si de parti.

(2) Daca partile nu vor sau nu pot sa semneze, se va face mentiune despre toate acestea in procesul-verbal.

Ascultarea partilor

Art. 300. - (1) La acelasi termen in care in scrisul a fost denuntat ca fals sau, in cazul prevazut la art. 298 alin. (2), la termenul urmatoar, judecatorul intreaba partea care a produs in scrisul, daca intelege sa se foloseasca de el.

(2) Daca partea care a folosit in scrisul lipseste, refuza sa raspunda sau declara ca nu se mai serveste de in scris, acesta va fi inlaturat, in tot sau in parte, dupa caz.

(3) Daca partea care a denuntat in scrisul ca fals lipseste, refuza sa raspunda sau isi retrage declaratia de denuntare, in scrisul va fi considerat ca recunoscut.

Suspendarea procesului si sesizarea parchetului

Art. 301. - Daca partea care a prezentat in scrisul staruie sa se foloseasca de acesta, desi denuntarea ca fals a acestuia nu a fost retrasa, instanta, daca este indicat autorul falsului sau complicele acestuia, poate suspenda judecata procesului, inaintand de indata in scrisul denuntat ca fals parchetului competent, pentru cercetarea falsului, impreuna cu procesul-verbal ce se va incheia in acest scop.

Cercetarea falsului de catre instanta civila

Art. 302. - In cazul in care, potrivit legii, actiunea penala nu poate fi pusa in miscare ori nu poate continua, cercetarea falsului se va face de catre instanta civila, prin orice mijloace de proba.

§3. Proba cu martori

I. Admisibilitatea probei cu martori

Admisibilitatea probei

Art. 303. - (1) Proba cu martori este admisibila in toate cazurile in care legea nu dispune altfel.

(2) Niciun act juridic nu poate fi dovedit cu martori, daca valoarea obiectului sau este mai mare de 250 lei. Cu toate acestea, se poate face dovada cu martori, contra unui intreprinzator sau altui profesionist, a oricarui act juridic, indiferent de valoarea lui, daca a fost facut de acesta in exercitiul activitatii sale profesionale, in afara de cazul in care legea speciala cere proba scrisa.

(3) In cazul in care legea cere forma scrisa pentru validitatea unui act juridic, acesta nu poate fi dovedit cu martori.

(4) De asemenea, este inadmisibila proba cu martori daca pentru dovedirea unui act juridic legea cere forma scrisa, in afara de cazurile in care:

1. partea s-a aflat in imposibilitate materiala sau morala de a-si intocmi un in scris pentru dovedirea actului juridic;

2. exista un inceput de dovada scrisa, potrivit prevederilor art. 304;

3. partea a pierdut in scrisul doveditor din pricina unui caz fortuit sau de forta majora;

4. partile convin, fie si tacit, sa foloseasca aceasta proba, insa numai privitor la drepturile de care ele pot sa dispuna;

5. actul juridic este atacat pentru fraudă, eroare, dol, violenta ori cauza ilicita, dupa caz;

6. se cere lamurirea clauzelor actului juridic.

(5) Proba cu martori nu se admite niciodata impotriva sau peste ceea ce cuprinde un in scris si nici despre ceea ce s-ar pretinde ca s-ar fi zis inainte, in timpul sau in urma intocmirii lui, chiar daca legea nu cere forma scrisa pentru dovedirea actului juridic respectiv, cu exceptia cazurilor prevazute la alin. (4).

Inceputul de dovada scrisa

Art. 304. - (1) Se socoteste inceput de dovada scrisa orice scriere, chiar nesemnata si nedatata, care provine de la o persoana careia acea scriere i se opune ori de la cel al carui succesor in drepturi este acea persoana, daca scrierea face credibil faptul pretins.

(2) Constituie inceput de dovada scrisa si in scrisul, chiar nesemnat de persoana careia acesta i se opune, daca a fost intocmit in fata unui functionar competent care atesta ca declaratiile cuprinse in in scris sunt conforme celor facute de acea persoana.

(3) Inceputul de dovada scrisa poate face dovada intre parti numai daca este completat prin alte mijloace de proba, inclusiv prin proba cu martori ori prin prezumtii.

II. Administrarea probei cu martori

Ascultarea si inlocuirea martorilor

Art. 305. - (1) Cand instantă a incuviintat dovada cu martori, ea va dispune citarea si ascultarea acestora.

(2) Inlocuirea martorilor nu se va incuviinti decat in caz de moarte, disparitie sau motive bine intemeiate, caz in care lista se va depune sub sanctiunea decaderii, in termen de 5 zile de la incuviintare.

(3) Fiecare parte va putea sa se impotriveasca la ascultarea unui martor care nu este in scris sau nu este identificat in mod lamurit.

(4) Decaderea din dreptul de a administra dovada cu martori pentru neindeplinirea obligatiilor prevazute la art. 256 se acopera daca acestia se infatiseaza la termenul fixat pentru ascultarea lor.

Ascultarea martorilor necitati

Art. 306. - (1) Martorii pot fi ascultati chiar la termenul la care proba a fost incuviintata.

(2) La termenul fixat pentru administrarea probei, partea va putea aduce martorii incuviintati chiar fara a fi citati.

(3) Daca partea se obliga sa prezinte martorul la termenul de judecata, fara a fi citat, insa din motive imputabile aceasta nu isi indeplineste obligatia, instantă va dispune citarea martorului pentru un nou termen. Dispozitiile art. 307 sunt aplicabile.

Refuzul martorului de a se prezenta

Art. 307. - (1) Impotriva martorului care lipseste la prima citare, instanta poate emite mandat de aducere.
(2) In pricinile urgente, se poate dispune aducerea martorilor cu mandat chiar la primul termen.
(3) Daca, dupa emiterea mandatului de aducere, martorul nu poate fi gasit sau nu se infatiseaza, instanta va putea proceda la judecata.

Imposibilitatea de prezentare

Art. 308. - Martorul care, din cauza de boala sau alta impiedicare grava, nu poate veni in instanta va putea fi ascultat la locul unde se afla, cu citarea partilor.

Persoanele care nu pot fi ascultate ca martori

Art. 309. - (1) Nu pot fi martori:
1. rudele si afinii pana la gradul al treilea inclusiv;
2. sotul, fostul sot, logodnicul ori concubinul;
3. cei aflati in dusmanie sau in legaturi de interese cu vreuna dintre parti;
4. persoanele puse sub interdictie judecatoreasca;
5. cei condamnati pentru marturie mincinoasa.
(2) Partile pot conveni, expres sau tacit, sa fie ascultate ca martori si persoanele prevazute la alin. (1) pct. 1-3.

Ascultarea rudelor si afinilor

Art. 310. - In procesele privitoare la filiatie, divort si alte raporturi de familie se vor putea asculta rudele si afinii prevazuti la art. 309, in afara de descendenti.

Persoanele scutite de a depune marturie

Art. 311. - (1) Sunt scutiti de a fi martori:
1. slujitorii cultelor, medicii, farmacistii, avocatii, notarii publici, executorii judecatoresti, mediatorii, moasele si asistentii medicali si orice alti profesionisti carora legea le impune sa pastreze secretul de serviciu sau secretul profesional cu privire la faptele de care au luat cunostinta in cadrul serviciului ori in exercitarea profesiei lor, chiar si dupa incetarea activitatii lor;
2. judecatorii, procurorii si functionarii publici, chiar si dupa incetarea functiei lor, asupra imprejurarilor secrete de care au avut cunostinta in aceasta calitate;
3. cei care prin raspunsurile lor s-ar expune pe ei insisi sau ar expune pe vreuna dintre persoanele aratate la art. 309 alin. (1) pct. 1 si 2 la o pedeapsa penala sau la dispretul public.
(2) Persoanele prevazute la alin. (1) pct. 1, cu exceptia slujitorilor cultelor, vor putea totusi depune marturie, daca au fost dezlegate de secretul de serviciu ori profesional de partea interesata la pastrarea secretului, in afara de cazul in care prin lege se dispune altfel.
(3) Vor putea, de asemenea, depune marturie si persoanele prevazute la alin. (1) pct. 2, daca autoritatea sau institutia pe langa care functioneaza ori au functionat, dupa caz, le da incuviintarea.

Identificarea martorului

Art. 312. - (1) Presedintele, inainte de a lua declaratia, va cere martorului sa arate:
a) numele, prenumele, profesia, domiciliul si varsta;
b) daca este ruda sau afin cu una dintre parti si in ce grad;
c) daca se afla in serviciul uneia dintre parti.
(2) Presedintele va pune apoi in vedere martorului indatorirea de a jura si semnificatia juramentului.

Depunerea juramentului

Art. 313. - (1) Inainte de a fi ascultat, martorul depune urmatorul jurament: "Jur ca voi spune adevarul si ca nu voi ascunde nimic din ceea ce stiu. Asa sa-mi ajute Dumnezeu!".
(2) In timpul depunerii juramentului, martorul tine mana pe cruce sau pe Biblie.

- (3) Referirea la divinitate din formula juramentului se schimba potrivit credintei religioase a martorului.
- (4) Martorului de alta religie decat cea crestina nu ii sunt aplicabile prevederile alin. (2).
- (5) Martorul fara confesiune va depune urmatorul jurament: "Jur pe onoare si constiinta ca voi spune adevarul si ca nu voi ascunde nimic din ceea ce stiu."
- (6) Martorii care din motive de constiinta sau confesiune nu depun juramentul vor rosti in fata instantei urmatoarea formula: "Ma oblig ca voi spune adevarul si ca nu voi ascunde nimic din ceea ce stiu."
- (7) Persoanele mute si surdo-mute stiutoare de carte vor depune juramentul transcriind formula acestuia si semnand-o; persoanele hipoacuzice vor rosti juramentul, iar cele care nu stiu sa scrie vor jura prin semne cu ajutorul unui interpret.
- (8) Situatiile la care se refera alin. (3)-(7) se retin de catre instanta pe baza afirmatiilor facute de martor.
- (9) Dupa depunerea juramentului, presedintele va pune in vedere martorului ca, daca nu va spune adevarul, savarseste infractiunea de marturie mincinoasa.
- (10) Despre toate acestea se face mentiune in declaratia scrisa.

Scutirea de jurament

Art. 314. - Copiii care nu au implinit varsta de 14 ani si cei care sunt lipsiti de discernamant in momentul audierii, fara a fi pusi sub interdictie, pot fi ascultati, fara jurament, insa instanta le va atrage atentia sa spuna adevarul si va tine seama, la aprecierea depozitiei lor, de situatia lor speciala.

Ascultarea martorului

- Art. 315.** - (1) Fiecare martor va fi ascultat separat, cei neascultati inca neputand fi de fata.
- (2) Ordinea ascultarii martorilor va fi fixata de presedinte, tinand seama si de cererea partilor.
 - (3) Martorul va raspunde mai intai la intrebarile puse de presedinte, iar apoi si la intrebarile puse, cu incuviintarea acestuia, de catre partea care l-a propus, precum si de catre partea adversa.
 - (4) Dupa ascultare, martorul ramane in sala de sedinta pana la sfarsitul cercetarii, afara numai daca instanta hotaraste altfel.
 - (5) Cu ocazia audierii, martorul va fi lasat sa isi faca liber depozitia, fara sa aiba voie sa citeasca un raspuns scris de mai inainte; el se poate servi insa de insemnari, cu incuviintarea presedintelui, dar numai pentru a preciza cifre sau denumiri.

Reascultarea si confruntarea martorilor

- Art. 316.** - (1) Martorii pot fi din nou intrebati, daca instanta gaseste de cuviinta.
- (2) Martorii ale caror declaratii nu se potrivesc pot fi confruntati.
 - (3) Daca instanta gaseste ca intrebarea pusa de parte nu poate sa duca la dezlegarea procesului, este jignitoare sau tinde a proba un fapt a carui dovedire e oprita de lege, nu o va incuviinta. Instanta, la cererea partii, va trece in incheierea de sedinta atat intrebarea formulata, cat si motivul pentru care nu a fost incuviintata.

Consemnarea declaratiei martorului

- Art. 317.** - (1) Marturia se va scrie de grefier, dupa dictarea presedintelui sau a judecatorului delegat, si va fi semnata pe fiecare pagina si la sfarsitul ei de judecator, grefier si martor, dupa ce acesta a luat cunostinta de cuprins. Daca martorul refuza sau nu poate sa semneze, se va face mentiune despre aceasta in incheierea de sedinta.
- (2) Orice adaugiri, stersaturi sau schimbari in cuprinsul marturiei trebuie incuviintate si semnate de judecator, de grefier si martor, sub sanctiunea de a nu fi luate in considerare.
 - (3) Locurile nescrise din declaratie trebuie barate cu linii, astfel incat sa nu se poata face adaugiri.
 - (4) Dispozitiile art. 226 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

Aprecierea probei cu martori

Art. 318. - In aprecierea declaratiilor martorilor, instanta va tine seama de sinceritatea acestora si de imprejurarile in care au luat cunostinta de faptele ce fac obiectul declaratiei respective.

Banuiala de marturie mincinoasa

Art. 319. - Daca, din cercetare, reies banuiri de marturie mincinoasa sau de mituire a martorului, instanta va incheia un proces-verbal si il va trimite pe martor in fata autoritatilor penale.

Drepturile banesti ale martorului

Art. 320. - (1) Martorul are dreptul la rambursarea cheltuielilor de transport, cazare si masa daca este din alta localitate, precum si dreptul la despagubiri pentru acoperirea veniturilor pe care le-ar fi obtinut daca si-ar fi exercitat profesia pe durata lipsei de la locul de munca, prilejuita de chemarea sa in vederea ascultarii ca martor, stabilite in raport cu starea sau profesia pe care o exercita, precum si cu timpul efectiv pierdut.

(2) Drepturile banesti se asigura de partea care a propus martorul si se stabilesc, la cerere, de catre instanta, prin incheiere executorie.

§4. Presumtiile

Notiunea

Art. 321. - Presumtiile sunt consecintele pe care legea sau judecatorul le trage dintr-un fapt cunoscut spre a stabili un fapt necunoscut.

Presumtiile legale

Art. 322. - (1) Presumptia legala scuteste de dovada pe acela in folosul caruia este stabilita in tot ceea ce priveste faptele considerate de lege ca fiind dovedite. Cu toate acestea, partea careia ii profita prezumptia trebuie sa dovedeasca faptul cunoscut, vecin si conex, pe care se intemeiaza aceasta.

(2) Presumptia legala poate fi inlaturata prin proba contrara, daca legea nu dispune altfel.

Presumtiile judiciare

Art. 323. - In cazul prezumtiilor lasate la lumina si intelegiunea judecatorului, acesta se poate intemeia pe ele numai daca au greutate si puterea de a naste probabilitatea faptului pretins; ele, insa, pot fi primite numai in cazurile in care legea admite dovada cu martori.

§5. Expertiza

Incuviintarea expertizei

Art. 324. - (1) Cand, pentru lamurirea unor imprejurari de fapt, instanta considera necesar sa cunoasca parerea unor specialisti, va numi, la cererea partilor ori din oficiu, unul sau 3 experti. Termenul va fi stabilit astfel incat depunerea raportului de expertiza la instanta sa aiba loc conform dispozitiilor art. 330.

(2) Cand este necesar, instanta va solicita efectuarea expertizei unui laborator sau unui institut de specialitate.

(3) In domeniile strict specializate, in care nu exista experti autorizati, din oficiu sau la cererea oricareia dintre parti, judecatorul poate solicita punctul de vedere al uneia sau mai multor personalitati ori specialisti din domeniul respectiv.

(4) Dispozitiile referitoare la expertiza, cu exceptia celor privind aducerea cu mandat, sanctionarea cu amenda judiciara si obligarea la plata de despagubiri, sunt aplicabile in mod corespunzator in cazurile prevazute la alin. (2) si (3).

(5) La efectuarea expertizei in conditiile prevazute la alin. (1) si (2) pot participa experti alesi de parti si incuviintati de instanta, avand calitatea de consilieri ai partilor, daca prin lege nu se dispune altfel. In acest caz, ei pot sa dea relatii, sa formuleze intrebari si observatii si, daca este cazul, sa intocmeasca un raport separat cu privire la obiectivele expertizei.

Numirea expertului

Art. 325. - (1) Daca partile nu se invoiesc asupra numirii expertilor, ei se vor numi de catre instanta, prin tragere la sorti, de pe lista intocmita si comunicata de catre biroul local de expertiza, cuprinzand persoanele inscrise in evidenta sa si autorizate, potrivit legii, sa efectueze expertize judiciare.

(2) Incheierea de numire a expertului va stabili obiectivele asupra carora acesta urmeaza sa se pronunte, termenul in care trebuie sa efectueze expertiza si onorariul provizoriu al expertului.

(3) Dovada platii onorariului se depune la grefa instantei de partea care a fost obligata prin incheiere, in termen de 5 zile de la numire. Acesta poate fi majorat, in conditiile prevazute la art. 333 alin. (2).

Recuzarea expertului

Art. 326. - (1) Expertii pot fi recuzati pentru aceleasi motive ca si judecatorii.
(2) Recuzarea trebuie sa fie ceruta in termen de 5 zile de la numirea expertului, daca motivul ei exista la aceasta data; in celelalte cazuri termenul va curge de la data cand s-a ivit motivul de recuzare.
(3) Recuzarile se judeca cu citarea partilor si a expertului.

Instiintarea si inlocuirea expertului

Art. 327. - (1) Dispozitiile privitoare la citare, aducerea cu mandat si sanctionarea martorilor care lipsesc sunt deopotriva aplicabile expertilor.
(2) Daca expertul nu se infatiseaza, instanta poate dispune inlocuirea lui.

Ascultarea expertului

Art. 328. - Daca expertii pot sa isi exprime de indata opinia, acestia vor fi ascultati chiar in sedinta, iar parerea lor se va consemna intr-un proces-verbal, dispozitiile art. 317 aplicandu-se in mod corespunzator.

Citarea partilor

Art. 329. - (1) Daca pentru expertiza este nevoie de o lucrare la fata locului sau sunt necesare explicatiile partilor, ea nu poate fi facuta decat dupa citarea partilor prin scrisoare recomandata cu continut declarat si confirmare de primire, in care li se vor indica ziua, ora si locul unde se va face lucrarea. Citatia, sub sanctiunea nulitatii, trebuie comunicata partii cu cel putin 5 zile inaintea termenului de efectuare a lucrarii. Confirmarea de primire va fi alaturata raportului de expertiza.
(2) Partile sunt obligate sa dea expertului orice lamuriri in legatura cu obiectul lucrarii.

Raportul de expertiza

Art. 330. - (1) Constatările si concluziile motivate ale expertului sau ale laboratorului ori ale institutului specializat caruia i s-a cerut efectuarea expertizei vor fi consemnate intr-un raport scris, care va fi depus cu cel puțin 10 zile înainte de termenul fixat pentru judecata. In cazuri urgente termenul pentru depunerea raportului de expertiza poate fi micșorat.
(2) Cand sunt mai multi experti cu pareri deosebite lucrarea trebuie sa cuprinda parerea motivata a fiecaruia.
(3) In cazurile anume prevazute de lege, depunerea raportului se va face numai dupa obtinerea avizelor tehnice necesare ce se elibereaza numai de organisme de specialitate competente.

Lamurirea sau completarea raportului

Art. 331. - Daca este nevoie de lamurirea sau completarea raportului de expertiza ori daca exista o contradictie intre parerile expertilor, instanta, din oficiu sau la cererea partilor, poate solicita expertilor, la primul termen dupa depunerea raportului, sa il lamureasca sau sa il completeze.

Efectuarea unei noi expertize

Art. 332. - (1) Pentru motive temeinice, instanta poate dispune, la cerere sau din oficiu, efectuarea unei noi expertize de catre alt expert.
(2) O noua expertiza va trebui ceruta motivat, sub sanctiunea decaderii, la primul termen dupa depunerea raportului, iar daca s-au formulat obiectiuni, la termenul imediat urmator depunerii raspunsului la obiectiuni ori, dupa caz, a raportului suplimentar.

Drepturile banesti ale expertului

Art. 333. - (1) Fapta expertilor de a cere sau de a primi o suma mai mare decat onorariul fixat de instanta se pedepseste potrivit legii penale.

(2) La cererea motivata a expertilor, tinandu-se seama de lucrarea efectuata, instanta va putea majora onorariul convenit acestora, prin incheiere executorie, data cu citarea partilor, insa numai dupa depunerea raportului, a raspunsului la eventualele obiectiuni sau a raportului suplimentar, dupa caz.

(3) Expertul are aceleasi drepturi ca si martorul in ceea ce priveste cheltuielile de transport, cazare si masa.

Comisia rogatorie

Art. 334. - Daca expertiza se face la o alta instanta, prin comisie rogatorie, numirea expertilor si stabilirea sumelor cuvenite vor fi lasate in sarcina acestei din urma instante.

§6. Mijloacele materiale de proba

Lucrurile ca mijloace de proba

Art. 335. - (1) Sunt mijloace materiale de proba lucrurile care prin insusirile lor, prin aspectul lor ori semnele sau urmele pe care le pastreaza servesc la stabilirea unui fapt care poate duce la solutionarea procesului.

(2) Sunt, de asemenea, mijloace materiale de proba si fotografiile, fotocopiile, filmele, discurile, benzile de inregistrare a sunetului, precum si alte asemenea mijloace tehnice, daca nu au fost obtinute prin incalcarea legii ori a bunelor moravuri.

Pastrarea

Art. 336. - (1) Mijloacele materiale de proba puse la dispozitia instantei vor fi pastrate pana la solutionarea definitiva a procesului.

(2) Daca aducerea la instanta a mijloacelor materiale de proba prezinta greutate datorita numarului, volumului sau altor insusiri ale lor ori locului unde se afla, acestea vor fi lasate in custodia detinatorului sau a altei persoane.

Verificarea

Art. 337. - (1) Mijloacele materiale de proba, aflate in pastrarea instantei, se aduc in sedinta de judecata.

(2) Daca mijloacele materiale de proba nu se afla in pastrarea instantei, aceasta poate ordona, dupa caz, fie aducerea lor, fie verificarea la fata locului, dispozitiile art. 287-294 fiind aplicabile in mod corespunzator.

(3) In incheierea sau in procesul-verbal, dupa caz, continuand constatările instantei, se va face mentiune si despre starea si semnele caracteristice ale mijloacelor materiale de proba verificate.

Restituirea. Trecerea in proprietatea unitatii administrativ-teritoriale

Art. 338. - In cazul in care instanta a dispus restituirea bunurilor care au servit ca mijloace materiale de proba si cei in drept a le primi nu le ridica in termen de 6 luni de la data cand au fost incunostintati in acest scop, instanta, in camera de consiliu, citand partile interesate si organul financiar local competent, va da o incheiere prin care aceste lucruri vor fi considerate ca abandonate si trecute in proprietatea privata a unitatii administrativ-teritoriale unde isi are sediul instanta. Incheierea poate fi atacata numai cu apel la instanta ierarhic superioara.

§7. Cercetarea la fata locului

Incuviintarea cercetarii la fata locului

Art. 339. - (1) Cercetarea la fata locului se poate face, la cerere sau din oficiu, cand instanta apreciaza ca ea este necesara pentru lamurirea procesului.

(2) Incheierea prin care se admite cercetarea va determina imprejurările de fapt ce urmeaza sa fie lamurite la fata locului.

Efectuarea cercetării la fața locului

Art. 340. - (1) Cercetarea la fața locului se face, cu citarea părților, de către judecătorul delegat sau de către întregul complet de judecată. Prezența procurorului este obligatorie când participarea acestuia la judecată este cerută de lege.

(2) Instanța poate, de asemenea, încuviința ca ascultarea martorilor, experților și părților să se facă la fața locului.

Consemnarea rezultatului cercetării

Art. 341. - (1) Despre cele constatate și măsurile luate la fața locului, instanța va întocmi un proces-verbal, în care se vor consemna și susținerile ori obiecțiunile părților, care va fi semnat de către cei prezenți.

(2) Desenele, planurile, schitele sau fotografiile făcute la fața locului vor fi alăturate procesului-verbal și vor fi semnate de către judecător și de părțile prezente la cercetare.

§8. Marturisirea

I. Admisibilitatea probei

Notiunea și felurile

Art. 342. - (1) Constituie marturisire recunoașterea de către una dintre părți, din proprie inițiativă sau în cadrul procedurii interogatoriului, a unui fapt pe care partea adversă își întemeiază pretenția sau, după caz, apărarea.

(2) Marturisirea este judiciară sau extrajudiciară. Marturisirea judiciară Art. 343. - (1) Marturisirea judiciară face deplină dovadă împotriva celui care a făcut-o, fie personal, fie prin mandatar cu procura specială.

(2) Marturisirea judiciară nu poate fi divizată împotriva autorului decât în cazurile când cuprinde fapte distincte și care nu au legătură între ele.

(3) De asemenea, marturisirea judiciară nu poate fi nici revocată, afara numai dacă se face dovada că a fost urmarea unei erori de fapt scuzabile.

(4) Marturisirea judiciară nu produce efecte dacă a fost făcută de o persoană lipsită de discernământ sau dacă duce la pierderea unui drept de care cel care face recunoașterea nu poate dispune.

Marturisirea extrajudiciară

Art. 344. - (1) Marturisirea făcută în afara procesului este un fapt supus aprecierii judecătorului, potrivit regulilor generale de probație.

(2) Marturisirea extrajudiciară verbală nu poate fi invocată în cazurile în care proba cu martori nu este admisă.

II. Interogatoriul

Încuviințarea interogatoriului

Art. 345. - Instanța poate încuviința, la cerere sau din oficiu, chemarea la interogatoriu a oricăreia dintre părți, cu privire la fapte personale, care sunt de natură să ducă la soluționarea procesului.

Luarea interogatoriului persoanelor fizice

Art. 346. - (1) Cel chemat în persoană va fi întrebat de către președinte asupra fiecărui fapt în parte.

(2) Cu încuviințarea președintelui, fiecare dintre judecători, procurorul, când participă la judecată, precum și partea adversă pot pune direct întrebări celui chemat la interogatoriu.

(3) Partea va răspunde fără să poată citi un proiect de răspuns scris în prealabil. Ea se poate folosi însă de însemnări, cu încuviințarea președintelui, dar numai cu privire la cifre sau denumiri.

(4) Dacă partea declară că pentru a răspunde trebuie să cerceteze înscrisuri, registre sau dosare, se va putea fixa un nou termen pentru interogatoriu.

(5) Cand ambele parti sunt de fata la luarea interogatoriului, ele pot fi confruntate.

Luarea interogatoriului reprezentantului legal

Art. 347. - Reprezentantul legal al unei persoane lipsite de capacitate de exercitiu sau cel care asista persoana cu capacitate de exercitiu restransa poate fi chemat personal la interogatoriu numai in legatura cu actele incheiate si faptele savarsite in aceasta calitate.

Consemnarea raspunsurilor la interogatoriu

Art. 348. - (1) Raspunsurile la interogatoriu vor fi trecute pe aceeasi foaie cu intrebarile. Interogatoriul va fi semnat pe fiecare pagina de presedinte, grefier, de cel care l-a propus, precum si de partea care a raspuns dupa ce a luat cunostinta de cuprins. Tot astfel vor fi semnate adaugirile, stersaturile sau schimbarile aduse, sub sanctiunea de a nu fi tinute in seama.

(2) Daca partea interogata sau cealalta parte nu vointe ori nu poate sa semneze, se va consemna in josul interogatoriului.

(3) In cazul in care interogatoriul a fost dispus din oficiu, precum si in cazul prevazut la art. 346 alin. (2), vor fi consemnate in incheierea de sedinta atat intrebarile, cat si raspunsurile.

Luarea interogatoriului persoanelor juridice

Art. 349. - (1) Statul si celelalte persoane juridice de drept public, precum si persoanele juridice de drept privat vor raspunde in scris la interogatoriul ce li se va comunica in prealabil, in conditiile prevazute la art. 189 lit. e).

(2) Se excepteaza societatile de persoane, ai caror asociati cu drept de reprezentare vor fi citati personal la interogatoriu.

Luarea interogatoriului partii aflate in strainatate

Art. 350. - (1) Partea care se afla in strainatate si este reprezentata in proces printr-un mandatar va putea fi interogata prin acesta.

(2) In acest caz, interogatoriul va fi comunicat in scris mandatarului, care va depune raspunsul partii dat in cuprinsul unei procuri speciale si autentice. Daca mandatarul este avocat, procura speciala certificata de acesta este suficienta.

Luarea interogatoriului prin judecator delegat sau comisie rogatorie

Art. 351. - (1) Instanta poate incuviinta luarea interogatoriului la locuinta celui chemat la interogatoriu, printr-un judecator delegat, daca partea, din motive temeinice, este impiedicata de a veni in fata instantei. In acest caz, raspunsurile la intrebari se vor consemna in prezenta partii adverse sau in lipsa, daca aceasta a fost citata si nu s-a prezentat.

(2) Partea care locuieste in circumscriptia altei instante, in cazurile prevazute la alin. (1), se va asculta prin comisie rogatorie.

Neprezentarea la interogatoriu si refuzul de a raspunde

Art. 352. - Daca partea, fara motive temeinice, refuza sa raspunda la interogatoriu sau nu se infatiseaza, instanta poate socoti aceste imprejurari ca o marturisire deplina ori numai ca un inceput de dovada in folosul aceluia care a propus interogatoriul. In acest din urma caz, atat dovada cu martori, cat si alte probe, inclusiv prezumtiile, pot fi admise pentru completarea probatoriului.

§9. Asigurarea probelor

Conditii de admisibilitate

Art. 353. - (1) Oricine are interes sa constate de urgenta marturia unei persoane, parerea unui expert, starea unor bunuri, mobile sau imobile ori sa obtina recunoasterea unui in scris, a unui fapt sau a unui drept, daca este pericol ca proba sa dispara ori sa fie greu de administrat in viitor, va putea cere, atat

inainte, cat si in timpul procesului, administrarea acestor probe.

(2) In cazul in care partea adversa isi da acordul, cererea poate fi facuta, chiar daca nu exista urgenta.

Solutionarea cererii

Art. 354. - (1) Cererea se va indrepta, inainte de judecata, la judecatoria in circumscriptia careia se afla martorul sau obiectul constatarii, iar in timpul judecatii, la instanta care judeca procesul in prima instanta.

(2) Partea va arata in cerere probele a caror administrare o pretinde, faptele pe care vrea sa le dovedeasca, precum si motivele care fac necesara asigurarea acestora sau, dupa caz, acordul partii adverse.

(3) Instanta va dispune citarea partilor si va comunica partii adverse copie de pe cerere. Aceasta nu este obligata sa depuna intampinare.

(4) Instanta va solutiona cererea in camera de consiliu, prin incheiere.

(5) In caz de pericol in intarziere, instanta, apreciind imprejurarile, va putea incuviinta cererea si fara citarea partilor.

Regimul cailor de atac

Art. 355. - (1) Incheierea de admitere a cererii de asigurare este executorie si nu este supusa niciunei cai de atac.

(2) Incheierea de respingere poate fi atacata separat numai cu apel in termen de 5 zile de la pronuntare, daca s-a dat cu citarea partilor, si de la comunicare, daca s-a dat fara citarea lor.

Administrarea probelor asigurate

Art. 356. - (1) Administrarea probei ce trebuie asigurata va putea fi facuta de indata sau la termenul ce se va fixa in acest scop.

(2) Administrarea probelor asigurate se constata printr-o incheiere, care nu este supusa niciunei cai de atac.

Puterea doveditoare

Art. 357. - (1) Probele asigurate in conditiile prevazute la art. 356 vor fi cercetate de instanta, la judecarea procesului, sub raportul admisibilitatii si concludentei lor. In cazul in care gaseste necesar, instanta va proceda, daca este cu putinta, la o noua administrare a probelor asigurate.

(2) Probele asigurate pot sa fie folosite si de partea care nu a cerut administrarea lor.

(3) Cheltuielile facute cu administrarea probelor vor fi tinute in seama de instanta care judeca pricina in fond.

Constatarea de urgenta a unei stari de fapt

Art. 358. - (1) La cererea oricarei persoane care are interesul sa constate de urgenta o anumita stare de fapt care ar putea sa inceteze ori sa se schimbe pana la administrarea probelor, executorul judecatoresc in circumscriptia caruia urmeaza sa se faca constatarea va putea constata la fata locului aceasta stare de fapt.

(2) In cazul in care efectuarea constatarii prevazute la alin. (1) necesita concursul partii adverse sau al unei alte persoane, constatarea nu poate fi facuta decat cu acordul acesteia.

(3) In lipsa acordului prevazut la alin. (2), partea interesata va putea cere instantei sa incuviinteze efectuarea constatarii. Instanta poate incuviinta efectuarea constatarii fara citarea celui impotriva caruia se cere. Dispozitiile art. 354-357 se aplica in mod corespunzator.

(4) Procesul-verbal de constatare va fi comunicat in copie celui impotriva caruia s-a facut constatarea, daca nu a fost de fata, si are puterea doveditoare a in scrisului autentic.

Dispozitiile speciale

Art. 359. - In caz de pericol in intarziere, asigurarea dovezii si constatarea unei stari de fapt se vor putea face si in zilele nelucratoare si chiar in afara orelor legale, insa numai cu incuviintarea expresa a instantei.

SUBSECȚIUNEA a 4-a

Administrarea probelor de către avocați sau consilieri juridici

Domeniul de aplicare

Art. 360. - Dispozițiile prezentei secțiuni sunt aplicabile tuturor litigiilor, cu excepția celor ce privesc starea civilă și capacitatea persoanelor, relațiile de familie, precum și orice alte drepturi asupra cărora legea nu permite a se face tranzacție.

Obligația instanței

Art. 361. - La primul termen de judecată la care părțile au fost legal citate și dacă acestea sunt prezente sau reprezentate, instanța le va întreba dacă sunt de acord ca probele să fie administrate potrivit dispozițiilor din prezenta subsecțiune.

Convenția părților

Art. 362. - (1) La termenul prevăzut la art. 361 părțile, prezente personal sau reprezentate, pot conveni ca avocații care le asistă și le reprezintă să administreze probele în cauză, potrivit dispozițiilor prezentei subsecțiuni.

(2) Consimțământul pentru administrarea probelor, prevăzut la alin. (1), se va da de către parti, personal sau prin mandatar cu împuternicire specială, în fața instanței, luându-se act despre aceasta în încheiere, sau prin înscris întocmit în fața avocatului, care este obligat să certifice consimțământul și semnătura părții pe care o asistă ori o reprezintă. Dacă sunt mai multe parti asistate de același avocat, consimțământul se va da de fiecare dintre ele separat.

(3) Totodată, fiecare parte este obligată să declare că pentru procedura din prezenta subsecțiune își alege domiciliul la avocatul care o reprezintă.

(4) Consimțământul dat potrivit alin. (2) nu poate fi revocat de către una dintre parti.

Desfășurarea ședinței de judecată

Art. 363. - Pe parcursul administrării probelor de către avocați, ședințele de judecată, atunci când acestea sunt necesare, se desfășoară potrivit art. 235, cu participarea obligatorie a avocaților.

Măsurile luate de instanță

Art. 364. - (1) După constatarea valabilității consimțământului dat conform art. 362, instanța va lua măsurile prevăzute la art. 232 alin. (2). Dispozițiile art. 249, 250, art. 251 alin. (1), art. 252 și 254 sunt aplicabile.

(2) Când, potrivit legii, cererile prevăzute la alin. (1) pot fi formulate și ulterior primului termen de judecată la care părțile sunt legal citate, instanța poate acorda în acest scop un termen scurt, dat în cunoștința părților reprezentate prin avocat.

(3) Dispozițiile art. 222 și ale art. 248 alin. (2)-(4) sunt aplicabile.

(4) Partea care lipsește nejustificat la termenul de încuviințare a probelor va fi decăzută din dreptul de a mai propune și administra orice probă, cu excepția celei cu înscrisuri, dar va putea participa la administrarea probelor de către cealaltă parte și va putea combate aceste probe.

Termenul administrării probelor

Art. 365. - (1) Pentru administrarea probelor de către avocați instanța va stabili un termen de până la 6 luni, ținând seama de volumul și complexitatea acestora.

(2) Termenul prevăzut la alin. (1) va putea fi prelungit dacă în cursul administrării probelor:

1. se invocă o excepție sau un incident procedural asupra căruia, potrivit legii, instanța trebuie să se pronunțe; în acest caz, termenul se prelungește cu timpul necesar soluționării excepției sau incidentului;

2. a încetat, din orice cauză, contractul de asistență juridică dintre una dintre parti și avocatul său; în acest caz, termenul se prelungește cu cel mult o lună pentru angajarea altui avocat;

3. una dintre parti a decedat; în acest caz, termenul se prelungește cu timpul în care procesul este suspendat potrivit art. 406 alin. (1) pct. 1 sau cu termenul acordat părții interesate pentru introducerea în proces a moștenitorilor;

4. in orice alte cazuri in care legea prevede suspendarea procesului, termenul se prelungeste cu perioada suspendarii, dispozitiile art. 405 alin. (1) pct. 2 nefiind insa aplicabile.

Programul administrarii probelor

Art. 366. - (1) In cel mult 5 zile de la incuviintarea probelor, avocatii partilor vor prezenta instantei programul de administrare a acestora, purtand semnatura avocaturilor, in care se vor arata locul si data administrarii fiecarei probe. Programul se incuviintea de instanta, in camera de consiliu, si este obligatoriu pentru parti si avocatii lor.

(2) In procesele prevazute la art. 90 alin. (2) si (3) programul incuviintat potrivit alin. (1) va fi comunicat de indata procurorului, in conditiile art. 377.

(3) Probele pot fi administrate in cabinetul unuia dintre avocati sau in orice alt loc convenit, daca natura probei impune aceasta. Partile, prin avocati, sunt obligate sa isi comunice inscrisurile si orice alte acte, prin scrisoare recomandata cu confirmare de primire sau in mod direct, sub luare de semnatura.

(4) Nerespectarea nejustificata a programului prevazut la alin. (1) atrage decaderea partii din dreptul de a mai administra proba respectiva.

(5) Dispozitiile art. 256 sunt aplicabile.

Solutionarea incidentelor

Art. 367. - Daca in cursul administrarii probelor una dintre parti formuleaza o cerere, invoca o exceptie, inadmisibilitatea vreunei probe sau orice alt incident privind administrarea probelor, ea va sesiza instanta care, cu citarea celeilalte parti, prin incheiere data in camera de consiliu, se va pronunta de indata, iar cand este necesar, in cel mult 15 zile de la data la care a fost sesizata. Incheierea poate fi atacata numai odata cu fondul procesului.

Inscrisurile detinute de terti

Art. 368. - In cazul in care se dispune infatisarea unui inscrist detinut de o autoritate sau de o alta persoana, instanta, potrivit dispozitiilor art. 292, va dispune solicitarea inscristului si, indata ce acesta este depus la instanta, comunicarea lui in copie fiecarui avocat.

Verificarea inscristurilor

Art. 369. - Daca una dintre parti nu recunoaste scrisul sau semnatura dintr-un inscrist, avocatul partii interesate, potrivit art. 367, va solicita instantei sa procedeze la verificarea inscristurilor.

Ascultarea martorilor

Art. 370. - (1) Martorii vor fi ascultati, la locul si data prevazute in programul incuviintat de instanta, de catre avocatii partilor, in conditiile art. 312 alin. (1) si art. 315 alin. (1), (2), (4) si (5), care se aplica in mod corespunzator. Ascultarea martorilor se face fara prestare de juramant, punandu-li-se insa in vedere ca daca nu vor spune adevarul savarsesc infractiunea de marturie mincinoasa. Despre toate acestea se face mentiune in declaratia scrisa.

(2) Martorii prevazuti la art. 314 vor fi ascultati numai de catre instanta.

Consemnarea marturiei

Art. 371. - (1) Marturia se va consemna intocmai de catre o persoana convenita de parti si se va semna, pe fiecare pagina si la sfarsitul ei, de catre avocatii partilor, de cel ce a consemnat-o si de martor, dupa ce acesta a luat cunostinta de cuprinsul consemnarii.

(2) Orice adaugiri, stersaturi sau schimbari in cuprinsul marturiei trebuie incuviintate prin semnatura celor mentionati la alin. (1), sub sanctiunea de a nu fi luate in seama.

(3) Daca marturia a fost stenografiata, aceasta va fi transcrisa. Atat stenograma, cat si transcrierea ei vor fi semnate potrivit alin. (1) si depuse la dosar.

(4) Daca marturia a fost inregistrata cu mijloace audiovizuale, aceasta va putea fi ulterior transcrisa la cererea partii interesate, in conditiile legii. Transcrierea inregistrarilor va fi semnata potrivit alin. (1) si depusa la dosar.

Autentificarea marturiei

Art. 372. - Partile pot conveni ca declaratiile martorilor sa fie consemnate si autentificate de un notar public. Dispozitiile art. 370 sunt aplicabile.

Expertiza

Art. 373. - (1) In cazul in care este incuviintata o expertiza, in programul administrarii probelor partile vor trece numele expertului pe care il vor alege prin invoiala lor, precum si numele consilierilor fiecareia dintre ele.

(2) Daca partile nu se invoiesc asupra alegerii expertului, ele vor cere instantei, la termenul cand incuviinteaza probele potrivit art. 364, sa procedeze la desemnarea acestuia, potrivit art. 325 alin. (1) si (2).

(3) Expertul este obligat sa efectueze expertiza si sa o predea avocatilor partilor, sub semnatura de primire, cu cel putin 30 de zile inainte de termenul fixat de instanta potrivit art. 365. De asemenea, el are indatorirea sa dea explicatii avocatilor si partilor, iar dupa fixarea termenului de judecata, sa se conformeze dispozitiilor art. 331-333.

Cercetarea la fata locului

Art. 374. - Daca s-a dispus o cercetare la fata locului, aceasta se va face de catre instanta potrivit dispozitiilor art. 339-341. Procesul-verbal prevazut la art. 341 alin. (1) va fi intocmit in atatea exemplare cate parti sunt si va fi inmanat avocatilor acestora in cel mult 5 zile de la efectuarea cercetarii.

Interogatoriul

Art. 375. - Cand s-a incuviintat chemarea la interogatoriu, instanta va cita partile, la termenul stabilit, in camera de consiliu. Copii de pe interogatoriul astfel luat, precum si de pe cel dispus si primit potrivit art. 349 alin. (1) vor fi inmanate de indata avocatilor partilor.

Incidentele privind probele

Art. 376. - (1) Instanta, in conditiile art. 367, va hotari asupra cererii de inlocuire a martorilor, de ascultare din nou sau de confruntare a acestora.

(2) De asemenea, in conditiile aratate la alin. (1), instanta se va pronunta cu privire la cererea de a se admite noi martori sau alte probe ce se dovedesc necesare si care nu puteau fi prevazute pentru a fi solicitate potrivit art. 232 alin. (2) pct. 7.

Concluziile scrise

Art. 377. - (1) Dupa administrarea tuturor probelor incuviintate de instanta reclamantul, prin avocatul sau, va redacta concluziile scrise privind sustinerea pretentiilor sale, pe care le va trimite, prin scrisoare recomandata cu confirmare de primire, sau le va inmana in mod direct, sub luare de semnatura, celorlalte parti din proces si, cand este cazul, Ministerului Public.

(2) Dupa primirea concluziilor scrise ale reclamantului fiecare parte, prin avocatul sau, va redacta propriile concluzii scrise, pe care le va comunica, potrivit alin. (1), reclamantului, celorlalte parti, precum si, cand este cazul, Ministerului Public.

Alcatuirea dosarului

Art. 378. - (1) Avocatii partilor vor alcatui pentru fiecare parte cate un dosar si unul pentru instanta, in care vor depune cate un exemplar al tuturor in scrisurilor prin care, potrivit legii, se constata administrarea fiecarei probe.

(2) Dosarele prevazute la alin. (1) vor fi numerotate, snuruite si vor purta semnatura avocatilor partilor pe fiecare pagina.

Depunerea dosarului la instanta

Art. 379. - La expirarea termenului stabilit de instanta, potrivit art. 365, avocatii partilor vor prezenta impreuna instantei dosarul cauzei, intocmit potrivit art. 378.

Judecarea cauzei

Art. 380. - (1) Primind dosarul, instanta va fixa termenul de judecata, dat in cunostinta partilor, care nu va putea fi mai lung de 15 zile de la data primirii dosarului.

(2) La acest termen, instanta va putea hotari, pentru motive temeinice si dupa ascultarea partilor, sa se administreze noi probe sau sa se administreze nemijlocit in fata sa unele dintre probele administrate de avocati.

(3) In acest scop, instanta va stabili termene scurte, in continuare, date in cunostinta partilor. Pentru prezentarea in fata instantei martorii vor fi citati, de asemenea, in termen scurt, cauzele fiind considerate urgente. Dispozitiile art. 154 si ale art. 307 alin. (2) sunt aplicabile.

(4) Daca, la termenul prevazut la alin. (1), instanta socoteste ca nu este necesara administrarea de noi probe sau a unora dintre cele administrate de avocati, va proceda la judecarea in fond a procesului, acordand partilor cuvantul pentru a pune concluzii prin avocat.

Dispozitiile aplicabile

Art. 381. - (1) Dispozitiile subsectiunii a 3-a "Probele" a sectiunii a 2-a a capitolului II sunt aplicabile, daca in prezenta subsectiune nu se prevede altfel.

(2) La cererea avocatului sau a partii interesate instanta poate lua masura amenzii judiciare si obligarii la plata de despagubiri, in cazurile si conditiile prevazute de dispozitiile art. 182-185.

Consilierii juridici

Art. 382. - Dispozitiile prezentei subsectiuni sunt aplicabile in mod corespunzator si consilierilor juridici care, potrivit legii, reprezinta partea.

SECȚIUNEA a 3-a

Dezbaterea in fond a procesului

Obiectul dezbaterilor

Art. 383. - Dezbaterile procesului poarta asupra imprejurarilor de fapt si temeiurilor de drept, invocate de parti in cererile lor sau, dupa caz, ridicate de catre instanta din oficiu.

Chestiunile prealabile dezbaterilor in fond

Art. 384. - Inainte de a se trece la dezbaterea fondului cauzei, instanta, din oficiu sau la solicitarea partilor, pune in discutia acestora cererile, exceptiile procesuale si apararile care nu au fost solutionate in cursul cercetarii procesului, precum si cele care, potrivit legii, pot fi invocate in orice stare a procesului.

Completarea sau refacerea unor probe

Art. 385. - Instanta poate proceda la completarea ori refacerea unor probe, in cazul in care, din dezbateri, rezulta necesitatea acestei masuri.

Deschiderea dezbaterilor in fond

Art. 386. - Daca partile declara ca nu mai au cereri de formulat si nu mai sunt alte incidente de solutionat, presedintele deschide dezbaterile asupra fondului cauzei, dand cuvantul partilor, in ordinea si conditiile prevazute la art. 211, pentru ca fiecare sa isi sustina cererile si apararile formulate in proces.

Continuarea dezbaterilor in fond

Art. 387. - Dezbaterile incepute vor fi continuate la acelasi termen pana la inchiderea lor, cu exceptia cazului in care, pentru motive temeinice, sunt lasate in continuare pentru o alta zi, chiar in afara orelor fixate pentru judecarea pricinilor.

Inchiderea dezbaterilor in fond

Art. 388. - (1) Cand considera ca au fost lamurite toate imprejurarile de fapt si temeiurile de drept ale cauzei, presedintele inchide dezbaterile.

(2) Daca va considera necesar, instanta poate cere partilor, la inchiderea dezbaterilor, sa depuna completari la notele intocmite potrivit art. 238. Partile pot depune aceste completari si in cazul in care acestea nu au fost cerute de instanta.

(3) Dupa inchiderea dezbaterilor, partile nu mai pot depune niciun inscrist la dosarul cauzei, sub sanctiunea de a nu fi luat in seama.

SECȚIUNEA a 4-a

Deliberarea si pronuntarea hotararii

Deliberarea

Art. 389. - (1) Dupa inchiderea dezbaterilor, completul de judecata delibereaza in secret asupra hotararii ce urmeaza sa pronunte.

(2) La deliberare iau parte numai membrii completului in fata carora au avut loc dezbaterile. Fiecare dintre membrii completului de judecata are indatorirea sa isi exprime opinia, incepand cu cel mai nou in functie. Presedintele isi exprima opinia cel din urma.

(3) Judecatorul care a luat parte la judecata este tinut sa se pronunte chiar daca nu mai este judecator al instantei respective, cu exceptia cazului in care, in conditiile legii, i-a incetat calitatea de judecator sau este suspendat din functie. In aceasta situatie, procesul se repune pe rol, cu citarea partilor, pentru ca ele sa puna din nou concluzii in fata completului de judecata legal constituit.

Amanarea pronuntarii

Art. 390. - (1) In cazuri justificate, daca instanta nu ia hotararea de indata, pronuntarea acesteia poate fi amanata pentru un termen care nu poate depasi 15 zile.

(2) In cazul amanarii prevazute la alin. (1), presedintele, odata cu anuntarea termenului la care a fost amanata pronuntarea, poate stabili ca pronuntarea hotararii se va face prin punerea solutiei la dispozitia partilor prin mijlocirea grefei instantei.

(3) Daca pronuntarea a fost amanata, hotararea nu poate fi pronuntata mai inainte de data fixata in acest scop.

Solutionarea cauzei

Art. 391. - (1) Instanta este obligata sa se pronunte asupra tuturor cererilor deduse judecatii. Ea nu poate acorda mai mult sau altceva decat s-a cerut, daca legea nu prevede altfel.

(2) Daca cererea are ca obiect pretentii privitoare la obligatia de intretinere, alocatia pentru copii, chirie, arenda, plata salariului, rate din pretul vanzarii sau alte sume datorate periodic, instanta il va obliga pe parat, la cererea reclamantului, dupa achitarea taxelor de timbru, potrivit legii, si la plata sumelor devenite exigibile dupa introducerea cererii.

Luarea hotararii

Art. 392. - (1) Hotararea trebuie sa fie rezultatul acordului membrilor completului de judecata si se da in numele legii.

(2) Cand unanimitatea nu poate fi realizata, hotararea se ia cu majoritatea membrilor completului de judecata. Daca din deliberare rezulta mai mult de doua opinii, judecatorii ale caror pareri se apropie mai mult sunt datorati sa se uneasca intr-o singura opinie.

(3) In cazul in care majoritatea nu poate fi realizata, procesul se judeca in complet de divergenta, constituit prin includerea in completul initial si a presedintelui instantei sau a vicepresedintelui, a presedintelui de sectie ori a unui judecator desemnat de presedinte.

Judecata in complet de divergenta

Art. 393. - (1) In situatia prevazuta la art. 392 alin. (3), divergenta se judeca in aceeaasi zi sau, daca nu este posibil, intr-un termen care nu poate depasi 20 de zile de la ivirea divergentei, cu citarea partilor. In pricinile considerate urgente acest termen nu poate fi mai mare de 7 zile.

(2) Dezbaterile vor fi reluate asupra chestiunilor ramase in divergenta si care se anunta partilor in sedinta, instanta fiind indreptatita, atunci cand apreciaza ca este necesar, sa administreze noi dovezi si sa ordone orice alte masuri ingaduite de lege.

(3) Partile vor pune din nou concluzii asupra chestiunilor aflate in divergenta.

(4) Dispozitiile art. 392 alin. (2) se aplica in mod corespunzator, judecatorii avand dreptul de a reveni asupra parerii lor care a provocat divergenta.

(5) Cand divergenta nu priveste solutia ce trebuie data intregii cauze, dupa judecarea chestiunilor ramase in divergenta, completul care a judecat inainte de ivirea ei va putea continua judecarea cauzei.

Repunerea pe rol

Art. 394. - Daca in timpul deliberarii instanta gaseste ca sunt necesare probe sau lamuriri noi, va dispune repunerea pe rol a cauzei, cu citarea partilor.

Intocmirea minutei

Art. 395. - (1) Dupa ce a fost luata hotararea, se va intocmi de indata o minuta care va cuprinde solutia si in care se va arata, cand este cazul, opinia separata a judecatorilor aflati in minoritate.

(2) Minuta, sub sanctiunea nulitatii hotararii, se va semna pe fiecare pagina de catre judecatori, dupa care se va trece intr-un registru special, tinut la grefa instantei.

Pronuntarea hotararii

Art. 396. - Sub rezerva dispozitiilor art. 390 alin. (2), hotararea se va pronunta in sedinta publica, la locul unde s-au desfasurat dezbaterile, de catre presedintele sau de catre un judecator, membru al completului de judecata, care va citi minuta, indicand si calea de atac ce poate fi folosita impotriva hotararii.

Data hotararii

Art. 397. - Data hotararii este aceea la care minuta este pronuntata potrivit legii.

Renuntarea la calea de atac in fata primei instante

Art. 398. - (1) Partea prezenta la pronuntarea hotararii poate renunta, in conditiile legii, la calea de atac, facandu-se mentiune despre aceasta intr-un proces-verbal semnat de presedinte si de grefier.

(2) Renuntarea se poate face si ulterior pronuntarii, chiar si dupa declararea caii de atac, prin prezentarea partii inaintea presedintelui instantei sau prin in scris autentic, atat timp cat dosarul nu a fost inaintat la instanta competenta, dispozitiile alin. (1) aplicandu-se in mod corespunzator.

Nulitatea hotararii

Art. 399. - Nulitatea unei hotarari nu poate fi ceruta decat prin calea de atac prevazute de lege, in afara de cazul cand legea prevede in mod expres altfel.

CAPITOLUL III

Unele incidente procedurale

SECȚIUNEA 1

Renuntarea la judecata

Condițiile

Art. 400. - (1) Reclamantul poate să renunțe oricând la judecata, în tot sau în parte, fie verbal în ședința de judecată, fie prin cerere scrisă.

(2) Cererea se face personal sau prin mandatar cu procura specială.

(3) Dacă renunțarea s-a făcut după comunicarea cererii de chemare în judecată, instanța, la cererea paratului, îl va obliga pe reclamant la cheltuielile de judecată pe care paratul le-a făcut.

(4) Dacă reclamantul renunță la judecată la primul termen la care partile sunt legal citate sau ulterior acestui moment, renunțarea nu se poate face decât cu acordul expres sau tacit al celeilalte părți. Dacă paratul nu este prezent la termenul la care reclamantul declară că renunță la judecată, instanța va acorda paratului un termen până la care să își exprime poziția față de cererea de renunțare. Lipsa unui răspuns până la termenul acordat se consideră acord tacit la renunțare.

(5) Când renunțarea la judecată se face în apel sau în caile extraordinare de atac, instanța va lua act de renunțare și va dispune și anularea, în tot sau în parte, a hotărârii sau, după caz, a hotărârilor pronunțate în cauză.

(6) Renunțarea la judecată se constată prin hotărâre supusă recursului, care va fi judecat de instanța ierarhic superioară celei care a luat act de renunțare. Când renunțarea are loc în fața unei secții a Înaltei Curți de Casăție și Justiție, recursul se judecă de Completul de 9 judecatori.

Efectele renunțării

Art. 401. - (1) Renunțarea la judecată a unuia dintre reclamanti nu este opozabilă celorlalți reclamanti.

(2) Renunțarea produce efecte numai față de partile în privința cărora a fost făcută și nu afectează cererile incidente care au caracter de sine statator.

SECȚIUNEA a 2-a

Renunțarea la dreptul pretins

Renunțarea în prima instanță

Art. 402. - (1) Reclamantul poate, în tot cursul procesului, să renunțe la însuși dreptul pretins, dacă poate dispune de acesta, fără a fi necesar acordul paratului.

(2) În caz de renunțare la dreptul pretins, instanța pronunță o hotărâre prin care va respinge cererea în fond, dispunând și asupra cheltuielilor de judecată.

(3) Renunțarea se poate face atât verbal în ședință, consemnându-se în încheiere, cât și prin înscris autentic.

Renunțarea în caile de atac

Art. 403. - (1) Când renunțarea este făcută în instanța de apel, hotărârea primei instanțe va fi anulată în tot sau în parte, în măsura renunțării, dispozițiile art. 402 aplicându-se în mod corespunzător.

(2) Când renunțarea este făcută în caile extraordinare de atac, vor fi anulate hotărârile pronunțate în cauză, dispozițiile art. 402 aplicându-se în mod corespunzător.

Caile de atac

Art. 404. - Hotărârea este supusă recursului, care se judecă de instanța ierarhic superioară celei care a luat act de renunțarea la dreptul pretins. Când renunțarea are loc în fața unei secții a Înaltei Curți de Casăție și Justiție, recursul se judecă de Completul de 9 judecatori.

SECȚIUNEA a 3-a

Suspendarea procesului

Suspendarea voluntară

Art. 405. - (1) Judecătorul va suspenda judecata:

1. când amândouă partile o cer;
2. când niciuna dintre părți, legal citate, nu se infatisează la strigarea cauzei. Cu toate acestea, cauza se

judeca daca reclamantul sau paratul a cerut in scris judecarea in lipsa.

(2) Cererea de judecata in lipsa produce efecte numai la instanta in fata careia a fost formulata.

Suspendarea de drept

Art. 406. - (1) Judecarea cauzelor se suspenda de drept:

1. prin decesul uneia dintre parti, pana la introducerea in cauza a mostenitorilor, in afara de cazul cand partea interesata cere termen pentru introducerea in judecata a acestora;
2. prin interdictia judecatoreasca sau punerea sub curatela a unei parti, pana la numirea tutorelui sau curatorului;
3. prin decesul reprezentantului sau al mandatarului uneia dintre parti, survenit cu mai putin de 15 zile inainte de ziua infatisarii, pana la numirea unui nou reprezentant sau mandatar;
4. prin incetarea functiei tutorelui sau curatorului, pana la numirea unui nou tutore sau curator;
5. cand persoana juridica este dizolvata, pana la desemnarea lichidatorului;
6. prin deschiderea procedurii insolventei, in temeiul unei hotarari judecatoresti definitive, daca debitorul trebuie reprezentat, pana la numirea administratorului ori lichidatorului judiciar;
7. in cazul in care instanta formuleaza o cerere de pronuntare a unei hotarari preliminare adresata Curtii de Justitie a Uniunii Europene, potrivit prevederilor tratatelor pe care se intemeiaza Uniunea Europeana;
8. in alte cazuri prevazute de lege.

(2) Cu toate acestea, faptele prevazute la alin. (1) nu impiedica pronuntarea hotararii, daca ele au survenit dupa inchiderea dezbaterilor.

Suspendarea facultativa

Art. 407. - (1) Instanta poate suspenda judecata:

1. cand dezlegarea cauzei depinde, in tot sau in parte, de existenta sau inexistenta unui drept care face obiectul unei alte judecati;
2. cand s-a inceput urmarirea penala pentru o infractiune care ar avea o inraurire hotaratoare asupra hotararii ce urmeaza sa se dea, daca legea nu prevede altfel;
3. in alte cazuri prevazute de lege.

(2) Suspendarea va dura pana cand hotararea pronuntata in cauza care a provocat suspendarea a devenit definitiva.

(3) Cu toate acestea, instanta poate reveni motivat asupra suspendarii, daca se constata ca partea care a cerut-o nu are un comportament diligent in cadrul procesului care a determinat suspendarea, tergiversand solutionarea acestuia, ori daca urmarirea penala care a determinat suspendarea dureaza mai mult de un an de la data la care a intervenit suspendarea, fara a se dispune o solutie in acea cauza.

Hotararea de suspendare

Art. 408. - (1) Asupra suspendarii judecarii procesului instanta se va pronunta prin incheiere care poate fi atacata cu recurs in mod separat, la instanta ierarhic superioara. Cand suspendarea a fost dispusa de Inalta Curte de Casatie si Justitie recursul se judeca de Completul de 9 judecatori.

(2) Recursul se poate declara cat timp dureaza suspendarea cursului judecarii procesului, atat impotriva incheierii prin care s-a dispus suspendarea, cat si impotriva incheierii prin care s-a dispus respingerea cererii de repunere pe rol a procesului.

Reluarea judecarii procesului

Art. 409. - Judecata cauzei suspendate se reia:

1. prin cererea de redeschidere facuta de una dintre parti, cand suspendarea s-a dispus prin invoirea partilor sau din cauza lipsei lor;
2. prin cererea de redeschidere a procesului, facuta cu aratarea mostenitorilor, tutorelui sau curatorului, a celui reprezentat de mandatarul defunct, a noului mandatar sau, dupa caz, a partii interesate, a lichidatorului, a administratorului judiciar ori a lichidatorului judiciar, in cazurile prevazute la art. 406 alin. (1) pct. 1-6;
3. in cazurile prevazute la art. 406 alin. (1) pct. 7, dupa pronuntarea hotararii de catre Curtea de Justitie a Uniunii Europene;
4. prin alte modalitati prevazute de lege.

SECȚIUNEA a 4-a

Perimarea cererii

Cererile supuse perimarii

Art. 410. - (1) Orice cerere de chemare in judecata, contestatie, apel, recurs, revizuire si orice alta cerere de reformare sau de retractare se perima de drept, chiar impotriva incapabililor, daca a ramas in nelucrare din motive imputabile partii, timp de 6 luni.

(2) Termenul de perimare curge de la ultimul act de procedura indeplinit de parti sau de instantă.

(3) Nu constituie cauze de perimare cazurile cand actul de procedura trebuia efectuat din oficiu, precum si cele cand, din motive care nu sunt imputabile partii, cererea n-a ajuns la instantă competentă sau nu se poate fixa termen de judecata.

Intreruperea cursului perimarii

Art. 411. - Perimarea se intrerupe prin indeplinirea unui act de procedura facut in vederea judecarii procesului de catre partea care justifica un interes.

Suspendarea cursului perimarii

Art. 412. - (1) Cursul perimarii este suspendat cat timp dureaza suspendarea judecatii, pronuntata de instantă in cazurile prevazute la art. 407, precum si in alte cazuri stabilite de lege, daca suspendarea nu este cauzata de lipsa de staruinta a partilor in judecata.

(2) In cazurile prevazute la art. 406, cursul perimarii este suspendat timp de o luna de la data cand s-au petrecut faptele care au determinat suspendarea judecatii, daca aceste fapte s-au petrecut in cele din urma 3 luni ale termenului de perimare.

(3) Perimarea se suspenda, de asemenea, pe timpul cat partea este impiedicata de a starui in judecata din cauza unor motive temeinic justificate, precum si in alte cazuri expres prevazute de lege.

Efectele cererii asupra coparticipantilor

Art. 413. - In cazul in care sunt mai multi reclamanti sau parati impreuna, cererea de perimare ori actul de procedura intrerupator de perimare al unuia foloseste si celorlalti.

Procedura perimarii

Art. 414. - (1) Perimarea se constata din oficiu sau la cererea partii interesate. Judecatorul va cita de urgenta partile si va dispune grefierului sa intocmeasca un referat asupra actelor de procedura in legatura cu perimarea.

(2) Perimarea poate fi invocata si pe cale de exceptie in camera de consiliu sau in sedinta publica.

(3) Perimarea cererii de chemare in judecata nu poate fi ridicata pentru prima oara in instantă de apel.

Hotararea de perimare

Art. 415. - (1) Daca instantă constata ca perimarea nu a intervenit, pronunta o incheiere care poate fi atacata odata cu fondul procesului.

(2) Hotararea care constata perimarea este supusa recursului, la instantă ierarhic superioara, in termen de 5 zile de la pronuntare. Cand perimarea se constata de o sectie a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, recursul se judeca de Completul de 9 judecatori.

Efectele perimarii

Art. 416. - (1) Perimarea lipseste de efect toate actele de procedura facute in acea instantă.

(2) Cand insa se face o noua cerere de chemare in judecata, partile pot folosi dovezile administrate in cursul judecarii cererii perimate, in masura in care noua instantă socoteste ca nu este necesara refacerea lor.

Perimarea instantei

Art. 417. - Orice cerere adresata unei instante si care a ramas in nelucrare timp de 10 ani se perima de drept, chiar in lipsa unor motive imputabile partii. Dispozitiile art. 414 se aplica in mod corespunzator.

CAPITOLUL IV

Hotararile judecatoresti

SECȚIUNEA 1

Dispozitii generale

§1. Denumirea, intocmirea si comunicarea hotararii

Denumirea hotararilor

Art. 418. - (1) Hotararea prin care cauza este solutionata de prima instanta sau prin care aceasta se dezinvesteste fara a solutiona cauza se numeste sentinta.

(2) Hotararea prin care instanta se pronunta asupra apelului, recursului si recursului in interesul legii, precum si hotararea pronuntata ca urmare a anularii in apel a hotararii primei instante si retinerii cauzei spre judecare ori ca urmare a rejudecarii cauzei in fond dupa casarea cu retinere in recurs, se numeste decizie.

(3) Hotararea prin care instanta se pronunta asupra contestatiei in anulare sau asupra revizuirii se numeste, dupa caz, sentinta sau decizie.

(4) Toate celelalte hotarari date de instanta se numesc incheieri, daca legea nu prevede altfel.

Continutul hotararii

Art. 419. - (1) Hotararea va cuprinde:

a) partea introductiva, in care se vor face mentiunile prevazute la art. 228 alin. (1) si (2). Cand dezbaterea au fost consemnate intr-o incheiere de sedinta, partea introductiva a hotararii va cuprinde numai denumirea instantei, numarul dosarului, data, numele, prenumele si calitatea membrilor completului de judecata, numele si prenumele grefierului, numele si prenumele procurorului, daca a participat la judecata, precum si mentiunea ca celelalte date sunt aratate in incheiere;

b) considerentele, in care se vor arata obiectul cererii si sustinerile pe scurt ale partilor, expunerea situatiei de fapt retinuta de instanta pe baza probelor administrate, motivele de fapt si de drept pe care se intemeiaza solutia, aratandu-se atat motivele pentru care s-au admis, cat si cele pentru care s-au inlaturat cererile partilor;

c) dispozitivul, in care se vor arata numele, prenumele, codul numeric personal si domiciliul sau reședința partilor ori, dupa caz, denumirea, sediul, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar, solutia data tuturor cererilor deduse judecatii si cuantumul cheltuielilor de judecata acordate.

(2) Daca hotararea s-a dat in folosul mai multor reclamanti sau impotriva mai multor parati, se va arata ceea ce se cuvine fiecarui reclamant si la ce este obligat fiecare parat ori, cand este cazul, daca drepturile si obligatiile partilor sunt solide sau indivizibile.

(3) In partea finala a dispozitivului se vor arata daca hotararea este executorie, este supusa unei cai de atac ori este definitiva, data pronuntarii ei, mentiunea ca s-a pronuntat in sedinta publica sau intr-o alta modalitate prevazuta de lege, precum si semnaturile judecatorilor si grefierului. Cand hotararea este supusa apelului sau recursului se va arata si instanta la care se depune cererea pentru exercitarea caii de atac.

Redactarea si semnarea hotararii

Art. 420. - (1) Hotararea se redacteaza de judecatorul care a solutionat procesul. Cand completul de judecata a fost compus din mai multi judecatori, presedintele il va putea desemna pe unul dintre acestia sa redacteze hotararea.

(2) In cazul in care unul dintre judecatori a ramas in minoritate la deliberare, el isi va redacta opinia separata care va cuprinde expunerea considerentelor, solutia pe care a propus-o si semnatura acestuia. De asemenea, judecatorul care este de acord cu solutia, dar pentru considerente diferite, va redacta separat opinia concurenta.

(3) Hotararea va fi semnata de catre judecatori si de grefier.

(4) Daca vreunul dintre judecatori este impiedicat sa semneze hotararea, ea va fi semnata in locul sau de

presedintele completului, iar daca si acesta ori judecatorul unic se afla intr-o astfel de situatie, hotararea se va semna de catre presedintele instantei. Cand impiedicarea priveste pe grefier, hotararea se va semna de grefierul- sef. In toate cazurile se face mentiune pe hotarare despre cauza care a determinat impiedicarea.

(5) Hotararea se va redacta si se va semna in cel mult 30 de zile de la pronuntare. Opinia separata a judecatorului ramas in minoritate, precum si, cand este cazul, opinia concurenta se redacteaza si se semneaza in acelasi termen.

(6) Hotararea se va intocmi in doua exemplare originale, dintre care unul se ataseaza la dosarul cauzei, iar celalalt se va depune spre conservare la dosarul de hotarari al instantei.

Comunicarea hotararii

Art. 421. - (1) Hotararea se va comunica din oficiu partilor, in copie, chiar daca este definitiva. Comunicarea se va face de indata ce hotararea a fost redactata si semnata in conditiile legii.

(2) Hotararile definitive prin care s-a dispus efectuarea unei inscrieri in cartea funciara sau, dupa caz, in alte registre publice se vor comunica din oficiu si institutiei sau autoritatii care tine acele registre.

(3) Hotararile definitive prin care s-a dispus anularea, in tot sau in parte, a unui act notarial, se comunica din oficiu notarului public instrumentator, direct ori prin intermediul Camerei Notarilor Publici in circumscriptia careia functioneaza.

(4) De asemenea, hotararile prin care instanta se pronunta in legatura cu prevederi cuprinse in Tratatul privind functionarea Uniunii Europene si in alte acte juridice ale Uniunii Europene se comunica, din oficiu, chiar daca nu sunt definitive, si autoritatii sau institutiei nationale cu atributii de reglementare in materie.

Adaugirile, schimbarile sau corecturile

Art. 422. - Adaugirile, schimbarile sau corecturile in cuprinsul hotararii vor trebui semnate de judecatori, sub sanctiunea neluarii lor in seama.

§2. Efectele hotararii judecatoresti

Dezinvestirea instantei

Art. 423. - Dupa pronuntarea hotararii instanta se dezinvesteste si niciun judecator nu poate reveni asupra parerii sale.

Autoritatea de lucru judecat

Art. 424. - (1) Hotararea judecatoreasca ce solutioneaza, in tot sau in parte, fondul procesului sau statueaza asupra unei exceptii procesuale ori asupra oricarui alt incident are, de la pronuntare, autoritate de lucru judecat cu privire la chestiunea transata.

(2) Autoritatea de lucru judecat priveste dispozitivul, precum si considerentele pe care acesta se sprijina, inclusiv cele prin care s-a rezolvat o chestiune litigioasa.

(3) Hotararea judecatoreasca prin care se ia o masura provizorie nu are autoritate de lucru judecat asupra fondului.

(4) Cand hotararea este supusa apelului sau recursului, autoritatea de lucru judecat este provizorie.

(5) Hotararea atacata cu contestatia in anulare sau revizuire isi pastreaza autoritatea de lucru judecat pana ce va fi inlocuita cu o alta hotarare.

Efectele lucrului judecat

Art. 425. - (1) Nimeni nu poate fi chemat in judecata de doua ori in aceeasi calitate, in temeiul aceleiasi cauze si pentru acelasi obiect.

(2) Oricare dintre parti poate opune lucrul anterior judecat intr-un alt litigiu, daca are legatura cu solutionarea acestuia din urma.

Exceptia autoritatii de lucru judecat

Art. 426. - Exceptia autoritatii de lucru judecat poate fi invocata de instanta sau de parti in orice stare a procesului, chiar inaintea instantei de recurs. Ca efect al admitterii exceptiei, partii i se poate crea in propria cale de atac o situatie mai rea decat aceea din hotararea atacata.

Puterea executorie

Art. 427. - Hotararea judecatoreasca are putere executorie, in conditiile prevazute de lege.

Forta probanta

Art. 428. - Hotararea are forta probanta a unui in scris autentic.

Obligativitatea si opozabilitatea hotararii

Art. 429. - (1) Hotararea judecatoreasca este obligatorie si produce efecte numai intre parti si succesorii acestora.

(2) Hotararea este opozabila oricarei terte persoane atat timp cat aceasta din urma nu face, in conditiile legii, dovada contrara.

SECȚIUNEA a 2-a

Hotararile date in baza recunoasterii pretentiilor

Cazurile

Art. 430. - (1) Cand paratul a recunoscut in tot sau in parte pretentiile reclamantului, instanta, la cererea acestuia din urma, va da o hotarare in masura recunoasterii.

(2) Daca recunoasterea este partiala, judecata va continua cu privire la pretentiile ramase nerecunoscute, instanta urmand a pronunta o noua hotarare asupra acestora.

Calea de atac

Art. 431. - (1) Hotararea prevazuta la art. 430 poate fi atacata numai cu recurs la instanta ierarhic superioara.

(2) Cand recunoasterea pretentiilor a fost facuta inaintea instantei de apel, hotararea primei instante va fi anulata in masura recunoasterii, dispunandu-se admiterea, in mod corespunzator, a cererii. Dispozitiile art. 430 alin. (2) raman aplicabile.

SECȚIUNEA a 3-a

Hotararea prin care se incuviinteaza in voiala partilor

Condițiile in care se poate lua act de tranzactie

Art. 432. - (1) Partile se pot infatisa oricand in cursul judecatii, chiar fara sa fi fost citate, pentru a cere sa se dea o hotarare care sa consfinteasca tranzactia lor.

(2) Daca partile se infatiseaza la ziua stabilita pentru judecata, cererea pentru darea hotararii va putea fi primita chiar de un singur judecator.

(3) Daca partile se infatiseaza intr-o alta zi, instanta va da hotararea in camera de consiliu.

Forma tranzactiei

Art. 433. - Tranzactia va fi incheiata in forma scrisa si va alcatui dispozitivul hotararii.

Calea de atac

Art. 434. - Hotararea care consfinteste tranzactia intervenita intre parti poate fi atacata, pentru motive procedurale, numai cu recurs la instanta ierarhic superioara.

Domeniul de aplicare

Art. 435. - Dispozitiile prezentei sectiuni se aplica in mod corespunzator si in cazul in care tranzactia partilor este urmare a procedurii de mediere.

SECȚIUNEA a 4-a

Indreptarea, lamurirea si completarea hotararii

Indreptarea hotararii

Art. 436. - (1) Erorile sau omisiunile cu privire la numele, calitatea si sustinerile partilor sau cele de calcul, precum si orice alte erori materiale cuprinse in hotarari sau incheieri pot fi indreptate din oficiu ori la cerere.

(2) Instanta se pronunta prin incheiere data in camera de consiliu. Partile vor fi citate numai daca instanta socoteste ca este necesar ca ele sa dea anumite lamuriri.

(3) In cazul hotararilor, indreptarea se va face in ambele exemplare ale hotararii.

Lamurirea hotararii si inlaturarea dispozitiilor contradictorii

Art. 437. - (1) In cazul in care sunt necesare lamuriri cu privire la intelesul, intinderea sau aplicarea dispozitivului hotararii ori daca acesta cuprinde dispozitii contradictorii, partile pot cere instantei care a pronuntat hotararea sa lamureasca dispozitivul sau sa inlature dispozitiile potrivnice.

(2) Instanta va rezolva cererea de urgenta, prin incheiere data in camera de consiliu, cu citarea partilor.

(3) Incheierea se va atasa la hotarare, atat in dosarul cauzei, cat si in dosarul de hotarari al instantei.

Completarea hotararii

Art. 438. - (1) Daca prin hotararea data instanta a omis sa se pronunte asupra unui capat de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidentale, se poate cere completarea hotararii in acelasi termen in care se poate declara, dupa caz, apel sau recurs impotriva acelei hotarari, iar in cazul hotararilor date in fond dupa casarea cu retinere, in termen de 15 zile de la pronuntare.

(2) Cererea se solutioneaza de urgenta, cu citarea partilor, prin hotarare separata. Prevederile art. 437 alin. (3) se aplica in mod corespunzator.

(3) Dispozitiile prezentului articol se aplica si in cazul cand instanta a omis sa se pronunte asupra cererilor martorilor, expertilor, traducatorilor, interpretilor sau aparatorilor, cu privire la drepturile lor.

Obligativitatea procedurii

Art. 439. - Indreptarea, lamurirea, inlaturarea dispozitiilor contradictorii ori completarea hotararii nu poate fi ceruta pe calea apelului sau recursului, ci numai in conditiile art. 436-438.

Caile de atac

Art. 440. - Incheierile pronuntate in temeiul art. 436 si 437, precum si hotararea pronuntata potrivit art. 438 sunt supuse acelorasi cai de atac ca si hotararile in legatura cu care s-a solicitat, dupa caz, indreptarea, lamurirea sau inlaturarea dispozitiilor contradictorii ori completarea.

Suportarea cheltuielilor de judecata

Art. 441. - In cazul in care cererea de indreptare, de lamurire sau de completare a hotararii a fost admisa, cheltuielile facute de parte in aceste cereri vor fi suportate de stat, din fondul constituit potrivit legii. Cand cererea a fost respinsa, cheltuielile vor fi suportate de parte potrivit dreptului comun.

SECȚIUNEA a 5-a

Executarea provizorie

Executarea provizorie de drept

Art. 442. - (1) Hotararile primei instante sunt executorii de drept cand au ca obiect:

1. stabilirea modului de exercitare a autoritatii parintesti, stabilirea locuintei minorului, precum si modul de exercitare a dreptului de a avea legaturi personale cu minorul;
 2. plata salariilor sau a altor drepturi izvorate din raporturile juridice de munca, precum si a sumelor cuvenite, potrivit legii, somerilor;
 3. despagubiri pentru accidente de munca;
 4. rente ori sume datorate cu titlu de obligatie de intretinere sau alocatie pentru copii, precum si pensii acordate in cadrul asigurarilor sociale;
 5. despagubiri in caz de moarte sau vatamare a integritatii corporale ori sanatatii, daca despagubirile s-au acordat sub forma de prestatii banesti periodice;
 6. reparatii grabnice;
 7. punerea sau ridicarea sigiliului ori facerea inventarului;
 8. cereri privitoare la posesie, numai in ceea ce priveste posesia;
 9. hotararile pronuntate in temeiul recunoasterii de catre parat a pretentiilor reclamantului, pronuntate in conditiile art. 430;
 10. in orice alte cazuri in care legea prevede ca hotararea este executorie.
- (2)** Executarea hotararilor prevazute la alin. (1) are caracter provizoriu.

Executarea provizorie judecatoreasca

Art. 443. - (1) Instanta poate incuviinta executarea provizorie a hotararilor privitoare la bunuri ori de cate ori va considera ca masura este necesara in raport cu temeinicia vadita a dreptului ori cu starea de insolvabilitate a debitorului, precum si atunci cand ar aprecia ca neluarea de indata a acestei masuri este vadit prejudiciabila pentru creditor. In aceste cazuri, instanta il va putea obliga pe creditor la plata unei cautiuni, in conditiile art. 708 alin. (2) si (3).

(2) Executarea provizorie nu se poate incuviinta:

1. in materie de stramutare de hotare, desfiintare de constructii, plantatii sau a oricaror lucrari avand o asezare fixa;
 2. cand prin hotarare se dispune intabularea unui drept sau radierea lui din cartea funciara.
- (3)** Cererea de executare provizorie se va putea face in scris, precum si verbal in instanta pana la inchiderea dezbaterilor.
- (4)** Daca cererea a fost respinsa de prima instanta, ea poate fi facuta din nou in apel.

Suspendarea executarii provizorii

Art. 444. - (1) Suspendarea executarii provizorii va putea fi solicitata fie prin cererea de apel, fie distinct in tot cursul judecatii in apel.

(2) Cererea se va depune la prima instanta sau, dupa caz, la instanta de apel. In aceasta din urma situatie, la cerere se va alatura o copie legalizata a dispozitivului hotararii.

(3) Cererea de suspendare se va judeca de catre instanta de apel. Dispozitiile art. 708 alin. (6) sunt aplicabile.

(4) Suspendarea va putea fi incuviintata numai cu plata unei cautiuni al carei quantum va fi stabilit de instanta in conditiile art. 708 alin. (2) si (3).

(5) Pana la solutionarea cererii de suspendare, aceasta va putea fi incuviintata provizoriu, prin ordonanta presedintiala, chiar inainte de sosirea dosarului, cu respectarea cerintei prevazute la alin. (4).

SECȚIUNEA a 6-a Cheltuielile de judecata

Quantumul cheltuielilor de judecata

Art. 445. - (1) Cheltuielile de judecata constau in taxele judiciare de timbru si timbrul judiciar, onorariile avocatilor, ale expertilor si ale specialistilor numiti in conditiile art. 324 alin. (3), sumele cuvenite martorilor pentru deplasare si pierderile cauzate de necesitatea prezentei la proces, cheltuielile de transport si, daca este cazul, de cazare, precum si orice alte cheltuieli necesare pentru buna desfasurare a procesului.

(2) Instanta poate, chiar si din oficiu, sa reduca motivat partea din cheltuielile de judecata reprezentand onorariul avocatilor, atunci cand acesta este vadit disproportionat in raport cu valoarea sau complexitatea cauzei ori cu activitatea desfasurata de avocat, tinand seama si de circumstantele cauzei. Masura luata de instanta nu va avea niciun efect asupra raporturilor dintre avocat si clientul sau.

(3) Dispozitiile alin. (2) se aplica in mod corespunzator la plata expertilor judiciari si a specialistilor numiti in conditiile art. 324 alin. (3).

(4) Nu vor putea fi insa micorate cheltuielile de judecata avand ca obiect plata taxei judiciare de timbru si a timbrului judiciar, precum si plata sumelor cuvenite martorilor potrivit alin. (1).

Dovada cheltuielilor de judecata

Art. 446. - Partea care pretinde cheltuieli de judecata trebuie sa faca, in conditiile legii, dovada existentei si intinderii lor, cel mai tarziu la data inchiderii dezbaterilor asupra fondului cauzei.

Acordarea cheltuielilor de judecata

Art. 447. - (1) Partea care pierde procesul va fi obligata, la cererea partii care a castigat, sa ii plateasca acesteia cheltuieli de judecata.

(2) Cand cererea a fost admisa numai in parte, judecatorii vor stabili masura in care fiecare dintre parti poate fi obligata la plata cheltuielilor de judecata. Daca este cazul, judecatorii vor putea dispune compensarea cheltuielilor de judecata.

Exonerarea de plata a paratului

Art. 448. - Paratul care a recunoscut, la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate, pretentiile reclamantului nu va putea fi obligat la plata cheltuielilor de judecata, cu exceptia cazului in care, prealabil pornirii procesului, a fost pus in intarziere de catre reclamant sau se afla de drept in intarziere.

Situatia mai multor reclamanti sau parati

Art. 449. - Daca in cauza sunt mai multi reclamanti sau mai multi parati, ei vor putea fi obligati sa plateasca cheltuielile de judecata in mod egal, proportional sau solidar, potrivit cu pozitia lor in proces ori cu natura raportului juridic existent intre ei.

TITLUL II

Caile de atac

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

Enumerarea

Art. 450. - Calea ordinara de atac este apelul, iar caile extraordinare de atac sunt recursul, contestatia in anulare si revizuirea.

Legalitatea caii de atac

Art. 451. - (1) Hotararea judecatoreasca este supusa numai cailor de atac prevazute de lege, in conditiile si termenele stabilite de aceasta, indiferent de mentiunile din dispozitivul ei.

(2) Mentiunea inexacta din cuprinsul hotararii cu privire la calea de atac deschisa contra acesteia nu are niciun efect asupra dreptului de a exercita calea de atac prevazuta de lege.

(3) Daca instanta respinge ca inadmisibila calea de atac exercitata de partea interesata in considerarea dispozitiilor alin. (2), hotararea pronuntata de instanta de control judiciar va fi comunicata, din oficiu, tuturor partilor care au luat parte la judecata in care s-a pronuntat hotararea atacata. De la data comunicarii incepe sa curga, daca este cazul, termenul pentru exercitarea caii de atac prevazute de lege.

Subiectele cailor de atac

Art. 452. - Caile de atac pot fi exercitate numai de partile aflate in proces care justifica un interes, in afara de cazul in care, potrivit legii, acest drept il au si alte organe sau persoane.

Ordinea exercitării cailor de atac

Art. 453. - (1) Caile extraordinare de atac nu pot fi exercitate atât timp cât este deschisă calea de atac a apelului.

(2) În cazul hotărârilor susceptibile de apel, dacă acesta nu a fost exercitat, recursul este inadmisibil. Cu toate acestea, o hotărâre susceptibilă de apel poate fi atacată, înăuntrul termenului de apel, direct cu recurs, la instanța care ar fi fost competentă să judece recursul împotriva hotărârii date în apel, dacă partile consimt expres, prin înscris autentic sau prin declarație verbală, dată în fața instanței a cărei hotărâre se atacă și consemnată într-un proces-verbal. În acest caz recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material.

(3) Caile extraordinare de atac pot fi exercitate și concomitent, în condițiile legii.

Unicitatea caii de atac

Art. 454. - (1) O cale de atac poate fi exercitată împotriva unei hotărâri numai o singură dată, dacă legea prevede același termen de exercitare pentru toate motivele existente la data declarării acelei cai de atac.

(2) Dacă prin aceeași hotărâre au fost soluționate și cereri accesorii, hotărârea este supusă în întregul ei caii de atac prevăzute de lege pentru cererea principală.

(3) În cazul în care prin aceeași hotărâre au fost soluționate mai multe cereri principale sau incidente, dintre care unele sunt supuse apelului, iar altele recursului, hotărârea în întregul ei este supusă apelului. Hotărârea dată în apel este supusă recursului.

(4) Dacă hotărârea cu privire la o cerere principală sau incidentă nu este supusă nici apelului și nici recursului, soluția cu privire la celelalte cereri este supusă cailor de atac în condițiile legii.

(5) În cazurile prevăzute la alin. (2)-(4), termenul de apel sau, după caz, de recurs este cel de drept comun, chiar dacă prin legi speciale se prevede altfel.

Partea din hotărâre care poate fi atacată

Art. 455. - (1) Calea de atac se îndreaptă împotriva soluției cuprinse în dispozitivul hotărârii.

(2) Cu toate acestea, în cazul în care calea de atac vizează numai considerentele hotărârii prin care s-au dat dezlegări unor probleme de drept ce nu au legătură cu judecata acelui proces sau care sunt greșite ori cuprind constatări de fapt ce prejudiciază partea, instanța, admitând calea de atac, va înlătura acele considerente și le va înlocui cu propriile considerente, menținând soluția cuprinsă în dispozitivul hotărârii atacate.

Înțelegerea partilor în caile de atac

Art. 456. - Partile pot solicita instanței legal investite cu soluținerea unei cai de atac să ia act de înțelegerea lor cu privire la soluținerea litigiului. Dispozițiile art. 432-435 se aplică în mod corespunzător.

Achiesarea la hotărâre

Art. 457. - (1) Achiesarea la hotărâre reprezintă renunțarea unei parti la calea de atac pe care o putea folosi ori pe care a exercitat-o deja împotriva tuturor sau a anumitor soluții din respectiva hotărâre.

(2) Achiesarea, atunci când este condiționată, nu produce efecte decât dacă este acceptată expres de partea adversă.

(3) Dispozițiile art. 398 rămân aplicabile.

Felurile achiesării

Art. 458. - (1) Achiesarea poate fi expresă sau tacită, totală ori parțială.

(2) Achiesarea expresă se face de parte prin act autentic sau prin declarație verbală în fața instanței ori de mandatarul sau în temeiul unei procuri speciale.

(3) Achiesarea tacită poate fi dedusă numai din acte sau fapte precise și concordante care exprimă intenția certă a părții de a-și da adeviziunea la hotărâre.

(4) Achiesarea poate fi totală, dacă privește hotărârea în întregul ei, sau, după caz, parțială, dacă privește numai o parte din hotărârea respectivă.

Masurile de administrare judiciara

Art. 459. - Masurile de administrare judiciara nu pot face obiectul niciunei cai de atac.

CAPITOLUL II

Apelul

Apelul principal. Obiectul

Art. 460. - (1) Hotararile pronuntate in prima instanta pot fi atacate cu apel, daca legea nu prevede in mod expres altfel.

(2) Sunt supuse apelului si hotararile date in ultima instanta daca, potrivit legii, instanta nu putea sa judece decat in prima instanta.

(3) Hotararile date in ultima instanta raman neapelabile, chiar daca in hotarare s-a aratat ca au fost pronuntate in prima instanta.

(4) Impotriva incheierilor premergatoare nu se poate face apel decat odata cu fondul, afara de cazul cand legea dispune altfel.

Situatiile in care partea nu poate face apel principal

Art. 461. - (1) Partea care a renuntat expres la apel cu privire la o hotarare nu mai are dreptul de a face apel principal.

(2) Partea care a executat partial hotararea de prima instanta, desi aceasta nu era susceptibila de executare provizorie, nu mai are dreptul de a face apel principal cu privire la dispozitiile executate.

Termenul de apel

Art. 462. - (1) Termenul de apel este de 30 de zile de la comunicarea hotararii, daca legea nu dispune altfel.

(2) Termenul de apel prevazut la alin. (1) curge de la comunicarea hotararii, chiar atunci cand aceasta a fost facuta odata cu incheierea de incuviintare a executarii silite.

(3) Daca o parte face apel inainte de comunicarea hotararii, aceasta se socoteste comunicata la data depunerii cererii de apel.

(4) Pentru procuror, termenul de apel curge de la pronuntarea hotararii, in afara de cazurile in care procurorul a participat la judecarea cauzei, cand termenul de apel curge de la comunicarea hotararii.

(5) Termenul de apel suspenda executarea hotararii de prima instanta, cu exceptia cazurilor anume prevazute de lege. In aceleasi conditii, executarea se suspenda daca apelul a fost exercitat in termen.

Intreruperea termenului de apel

Art. 463. - (1) Termenul de apel se intrerupe prin moartea partii care are interes sa faca apel. In acest caz se face din nou o singura comunicare a hotararii, la cel din urma domiciliu al partii, pe numele mostenirii, fara sa se arate numele si calitatea fiecarui mostenitor.

(2) Termenul de apel va incepe sa curga din nou de la data comunicarii prevazute la alin. (1). Pentru mostenitorii incapabili, cei cu capacitate restransa sau disparuti ori in caz de mostenire vacanta, termenul va curge din ziua in care se va numi tutorele, curatorul sau administratorul provizoriu, dupa caz.

(3) Apelul nu constituie prin el insusi un act de acceptare a mostenirii.

(4) Termenul de apel se intrerupe si prin moartea mandatarului caruia i s-a facut comunicarea. In acest caz se va face o noua comunicare partii, la domiciliul ei, iar termenul de apel va incepe sa curga din nou de la aceasta data.

Cererea de apel

Art. 464. - (1) Cererea de apel va cuprinde:

a) numele si prenumele, codul numeric personal, domiciliul sau resedinta partilor ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul lor, precum si, dupa caz, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar. Daca apelantul locuieste in strainatate, va arata si domiciliul ales in Romania, unde

urmeaza sa i se faca toate comunicariile privind procesul;

- b)** indicarea hotararii atacate;
- c)** motivele de fapt si de drept pe care se intemeiaza apelul;
- d)** probele invocate in sustinerea apelului;
- e)** semnatura.

(2) La cererea de apel se va atasa dovada achitarii taxelor de timbru.

(3) Cerintele de la alin. (1) lit. b) si e), ca si cele de la alin. (2), sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii, iar cele de la alin. (1) lit. c) si d), sub sanctiunea decaderii. Lipsa semnaturii poate fi implinita in conditiile art. 191 alin. (2), iar lipsa dovezii achitarii taxei de timbru poate fi complinita pana la primul termen de judecata la care partea a fost legal citata in apel.

(4) Cand dovezile propuse sunt martori sau inscrisuri nearatate la prima instanta, se vor aplica in mod corespunzator dispozitiile art. 189 lit. e).

(5) In cazul in care termenul pentru exercitarea apelului curge de la un alt moment decat comunicarea hotararii, motivarea apelului se va face intr-un termen de aceeasi durata, care curge, insa, de la data comunicarii hotararii.

Depunerea cererii de apel

Art. 465. - (1) Apelul si, cand este cazul, motivele de apel se depun la instanta a carei hotarare se ataca, sub sanctiunea nulitatii.

(2) Dispozitiile art. 190 sunt aplicabile in mod corespunzator.

(3) In cazul in care cererea de apel nu indeplineste conditiile prevazute de lege, presedintele instantei care primeste cererea de apel va stabili lipsurile si ii va cere apelantului sa completeze sau sa modifice cererea de indata, daca este prezent si este posibil, ori in scris, daca apelul a fost trimis prin posta, fax sau curier. Completarea sau modificarea cererii se va face inaintea termenului de apel. Daca presedintele apreciaza ca intervalul ramas pana la expirarea termenului de apel nu este suficient, va acorda un termen scurt, de cel mult 5 zile de la expirarea termenului de apel in care sa se depuna completarea sau modificarea cererii.

(4) Dispozitiile alin. (3) se aplica in mod corespunzator si in cazul in care motivele de apel se depun separat de cerere.

(5) Dupa primirea cererii de apel, respectiv a motivelor de apel, presedintele instantei care a pronuntat hotararea atacata va dispune comunicarea lor intimatului, impreuna cu copiile certificate de pe inscrisurile alaturate si care nu au fost infatisate la prima instanta, punandu-i-se in vedere obligatia de a depune la dosar intampinare in termen de cel mult 15 zile de la data comunicarii.

(6) Instanta la care s-a depus intampinarea o comunica de indata apelantului, punandu-i-se in vedere obligatia de a depune la dosar raspunsul la intampinare in termen de cel mult 10 zile de la data comunicarii. Intimatul va lua cunostinta de raspunsul la intampinare din dosarul cauzei.

(7) Presedintele, dupa implinirea termenului de apel pentru toate partile, precum si a termenelor prevazute la alin. (5) si (6), va inainta instantei de apel dosarul, impreuna cu apelurile facute, intampinarea, raspunsul la intampinare si dovezile de comunicare a acestor acte, potrivit alin. (5) si (6).

(8) Daca s-au formulat atat apel, cat si cereri potrivit art. 436-438, dosarul nu va fi trimis instantei de apel decat dupa implinirea termenului de apel privind hotararile date asupra acestor din urma cereri. Dispozitiile alin. (5)-(7) se aplica in mod corespunzator.

Apelul incident

Art. 466. - (1) Intimatul este in drept, dupa implinirea termenului de apel, sa formuleze apel in scris, in cadrul procesului in care se judeca apelul facut de partea potrivnica, printr-o cerere proprie care sa tinda la schimbarea hotararii primei instante.

(2) Daca apelantul principal isi retrage apelul sau daca acesta este respins ca tardiv, ca inadmisibil ori pentru alte motive care nu implica cercetarea fondului, apelul incident prevazut la alin. (1) ramane fara efect.

Apelul provocat

Art. 467. - In caz de coparticipare procesuala, precum si atunci cand la prima instanta au intervenit terte persoane in proces, intimatul este in drept, dupa implinirea termenului de apel, sa declare in scris apel impotriva altui intimat sau a unei persoane care a figurat in prima instanta si care nu este parte in apelul principal, daca acesta din urma ar fi de natura sa produca consecinte asupra situatiei sale juridice in proces. Dispozitiile art. 466 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

Depunerea apelului incident si a celui provocat

Art. 468. - (1) Apelul incident si apelul provocat se depun de catre intimat odata cu intampinarea la apelul principal, fiind aplicabile prevederile art. 465 alin. (6).

(2) Apelul provocat se comunica si intimatului din acest apel, prevazut la art. 467, acesta fiind dator sa depuna intampinare in termenul prevazut la art. 465 alin. (6), care se aplica in mod corespunzator. Cel care a exercitat apelul provocat va lua cunostinta de intampinare de la dosarul cauzei.

Pregatirea judecatii apelului

Art. 469. - (1) Presedintele instantei de apel, indata ce primeste dosarul, va lua, prin rezolutie, masuri in vederea stabilirii aleatorii a completului si a termenului de judecata, dupa care se va face citarea partilor.

(2) Primul termen de judecata va fi de cel mult 20 de zile de la data rezolutiei. Dispozitiile art. 196 alin. (4)-(6) se aplica in mod corespunzator.

(3) Apelurile principale, incidente si provocate facute impotriva aceleiasi hotarari vor fi repartizate la acelasi complet de judecata. Cand apelurile au fost repartizate la complete diferite, ultimul complet investit va dispune pe cale administrativa trimiterea apelului la completul cel dintai investit.

Efectul devolutiv al apelului

Art. 470. - (1) Apelul exercitat in termen provoaca o noua judecata asupra fondului, instanta de apel statuand atat in fapt, cat si in drept.

(2) In cazul in care apelul nu se motiveaza ori motivarea apelului sau intampinarea nu cuprinde motive, mijloace de aparare sau dovezi noi, instanta de apel se va pronunta, in fond, numai pe baza celor invocate la prima instanta.

(3) Prin apel este posibil sa nu se solicite judecata in fond sau rejudecarea, ci anularea hotararii de prima instanta si respingerea ori anularea cererii de chemare in judecata ca urmare a invocarii unei exceptii sau trimiterea dosarului la instanta competenta.

Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a apelat

Art. 471. - (1) Instanta de apel va proceda la rejudecarea fondului in limitele stabilite, expres sau implicit, de catre apelant, precum si cu privire la solutiile care sunt dependente de partea din hotarare care a fost atacata.

(2) Devolutiunea va opera cu privire la intreaga cauza atunci cand apelul nu este limitat la anumite solutii din dispozitiv ori atunci cand se tinde la anularea hotararii sau daca obiectul litigiului este indivizibil.

Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a supus judecatii la prima instanta

Art. 472. - (1) Prin apel nu se poate schimba cadrul procesual stabilit in fata primei instante.

(2) Partile nu se vor putea folosi inaintea instantei de apel de alte motive, mijloace de aparare si dovezi decat cele invocate la prima instanta sau aratate in motivarea apelului ori in intampinare. Instanta de apel poate incuviinta si administrarea probelor a caror necesitate rezulta din dezbateri.

(3) In apel nu se poate schimba calitatea partilor, cauza sau obiectul cererii de chemare in judecata si nici nu se pot formula pretentii noi.

(4) Partile pot insa sa expliceze pretentiile care au fost cuprinse implicit in cererile sau apararile adresate primei instante.

(5) Se vor putea cere, de asemenea, dobanzi, rate, venituri ajunse la termen si orice alte despagubiri ivite dupa darea hotararii primei instante si va putea fi invocata compensatia legala.

Dispozitiile speciale privind judecata

Art. 473. - (1) Instanta de apel va verifica, in limitele cererii de apel, stabilirea situatiei de fapt si aplicarea legii de catre prima instanta. Motivele de ordine publica pot fi invocate si din oficiu.

(2) Instanta de apel va putea dispune refacerea sau completarea probelor administrate la prima instanta, in cazul in care considera ca sunt necesare pentru solutionarea cauzei, precum si administrarea probelor noi propuse in conditiile art. 472 alin. (2).

Solutiile pe care le pronunta instanta de apel

Art. 474. - (1) Instanta de apel poate pastra hotararea atacata, situatie in care, dupa caz, va respinge, va anula apelul ori va constata perimarea lui.

(2) In caz de admitere a apelului, instanta poate anula ori, dupa caz, schimba in tot sau in parte hotararea apelata.

(3) In cazul in care se constata ca, in mod gresit, prima instanta a solutionat procesul fara a intra in judecata fondului ori judecata s-a facut in lipsa partii care nu a fost legal citata, instanta de apel va anula hotararea atacata si va judeca procesul, evocand fondul. Cu toate acestea, instanta de apel va anula hotararea atacata si va trimite cauza spre rejudecare primei instante sau altei instante egale in grad cu aceasta din aceeasi circumscriptie, in cazul in care partile au solicitat in mod expres luarea acestei masuri prin cererea de apel ori prin intampinare; trimiterea spre rejudecare poate fi dispusa o singura data in cursul procesului. Dezlegarea data problemelor de drept de catre instanta de apel, precum si necesitatea administrarii unor probe sunt obligatorii pentru judecatorii fondului.

(4) Daca prima instanta s-a declarat competenta, iar instanta de apel stabileste ca a fost necompetenta va anula hotararea atacata si va trimite cauza spre judecare instantei competente sau altui organ cu activitate jurisdictionala competent.

(5) In cazul in care instanta de apel constata ca ea are competenta sa judece in prima instanta, va anula hotararea atacata si va judeca in fond, pronuntand o hotarare susceptibila, dupa caz, de apel sau recurs.

(6) Cand se constata ca exista un alt motiv de nulitate decat cel prevazut la alin. (5), iar prima instanta a judecat in fond, instanta de apel anuland in tot sau in parte procedura urmata in fata primei instante si hotararea atacata, va retine procesul spre judecare, pronuntand o hotarare susceptibila de recurs, daca este cazul.

Neinrautatiea situatiei in propria cale de atac

Art. 475. - (1) Apelantului nu i se poate crea in propria cale de atac o situatie mai rea decat aceea din hotararea atacata, in afara de cazul in care el consimte expres la aceasta sau daca se invoca motive de ordine publica de drept material.

(2) Motivele de ordine publica de drept procesual nu pot atrage inrautatiea situatiei partii in propria cale de atac, in afara de cazurile in care legea prevede altfel.

Completarea cu alte norme

Art. 476. - Dispozitiile de procedura privind judecata in prima instanta se aplica si in instanta de apel, in masura in care nu sunt potrivnice celor cuprinse in prezentul capitol.

CAPITOLUL III

Caile extraordinare de atac

SECȚIUNEA 1

Recursul

Obiectul si scopul recursului. Instanta competenta

Art. 477. - (1) Hotararile date in apel, cele date, potrivit legii, fara drept de apel, precum si alte hotarari in cazurile expres prevazute de lege sunt supuse recursului.

(2) Nu sunt supuse recursului hotararile pronuntate in cererile prevazute la art. 92 pct. 1 lit. a)-k), art. 93 pct. 1 lit. d) si e), precum si in alte cereri evaluabile in bani in valoare de pana la 500.000 lei inclusiv. De asemenea, nu sunt supuse recursului hotararile date de instantele de apel in cazurile in care legea prevede ca hotararile de prima instanta sunt supuse numai apelului.

(3) Recursul urmareste sa supuna Inaltei Curti de Casatie si Justitie examinarea, in conditiile legii, a conformitatii hotararii atacate cu regulile de drept aplicabile.

(4) In cazurile anume prevazute de lege, recursul se solutioneaza de catre instanta ierarhic superioara celei care a pronuntat hotararea atacata. Dispozitiile alin. (3) se aplica in mod corespunzator.

Suspendarea executarii

Art. 478. - (1) Recursul suspenda de drept executarea hotararii in cauzele privitoare la stramutarea de hotare, desfiintarea de constructii, plantatii sau a oricaror lucrari avand o asezare fixa, precum si in cazurile

anume prevazute de lege.

(2) La cererea recurentului formulata in conditiile art. 82 alin. (2) si (3), instanta sesizata cu judecarea recursului poate dispune, motivat, suspendarea hotararii atacate cu recurs in alte cazuri decat cele la care se refera alin. (1). Cererea se depune direct la instanta de recurs, alaturandu-se o copie certificata de pe cererea de recurs si dovada depunerii cautiunii prevazute la art. 708. In cazul in care cererea se face inainte de a ajunge dosarul la instanta de recurs, se va alatura si o copie legalizata de pe dispozitivul hotararii atacate cu recurs.

(3) Cererea se judeca in camera de consiliu, cu citarea partilor printr-un agent procedural al instantei sau prin alt salariat al acesteia ori prin modalitatile prevazute la art. 149 alin. (4) si (5), dupa cum urmeaza:

1. de un complet anume constituit, format din 3 judecatori, in conditiile legii, in cazul in care cererea s-a depus inainte de ajungerea dosarului la instanta de recurs;

2. de completul de filtru, dupa ce acesta a fost desemnat, in cazurile prevazute la art. 487;

3. de completul care judeca recursul pe fond, in cazul in care s-a fixat termen in sedinta publica.

(4) Termenul de judecata, pentru care se face citarea, se stabileste astfel incat sa nu treaca mai mult de 10 zile de la primirea cererii de suspendare.

(5) Completul se pronunta, in cel mult 24 de ore de la judecata, printr-o incheiere motivata care poate fi atacata cu recurs in mod separat, in termen de 5 zile de la pronuntare. In termenul de recurs se va face si motivarea acestuia.

(6) Recursul se judeca de un alt complet al instantei de recurs, stabilit aleatoriu, in cel mult 10 zile de la inregistrarea cererii de recurs, fara a se parcurge procedura filtrului prevazuta la art. 487. Pronuntarea se face in termenul stabilit la alin. (5).

(7) La judecata cererii de suspendare si, eventual, a recursului partile trebuie reprezentate de avocat sau, cand este cazul, de consilier juridic.

(8) Pentru motive temeinice, instanta de recurs poate reveni asupra suspendarii acordate, dispozitiile alin. (3)-(7) aplicandu-se in mod corespunzator.

Termenul de recurs

Art. 479. - **(1)** Termenul de recurs este de 30 de zile de la comunicarea hotararii, daca legea nu dispune altfel. Dispozitiile art. 462 alin. (2)-(4), precum si cele ale art. 463 se aplica in mod corespunzator.

(2) Daca intimatul nu a invocat prin intampinare sau din dosar nu reiese ca recursul a fost depus peste termen, el se va socoti in termen.

Cererea de recurs

Art. 480. - **(1)** Cererea de recurs va cuprinde urmatoarele mentiuni:

a) numele si prenumele, domiciliul sau resedinta partii in favoarea careia se exercita recursul, numele, prenumele si domiciliul profesional al avocatului care formuleaza cererea ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul lor, precum si numele si prenumele consilierului juridic care intocmeste cererea. Prezentele dispozitii se aplica si in cazul in care recurentul locuieste in strainatate;

b) numele si prenumele, domiciliul sau resedinta ori, dupa caz, denumirea si sediul intimatului;

c) indicarea hotararii care se ataca;

d) motivele de nelegalitate pe care se intemeiaza recursul si dezvoltarea lor sau, dupa caz, mentiunea ca motivele vor fi depuse printr-un memoriu separat;

e) semnatura partii sau a mandatarului partii in cazul prevazut la art. 13 alin. (2), a avocatului sau, dupa caz, a consilierului juridic.

(2) La cererea de recurs se vor atasa dovada achitarii taxei de timbru, conform legii, precum si imputernicirea avocatala sau, dupa caz, delegatia consilierului juridic.

(3) Mentiunile prevazute la alin. (1) lit. a) si lit. c)-e), precum si cerintele mentionate la alin. (2) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.

Motivarea recursului

Art. 481. - **(1)** Recursul se va motiva prin insasi cererea de recurs, in afara de cazurile prevazute la art. 464 alin. (5), aplicabile si in recurs.

(2) In cazurile in care Ministerul Public a participat in proces, se va depune o copie de pe motivele de casare pentru procuror.

Motivele de casare

Art. 482. - **(1)** Casarea unor hotarari se poate cere numai pentru urmatoarele motive de nelegalitate:

1. cand instanta nu a fost alcatuita potrivit dispozitiilor legale;
 2. cand judecatorul stabilit aleatoriu pentru solutionarea cauzei a fost schimbat, cu incalcarea normelor aplicabile, pe parcursul judecatii ori daca hotararea a fost pronuntata de alt judecator decat cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului;
 3. cand hotararea a fost data cu incalcarea competentei de ordine publica a altei instante;
 4. cand instanta a depasit atributiile puterii judecatoresti;
 5. cand, prin hotararea data, instanta a incalcat regulile de procedura a caror nerespectare atrage sanctiunea nulitatii;
 6. cand hotararea nu cuprinde motivele pe care se intemeiaza sau cand cuprinde motive contradictorii ori numai motive straine de natura cauzei;
 7. cand s-a incalcat autoritatea de lucru judecat;
 8. cand hotararea a fost data cu incalcarea sau aplicarea gresita a normelor de drept material.
- (2) Motivele prevazute la alin. (1) nu pot fi primite decat daca ele nu au putut fi invocate pe calea apelului sau in cursul judecarii apelului ori, desi au fost invocate in termen, au fost respinse sau instanta a omis sa se pronunte asupra lor.

Sanctiunea nemotivarii recursului

Art. 483. - (1) Recursul este nul daca nu a fost motivat in termenul legal, cu exceptia cazului prevazut la alin. (3).

(2) Aceeasi sanctiune intervine in cazul in care motivele invocate nu se incadreaza in motivele de casare prevazute la art. 482.

(3) Daca legea nu dispune altfel, motivele de casare care sunt de ordine publica pot fi ridicate din oficiu de catre instanta, chiar dupa implinirea termenului de motivare a recursului, fie in procedura de filtrare, fie in sedinta publica.

Depunerea recursului

Art. 484. - (1) Recursul si, daca este cazul, motivele de casare se depun la instanta a carei hotarare se ataca, sub sanctiunea nulitatii, in conditiile prevazute la art. 82 alin. (3) si art. 83.

(2) Dispozitiile art. 465 se aplica in mod corespunzator. Termenul prevazut la art. 465 alin. (5) se dubleaza in cazul recursului. Intampinarea trebuie redactata si semnata de avocatul sau consilierul juridic al intimatului, iar raspunsul la intampinare de avocatul sau consilierul juridic al recurentului. Prin aceste acte de procedura se va mentiona daca recurentul, respectiv intimatul este de acord ca recursul, atunci cand este admisibil in principiu, sa fie solutionat de catre completul de filtru prevazut la art. 487.

Recursul incident si recursul provocat

Art. 485. - (1) Recursul incident si recursul provocat se pot exercita, in cazurile prevazute la art. 466 si 467, care se aplica in mod corespunzator. Dispozitiile art. 482 raman aplicabile.

(2) Prevederile art. 468 se aplica in mod corespunzator.

Probe noi in recurs

Art. 486. - (1) In instanta de recurs nu se pot produce noi probe, cu exceptia inscrisurilor noi, care pot fi depuse, sub sanctiunea decaderii, odata cu cererea de recurs, respectiv odata cu intampinarea.

(2) In cazul in care recursul urmeaza sa fie solutionat in sedinta publica, pot fi depuse si alte inscrisuri noi pana la primul termen de judecata.

Procedura de filtrare a recursurilor

Art. 487. - (1) Cand recursul este de competenta Inaltei Curti de Casatie si Justitie, presedintele instantei sau presedintele de sectie, primind dosarul de la instanta a carei hotarare se ataca, va lua, prin rezolutie, masuri in vederea stabilirii aleatorii a unui complet format din 3 judecatori, care va decide asupra admisibilitatii in principiu a recursului. Dispozitiile art. 469 alin. (3) sunt aplicabile.

(2) Pe baza recursului, intampinarii, a raspunsului la intampinare si a inscrisurilor noi, presedintele completului va intocmi un raport asupra admisibilitatii in principiu a recursului sau va desemna un alt membru al completului ori magistratul-asistent in acest scop. Raportul trebuie intocmit in cel mult 30 de zile de la repartizarea dosarului. Raportorul nu devine incompatibil.

(3) Raportul va verifica daca recursul indeplineste cerintele de forma prevazute sub sanctiunea nulitatii,

daca motivele invocate se incadreaza in cele prevazute la art. 482, daca exista motive de ordine publica ce pot fi invocate in conditiile art. 483 alin. (3) ori daca este vadit nefondat. De asemenea, va arata, daca este cazul, jurisprudenta Curtii Constitutionale, a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, a Curtii Europene a Drepturilor Omului si a Curtii de Justitie a Uniunii Europene, precum si pozitia doctrinei in problemele de drept vizand dezlegarea data prin hotararea atacata.

(4) Dupa analiza raportului in completul de filtru, acesta se comunica de indata partilor care pot formula in scris un punct de vedere asupra solutiei preconizate in termen de 10 zile de la comunicare. In lipsa dovezii de comunicare a raportului completul nu va putea trece la examinarea recursului potrivit alin. (5) si (6).

(5) In cazul in care completul este in unanimitate de acord ca recursul nu indeplineste cerintele de forma, ca motivele de casare invocate si dezvoltarea lor nu se incadreaza in cele prevazute la art. 482 sau ca recursul este vadit nefondat, anuleaza sau, dupa caz, respinge recursul printr-o decizie motivata, pronuntata, fara citarea partilor, care nu este supusa niciunei cai de atac. Decizia se comunica partilor.

(6) Daca raportul apreciaza ca recursul este admisibil si toti membrii sunt de acord, iar problema de drept care se pune in recurs nu este controversata sau face obiectul unei jurisprudente constante a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, completul se poate pronunta asupra fondului recursului, fara citarea partilor, printr-o decizie definitiva, care se comunica partilor. In solutionarea recursului instanta va tine seama de punctele de vedere ale partilor formulate potrivit alin. (4).

(7) In cazul in care recursul nu poate fi solutionat potrivit alin. (5) sau (6), completul va pronunta, fara citarea partilor, o incheiere de admitere in principiu a recursului si va trimite dosarul pentru stabilirea aleatorie a altui complet si a termenului de judecata pe fond a recursului, cu citarea partilor. Daca acest din urma complet, in unanimitate, va aprecia ca in mod gresit recursul a fost declarat admisibil in principiu, va fi sesizat Completul de 9 judecatori, care, cu citarea partilor, va decide asupra admisibilitatii printr-o hotarare definitiva.

(8) Prin exceptie de la prevederile alin. (7), daca partile au cerut in mod expres judecarea in fond a recursului de catre completul de filtru, acesta se va pronunta in fond fara citarea partilor, printr-o decizie definitiva, in afara de cazul in care apreciaza ca este necesara ascultarea partilor, cand va dispune citarea lor.

Regulile privind judecata

Art. 488. - Dispozitiile de procedura privind judecata in prima instanta si in apel se aplica si in instanta de recurs, in masura in care nu sunt potrivnice celor cuprinse in prezenta sectiune.

Ordinea cuvantului in sedinta

Art. 489. - (1) Presedintele va da mai intai cuvantul recurentului, iar apoi intimatului.

(2) Procurorul vorbeste cel din urma, in afara de cazul cand este recurent. Daca procurorul a pornit actiunea civila in care s-a pronuntat hotararea atacata cu recurs, procurorului i se va da cuvantul dupa recurent.

Solutiile pe care le poate pronunta instanta de recurs

Art. 490. - (1) In cazul in care recursul a fost declarat admisibil in principiu, instanta, verificand toate motivele invocate si judecand recursul, il poate admite, il poate respinge sau anula ori poate constata perimarea lui.

(2) In caz de admitere a recursului, hotararea atacata poate fi casata, in tot sau in parte.

Solutiile pe care le poate pronunta Inalta Curte de Casatie si Justitie

Art. 491. - Inalta Curte de Casatie si Justitie, in caz de casare, trimite cauza spre o noua judecata instantei de apel care a pronuntat hotararea casata ori, atunci cand este cazul si sunt indeplinite conditiile prevazute la art. 474 alin. (3), primei instante, a carei hotarare este, de asemenea, casata. Atunci cand interesele bunei administrari a justitiei o cer, cauza va putea fi trimisa oricarei alte instante de acelasi grad, cu exceptia cazului casarii pentru lipsa de competenta, cand cauza va fi trimisa instantei competente sau altui organ cu activitate jurisdictionala competent potrivit legii. In cazul in care casarea s-a facut pentru ca instanta a depasit atributiile puterii judecatoresti sau cand s-a incalcat autoritatea de lucru judecat, cererea se respinge ca inadmisibila.

Solutiile pe care le pot pronunta alte instante de recurs

Art. 492. - (1) În cazul în care competența de soluționare a recursului aparține tribunalului sau curții de apel și s-a casat hotărârea atacată, rejudecarea procesului în fond se va face de către instanța de recurs, fie la termenul la care a avut loc admiterea recursului, situație în care se pronunță o singură decizie, fie la un alt termen stabilit în acest scop.

(2) Cu toate acestea, instanțele prevăzute la alin. (1) vor casa cu trimitere în cazul în care instanța a cărei hotărâre este atacată cu recurs a soluționat procesul fără a intra în judecata fondului sau judecata s-a făcut în lipsa părții care a fost nelegal citată atât la administrarea probelor, cât și la dezbaterile fondului. În vederea rejudecării, cauza se trimite la instanța care a pronunțat hotărârea casată ori la alta instanță de același grad cu aceasta, din aceeași circumscriptie. Dispozițiile art. 491 se aplică în mod corespunzător în caz de necompetență, de depășire a atribuțiilor puterii judecătorești și de încălcare a autorității de lucru judecat.

Motivarea hotărârii

Art. 493. - Prin derogare de la prevederile art. 419 alin. (1) lit. b), hotărârea instanței de recurs va cuprinde în considerare numai motivele de casare invocate și analiza acestora, arătându-se de ce s-au admis ori, după caz, s-au respins. În cazul în care recursul se respinge fără a fi cercetat în fond ori se anulează sau se constată perimarea lui, hotărârea de recurs va cuprinde numai motivarea soluției fără a se evoca și analiza motivelor de casare.

Efectele casării

Art. 494. - (1) Hotărârea casată nu are nicio putere.

(2) Actele de executare sau de asigurare făcute în temeiul unei asemenea hotărâri sunt desființate de drept, dacă instanța de recurs nu dispune altfel. Instanța va constata aceasta, din oficiu, prin dispozitivul hotărârii de casare.

Judecata în fond după casare

Art. 495. - (1) În caz de casare, hotărârile instanței de recurs asupra problemelor de drept dezlegate sunt obligatorii pentru instanța care judecă fondul.

(2) Când hotărârea a fost casată pentru încălcarea regulilor de procedură, judecata va reîncepe de la actul anulat.

(3) După casare, instanța de fond va judeca din nou, în limitele casării și ținând seama de toate motivele invocate înaintea instanței a cărei hotărâre a fost casată.

(4) În cazul rejudecării după casare, cu reținere sau cu trimitere, sunt admisibile orice probe prevăzute de lege.

Neînrautățirea situației în propria cale de atac

Art. 496. - La judecarea recursului, precum și la rejudecarea procesului după casarea hotărârii de către instanța de recurs, dispozițiile art. 475 sunt aplicabile în mod corespunzător.

SECȚIUNEA a 2-a

Contestația în anulare

Obiectul și motivele contestației în anulare

Art. 497. - (1) Hotărârile definitive pot fi atacate cu contestație în anulare atunci când contestatorul nu a fost legal citat și nici nu a fost prezent la termenul când a avut loc judecata.

(2) Hotărârile instanțelor de recurs mai pot fi atacate cu contestație în anulare atunci când:

1. hotărârea dată în recurs a fost pronunțată de o instanță necompetentă absolut sau cu încălcarea normelor referitoare la alcatuirea instanței și, deși se invocase excepția corespunzătoare, instanța de recurs a respins-o ori a omis să se pronunțe asupra ei;

2. dezlegarea dată recursului este rezultatul unei erori materiale;

3. instanța de recurs, respingând recursul sau admitându-l în parte, a omis să cerceteze vreunul dintre motivele de casare invocate de recurent în termen;

4. instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra unuia dintre recursurile declarate în cauză.

(3) Dispozitiile alin. (2) pct. 1, 2 si 4 se aplica in mod corespunzator hotararilor instantelor de apel care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu recurs.

Conditii de admisibilitate

Art. 498. - (1) Contestatia in anulare este inadmisibila daca motivul prevazut la art. 497 alin. (1) putea fi invocat pe calea apelului sau a recursului.

(2) Cu toate acestea, contestatia poate fi primita in cazul in care motivul a fost invocat prin cererea de recurs, dar instanta l-a respins pentru ca avea nevoie de verificari de fapt incompatibile cu recursul sau daca recursul, fara vina partii, a fost respins fara a fi cercetat in fond.

(3) O hotarare impotriva careia s-a exercitat contestatia in anulare nu mai poate fi atacata de aceeasi parte cu o noua contestatie in anulare, chiar daca se invoca alte motive.

Instanta competenta

Art. 499. - (1) Contestatia in anulare se introduce la instanta a carei hotarare se ataca.

(2) In cazul in care se invoca motive care atrag competente diferite, nu opereaza prorogarea competentei.

Termenul de exercitare

Art. 500. - (1) Contestatia in anulare poate fi introdusa in termen de 15 zile de la data cand contestatorul a luat cunostinta de hotarare, dar nu mai tarziu de un an de la data cand hotararea a ramas definitiva.

(2) Contestatia se motiveaza in termenul de 15 zile prevazut la alin. (1), sub sanctiunea nulitatii acesteia.

Suspendarea executarii

Art. 501. - Instanta poate suspenda executarea hotararii a carei anulare se cere, sub conditia darii unei cautiuni. Dispozitiile art. 478 se aplica in mod corespunzator.

Procedura de judecata

Art. 502. - (1) Contestatia in anulare se solutioneaza de urgenta si cu precadere, potrivit dispozitiilor procedurale aplicabile judecatii finalizate cu hotararea atacata.

(2) Intampinarea este obligatorie si se depune la dosar cu cel putin 5 zile inaintea primului termen de judecata. Contestatorul va lua cunostinta de continutul acesteia de la dosarul cauzei.

(3) Daca motivul de contestatie este intemeiat, instanta va pronunta o singura hotarare prin care va anula hotararea atacata si va solutiona cauza. Daca solutionarea cauzei la acelasi termen nu este posibila, instanta va pronunta o hotarare de anulare a hotararii atacate si va fixa termen in vederea solutionarii cauzei printr-o noua hotarare. In acest ultim caz, hotararea de anulare nu poate fi atacata separat.

(4) Hotararea data in contestatie in anulare este supusa acelorasi cai de atac ca si hotararea atacata.

SECȚIUNEA a 3-a

Revizuirea

Obiectul si motivele revizuirii

Art. 503. - (1) Revizuirea unei hotarari pronuntate asupra fondului sau care evoca fondul poate fi ceruta daca:

1. s-a pronuntat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronuntat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decat s-a cerut;

2. obiectul pricinii nu se afla in fiinta;

3. un judecator, martor sau expert, care a luat parte la judecata, a fost condamnat definitiv pentru o infractiune privitoare la pricina sau daca hotararea s-a dat in temeiul unui inscris declarat fals in cursul ori in urma judecatii, cand aceste imprejurari au influentat solutia pronuntata in cauza. In cazul in care constatarea infractiunii nu se mai poate face printr-o hotarare penala, instanta de revizuire se va pronunta mai intai, pe cale incidentala, asupra existentei sau inexistentei infractiunii invocate. In acest ultim caz, la judecarea cererii va fi citat si cel invinuit de savarsirea infractiunii;

4. un judecator a fost sanctionat disciplinar definitiv pentru exercitarea functiei cu rea-credinta sau grava neglijenta, daca aceste imprejurari au influentat solutia pronuntata in cauza;

5. dupa darea hotararii, s-au descoperit in scrisuri doveditoare, retinute de partea potrivnica sau care nu au putut fi infatisate dintr-o imprejurare mai presus de vointa partilor;

6. s-a casat, s-a anulat ori s-a schimbat hotararea unei instante pe care s-a intemeiat hotararea a carei revizuire se cere;

7. statul ori alte persoane juridice de drept public, minorii si cei pusi sub interdictie judecatoreasca ori cei pusi sub curatela nu au fost aparati deloc sau au fost aparati cu viclenie de cei insarcinati sa ii apere;

8. exista hotarari definitive potrivnice, date de instante de acelasi grad sau de grade diferite, care incalca autoritatea de lucru judecat a primei hotarari;

9. partea a fost impiedicata sa se infatiseze la judecata si sa instiinteze instanta despre aceasta, dintr-o imprejurare mai presus de vointa sa;

10. Curtea Europeana a Drepturilor Omului a constatat o incalcare a drepturilor sau libertatilor fundamentale datorata unei hotarari judecatoresti, iar consecintele grave ale acestei incalcarii continua sa se produca;

11. dupa ce hotararea a devenit definitiva, Curtea Constitutionala s-a pronuntat asupra exceptiei invocate in acea cauza, declarand neconstitutionala prevederea care a facut obiectul acelei exceptii.

(2) Pentru motivele de revizuire prevazute la alin. (1) pct. 3, dar numai in ipoteza judecatorului, pct. 4, pct. 7-10 sunt supuse revizuirii si hotararile care nu evoca fondul.

Instanta competenta

Art. 504. - (1) Cererea de revizuire se indreapta la instanta care a pronuntat hotararea a carei revizuire se cere.

(2) In cazul dispozitiilor art. 503 alin. (1) pct. 8, cererea de revizuire se va indrepta la instanta mai mare in grad fata de instanta care a dat prima hotarare. Daca una dintre instantele de recurs la care se refera aceste dispozitii este Inalta Curte de Casatie si Justitie, cererea de revizuire se va judeca de aceasta instanta.

(3) In cazul in care se invoca motive care atrag competente diferite, nu va opera prorogarea competentei.

Termenul de exercitare

Art. 505. - (1) Termenul de revizuire este de o luna si se va socoti:

1. in cazurile prevazute la art. 503 alin. (1) pct. 1, de la comunicarea hotararii, iar, in cazurile in care, potrivit legii, hotararea nu se comunica, de la pronuntare;

2. in cazul prevazut la art. 503 alin. (1) pct. 2, de la cel din urma act de executare;

3. in cazurile prevazute la art. 503 alin. (1) pct. 3, din ziua in care partea a luat cunostinta de hotararea instantei penale de condamnare a judecatorului, martorului sau expertului ori de hotararea care a declarat fals in scrisul, dar nu mai tarziu de un an de la data ramanerii definitive a hotararii penale. In lipsa unei astfel de hotarari, termenul curge de la data cand partea a luat cunostinta de imprejurarile pentru care constatarea infractiunii nu se mai poate face printr-o hotarare penala, dar nu mai tarziu de 3 ani de la data producerii acestora;

4. in cazul prevazut la art. 503 alin. (1) pct. 4, din ziua in care partea a luat cunostinta de hotararea prin care a fost sanctionat disciplinar definitiv judecatorul, dar nu mai tarziu de un an de la data ramanerii definitive a hotararii de sanctionare disciplinara;

5. in cazul prevazut la art. 503 alin. (1) pct. 5, din ziua in care s-au descoperit in scrisurile ce se invoca;

6. in cazul prevazut la art. 503 alin. (1) pct. 6, din ziua in care partea a luat cunostinta de casarea, anularea sau schimbarea hotararii pe care s-a intemeiat hotararea a carei revizuire se cere, dar nu mai tarziu de un an de la data ramanerii definitive a hotararii de casare, anulare sau schimbare;

7. in cazurile prevazute la art. 503 alin. (1) pct. 7, din ziua in care statul ori alta persoana de drept public a luat cunostinta de hotarare, dar nu mai tarziu de un an de la data ramanerii definitive a acesteia; in cazul minorilor, persoanelor puse sub interdictie judecatoreasca sau sub curatela termenul de revizuire este de 6 luni de la data la care cel interesat a luat cunostinta de hotarare, dar nu mai tarziu de un an de la dobandirea capacitatii depline de exercitiu sau, dupa caz, de la inlocuirea tutorelui persoanei puse sub interdictie, de la incetarea curatelei ori inlocuirea curatorului;

8. in cazul prevazut la art. 503 alin. (1) pct. 8, de la data ramanerii definitive a ultimei hotarari.

(2) In cazul prevazut la art. 503 alin. (1) pct. 9, termenul de revizuire este de 15 zile si se socoteste de la incetarea impiedicarii.

(3) Pentru motivele prevazute la art. 503 alin. (1) pct. 10 si 11, termenul este de 3 luni de la data publicarii hotararii Curtii Europene a Drepturilor Omului, respectiv a deciziei Curtii Constitutionale in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

(4) Revizuirea se motiveaza prin insasi cererea de declarare a caii de atac sau in cadrul termenului de exercitare a acesteia, sub sanctiunea nulitatii.

(5) Daca prin aceeași cerere se invoca motive diferite de revizuire, prevederile alin. (4) se aplica in mod corespunzator pentru fiecare motiv in parte.

Suspendarea executarii

Art. 506. - Instanta poate suspenda executarea hotararii a carei revizuire se cere, sub conditia dării unei cautiuni. Dispozitiile art. 478 se aplica in mod corespunzator.

Procedura de judecata

Art. 507. - (1) Cererea de revizuire se solutioneaza potrivit dispozitiilor procedurale aplicabile judecatii finalizate cu hotararea atacata.

(2) Intampinarea este obligatorie si se depune la dosar cu cel putin 5 zile inaintea primului termen de judecata. Revizuentul va lua cunostinta de continutul intampinarii de la dosarul cauzei.

(3) Dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii si la faptele pe care se intemeiaza.

(4) Daca instanta incuviinteaza cererea de revizuire, ea va schimba, in tot sau in parte, hotararea atacata, iar in cazul hotararilor definitive potrivnice, ea va anula cea din urma hotarare. Se va face aratare de hotararea data in revizuire, in josul originalului hotararii revizuite.

(5) Hotararea data asupra revizuirii este supusa cailor de atac prevazute de lege pentru hotararea revizuita.

(6) Daca revizuirea s-a cerut pentru hotarari potrivnice calea de atac este recursul. In cazul in care revizuirea a fost solutionata de una dintre sectiile Inaltei Curti de Casatie si Justitie, recursul este de competenta Completului de 9 judecatori.

TITLUL III

Dispozitii privind asigurarea unei practici judiciare unitare

CAPITOLUL I

Recursul in interesul legii

Calitatea procesuala

Art. 508. - Pentru a se asigura interpretarea si aplicarea unitara a legii de catre toate instantele judecatoresti, procurorul general al Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie, din oficiu sau la cererea ministrului justitiei, colegiul de conducere al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, colegiile de conducere ale curtilor de apel, precum si Avocatul Poporului au indatorirea sa ceara Inaltei Curti de Casatie si Justitie sa se pronunte asupra chestiunilor de drept care au fost solutionate diferit de instantele judecatoresti.

Conditiiile de admisibilitate

Art. 509. - Recursul in interesul legii este admisibil numai daca se face dovada ca problemele de drept care formeaza obiectul judecatii au fost solutionate in mod diferit prin hotarari judecatoresti definitive, care se anexeaza cererii.

Judecarea recursului in interesul legii

Art. 510. - (1) Recursul in interesul legii se judeca de un complet format din presedintele Inaltei Curti de Casatie si Justitie, presedintii de sectii din cadrul acesteia, un numar de 14 judecatori din sectia in a carei competenta intra chestiunea de drept care a fost solutionata diferit de instantele judecatoresti, precum si cate 2 judecatori din cadrul celorlalte sectii. Presedintele completului este presedintele Inaltei Curti de Casatie si Justitie.

(2) In cazul in care chestiunea de drept prezinta interes pentru doua sau mai multe sectii, presedintele Inaltei Curti de Casatie si Justitie va stabili sectiile din care provin cei 20 de judecatori.

(3) Dupa sesizarea Inaltei Curti de Casatie si Justitie, presedintele acesteia va lua masurile necesare pentru desemnarea aleatorie a judecatorilor din cadrul sectiei in a carei competenta intra chestiunea de drept care a fost solutionata diferit de instantele judecatoresti, precum si a judecatorilor din celelalte sectii ce intra in alcatuirea completului prevazut la alin. (1).

(4) La primirea cererii, presedintele completului va desemna 3 judecatori din cadrul sectiei/sectiilor in a carei/caror competenta intra chestiunea de drept care a fost solutionata diferit de instantele judecatoresti, pentru a intocmi un raport asupra recursului in interesul legii.

(5) In vederea intocmirii raportului, presedintele completului va putea solicita unor specialisti recunoscuti opinia scrisa asupra chestiunilor de drept solutionate diferit.

(6) Raportul va cuprinde solutiile diferite date problemei de drept si argumentele pe care se fundamenteaza, jurisprudenta relevanta a Curtii Constitutionale, a Curtii Europene a Drepturilor Omului sau a Curtii de Justitie a Uniunii Europene, daca este cazul, doctrina in materie, precum si opinia specialistilor consultati. Totodata, judecatorii raportori vor intocmi si vor motiva proiectul solutiei ce se propune a fi data recursului in interesul legii.

(7) Sedinta completului se convoaca de presedintele acestuia, cu cel putin 20 de zile inainte de desfasurarea acesteia. Odata cu convocarea, fiecare judecator va primi o copie a raportului si a solutiei propuse.

(8) La sedinta participa toti judecatorii completului. Daca exista motive obiective, acestia vor fi inlocuiti cu respectarea regulilor prevazute la alin. (3).

(9) Recursul in interesul legii se sustine in fata completului, dupa caz, de procurorul general al Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie sau de procurorul desemnat de acesta, de judecatorul desemnat de colegiul de conducere al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, respectiv al curtii de apel ori de Avocatul Poporului sau de un reprezentant al acestuia.

(10) Recursul in interesul legii se judeca in cel mult 3 luni de la data sesizarii instantei, iar solutia se adopta cu cel putin doua treimi din numarul judecatorilor completului. Nu se admit abtineri de la vot.

Continutul hotararii si efectele ei

Art. 511. - (1) Asupra cererii, completul Inaltei Curti de Casatie si Justitie se pronunta prin decizie.

(2) Decizia se pronunta numai in interesul legii si nu are efecte asupra hotararilor judecatoresti examinate si nici cu privire la situatia partilor din acele procese.

(3) Decizia se motiveaza in termen de cel mult 30 de zile de la pronuntare si se publica in cel mult 15 zile de la motivare in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

(4) Dezlegarea data problemelor de drept judecate este obligatorie pentru instante de la data publicarii deciziei in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

CAPITOLUL II

Sesizarea Inaltei Curti de Casatie si Justitie in vederea pronuntarii unei hotarari prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept

Obiectul sesizarii

Art. 512. - Daca, in cursul judecatii, un complet de judecata al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, al curtii de apel sau al tribunalului, investit cu solutionarea cauzei in ultima instanta, constatand ca o problema de drept de care depinde solutionarea cauzei respective nu a fost dezlegata unitar in practica instantelor, va putea solicita sectiei corespunzatoare a Inaltei Curti de Casatie si Justitie sa pronunte o hotarare prin care sa se dea rezolvare de principiu problemei de drept cu care a fost sesizata.

Procedura de judecata

Art. 513. - (1) Sesizarea sectiei corespunzatoare a Inaltei Curti de Casatie si Justitie se face, din oficiu sau la cererea partilor, dupa dezbateri contradictorii si daca sunt indeplinite conditiile prevazute la art. 512, prin incheiere, care nu este supusa niciunei cai de atac.

(2) Prin aceeasi incheiere, cauza va fi suspendata pana la pronuntarea hotararii prealabile pentru dezlegarea problemei de drept.

(3) La primirea sesizarii, presedintele sectiei va desemna un judecator, pentru a intocmi un raport asupra problemei de drept supuse judecatii. Dispozitiile art. 510 alin. (5)-(8) se aplica in mod corespunzator.

(4) Raportul va fi comunicat partilor, care, in termen de cel mult 15 zile de la comunicare, pot depune, in scris, prin avocat sau, dupa caz, prin consilier juridic, punctele lor de vedere privind problema de drept supusa judecatii.

(5) In cazul in care problema de drept priveste activitatea mai multor sectii ale Inaltei Curti de Casatie si Justitie, presedintele sectiei care a fost investita o va transmite presedintelui Inaltei Curti de Casatie si Justitie si presedintilor sectiilor interesate in solutionarea problemei de drept, in vederea sesizarii acestora si a solutionarii problemei de drept, in sedinta comuna, cu respectarea dispozitiilor alin. (3).

(6) Sedinta comuna a sectiilor este convocata de presedintele Inaltei Curti de Casatie si Justitie si va fi

prezidata de presedintele sectiei initial investite.

(7) Sesizarea se judeca fara citarea partilor in cel mult 3 luni de la data investirii sectiei, iar solutia se adopta cu jumatate plus unu din numarul judecatorilor prezenti. Nu se admit abtineri de la vot.

(8) Procedura prevazuta in prezentul capitol este scutita de taxa judiciara de timbru si timbru judiciar.

Continutul si efectele hotararii

Art. 514. - (1) Asupra sesizarii, sectia sau, dupa caz, sectiile se pronunta prin decizie, numai cu privire la problema de drept supusa dezlegarii.

(2) Dispozitiile art. 511 alin. (3) se aplica in mod corespunzator.

(3) Dezlegarea data problemelor de drept este obligatorie pentru instante, inclusiv in cauza in legatura cu care s-a ridicat problema de drept, de la data publicarii deciziei in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

TITLUL IV

Contestatia privind tergiversarea procesului

Subiectele contestatiei si motivele ei

Art. 515. - (1) Oricare dintre parti, precum si procurorul care participa la judecata pot face contestatie prin care, invocand incalcarea dreptului la solutionarea procesului intr-un termen optim si previzibil, sa solicite luarea masurilor legale pentru ca aceasta situatie sa fie inlaturata.

(2) Contestatia mentionata la alin. (1) se poate face in urmatoarele cazuri:

1. cand legea stabileste un termen de finalizare a unei proceduri, de pronuntare ori de motivare a unei hotarari, insa acest termen s-a implinit fara rezultat;

2. cand instanta a stabilit un termen in care un participant la proces trebuia sa indeplineasca un act de procedura, iar acest termen s-a implinit, insa instanta nu a luat, fata de cel care nu si-a indeplinit obligatia, masurile prevazute de lege;

3. cand o persoana ori o autoritate care nu are calitatea de parte a fost obligata sa comunice instantei, intr-un anumit termen, un inscris sau date ori alte informatii rezultate din evidentele ei si care erau necesare solutionarii procesului, iar acest termen s-a implinit, insa instanta nu a luat, fata de cel care nu si-a indeplinit obligatia, masurile prevazute de lege;

4. cand instanta si-a nesocotit obligatia de a solutiona cauza intr-un termen optim si previzibil prin neluarea masurilor stabilite de lege sau prin neindeplinirea din oficiu, atunci cand legea o impune, a unui act de procedura necesar solutionarii cauzei, desi timpul scurs de la ultimul sau act de procedura ar fi fost suficient pentru luarea masurii sau indeplinirea actului.

Retragerea contestatiei

Art. 516. - Contestatia poate fi retrasa oricand pana la solutionarea ei. Odata retrasa, contestatia nu poate fi reiterata.

Forma contestatiei. Procedura inaintea instantei care judeca procesul

Art. 517. - (1) Contestatia se formuleaza in scris si se depune la instanta investita cu solutionarea procesului in legatura cu care se invoca tergiversarea judecatii. Contestatia se poate face si verbal in sedinta, caz in care va fi consemnata, impreuna cu motivele aratate de parte, in incheierea de sedinta.

(2) Contestatia nu suspenda solutionarea cauzei.

(3) Contestatia se solutioneaza de catre completul investit cu judecarea cauzei de indata sau in termen de cel mult 5 zile, fara citarea partilor.

(4) Cand apreciaza contestatia ca fiind intemeiata, completul de judecata pronunta o incheiere nesupusa niciunei cai de atac, prin care ia de indata masurile necesare inlaturarii situatiei care a provocat tergiversarea judecatii. In acest caz, contestatorului ii va fi comunicata, pentru informare, o copie a incheierii.

(5) Cand apreciaza contestatia ca neintemeiata, completul de judecata o va respinge prin incheiere. Impotriva acestei incheieri contestatorul poate face plangere in termen de 3 zile de la comunicare. Plangerea se depune la instanta care a pronuntat incheierea, care o va inainta de indata, pentru solutionare, instantei ierarhic superioare. Cand procesul se judeca la Inalta Curte de Casatie si Justitie, plangerea se solutioneaza de un alt complet al aceleiasi sectii.

Procedura de solutionare a plangerii

Art. 518. - (1) Instanta va solutiona plangerea in termen de 10 zile de la primirea dosarului, in complet format din 3 judecatori. Judecata se face fara citarea partilor, printr-o hotarare care nu este supusa niciunei cai de atac, ce trebuie motivata in termen de 5 zile de la pronuntare.

(2) Daca instanta gaseste plangerea intemeiata, va dispune ca instanta care judeca procesul sa indeplineasca actul de procedura sau sa ia masurile legale necesare, aratand care sunt acestea si stabilind, cand este cazul, un termen pentru indeplinirea lor.

(3) In toate cazurile, instanta care solutioneaza plangerea nu va putea da indrumari si nici nu va putea oferi dezlegari asupra unor probleme de fapt sau de drept care sa anticipeze modul de solutionare a pricinii ori care sa aduca atingere libertatii judecatorului cauzei de a hotari, conform legii, cu privire la solutia ce trebuie data procesului.

Sanctionarea contestatorului de rea-credinta

Art. 519. - (1) Atunci cand contestatia sau plangerea a fost facuta cu rea-credinta, autorul acesteia poate fi obligat la plata unei amenzi judiciare de la 500 lei la 2.000 lei, precum si, la cererea partii interesate, la plata de despagubiri pentru repararea prejudiciului cauzat prin introducerea contestatiei sau plangerii.

(2) Reaua-credinta rezulta din caracterul vadit nefondat al contestatiei ori al plangerii, precum si din orice alte imprejurari care indreptatesc constatarea ca exercitarea acesteia s-a facut in alt scop decat acela pentru care legea o recunoaste.

CARTEA a III-a

Procedura necontencioasa judiciara

TITLUL I

Dispozitii generale

Domeniul de aplicare

Art. 520. - Cererile pentru solutionarea carora este nevoie de interventia instantei, fara insa a se urmari stabilirea unui drept potrivit fata de o alta persoana, precum sunt cele privitoare la darea autorizatiilor judecatoresti sau la luarea unor masuri legale de supraveghere, ocrotire ori asigurare, sunt supuse dispozitiilor prezentei carti.

Competenta

Art. 521. - (1) Cererile necontencioase care sunt in legatura cu o cauza in curs de solutionare sau solutionata deja de o instanta ori care au ca obiect eliberarea unor inscri suri, titluri sau valori aflate in depozitul unei instante se vor indrepta la acea instanta.

(2) In celelalte cazuri, competenta instantei si solutionarea incidentelor privind competenta sunt supuse regulilor prevazute pentru cererile contencioase.

Verificarea competentei

Art. 522. - (1) Instanta isi verifica din oficiu competenta, chiar daca este de ordine privata, putand cere partii lamuririle necesare.

(2) Daca instanta se declara incompetenta va trimite dosarul instantei competente.

Cuprinsul cererii

Art. 523. - (1) Cererea va cuprinde numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul celui care o face si, dupa imprejurari, ale persoanelor pe care acesta cere sa fie chemate inaintea instantei, obiectul, motivarea acesteia si semnatura.

(2) Ea va fi insotita de inscri surile pe care se sprijina.

Caracterul contencios

Art. 524. - Daca cererea, prin insusi cuprinsul ei ori prin obiectiile ridicate de persoanele citate sau care intervin, prezinta caracter contencios, instanta o va respinge.

Procedura

Art. 525. - (1) Cererea se judeca in camera de consiliu, cu citarea petentului si a persoanelor aratate in cerere, daca legea o impune. In caz contrar, judecata se face cu sau fara citare, la aprecierea instantei.

(2) Instanta poate dispune, chiar din oficiu, orice masuri utile cauzei. Ea are dreptul sa asculte orice persoana care poate aduce lamuriri in cauza, precum si pe acelea ale caror interese ar putea fi afectate de hotarare.

Solutionarea cererii

Art. 526. - Instanta se pronunta prin incheiere, in raport cu toate imprejurarile de fapt si de drept ale cauzei, chiar daca nu au fost invocate in cerere sau pe parcursul procedurii.

Calea de atac

Art. 527. - (1) Incheierea prin care se incuviinteaza cererea este executorie.

(2) Incheierea prevazuta la alin. (1) este supusa numai apelului, cu exceptia celei pronuntate de un complet al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, care este definitiva.

(3) Termenul de apel va curge de la pronuntare, pentru cei care au fost prezenti la ultima sedinta de judecata, si de la comunicare, pentru cei care au lipsit.

(4) Apelul poate fi facut de orice persoana interesata, chiar daca nu a fost citata la solutionarea cererii, termenul de apel curgand de la data la care a luat cunostinta de incheiere, dar nu mai tarziu de un an de la data pronuntarii.

(5) Apelul se judeca in camera de consiliu.

Efectele hotararii

Art. 528. - Incheierile pronuntate in procedura necontencioasa nu au autoritatea lucrului judecat.

Regulile aplicabile

Art. 529. - (1) Dispozitiile art. 520-528 referitoare la procedura necontencioasa se completeaza cu dispozitiile de procedura contencioasa, in masura in care acestea din urma sunt compatibile cu natura necontencioasa a cererii.

(2) Materiile necontencioase cu privire la care legea prevede o procedura speciala raman supuse acelor dispozitii, care se vor completa cu cele ale prezentei carti.

Masurile luate de presedintele instantei

Art. 530. - (1) Procedura necontencioasa se aplica si in cazurile in care legea da in competenta presedintelui instantei luarea unor masuri cu caracter necontencios.

(2) In aceste cazuri, presedintele trebuie sa pronunte incheierea in termen de cel mult 5 zile de la primirea cererii.

(3) Apelul impotriva incheierii date de presedintele judecatoriei se judeca de tribunal, iar apelul impotriva incheierii date de presedintele tribunalului sau curtii de apel se judeca de un complet al instantei respective.

(4) Incheierile date de presedintii sectiilor Inaltei Curti de Casatie si Justitie sunt definitive.

TITLUL II

Dispozitii speciale

Eliberarea de copii de pe hotarari si de pe alte inscrisuri

Art. 531. - (1) La cerere, grefa instantei va elibera copii de pe incheierea de sedinta, de pe hotarare sau dispozitiv sau de pe celelalte inscrisuri aflate la dosar.

(2) Copiile de pe incheierile de sedinta, de pe hotarare sau de pe dispozitiv se vor putea elibera numai dupa ce acestea au fost semnate de toti judecatorii, sub sanctiunea aplicabila grefierilor pentru infractiunea de fals.

(3) In cazul in care dezbaterile nu s-au desfasurat in sedinta publica, alte persoane decat partile nu pot dobandi copii de pe incheieri, expertize, inscrisuri sau declaratii de martori decat cu incuviintarea presedintelui. Dispozitiile art. 530 alin. (2)-(4) se aplica in mod corespunzator.

Incheierile pentru eliberarea unor bunuri

Art. 532. - (1) Cererea de eliberare privind sumele de bani sau alte valori ori titluri, consemnate, precum si orice alte bunuri, pastrate la instanta ori aflate in custodia altuia, dupa caz, in legatura cu un proces, se introduce, de persoana indreptatita, la instanta care a dispus acea masura.

(2) Cererea se va solutiona prin incheiere executorie, data in camera de consiliu. Partile vor fi citate daca instanta considera necesar.

(3) In incheierea de eliberare se va arata detinatorul obligat la eliberarea bunurilor, precum si persoana indreptatita sa le primeasca.

(4) Incheierea prevazuta la alin. (3) este supusa acelorasi cai de atac ca si hotararea pe baza careia s-a cerut eliberarea bunului.

CARTEA a IV-a

Despre arbitraj

TITLUL I

Dispozitii generale

Notiunea

Art. 533. - (1) Arbitrajul este o jurisdictie alternativa avand caracter privat.

(2) In administrarea acestei jurisdictii, partile litigante si tribunalul arbitral competent pot stabili reguli de procedura derogatorii de la dreptul comun, cu conditia ca regulile respective sa nu fie contrare ordinii publice si dispozitiilor imperative ale legii.

Obiectul arbitrajului

Art. 534. - (1) Persoanele care au capacitate deplina de exercitiu pot conveni sa solutioneze pe calea arbitrajului litigiile dintre ele, in afara de acelea care privesc starea civila, capacitatea persoanelor, dezbaterea succesorală, relatiile de familie, precum si drepturile asupra carora partile nu pot sa dispuna.

(2) Statul si autoritatile publice au facultatea de a incheia conventii arbitrale numai daca sunt autorizate prin lege sau prin conventii internationale la care Romania este parte.

(3) Persoanele juridice de drept public care au in obiectul lor de activitate si activitati economice au facultatea de a incheia conventii arbitrale, in afara de cazul in care legea ori actul lor de infiintare sau de organizare prevede altfel.

Tribunalul arbitral

Art. 535. - Arbitrajul poate fi incredintat, prin conventia arbitrala, uneia sau mai multor persoane, investite de parti sau in conformitate cu acea conventie sa judece litigiul si sa pronunte o hotarare definitiva si obligatorie pentru ele. Arbitrul unic sau, dupa caz, arbitrii investiti constituie, in sensul dispozitiilor prezentei carti, tribunalul arbitral.

Organizarea arbitrajului de catre parti

Art. 536. - (1) Arbitrajul se organizeaza si se desfasoara potrivit conventiei arbitrale, incheiata conform dispozitiilor titlului II din prezenta carte.

(2) Sub rezerva respectarii ordinii publice si a bunelor moravuri, precum si a dispozitiilor imperative ale legii, partile pot stabili prin conventia arbitrala sau prin act scris incheiat ulterior, cel mai tarziu odata cu

constituirea tribunalului arbitral, fie direct, fie prin referire la o anumita reglementare avand ca obiect arbitrajul, normele privind constituirea tribunalului arbitral, numirea, revocarea si inlocuirea arbitrilor, termenul si locul arbitrajului, normele de procedura pe care tribunalul arbitral trebuie sa le urmeze in judecarea litigiului, inclusiv procedura unei eventuale concilieri prealabile, repartizarea intre parti a cheltuielilor arbitrale si, in general, orice alte norme privind buna desfasurare a arbitrajului.

(3) In lipsa regulilor prevazute la alin. (2), tribunalul arbitral va putea stabili procedura de urmat asa cum va socoti mai potrivit.

(4) Daca nici tribunalul arbitral nu a stabilit aceste norme, se vor aplica dispozitiile ce urmeaza.

Organizarea arbitrajului de un tert

Art. 537. - Partile pot conveni ca arbitrajul sa fie organizat de o institutie permanenta de arbitraj, potrivit titlului VII din prezenta carte, sau de o alta entitate ori de o persoana fizica. In aceste cazuri, solutionarea litigiului este incredintata unor arbitri, numiti ori acceptati de parti potrivit conventiei arbitrale sau regulilor institutiei permanente de arbitraj.

Reprezentarea partilor

Art. 538. - (1) In litigiile arbitrale, partile pot formula cereri si isi pot exercita drepturile procesuale personal sau prin reprezentant. Acestia pot fi asistati de alti specialisti.

(2) In procedura arbitrala, imputernicirea data avocatilor, potrivit legii, valoreaza alegerea domiciliului sau, dupa caz, a sediului procesual la avocat, daca in cuprinsul acesteia nu se prevede altfel, si cuprinde dreptul avocatului de a exercita optiunile cu privire la caducitatea arbitrajului potrivit art. 560, precum si de a solicita ori de a accepta prelungirea termenului arbitrajului, prevazut la art. 559.

(3) Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator si in cazul reprezentarii partii prin consilier juridic.

Interventia instantei

Art. 539. - (1) Pentru inlaturarea piedicilor ce s-ar ivi in organizarea si desfasurarea arbitrajului, precum si pentru indeplinirea altor atributii ce revin instantei judecatoresti in arbitraj, partea interesata poate sesiza tribunalul in circumscriptia caruia are loc arbitrajul. Tribunalul va solutiona cauza in completul prevazut de lege pentru judecata in prima instanta.

(2) Instanta va solutiona aceste cereri de urgenta si cu precadere, prin procedura ordonantei presedintiale, hotararea nefiind supusa niciunei cai de atac.

TITLUL II

Conventia arbitrala

Forma scrisa

Art. 540. - (1) Conventia arbitrala se incheie in scris, sub sanctiunea nulitatii. Conditia formei scrise se considera indeplinita atunci cand recurgerea la arbitraj a fost convenita prin schimb de corespondenta, indiferent de forma acesteia, sau schimb de acte procedurale ori cand existenta ei a fost pretinsa in scris de una dintre parti si nu a fost contestata de cealalta.

(2) In cazul in care conventia arbitrala se refera la un litigiu legat de transferul dreptului de proprietate si/sau constituirea altui drept real asupra unui bun imobil, conventia trebuie incheiata in forma autentica notariala, sub sanctiunea nulitatii absolute.

Felurile conventiei arbitrale

Art. 541. - (1) Conventia arbitrala se poate incheia fie sub forma unei clauze compromisorii, inscrisa in contractul principal ori stabilita intr-o conventie separata, la care contractul principal face trimitere, fie sub forma compromisului.

(2) Existenta conventiei arbitrale se prezuma daca reclamantul formuleaza o cerere de arbitrare, iar paratul nu ridica, la primul termen la care a fost legal citat, obiectiuni cu privire la aceasta.

Clauza compromisorie

Art. 542. - (1) Prin clauza compromisorie partile convin ca litigiile ce se vor naste din contractul in care este stipulata sau in legatura cu acesta sa fie solutionate pe calea arbitrajului, aratandu-se, sub sanctiunea nulitatii, numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor. In cazul arbitrajului institutionalizat este suficienta referirea la regulile de procedura ale institutiei care organizeaza arbitrajul.

(2) Validitatea clauzei compromisorii este independenta de valabilitatea contractului in care a fost inscrisa.

(3) In caz de indoiala, clauza compromisorie se interpreteaza in sensul ca se aplica tuturor neintelegerilor care deriva din contractul sau din raportul juridic la care ea se refera.

Compromisul

Art. 543. - (1) Prin compromis partile convin ca un litigiu intervenit intre ele sa fie solutionat pe calea arbitrajului, aratandu-se, sub sanctiunea nulitatii, obiectul litigiului si numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor.

(2) Compromisul se poate incheia chiar daca litigiul intervenit intre parti este deja pe rolul unei alte instante.

Eficacitatea clauzei compromisorii

Art. 544. - Incheierea procedurii arbitrale cu sau fara pronuntarea unei hotarari asupra fondului cauzei nu aduce atingere eficacitatii conventiei arbitrale, sub forma clauzei compromisorii. Aceasta va ramane valabila si va servi drept temei pentru orice noua procedura arbitrala care ar fi declansata in temeiul acesteia pentru solutionarea oricarui litigiu aparut intre parti derivand din contractul principal.

Excluderea competentei instantei

Art. 545. - Incheierea conventiei arbitrale exclude, pentru litigiul care face obiectul ei, competenta instantelor judecatoresti.

Verificarea competentei instantei

Art. 546. - (1) Instanta judecatoreasca, sesizata cu o cauza cu privire la care s-a incheiat o conventie arbitrala, isi va verifica propria competenta si se va declara incompetenta numai daca partile sau una dintre ele solicita aceasta, invocand conventia arbitrala.

(2) Instanta va retine spre solutionare procesul daca:

a) paratul si-a formulat apararile in fond, fara nicio rezerva intemeiata pe conventia arbitrala;

b) conventia arbitrala este lovita de nulitate ori este inoperanta;

c) tribunalul arbitral nu poate fi constituit din cauze vadit imputabile paratului in arbitraj.

(3) Conflictul de competenta dintre tribunalul arbitral si o instanta judecatoreasca este solutionat de instanta judecatoreasca ierarhic superioara celei aflate in conflict.

TITLUL III

Tribunalul arbitral

Arbitrii

Art. 547. - Poate fi arbitru orice persoana fizica daca are capacitate deplina de exercitiu.

Numarul arbitrilor

Art. 548. - (1) Partile stabilesc daca litigiul se judeca de un arbitru unic sau de mai multi arbitri, care trebuie sa fie intotdeauna in numar impar.

(2) Daca partile nu au stabilit numarul arbitrilor, litigiul se judeca de 3 arbitri, cate unul numit de fiecare dintre parti, iar al treilea - supraarbitrul - desemnat de cei 2 arbitri.

(3) Daca exista mai multi reclamanti sau mai multi parati, partile care au interese comune vor numi un singur arbitru.

Nulitatea

Art. 549. - Este nula clauza din conventia arbitrala care prevede dreptul uneia dintre parti de a numi arbitru in locul celeilalte parti sau de a avea mai multi arbitri decat cealalta parte.

Numirea arbitrilor

Art. 550. - (1) Arbitrii sunt numiti, revocati sau inlocuiti conform conventiei arbitrale.

(2) Cand arbitrul unic sau, dupa caz, arbitrii nu au fost numiti prin conventia arbitrala si nici nu s-a prevazut modalitatea de numire, partea care vrea sa recurga la arbitraj va comunica celeilalte parti, in scris, sa procedeze la numirea lor potrivit art. 548 alin. (2) si (3).

(3) In comunicare se arata numele, domiciliul si, pe cat posibil, datele personale si profesionale ale arbitrului unic propus sau ale arbitrului desemnat de partea care vrea sa recurga la arbitraj, precum si enuntarea succinta a pretentiilor si a temeiului lor.

(4) Partea careia i s-a facut comunicarea trebuie sa transmita, la randul sau, in termen de 10 zile de la primirea acesteia, raspunsul la propunerea de numire a arbitrului unic sau, dupa caz, numele, prenumele, domiciliul si, pe cat posibil, datele personale si profesionale ale arbitrului desemnat de aceasta.

(5) Cand propun arbitrii, fie prin conventia arbitrala, fie in conditiile alin. (2)-(4), partile vor propune si cate un supleant, pentru cazul in care arbitrul principal ar fi sau ar ajunge in situatia sa nu isi poata indeplini insarcinarea.

Acceptarea sarcinii de arbitru

Art. 551. - Acceptarea insarcinarii de arbitru trebuie sa fie facuta in scris si va fi comunicata partilor, in termen de 5 zile de la data primirii propunerii de numire, prin posta, telefax, posta electronica sau prin alte mijloace ce asigura transmiterea textului actului si confirmarea primirii acestuia.

Numirea supraarbitrului

Art. 552. - Cei 2 arbitri vor proceda la numirea supraarbitrului si a unui supleant al acestuia, in termen de 10 zile de la ultima acceptare. Supraarbitrul se va conforma prevederilor art. 551.

Numirea arbitrilor de catre instanta

Art. 553. - (1) In caz de neintelegere intre parti cu privire la numirea arbitrului unic sau daca o parte nu numeste arbitrul ori daca cei 2 arbitri nu cad de acord asupra persoanei supraarbitrului, partea care vrea sa recurga la arbitraj poate cere tribunalului prevazut la art. 539 alin. (1) sa procedeze la numirea arbitrului ori, dupa caz, a supraarbitrului.

(2) Tribunalul se pronunta in termen de 10 zile de la sesizare, cu citarea partilor, prin incheiere care nu este supusa niciunei cai de atac.

Incompatibilitatea arbitrilor

Art. 554. - (1) In afara de cazurile de incompatibilitate prevazute pentru judecatori, arbitrul poate fi recuzat si pentru urmatoarele motive, care pun la indoiala independenta si impartialitatea sa:

a) neindeplinirea conditiilor de calificare sau a altor conditii privitoare la arbitri, prevazute in conventia arbitrala;

b) cand o persoana juridica al carei asociat este sau in ale carei organe de conducere se afla arbitrul are un interes in cauza;

c) daca arbitrul are raporturi de munca ori de serviciu, dupa caz, sau legaturi comerciale directe cu una dintre parti, cu o societate controlata de una dintre parti sau aflata sub un control comun cu aceasta;

d) daca arbitrul a prestat consultanta uneia dintre parti, a asistat sau a reprezentat una dintre parti ori a depus marturie in una dintre fazele precedente ale litigiului.

(2) O parte nu poate recuza arbitrul numit de ea decat pentru cauze survenite sau de care a luat cunostinta dupa numire.

(3) Persoana care stie ca in privinta sa exista o cauza de recuzare este obligata sa instiinteze partile si pe ceilalti arbitri mai inainte de a fi acceptat insarcinarea de arbitru, iar daca asemenea cauze survin dupa acceptare, de indata ce le-a cunoscut.

(4) Aceasta persoana nu poate participa la judecarea litigiului decat daca partile, instiintate potrivit alin.

(3), comunica în scris că înțelege să nu ceară recuzarea. Chiar în acest caz, ea are dreptul să se abțină de la judecarea litigiului, fără ca abținerea să însemne recunoașterea cauzei de recuzare.

(5) Abținerea produce efecte pe data formulării ei, fără nicio altă formalitate.

Cererea de recuzare

Art. 555. - (1) Recuzarea trebuie să fie cerută, sub sancțiunea decaderii, în termen de 10 zile de la data când partea a luat cunoștința de numirea arbitrilor sau, după caz, de la survenirea cauzei de recuzare.

(2) Cererea de recuzare se soluționează de tribunalul prevăzut la art. 539 alin. (1) prin încheiere, pronunțată cu citirea părților și a arbitrilor recuzați, în termen de 10 zile de la sesizare. Încheierea nu este supusă niciunei căi de atac.

(3) Dispozițiile prezentului cod privind recuzarea judecătorilor se aplică în mod corespunzător.

Înlocuirea arbitrilor

Art. 556. - În caz de recuzare, revocare, abținere, renunțare, deces, precum și în orice alt caz în care arbitrul este împiedicat să își îndeplinească sarcina și dacă supleantul, la rândul său, este împiedicat să își exercite însărcinarea, se va proceda la înlocuirea arbitrilor potrivit dispozițiilor stabilite pentru numirea lui.

Răspunderea arbitrilor

Art. 557. - Arbitrii răspund, în condițiile legii, pentru prejudiciul cauzat, dacă:

- a) după acceptare, renunță în mod nejustificat la însărcinarea lor;
- b) fără motiv justificat, nu participă la judecarea litigiului ori nu pronunță hotărârea în termenul stabilit de convenția arbitrală sau de lege;
- c) nu respectă caracterul confidențial al arbitrajului, publicând sau divulgând date de care iau cunoștința în calitate de arbitri, fără a avea autorizarea părților;
- d) încalcă cu rea-credință sau gravă neglijență alte îndatoriri ce le revin.

Constituirea tribunalului arbitral

Art. 558. - (1) Tribunalul arbitral se consideră constituit la data acceptării însărcinării de arbitru unic sau, după caz, a ultimei acceptări a însărcinării de arbitru ori de supraarbitru.

(2) Data acceptării este cea a expedierii comunicării prevăzute la art. 551.

Termenul arbitrajului

Art. 559. - (1) Dacă părțile nu au prevăzut altfel, tribunalul arbitral trebuie să pronunțe hotărârea în termen de cel mult 6 luni de la data constituirii sale, sub sancțiunea caducității arbitrajului.

(2) Termenul se suspendă pe timpul judecării unei cereri de recuzare sau a oricărei alte cereri incidente adresate tribunalului prevăzut la art. 539.

(3) În cadrul termenului prevăzut la alin. (1), părțile pot consimți în scris la prelungirea termenului arbitrajului.

(4) Tribunalul arbitral poate dispune, pentru motive temeinice, prelungirea termenului, o singură dată, cu cel mult 3 luni.

(5) Termenul se prelungește de drept cu 3 luni în cazul decesului uneia dintre părți.

Caducitatea arbitrajului

Art. 560. - (1) La primul termen de judecată la care au fost legal citate, părțile sunt obligate să declare în scris, sub sancțiunea decaderii, dacă înțelege să invoce caducitatea arbitrajului.

(2) Când cel puțin una dintre părți a formulat declarația prevăzută la alin. (1), tribunalul arbitral, la expirarea termenului prevăzut la art. 559, va pronunța o hotărâre prin care va constata că arbitrajul a devenit caduc, cu excepția situației în care părțile declară în mod expres că renunță la caducitate, caz în care va continua judecata.

(3) Probele administrate în cadrul procedurii devenite caduca vor putea fi utilizate, dacă este cazul, într-un nou arbitraj, în măsura în care se socotește că nu este necesară refacerea lor.

Locul arbitrajului

Art. 561. - Partile stabilesc locul arbitrajului. In lipsa unei asemenea prevederi, locul arbitrajului se stabileste de tribunalul arbitral.

Limba arbitrajului

Art. 562. - (1) Dezbaterea litigiului in fata tribunalului arbitral se face in limba stabilita prin conventia arbitrala sau, daca nu s-a prevazut nimic in aceasta privinta ori nu a intervenit o intelegere ulterioara, in limba contractului din care s-a nascut litigiul ori intr-o limba de circulatie internationala stabilita de tribunalul arbitral.

(2) Daca o parte nu cunoaste limba in care se desfasoara dezbaterea, la cererea si pe cheltuiala ei, tribunalul arbitral ii asigura serviciile unui traducator.

(3) Partile pot sa participe la dezbateri cu traducatorul lor.

TITLUL IV

Procedura arbitrala

CAPITOLUL I

Sesizarea tribunalului arbitral

Cererea de arbitrare

Art. 563. - (1) Tribunalul arbitral este sesizat de reclamant printr-o cerere scrisa, care va cuprinde:

a) numele si prenumele, domiciliul sau resedinta partilor ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul lor. De asemenea, cererea va cuprinde si codul numeric personal sau, dupa caz, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar ale reclamantului, precum si ale paratului, daca sunt cunoscute de reclamant. Daca reclamantul locuieste in strainatate, va arata si domiciliul ales in Romania, unde urmeaza sa i se faca toate comunicările privind procesul;

b) numele, prenumele si calitatea celui care reprezinta partea in litigiu, cand este cazul anexandu-se dovada calitatii;

c) mentionarea conventiei arbitrale, anexandu-se copie de pe contractul in care este inserata, iar daca a fost consemnata intr-un in scris separat ori s-a incheiat un compromis, copie de pe acesta;

d) obiectul si valoarea cererii, precum si calculul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori;

e) motivele de fapt si de drept, precum si probele pe care se intemeiaza cererea;

f) numele, prenumele si domiciliul membrilor tribunalului arbitral;

g) semnatura partii.

(2) Cererea se poate face printr-un proces-verbal incheiat in fata tribunalului arbitral si semnat de parti sau numai de reclamant, precum si de arbitri.

Comunicarea cererii arbitrale

Art. 564. - Reclamantul va comunica paratului, precum si fiecarui arbitru copie de pe cererea de arbitrare si de pe in scrisurile anexate.

Intampinarea

Art. 565. - (1) In termen de 30 de zile de la primirea copiei de pe cererea de arbitrare, paratul va face intampinare cuprinzand exceptiile privind cererea reclamantului, raspunsul in fapt si in drept la aceasta cerere, probele propuse in aparare, precum si, in mod corespunzator, celelalte mentiuni prevazute la art. 563 pentru cererea de arbitrare.

(2) Exceptiile si alte mijloace de aparare, care nu au fost aratate prin intampinare, trebuie invocate, sub sanctiunea decaderii, cel mai tarziu la primul termen de judecata la care partea a fost legal citata.

(3) Daca tribunalul arbitral apreciaza ca nedepunerea intampinarii justifica amanarea solutionarii litigiului, paratul va putea fi obligat la plata cheltuielilor de arbitrare cauzate prin amanare.

(4) Dispozitiile art. 564 se aplica in mod corespunzator.

Cererea reconventionala

Art. 566. - (1) Daca paratul are pretentii impotriva reclamantului, derivand din acelasi raport juridic, el poate face cerere reconventionala.

(2) Cererea reconventionala va fi introdusa in cadrul termenului pentru depunerea intampinarii sau cel mai tarziu pana la primul termen de judecata la care paratul a fost legal citat si trebuie sa indeplineasca aceleasi conditii ca si cererea principala.

CAPITOLUL II

Judecata

Dispozitiile generale

Art. 567. - (1) Judecata arbitrala se desfasoara potrivit regulilor procedurale stabilite la art. 568.

(2) Cu toate acestea, principiile fundamentale ale procesului civil prevazute la art. 5 alin. (1) teza a II-a, art. 8-10, art. 12-16, art. 19-21, art. 22 alin. (1), (2), (4), (5) si (6) si la art. 23 sunt aplicabile in mod corespunzator si in procedura arbitrala.

Regulile de procedura aplicabile

Art. 568. - (1) Partile pot stabili, in conventia arbitrala, regulile de procedura aplicabile arbitrajului sau ii pot imputernici pe arbitri sa stabileasca aceste reguli. Aceste reguli se completeaza, daca este cazul, cu prevederile prezentei carti.

(2) Cand partile recurg la arbitrajul institutionalizat, se aplica dispozitiile art. 608 alin. (3).

(3) In toate celelalte cazuri, procedura arbitrala este cea stabilita de prezenta carte.

Comunicarea actelor de procedura

Art. 569. - (1) Comunicarea intre parti sau catre parti a in scrisurilor litigiului, a citatiilor, hotararilor arbitrale si incheierilor de sedinta se face prin scrisoare recomandata cu continut declarat si confirmare de primire. Instiintarea partilor cu privire la alte masuri luate de tribunalul arbitral poate fi facuta si prin telefax, posta electronica sau prin alte mijloace ce asigura transmiterea textului actului si confirmarea primirii acestuia.

(2) In scrisurile pot fi inmanate si personal partii, sub semnatura.

(3) Dovezile de comunicare se depun la dosar.

Verificarea dosarului

Art. 570. - (1) In data dupa expirarea termenului pentru depunerea intampinarii, tribunalul arbitral verifica stadiul pregatirii litigiului pentru dezbatare si, daca va socoti necesar, va dispune masurile corespunzatoare pentru completarea dosarului.

(2) Dupa aceasta verificare si, daca este cazul, dupa completarea dosarului, tribunalul arbitral fixeaza termen de dezbatare a litigiului si dispune citarea partilor.

Verificarea competentei

Art. 571. - (1) La primul termen de judecata cu procedura legal indeplinita, tribunalul arbitral isi verifica propria sa competenta de a solutiona litigiul.

(2) Daca tribunalul arbitral hotaraste ca este competent, consemneaza acest lucru intr-o incheiere, care se poate desfiinta numai prin actiunea in anulare introdusa impotriva hotararii arbitrale, conform art. 599.

(3) Daca tribunalul arbitral hotaraste ca nu este competent sa solutioneze litigiul cu care a fost sesizat, isi declina competenta printr-o hotarare, impotriva careia nu se poate formula actiunea in anulare, prevazuta la art. 599.

Termenul de citare

Art. 572. - Intre data primirii citatiei si termenul de dezbatare trebuie sa existe un interval de timp de cel putin 15 zile.

Participarea tertilor

Art. 573. - (1) Tertii pot participa la procedura arbitrala in conditiile art. 60-76, dar numai cu acordul lor si al tuturor partilor. Cu toate acestea, interventia accesorie este admisibila si fara indeplinirea acestei conditii.

(2) Dispozitiile art. 572 se aplica in mod corespunzator.

Absenta unei parti

Art. 574. - Neprezentarea partii legal citate nu impiedica dezbaterea litigiului, afara numai daca partea lipsa nu va cere, cel mai tarziu cu 3 zile inainte de data pentru care a fost stabilita dezbaterea, amanarea acesteia pentru motive temeinice, incunostintand in acelasi termen si cealalta parte, precum si arbitrii. Aprecierea temeiniciei motivelor absentei uneia dintre parti, precum si a motivelor pentru care absenta justifica amanarea dezbaterei este de competenta exclusiva a tribunalului arbitral, hotararea acestuia nefiind supusa niciunei cai de atac.

Solicitarea judecarii in lipsa

Art. 575. - Oricare dintre parti poate cere in scris ca solutionarea litigiului sa se faca in lipsa sa, pe baza probelor aflate la dosar. Dispozitiile art. 572 se aplica in mod corespunzator.

Absenta ambelor parti

Art. 576. - (1) Daca ambele parti, desi legal citate, nu se prezinta la termen, tribunalul arbitral va solutiona litigiul, in afara de cazul in care s-a cerut amanarea pentru motive temeinice. Aprecierea temeiniciei motivelor amanarii este de competenta exclusiva a tribunalului arbitral, hotararea acestuia nefiind supusa niciunei cai de atac.

(2) Chiar daca partile nu solicita amanarea solutionarii litigiului, tribunalul arbitral poate sa amane judecarea acestuia, citand partile, daca apreciaza ca prezenta lor la dezbatere este necesara, sau acordand un termen pentru ca partile sa isi poata formula concluziile in scris.

Masurile asiguratorii

Art. 577. - (1) Inaintea sau in cursul arbitrajului, oricare dintre parti poate cere tribunalului prevazut la art. 539 sa incuviinteze masuri asiguratorii si masuri provizorii cu privire la obiectul litigiului sau sa constate anumite imprejurari de fapt.

(2) La aceasta cerere se vor anexa, in copie, cererea de arbitrare sau, in lipsa, dovada comunicarii prevazute la art. 550 alin. (2), precum si conventia arbitrala.

(3) Incuviintarea acestor masuri va fi adusa la cunostinta tribunalului arbitral de catre partea care le-a cerut.

(4) In cursul arbitrajului, masurile asiguratorii si masurile provizorii, precum si constatarea anumitor imprejurari de fapt pot fi incuviintate si de tribunalul arbitral. In caz de impotrivire, executarea acestor masuri se dispune de catre instanta judecatoreasca, potrivit prevederilor alin. (1).

Sarcina probei

Art. 578. - (1) Fiecare dintre parti are sarcina sa dovedeasca faptele pe care isi intemeiaza in litigiu pretentia sau apararea.

(2) In vederea solutionarii litigiului, tribunalul arbitral poate cere partilor explicatii scrise cu privire la obiectul cererii si faptele litigiului si poate dispune administrarea oricaror probe prevazute de lege.

Propunerea probelor

Art. 579. - (1) Probele care nu au fost cerute prin cererea de arbitrare sau prin intampinare nu vor mai putea fi invocate in cursul arbitrajului, in afara de cazurile prevazute la art. 248 alin. (2).

(2) Tribunalul arbitral are competenta exclusiva de a decide asupra utilitatii, pertinentei si concludentei probelor propuse de parti. Cu consultarea partilor, tribunalul arbitral poate fixa termene-limita pentru

administrarea probelor incuviintate. Dupa expirarea acestor termene, administrarea probei nu mai poate avea loc decat daca tribunalul arbitral apreciaza ca aceasta este esentiala pentru solutionarea corecta a litigiului.

Administrarea probelor

Art. 580. - (1) Administrarea probelor se efectueaza in sedinta tribunalului arbitral. Acesta poate dispune ca administrarea probelor sa fie efectuata in fata supraarbitrului sau, cu acordul partilor, in fata unui arbitru din compunerea tribunalului arbitral.

(2) Daca una dintre parti detine un mijloc de proba, tribunalul arbitral poate ordona infatisarea lui.

Audierea martorilor si a expertilor

Art. 581. - (1) Martorii si expertii sunt audiatii fara prestare de jurament.

(2) Audierea martorilor si a expertilor poate fi facuta, la cererea sau cu consimtamantul acestora, si la locuinta ori la locul unde isi desfasoara activitatea. De asemenea, tribunalul arbitral le cere sa raspunda in scris intrebarilor puse, acordand un termen in acest scop.

(3) Tribunalul arbitral nu poate sa recurga la mijloace de constrangere si nici sa aplice sanctiuni martorilor sau expertilor. Pentru luarea acestor masuri partile se pot adresa tribunalului prevazut la art. 539.

Informatiile detinute de autoritatile publice

Art. 582. - (1) Tribunalul arbitral poate solicita informatii scrise autoritatilor publice in legatura cu actele si actiunile acestora, care sunt necesare pentru solutionarea cauzei.

(2) Daca autoritatea publica refuza transmiterea informatiilor, desi nu sunt indeplinite conditiile art. 292 alin. (2), partile sau arbitrii pot sesiza tribunalul prevazut la art. 539, care va lua masurile prevazute la art. 292 alin. (1).

Aprecierea probelor

Art. 583. - Aprecierea probelor se face de catre arbitri potrivit intimei lor convingeri.

Cererile si exceptiile

Art. 584. - (1) Orice exceptie privind existenta si validitatea conventiei arbitrale, constituirea tribunalului arbitral, limitele insarcinarii arbitrilor si desfasurarea procedurii pana la primul termen de judecata la care partea a fost legal citata trebuie ridicata, sub sanctiunea decaderii, cel mai tarziu la acest termen, daca nu s-a stabilit un termen mai scurt.

(2) Orice cereri si orice inscrisuri vor fi depuse cel mai tarziu pana la primul termen de judecata la care partile au fost legal citate. Dispozitiile art. 579 se aplica in mod corespunzator.

(3) Neregularitatea actelor de procedura se acopera daca nu a fost invocata de cel interesat la termenul la care s-a produs ori, daca a lipsit la acel termen, la primul termen de judecata la care a fost prezent ori legal citat dupa producerea neregularitatii si inainte de a se pune concluzii in fond.

Incheierea de sedinta

Art. 585. - (1) Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate in incheierea de sedinta.

(2) Orice dispozitie a tribunalului arbitral va fi consemnata in incheiere si va fi motivata.

(3) Incheierea de sedinta va cuprinde, pe langa mentiunile prevazute la art. 594 alin. (1) lit. a) si b), si urmatoarele mentiuni:

a) o scurta descriere a desfasurarii sedintei;

b) cererile si sustinerile partilor;

c) motivele pe care se sprijina masurile dispuse;

d) dispozitivul;

e) semnaturile arbitrilor, cu observarea prevederilor art. 593 alin. (3).

(4) Dispozitiile art. 594 alin. (3) se aplica in mod corespunzator.

(5) Partile au dreptul sa ia cunostinta de continutul incheierilor si de actele dosarului. La cererea partilor sau din oficiu, tribunalul arbitral poate indrepta sau completa incheierea de sedinta printr-o alta incheiere.

Partilor li se comunica, la cerere, copie de pe incheierea de sedinta.

CAPITOLUL III

Cheltuielile arbitrale

Cheltuielile arbitrale

Art. 586. - (1) Cheltuielile pentru organizarea si desfasurarea arbitrajului, precum si onorariile arbitrilor, cheltuielile de administrare a probelor, cheltuielile de deplasare a partilor, arbitrilor, expertilor, martorilor se suporta potrivit intelegerii dintre parti.

(2) In lipsa unei asemenea intelegeri, cheltuielile arbitrale se suporta de partea care a pierdut litigiul, integral, daca cererea de arbitrare este admisa in totalitate, sau proportional cu ceea ce s-a acordat, daca cererea este admisa in parte.

Onorariul arbitrilor

Art. 587. - (1) Tribunalul arbitral poate evalua, in mod provizoriu, cuantumul onorariilor arbitrilor si poate obliga partile sa consemneze, potrivit dispozitiilor sale, suma respectiva prin contributie egala.

(2) Partile pot fi obligate solidar la plata.

(3) Daca paratul nu isi indeplineste obligatia care ii revine potrivit alin. (1), in termenul stabilit de tribunalul arbitral, reclamantul va consemna intreaga suma, urmand ca prin hotararea arbitrala sa se stabileasca cuantumul final al onorariilor cuvenite arbitrilor, precum si modul de suportare de catre parti.

Plata anticipata a cheltuielilor

Art. 588. - (1) Tribunalul arbitral poate obliga partile sau pe fiecare dintre ele la avansarea oricaror cheltuieli necesare pentru organizarea si desfasurarea arbitrajului.

(2) Tribunalul arbitral poate sa nu dea curs arbitrajului pana la consemnarea, avansarea sau plata sumelor prevazute in prezentul capitol.

Verificarea cheltuielilor

Art. 589. - La cererea oricareia dintre parti, tribunalul prevazut la art. 539 va examina temeinicia masurilor dispuse de tribunalul arbitral si va stabili, prin incheiere executorie si care nu este supusa niciunei cai de atac, cuantumul onorariilor arbitrilor si al celorlalte cheltuieli arbitrale, precum si modalitatile de consemnare, de avansare sau de plata.

Plata onorariilor

Art. 590. - (1) Plata onorariilor arbitrilor se va face dupa comunicarea catre parti a hotararii arbitrale.

(2) Daca arbitrajul se intrerupe fara a se pronunta o hotarare, onorariile arbitrilor pentru activitatea depusa se reduc in mod corespunzator.

Regularizarea cheltuielilor

Art. 591. - Orice diferenta in plus sau in minus de cheltuieli arbitrale se regularizeaza cel mai tarziu prin hotararea arbitrala si se plateste pana la comunicarea hotararii catre parti. Hotararea nu se va comunica, daca este cazul, pana la plata diferentei.

CAPITOLUL IV

Hotararea arbitrala

Solutionarea litigiului

Art. 592. - (1) Tribunalul arbitral solutioneaza litigiul in temeiul contractului principal si al normelor de drept aplicabile, tinand seama, cand este cazul, si de uzante sau reguli profesionale.

(2) Pe baza acordului expres al partilor, tribunalul arbitral poate solutiona litigiul in echitate.

Deliberarea si pronuntarea

Art. 593. - (1) In toate cazurile, pronuntarea trebuie sa fie precedata de deliberarea in secret a arbitrilor, in modalitatea stabilita de conventia arbitrala sau, in lipsa, de tribunalul arbitral.

(2) Pronuntarea poate fi amanata cu cel mult 21 de zile, sub conditia incadrarii in termenul arbitrajului, stabilit potrivit art. 559.

(3) Hotararea se ia cu majoritatea de voturi.

(4) Dupa deliberare, se va intocmi o minuta, care va cuprinde pe scurt continutul dispozitivului hotararii si in care se va arata, cand este cazul, opinia minoritara.

Hotararea arbitrala

Art. 594. - (1) Hotararea arbitrala se redacteaza in scris si trebuie sa cuprinda:

a) componenta nominala a tribunalului arbitral, locul si data pronuntarii hotararii;
b) numele si prenumele partilor, domiciliul ori resedinta lor sau, dupa caz, denumirea si sediul, numele si prenumele reprezentantilor partilor, precum si ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;

c) mentionarea conventiei arbitrale in temeiul careia s-a procedat la arbitraj;

d) obiectul litigiului si sustinerile pe scurt ale partilor;

e) motivele de fapt si de drept ale hotararii, iar in cazul arbitrajului in echitate, motivele care, sub acest aspect, intemeiaza solutia;

f) dispozitivul;

g) semnaturile tuturor arbitrilor, sub rezerva art. 593 alin. (3), si, daca este cazul, semnatura asistentului arbitral.

(2) In cazul in care hotararea arbitrala se refera la un litigiu legat de transferul dreptului de proprietate si/sau de constituirea altui drept real asupra unui bun imobil, hotararea arbitrala se va prezenta instantei sau notarului public pentru a obtine, dupa caz, investirea cu titlul executoriu sau un act autentic notarial, in baza caruia, dupa verificarile impuse de lege, efectuate de catre instanta de judecata sau de catre notarul public, si dupa achitarea de catre parti a impozitului privind transferul dreptului de proprietate, se va proceda la inregistrarea in cartea funciara si se va realiza transferul de proprietate si/sau constituirea altului drept real asupra bunului imobil in cauza.

(3) Arbitrul care a avut o alta parere va redacta si va semna opinia separata, cu aratarea considerentelor pe care aceasta se sprijina. Aceasta regula se aplica in mod corespunzator si in cazul in care exista opinie concurenta.

Lamurirea, completarea si indreptarea hotararii

Art. 595. - (1) In cazul in care sunt necesare lamuriri cu privire la intelesul, intinderea sau aplicarea dispozitivului hotararii ori acesta cuprinde dispozitii potrivnice, oricare dintre parti poate cere tribunalului arbitral sa lamureasca dispozitivul sau sa inlature dispozitiile potrivnice.

(2) Daca prin hotararea pronuntata tribunalul arbitral a omis sa se pronunte asupra unui capat de cerere, asupra unei cereri conexe sau incidentale, oricare dintre parti poate solicita completarea ei.

(3) Cererea de lamurire sau de completare se formuleaza, potrivit alin. (1), respectiv alin. (2), in termen de 10 zile de la data primirii hotararii si se solutioneaza de tribunalul arbitral, prin hotarare separata, cu citarea partilor.

(4) Greselile materiale din textul hotararii arbitrale sau alte greseli evidente care nu schimba fondul solutiei, precum si greselile de calcul pot fi indreptate, prin incheiere, la cererea oricareia dintre parti, formulata in termenul prevazut la alin. (3), sau din oficiu. Partile vor fi citate daca tribunalul arbitral apreciaza ca este necesar.

(5) Hotararea de lamurire sau de completare ori incheierea de indreptare se pronunta de indata si face parte integranta din hotararea arbitrala.

(6) Partile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de lamurirea, completarea sau indreptarea hotararii.

Comunicarea hotararii

Art. 596. - (1) Hotararea arbitrala va fi comunicata partilor in termen de cel mult o luna de la data pronuntarii ei.

(2) La cererea oricareia dintre parti, tribunalul arbitral ii va elibera o dovada privind comunicarea hotararii,

in conditiile alin. (1).

Efectele hotararii arbitrale

Art. 597. - Hotararea arbitrala comunicata partilor este definitiva si obligatorie.

Pastrarea dosarului

Art. 598. - In termen de 30 de zile de la data comunicarii hotararii sau de la data lamuririi, completarii ori indreptarii ei, potrivit art. 595, tribunalul arbitral va depune dosarul litigiului la tribunalul prevazut la art. 539, atasand si dovezile de comunicare a hotararii arbitrale.

TITLUL V

Desfiintarea hotararii arbitrale

Actiunea in anulare

Art. 599. - (1) Hotararea arbitrala poate fi desfiintata numai prin actiune in anulare pentru unul dintre urmatoarele motive:

- a) litigiul nu era susceptibil de solutionare pe calea arbitrajului;
 - b) tribunalul arbitral a solutionat litigiul fara sa existe o conventie arbitrala sau in temeiul unei conventii nule ori inoperante;
 - c) tribunalul arbitral nu a fost constituit in conformitate cu conventia arbitrala;
 - d) partea a lipsit la termenul la care au avut loc dezbaterea si procedura de citare nu a fost legal indeplinita;
 - e) hotararea a fost pronuntata dupa expirarea termenului arbitrajului prevazut la art. 559, desi cel putin una dintre parti a declarat ca intelege sa invoce caducitatea, iar partile nu au fost de acord cu continuarea judecatii, potrivit art. 560 alin. (1) si (2);
 - f) tribunalul arbitral s-a pronuntat asupra unor lucruri care nu s-au cerut ori a dat mai mult decat s-a cerut;
 - g) hotararea arbitrala nu cuprinde dispozitivul si motivele, nu arata data si locul pronuntarii ori nu este semnata de arbitri;
 - h) hotararea arbitrala incalca ordinea publica, bunele moravuri ori dispozitii imperative ale legii.
- (2) Nu mai pot fi invocate ca motive pentru anularea hotararii arbitrale neregularitatile care nu au fost ridicate potrivit art. 584 alin. (1) si (3) sau care pot fi remediate pe calea prevazuta la art. 595.
- (3) Pentru dovedirea motivelor de anulare nu pot fi aduse ca probe noi decat inscrisuri.

Renuntarea la actiunea in anulare

Art. 600. - (1) Partile nu pot renunta prin conventia arbitrala la dreptul de a introduce actiunea in anulare impotriva hotararii arbitrale.

(2) Renuntarea la acest drept se poate face numai dupa pronuntarea hotararii arbitrale.

Instanta competenta

Art. 601. - Competenta de a judeca actiunea in anulare revine curtii de apel in circumscriptia careia a avut loc arbitrajul.

Termenul de exercitare

Art. 602. - Actiunea in anulare va fi introdusa la curtea de apel in termen de o luna de la data comunicarii hotararii arbitrale. Daca s-a formulat o cerere potrivit art. 595, termenul curge de la data comunicarii hotararii sau, dupa caz, a incheierii prin care a fost solutionata cererea.

Suspendarea executarii

Art. 603. - Curtea de apel va putea suspenda executarea hotararii arbitrale impotriva careia a fost

introdusa actiunea in anulare. Dispozitiile art. 478 alin. (2)-(6) si (8) se aplica in mod corespunzator.

Judecarea actiunii in anulare

Art. 604. - (1) Curtea de apel va judeca actiunea in anulare in completul prevazut de lege pentru judecarea recursului.

(2) Intampinarea este obligatorie. Dispozitiile art. 200-203 sunt aplicabile in mod corespunzator.

(3) Admitand actiunea, curtea de apel va anula hotararea arbitrala si:

a) in cazurile prevazute la art. 599 alin. (1) lit. a), b) si e), va trimite cauza spre judecata instantei competente sa o solutioneze, potrivit legii;

b) in celelalte cazuri prevazute la art. 599 alin. (1), daca litigiul este in stare de judecata, se va pronunta in fond, in limitele conventiei arbitrale. Daca insa, pentru a hotari in fond, este nevoie de noi probe, curtea se va pronunta in fond dupa administrarea lor. In acest din urma caz, curtea va pronunta mai intai hotararea de anulare si, dupa administrarea probelor, hotararea asupra fondului.

(4) Hotararile curtii de apel, pronuntate potrivit alin. (3), sunt definitive.

TITLUL VI

Executarea hotararii arbitrale

Executarea de bunavoie

Art. 605. - Hotararea arbitrala se aduce la indeplinire de bunavoie de catre partea impotriva careia s-a pronuntat, de indata sau in termenul aratat in cuprinsul acesteia.

Executarea silita

Art. 606. - (1) Pentru a fi executata silit, hotararea arbitrala se investeste cu formula executorie.

(2) Cererea de investire se va solutiona de tribunalul prevazut la art. 539, potrivit legii. Daca exista indoilei cu privire la regularitatea hotararii arbitrale, partile vor fi citate.

(3) Hotararea arbitrala investita cu formula executorie constituie titlu executoriu si se executa silit intocmai ca si o hotarare judecatoreasca.

TITLUL VII

Arbitrajul institutionalizat

Notiunea

Art. 607. - (1) Arbitrajul institutionalizat este acea forma de jurisdictie arbitrala care se constituie si functioneaza in mod permanent pe langa o organizatie sau o institutie interna ori internationala sau ca organizatie neguvernamentala de interes public de sine statatoare, in conditiile legii, pe baza unui regulament propriu aplicabil in cazul tuturor litigiilor supuse ei spre solutionare potrivit unei conventii arbitrale. Activitatea arbitrajului institutionalizat nu are caracter economic si nu urmareste obtinerea de profit.

(2) In reglementarea si desfasurarea activitatii jurisdictionale, arbitrajul institutionalizat este autonom in raport cu institutia care l-a infiintat. Aceasta va stabili masurile necesare pentru garantarea autonomiei.

Alegerea arbitrajului institutionalizat

Art. 608. - (1) Partile, prin conventia arbitrala, pot supune solutionarea litigiilor dintre ele unei anumite instante arbitrale apartinand arbitrajului institutionalizat.

(2) In caz de contrarietate intre conventia arbitrala si regulamentul arbitrajului institutionalizat la care aceasta trimite, va prevala conventia arbitrala.

(3) Daca partile nu au convenit altfel, se vor aplica regulile de procedura ale arbitrajului institutionalizat in vigoare la momentul sesizarii acestuia.

Arbitrii

Art. 609. - (1) Arbitrajul institutionalizat poate intocmi liste facultative cu persoane care pot fi arbitri sau supraarbitri. Aceste liste nu au caracter obligatoriu.

(2) In cazul in care partile nu se inteleg asupra arbitrului unic ori cand o parte nu numeste arbitrul sau cand cei 2 arbitri nu cad de acord asupra persoanei supraarbitrului, autoritatea de desemnare este presedintele arbitrajului institutionalizat, afara numai daca regulile de procedura ale acestuia sau partile in seze nu dispun altfel.

(3) Organizatiile cu caracter asociativ sau cele constituite pentru apararea intereselor unei categorii profesionale nu pot sa numeasca arbitri dintre membrii lor, in cazurile in care acestea sunt in litigiu cu tertii.

Regulile arbitrale

Art. 610. - (1) Regulile de procedura ale arbitrajului institutionalizat se adopta de catre conducerea acestuia potrivit normelor sale de functionare stabilite prin actul de infiintare.

(2) Prin desemnarea unui anumit arbitraj institutionalizat ca fiind competent in solutionarea unui anumit litigiu sau tip de litigii, partile opteaza automat pentru aplicarea regulilor sale de procedura. Orice derogare de la aceasta prevedere este nula, afara numai daca, tinand seama de conditiile spetei si de continutul regulilor de procedura indicate de parti ca fiind aplicabile, conducerea arbitrajului institutionalizat competent decide ca pot fi aplicate si regulile alese de parti, stabilind daca aplicarea acestora din urma este efectiva sau prin analogie.

(3) Daca partile nu au convenit altfel, se vor aplica regulile de procedura ale arbitrajului institutionalizat in vigoare la momentul sesizarii acestuia.

(4) Dreptul la aparare al partilor in litigiu si contradictorialitatea dezbaterilor sunt garantate.

(5) In cazul arbitrajului organizat de o institutie permanenta, dosarul se pastreaza la acea institutie.

Cheltuielile arbitrale

Art. 611. - In cazul arbitrajului organizat de o institutie permanenta, taxele pentru organizarea arbitrajului, onorariile arbitrilor, precum si celelalte cheltuieli arbitrale se stabilesc si se platesc conform regulamentului acelei institutii.

Refuzul solutionarii litigiului

Art. 612. - Daca organizatia sau institutia prevazuta la art. 607 refuza sa organizeze arbitrajul, conventia arbitrala ramane valabila, iar litigiul dintre parti va fi solutionat potrivit prevederilor prezentei carti.

CARTEA a V-a

Despre executarea silita

TITLUL I

Dispozitii generale

CAPITOLUL I

Scopul si obiectul executarii silita

Indeplinirea obligatiilor prevazute in titlul executoriu

Art. 613. - (1) Obligatia stabilita prin hotararea unei instante sau printr-un alt titlu executoriu se aduce la indeplinire de bunavoie.

(2) In cazul in care debitorul nu executa de bunavoie obligatia sa, aceasta se aduce la indeplinire prin executare silita, care incepe odata cu sesizarea organului de executare, potrivit dispozitiilor prezentei carti, daca prin lege speciala nu se prevede altfel.

(3) Executarea silita are loc in oricare dintre formele prevazute de lege, simultan sau succesiv, pana la realizarea dreptului recunoscut prin titlul executoriu, achitarea dobanzilor, penalitatilor sau a altor sume acordate potrivit legii prin titlu, precum si a cheltuielilor de executare.

Organul de executare

Art. 614. - Executarea silita a oricarui titlu executoriu, cu exceptia celor care au ca obiect venituri datorate bugetului general consolidat sau bugetului Uniunii Europene si bugetului Comunitatii Europene a Energiei Atomice, se realizeaza numai de catre executorul judecatesc, chiar daca prin legi speciale se dispune altfel.

Modalitatile de executare

Art. 615. - (1) Executarea silita se efectueaza prin:

1. urmarirea bunurilor mobile si imobile ale debitorului sau apartinand tertilor tinuti sa raspunda, in conditiile legii, pentru obligatiile debitorului, in scopul indestularii creditorilor;
2. predarea catre creditor a bunurilor prevazute in titlul executoriu, ce sunt detinute fara drept de debitor;
3. alte masuri prevazute de lege.

(2) Executarea unor obligatii de a face, precum inscrierea sau radierea unui drept, act sau fapt dintr-un registru public, emiterea unei autorizatii, eliberarea unui certificat sau predarea unui in scris si altele asemenea, se obtine la simpla cerere a persoanei indreptatite, facuta in temeiul unui titlu executoriu, fara a fi necesara interventia executorului judecatesc, daca prin lege nu se dispune altfel.

Legalitatea executarii silita

Art. 616. - (1) Executarea silita se face cu respectarea dispozitiilor legii, a drepturilor partilor si ale altor persoane interesate.

(2) Este interzisa efectuarea de acte de executare de catre alte persoane sau organe decat cele prevazute la art. 614.

Rolul statului in executarea silita

Art. 617. - Statul este obligat sa asigure, prin agentii sai, executarea in mod prompt si efectiv a hotararilor judecatoresti si a altor titluri executorii, iar, in caz de refuz, cei vatamati au dreptul la repararea integrala a prejudiciului suferit.

Rolul activ al executorului judecatesc

Art. 618. - (1) In tot cursul executarii, executorul judecatesc este obligat sa aiba rol activ, staruind, prin toate mijloacele admise de lege, pentru realizarea integrala si cu celeritate a obligatiei prevazute in titlul executoriu, cu respectarea dispozitiilor legii, a drepturilor partilor si ale altor persoane interesate.

(2) Daca socoteste ca este in interesul executarii, executorul judecatesc ii va cere debitorului, in conditiile legii, lamuriri in scris in legatura cu veniturile si bunurile sale, inclusiv cele aflate in proprietate comuna pe cote-parti sau in devalmasie, asupra carora se poate efectua executarea, cu aratarea locului unde se afla acestea, precum si pentru a-l determina sa execute de bunavoie obligatia sa, aratandu-i consecintele la care s-ar expune in cazul continuarii executarii silita. In toate cazurile, debitorul va fi informat cu privire la cuantumul estimativ al cheltuielilor de executare.

(3) Refuzul nejustificat al debitorului de a se prezenta ori de a da lamuirile necesare, precum si darea cu rea-credinta de informatii incomplete atrag raspunderea acestuia pentru toate prejudiciile cauzate, precum si aplicarea sanctiunii prevazute la art. 183 alin. (2).

Obligatiile susceptibile de executare silita

Art. 619. - (1) Pot fi executate silit obligatiile al caror obiect consta in plata unei sume de bani, predarea unui bun ori a folosintei acestuia, desfiintarea unei constructii, a unei plantatii ori a altei lucrari, incredintarea minorului, stabilirea locuintei si vizitarea acestuia sau in luarea unei alte masuri stabilite prin titlul executoriu.

(2) In cazul in care prin titlul executoriu au fost acordate dobanzi, penalitati sau alte sume, fara sa fi fost stabilit cuantumul acestora, ele vor fi calculate de executorul judecatesc, potrivit legii.

(3) Daca prin titlul executoriu au fost acordate dobanzi, penalitati sau alte asemenea sume care sa poata fi stabilite potrivit alin. (2), executorul judecatesc poate actualiza valoarea obligatiei principale stabilite in bani, indiferent de izvorul ei, si se va proceda, la cererea creditorului, la actualizarea acestei sume. In cazul in care titlul executoriu nu contine niciun asemenea criteriu, executorul judecatesc va proceda, la cererea creditorului, la actualizare in functie de rata inflatiei, calculata de la data cand hotararea judecatoreasca a devenit executorie sau, in cazul celorlalte titluri executorii, de la data cand creanta a devenit exigibila si pana la data platii efective a obligatiei cuprinse in oricare dintre aceste titluri.

(4) Pentru sumele stabilite potrivit prezentului articol, incheierea executorului judecatoresc este titlu executoriu.

Veniturile si bunurile supuse executarii

Art. 620. - (1) Veniturile si bunurile debitorului pot fi supuse executarii silita daca, potrivit legii, sunt urmaribile si numai in masura necesara pentru realizarea drepturilor creditorilor.

(2) Bunurile supuse unui regim special de circulatie pot fi urmarite numai cu respectarea conditiilor prevazute de lege.

Intelegerile privind efectuarea executarii

Art. 621. - In tot cursul executarii silita, sub supravegherea executorului judecatoresc, creditorul si debitorul pot conveni ca aceasta sa se efectueze, in total sau in parte, numai asupra veniturilor banesti sau altor bunuri ale debitorului, ca vanzarea bunurilor supuse urmaririi sa se faca prin buna invoiala sau ca plata obligatiei sa se faca in alt mod admis de lege.

Domeniul de aplicare

Art. 622. - (1) Executarea silita poate fi pornita impotriva oricarei persoane fizice sau persoane juridice, de drept public sau de drept privat, cu exceptia acelor care beneficiaza, in conditiile legii, de imunitate de executare.

(2) Dispozitiile prezentei carti constituie dreptul comun in materie de executare silita, indiferent de izvorul sau de natura obligatiilor cuprinse in titlul executoriu ori de calitatea juridica a partilor.

CAPITOLUL II

Titlul executoriu

Temeiul executarii silita

Art. 623. - (1) Executarea silita se poate efectua numai in temeiul unei hotarari judecatoresti ori al unui alt in scris care, potrivit legii, constituie titlu executoriu.

(2) Pentru a constitui titluri executorii, hotararile judecatoresti si alte in scrisuri carora legea le recunoaste putere executorie trebuie investite cu formula executorie, in afara de cazul in care prin lege se dispune altfel.

Hotararile executorii

Art. 624. - Sunt hotarari executorii:

1. hotararile definitive;
2. hotararile date in apel, daca prin lege nu se prevede altfel;
3. hotararile date in prima instanta, fara drept de apel, ori cele in legatura cu care partile au convenit sa exercite direct recursul, potrivit art. 453 alin. (2);
4. orice alte hotarari cu privire la care legea prevede ca sunt executorii.

Hotararile definitive

Art. 625. - (1) Sunt hotarari definitive:

1. hotararile care nu sunt supuse apelului si nici recursului;
 2. hotararile date in prima instanta, fara drept de apel, neatacate cu recurs;
 3. hotararile date in prima instanta, care nu au fost atacate cu apel;
 4. hotararile date in apel, fara drept de recurs, precum si cele neatacate cu recurs;
 5. hotararile date in recurs, chiar daca prin acestea s-a solutionat fondul pricinii;
 6. orice alte hotarari care, potrivit legii, nu mai pot fi atacate cu recurs.
- (2) Hotararile prevazute la alin. (1) devin definitive la data expirarii termenului de exercitare a apelului ori recursului sau, dupa caz, la data pronuntarii.

Hotararile judecatoresti si alte in scrisuri care se investesc cu formula executorie

Art. 626. - Sunt supuse investirii cu formula executorie:

1. hotararile executorii ale instantelor judecatoresti, in afara celor prevazute la art. 627 pct. 1 si 2;
2. hotararile arbitrale;
3. inscrisurile autentice, cu exceptia actelor autentice notariale care constituie titluri executorii potrivit legii;
4. titlurile de credit sau alte inscrisuri carora legea le recunoaste putere executorie.

Hotararile judecatoresti si alte inscrisuri care nu se supun investirii cu formula executorie

Art. 627. - Nu se investesc cu formula executorie:

1. hotararile judecatoresti date in prima instanta cu executare provizorie;
2. ordonantele si incheierile pronuntate de instanta si declarate de lege executorii;
3. titlurile executorii europene pentru creante necontestate;
4. incheierile si procesele-verbale intocmite de executorii judecatoresti care, potrivit legii, constituie titluri executorii;
5. actele autentice notariale care, potrivit legii, constituie titluri executorii.

Executarea hotararilor supuse controlului judiciar

Art. 628. - Punerea in executare a unei hotarari judecatoresti executorii care poate fi inasa atacata cu apel sau recurs se face numai pe riscul creditorului care, daca titlul este ulterior modificat sau desfiintat, va fi tinut, in conditiile legii, sa il repuna pe debitor in drepturile sale, in tot sau in parte, dupa caz.

Instanta competenta pentru investire

Art. 629. - (1) Sunt competente a investi cu formula executorie:

1. pentru hotararile judecatoresti executorii, prima instanta;
2. pentru hotararile arbitrale, tribunalul in circumscriptia caruia a avut loc arbitrajul;
3. pentru inscrisurile autentificate de un notar public, altele decat cele care, potrivit legii, constituie titluri executorii, judecatoria in a carei circumscriptie functioneaza notarul public;
4. pentru inscrisurile autentificate de autoritatile diplomatice sau consulare romane in strainatate, tribunalul locului unde urmeaza a se face executarea;
5. pentru titlurile de credit sau alte inscrisuri carora legea le recunoaste putere executorie, judecatoria de la locul platii.

(2) Daca se refuza emiterea titlului executoriu de catre alte organe competente potrivit legii si daca legea speciala nu prevede altfel, creditorul poate face plangere la judecatoria in circumscriptia careia se afla organul care trebuia sa emita titlul executoriu, in termen de 15 zile de la data cand a luat cunostinta de refuz.

Investirea cu formula executorie

Art. 630. - (1) Cererea creditorului de investire cu formula executorie se va solutiona de catre instanta competenta, in camera de consiliu, printr-o incheiere data fara citarea partilor.

(2) Instanta va verifica:

- a) daca inscrisul este susceptibil de investire, potrivit art. 626;
- b) daca inscrisul, dintre cele prevazute la art. 626, altul decat o hotarare judecatoreasca, intruneste toate conditiile de fond si de forma cerute de lege pentru validitatea actului juridic sau a dreptului pe care il constata.

(3) Incheierea prin care instanta admite cererea de investire cu formula executorie nu este supusa niciunei cai de atac, cu exceptia contestatiei la executare.

(4) Daca instanta respinge cererea de investire, incheierea poate fi atacata cu recurs numai de catre creditor, la instanta ierarhic superioara, in termen de 5 zile de la comunicare.

(5) Prin cererea de investire cu formula executorie se va putea solicita si incuviintarea executarii silit, daca ambele cereri sunt de competenta aceleiasi instante. In acest caz, instanta se va pronunta prin aceeasi incheiere asupra ambelor capete de cerere, dispozitiile alin. (1)-(4) si cele ale art. 654-656 aplicandu-se in mod corespunzator.

Formula executorie

Art. 631. - (1) Formula executorie se aplica pe originalul titlului, cand acesta se afla in posesia partii, iar in celelalte cazuri, pe o copie legalizata, daca legea nu prevede altfel.

(2) Ea are urmatorul cuprins:

" Noi, Presedintele Romaniei"

(Aici urmeaza cuprinsul hotararii sau, dupa caz, al in scrisului.)

" Dam imputernicire si ordonam executorilor judecatoresti sa puna in executare prezentul titlu. Ordonam agentilor fortei publice sa sprijine indeplinirea prompta si efectiva a tuturor actelor de executare silita, iar procurorilor sa staruie pentru ducerea la indeplinire a titlului executoriu, in conditiile legii. Spre credinta, prezentul titlu s-a semnat de ..." (Urmeaza semnatura presedintelui instantei si a grefierului.)

Eliberarea titlului executoriu

Art. 632. - (1) In vederea executarii silita, titlul se investeste o singura data cu formula executorie.

(2) Titlul se elibereaza partii care a cerut investirea sau reprezentantului sau aratat in cererea de investire.

(3) Nu se vor elibera acelorasi parti mai multe exemplare ale titlurilor investite cu formula executorie decat cu incuviintarea instantei judecatoresti si numai daca acestea justifica un interes legitim, respectiv daca executarea trebuie sa se efectueze in diferite locuri sau hotararea s-a dat in folosul mai multor creditori si altele asemenea.

(4) Grefierul va mentiona numele persoanei careia i s-a eliberat exemplarul investit cu formula executorie, atat pe exemplarul predat, cat si pe originalul hotararii, iar in cazul altor titluri, pe copia titlului ramasa la dosar.

Desfiintarea titlului executoriu

Art. 633. - Daca s-a desfiintat titlul executoriu, toate actele de executare efectuate in baza acestuia sunt desfiintate de drept, daca prin lege nu se prevede altfel. In acest caz, sunt aplicabile dispozitiile privitoare la intoarcerea executarii.

CAPITOLUL III

Participantii la executarea silita

Enumerarea

Art. 634. - (1) Participantii la executarea silita sunt:

1. partile;
2. tertii garanti;
3. creditorii intervenienti;
4. instanta de executare;
5. executorul judecatoresc;
6. Ministerul Public;
7. agentii fortei publice;
8. martorii asistenti, expertii, interpretii si alti participanti, in conditiile anume prevazute de lege.

(2) Dispozitiile art. 40 si urmatoarele se aplica in mod corespunzator si participantilor la procedura de executare silita.

Partile

Art. 635. - (1) Sunt parti in procedura de executare silita creditorul si debitorul.

(2) Calitatea de creditor sau de debitor se poate transmite oricand in cursul executarii silita, potrivit dreptului comun. In acest caz, actele de executare efectuate pana la data transmiterii calitatii procesuale sunt opozabile, in conditiile legii, succesorilor in drepturi ai creditorului sau ai debitorului, dupa caz.

Drepturile partilor

Art. 636. - (1) Creditorul si debitorul au dreptul sa asiste, personal sau prin reprezentantii lor, la efectuarea tuturor actelor de executare, sa ia cunostinta de actele dosarului de executare si sa obtina adeverinte si copii de pe aceste acte, certificate de executorul judecatoresc, pe cheltuiala partii interesate, iar atunci cand se considera vatamati in drepturile ori interesele lor legitime, pot contesta actele de

executare sau executarea silita insasi, in termenele si conditiile prevazute de lege. Acest drept il au si alte persoane care justifica un interes ocrotit de lege.

(2) La cererea debitorului, executorul judecatoresc va aplica, in conditiile legii, compensatia legala dintre creanta prevazuta in titlul a carui executare s-a cerut impotriva sa si creanta pe care el o opune pe baza unui alt titlu executoriu.

Obligatiile partilor

Art. 637. - (1) Creditorul este obligat sa acorde executorului judecatoresc, la cererea acestuia, sprijin efectiv pentru aducerea la indeplinire, in bune conditii, a executarii silit, punandu-i la dispozitie si mijloacele necesare in acest scop. El este obligat sa avanseze cheltuielile necesare indeplinirii actelor de executare, potrivit dispozitiilor luate de executor.

(2) Debitorul este obligat, sub sanctiunile prevazute la art. 183 alin. (2), sa declare, la cererea executorului, toate bunurile sale, mobile si imobile, inclusiv cele aflate in proprietate comuna pe cote-parti sau in devalmasie, cu aratarea locului in care acestea se afla, precum si toate veniturile sale, curente sau periodice.

(3) Debitorul ale carui bunuri au fost deja sechestrate este tinut sa aduca la cunostinta executorului care sechestreaza aceleasi bunuri existenta sechestrului anterior si identitatea organului de executare care l-a aplicat, predand executorului o copie a procesului-verbal de sechestr.

Tertii garanti

Art. 638. - (1) Creditorul, in conditiile legii, poate urmari, in limita creantei si a accesoriilor acesteia, concomitent sau, dupa caz, separat, si bunurile tertilor care au garantat plata datoriilor debitorului. In acest caz, dispozitiile privitoare la drepturile si obligatiile debitorului se aplica in mod corespunzator si tertilor garanti, in afara de cazul in care prin lege se dispune altfel.

(2) Cand se urmareste numai tertul fidejutor ori garant ipotecar, toate actele de executare vor fi comunicate in acelasi timp si debitorului principal, care va fi introdus din oficiu in procedura de urmarire silita.

Creditorii intervenienti

Art. 639. - Orice creditor al debitorului poate, in conditiile art. 680 si urmatoarele, sa intervina in procedura de executare silita aflata in curs pana la data fixarii de catre executorul judecatoresc a termenului pentru valorificarea bunurilor urmaribile, iar dupa depunerea sau consemnarea sumelor realizate din urmarire, poate sa participe la distribuirea acestor sume, potrivit dispozitiilor art. 853 si urmatoarele.

Tertii

Art. 640. - Orice terta persoana vatamata printr-un act de executare silita poate solicita desfiintarea acestuia sau, dupa caz, incetarea executarii silit in sesi, numai pe calea contestatiei la executare, daca prin lege nu se dispune altfel.

Instanta de executare

Art. 641. - (1) Instanta de executare este judecatoria in circumscriptia careia se afla biroul executorului judecatoresc care face executarea, in afara cazurilor in care legea dispune altfel.

(2) Instanta de executare solutioneaza cererile de incuviintare a executarii silit, judeca contestatiile la executare, precum si orice alte incidente aparute in cursul executarii silit, cu exceptia celor date de lege in competenta altor instante sau organe.

(3) Hotararile pronuntate de instanța de executare sunt executorii si pot fi atacate numai cu apel, in termen de 10 zile de la comunicare, daca prin lege nu se dispune altfel.

Executorul judecatoresc

Art. 642. - (1) Daca prin lege nu se dispune altfel, hotararile judecatoresti si celelalte titluri executorii se executa de catre executorul judecatoresc din circumscriptia curtii de apel, dupa cum urmeaza:

a) in cazul urmaririi silit a bunurilor imobile, al urmaririi silit a fructelor prinse de radacini si al executarii

silite directe imobiliare, executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde se afla imobilul;

b) în cazul urmăririi silite a bunurilor mobile și al executării silite directe mobiliare, executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde se afla domiciliul sau, după caz, sediul debitorului;

c) în cazul executării silite a obligațiilor de a face și a obligațiilor de a nu face, executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde urmează să se facă executarea.

(2) Dacă bunurile urmăribile, mobile sau imobile, se afla în circumscripțiile mai multor curți de apel, este competent oricare dintre executorii judecătorești care funcționează pe lângă una dintre acestea.

(3) Dacă bunul mobil care face obiectul urmăririi silite ori al executării silite directe a fost mutat în timpul procedurii de executare, competent teritorial este executorul judecătoresc care a început procedura de executare sau executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde a fost deplasat bunul. Dovada deplasării bunului se poate face prin orice mijloc de probă. Actele de executare silită, precum și orice acte și lucrări efectuate anterior deplasării bunului rămân valabile.

(4) Nerespectarea dispozițiilor prezentului articol atrage nulitatea necondiționată a actelor de procedură efectuate.

Recuzarea executorilor judecătorești

Art. 643. - Executorii judecătorești pot fi recuzați numai în cazurile și în condițiile prevăzute la art. 41 și următoarele din prezentul cod. Cererea de recuzare nu suspendă de drept executarea. Cu toate acestea, instanța de executare poate dispune, motivat, suspendarea executării până la soluținerea cererii de recuzare, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac.

Competența. Conexarea executărilor

Art. 644. - **(1)** Când, privitor la aceleasi bunuri, se efectuează mai multe executări silite de către executori judecătorești diferiți, instanța de executare în circumscripția careia a început prima executare, la cererea persoanei interesate sau a oricărui dintre executori, le va conecta, dispunând să se facă o singură executare de către executorul judecătoresc care a îndeplinit actul de executare cel mai înaintat, iar dacă executările sunt în același stadiu, de către executorul judecătoresc care a început cel dintâi executarea.

(2) Dacă au fost pornite executări silite de către un executor judecătoresc și un executor fiscal asupra acelorasi bunuri ale debitorului, instanța va dispune conexarea în favoarea executorului judecătoresc.

(3) În cazul în care dispune conexarea executărilor, instanța, prin încheiere, se va pronunța și asupra cheltuielilor de executare efectuate până în momentul conexării. Totodată, instanța va dispune trimiterea dosarelor conexe la executorul desemnat potrivit alin. (1) sau (2).

(4) După conexare, procedura de executare va continua de la actul de urmărire cel mai înaintat.

(5) Desistarea, după conexare, a oricărui dintre creditorii urmăritori nu va putea să împiedice continuarea executării de la actul de executare cel mai înaintat.

(6) În cazul executărilor silite aflate pe rolul aceluiași executor, conexarea se va dispune de executor, prin încheiere dată cu citarea părților, dispozițiile alin. (3) aplicându-se în mod corespunzător.

Concursul dintre executarea silită și executarea pornită de un creditor

Art. 645. - Dispozițiile art. 644 rămân aplicabile și atunci când, privitor la aceleasi bunuri, se efectuează mai multe executări, unele pornite de executorul judecătoresc, la cererea unui creditor, iar altele direct de către alți creditori, în cazurile anume prevăzute de lege. În astfel de cazuri, toate actele de executare vor fi efectuate de către executorul judecătoresc competent în favoarea celui care s-a dispus conexarea, potrivit regulilor prevăzute de prezentul cod, dacă prin lege specială nu se prevede altfel.

Actele executorului judecătoresc

Art. 646. - **(1)** În îndeplinirea atribuțiilor și îndatoririlor sale legate de punerea în executare a titlurilor executorii, executorul judecătoresc va întocmi încheieri, procese-verbale și alte acte de procedură cu formele și în termenele prevăzute de lege.

(2) Erorile materiale savărsite cu prilejul întocmirii actelor arătate la alin. (1) se pot îndrepta, din oficiu sau la cerere, cu respectarea dispozițiilor legale prevăzute pentru întocmirea lor.

Încheierile executorului judecătoresc

Art. 647. - **(1)** Amanarea, suspendarea și încetarea executării silite, eliberarea sau distribuirea sumelor obținute din executare, precum și alte măsuri anume prevăzute de lege se dispun de executorul

judecatoresc prin incheiere, care trebuie sa cuprinda:

- a) denumirea si sediul organului de executare;
- b) data si locul intocmirii incheierii si numarul dosarului de executare;
- c) titlul executoriu in temeiul caruia se efectueaza procedura de executare;
- d) numele si domiciliul ori, dupa caz, denumirea si sediul creditorului si ale debitorului;
- e) procedura de executare care face obiectul incheierii;
- f) chestiunea asupra careia se adopta incheierea;
- g) motivele in fapt si in drept care au determinat darea incheierii;
- h) dispozitia luata de executor;
- i) calea si termenul de atac al incheierii;
- j) semnatura si stampila executorului judecatoresc.

(2) Mentiiunile de la alin. (1) lit. a)-h) si j) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.

(3) Daca prin lege nu se dispune altfel, incheierile se dau fara citarea partilor, sunt executorii de drept si pot fi atacate numai cu contestatie la executare.

Ministerul Public

Art. 648. - Ministerul Public sprijina, in conditiile legii, executarea hotararilor judecatoresti si a altor titluri executorii. In cazurile anume prevazute de lege, Ministerul Public este obligat sa ceara punerea in executare a hotararilor judecatoresti.

Agentii fortei publice

Art. 649. - (1) In cazurile prevazute de lege, precum si cand executorul judecatoresc considera necesar, organele de politie, jandarmerie sau alti agenti ai fortei publice, dupa caz, sunt obligati sa sprijine indeplinirea prompta si efectiva a tuturor actelor de executare silita, fara a conditiona indeplinirea acestei obligatii de plata unor sume de bani sau de efectuarea unei alte contraprestatii.

(2) In acest scop, executorul se va adresa autoritatii competente pentru a asigura concursul fortei publice, care va trebui sa ia masuri de urgenta pentru a se evita tergiversarea sau impiedicarea executarii.

Indatorirea tertilor de a da informatii

Art. 650. - (1) La cererea executorului judecatoresc, cei care datoreaza sume de bani debitorului urmarit ori detin bunuri ale acestuia supuse urmaririi potrivit legii au datoria sa dea toate informatiile necesare pentru efectuarea executarii. Ei sunt tinuti sa declare intinderea obligatiilor lor fata de debitorul urmarit, eventualele modalitati care le-ar putea afecta, precum si cesiunile de creanta, delegatiile sau sechestrurile anterioare, daca este cazul.

(2) De asemenea, la cererea executorului judecatoresc, organele fiscale, institutiile publice, institutiile de credit si orice alte persoane sunt obligate sa ii comunice, de indata, in scris, datele si informatiile necesare realizarii executarii silita, chiar daca prin legi speciale se dispune altfel. La cererea executorului sau a partii interesate, instanta de executare poate lua masurile prevazute la art. 182 alin. (1) pct. 2 lit. f) si la art. 184.

(3) Daca cei sesizati nu dispun de informatiile solicitate sau, dupa caz, refuza sa le dea, Ministerul Public va intreprinde, la cererea executorului judecatoresc, diligentele necesare pentru aflarea informatiilor cerute, in special pentru identificarea entitatilor publice sau private la care debitorul are deschise conturi sau depozite bancare, plasamente de valori mobiliare, este actionar ori asociat sau, dupa caz, detine titluri de stat, bonuri de tezaur si alte titluri de valoare susceptibile de urmarire silita.

(4) Executorul judecatoresc este obligat sa asigure secretul informatiilor primite, daca legea nu prevede altfel. Aceste informatii nu pot fi utilizate decat in scopul pentru care au fost cerute, fiind interzisa cu desavarsire, sub sanctiunile prevazute de lege, divulgarea lor catre terte persoane sau utilizarea lor pentru crearea unei baze de date personale.

(5) In vederea obtinerii informatiilor necesare executarii, executorul judecatoresc are acces liber si gratuit la cartea funciara, la registrul comertului si la alte registre publice care contin date despre bunurile debitorului susceptibile de urmarire silita, daca se face dovada inceperii executarii silita.

(6) Pentru informatiile detinute si acordate de terti, in conditiile prezentului articol, acestia nu pot percepe si nici conditiona transmiterea acestora de plata vreunei sume sau a unei alte prestatii echivalente.

Martorii asistenti

Art. 651. - (1) In cazurile si in conditiile anume prevazute de lege, prezenta martorilor asistenti este obligatorie la patrunderea intr-o locuinta, in localuri, depozite sau alte incaperi, la cercetarea acestora, precum si la sechestrarea si ridicarea bunurilor debitorului.

(2) La aprecierea executorului judecătoresc sau la cererea partilor, martorii asistenti pot fi invitați și în alte cazuri.

(3) Pot fi martori asistenti persoanele cu capacitate de exercitiu deplină care nu sunt interesate de savarsirea actelor de executare și care nu se afla cu participantii la procedura de executare în legatură de rudenie până la gradul al patrulea inclusiv sau de afinitate până la gradul al doilea ori de subordonare.

(4) Dacă prin lege nu se dispune altfel, numărul martorilor asistenti trebuie să fie de cel puțin 2.

Drepturile și îndatoririle martorilor asistenti

Art. 652. - (1) Martorul asistent, prin semnarea procesului-verbal, atestă faptele la care a asistat.

(2) El este îndreptățit să ceară informații despre actele de executare la care este invitat și să facă observații în legatură cu îndeplinirea lor. Observațiile martorului asistent, când este cazul, vor fi consemnate de către executorul judecătoresc în proces-verbal.

(3) Înainte de a începe efectuarea actelor de executare la care urmează să participe, executorul judecătoresc va explica martorilor asistenti drepturile și îndatoririle lor.

(4) Pentru serviciul prestat, martorul asistent are dreptul la sumele prevăzute la art. 320, care se aplică în mod corespunzător.

CAPITOLUL IV

Efectuarea executării silite

SECȚIUNEA 1

Sesizarea organului de executare

Creanța certă, lichidă și exigibilă

Art. 653. - (1) Executarea silită nu se poate face decât dacă creanța este certă, lichidă și exigibilă.

(2) Creanța este certă când existența ei neîndoieșnică rezultă din însuși titlul executoriu.

(3) Creanța este lichidă atunci când obiectul ei este determinat sau când titlul executoriu conține elementele care permit stabilirea lui.

(4) Creanța este exigibilă dacă obligația debitorului este ajunsă la scadență sau acesta este decazut din beneficiul termenului de plată.

(5) Creanțele cu termen și cele condiționale nu pot fi puse în executare, însă ele pot participa, în condițiile legii, la distribuirea sumelor rezultate din urmărirea silită a bunurilor aparținând debitorului.

Cererea de executare silită

Art. 654. - (1) Executarea silită poate porni numai la cererea creditorului, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(2) Cererea de executare silită se depune, personal sau prin reprezentant legal ori convențional, la biroul executorului judecătoresc competent ori se transmite acestuia prin poștă, curier, telefax, poșta electronică sau prin alte mijloace ce asigură transmiterea textului și confirmarea primirii cererii de executare cu toate documentele justificative.

(3) Cererea de executare silită, în afara mențiunilor prevăzute la art. 143, va cuprinde:

a) numele, prenumele și domiciliul sau, după caz, denumirea și sediul creditorului și debitorului;

b) bunul sau, după caz, felul prestației datorate;

c) modalitatea de executare solicitată de creditor.

(4) La cerere se vor atașa titlul executoriu în original și dovada achitării taxelor de timbru, inclusiv timbrul judiciar, precum și, dacă este cazul, înscrisurile anume prevăzute de lege. Dacă sunt sesizați mai mulți executori judecătorești, la cererea de executare se va atașa copie legalizată de pe titlul executoriu, menționându-se biroul executorului judecătoresc unde a fost depus titlul original.

Inregistrarea cererii de executare

Art. 655. - (1) De îndată ce primește cererea de executare, executorul judecătoresc, prin încheiere, va dispune înregistrarea acesteia și deschiderea dosarului de executare sau, după caz, va refuza motivat deschiderea procedurii de executare.

(2) Încheierea prevăzută de alin. (1) se comunică de îndată creditorului. În cazul în care executorul refuza deschiderea procedurii de executare, creditorul poate face plângere în termen de 15 zile de la data

comunicarii incheierii prevazute la alin. (1) la judecatoria in a carei circumscriptie isi are biroul executorul judecatoresc.

Incuviintarea executarii silite

Art. 656. - (1) In termen de maximum 3 zile de la inregistrarea cererii, executorul judecatoresc va solicita sa se dispuna incuviintarea executarii de catre instanta de executare, careia ii va inainta, in copie certificata de executor pentru conformitate cu originalul, cererea creditorului, titlul executoriu, incheierea prevazuta la art. 655 alin. (1) si dovada taxei de timbru.

(2) Cererea de incuviintare a executarii silite se solutioneaza de instanta in termen de maximum 3 zile de la inregistrarea acesteia la judecatorie, prin incheiere data in camera de consiliu, fara citarea partilor.

(3) Incheierea va cuprinde, in afara mentiunilor aratate la art. 228 alin. (1), aratarea titlului executoriu pe baza caruia se va face executarea, suma, cu toate accesoriile pentru care s-a incuviintat urmarirea, cand s-a incuviintat urmarirea silita a bunurilor debitorului, modalitatea concreta de executare silita, atunci cand s-a solicitat expres aceasta, si autorizarea creditorului sa treaca la executarea silita a obligatiei cuprinse in titlul executoriu.

(4) Incuviintarea executarii silite permite creditorului sa ceara executorului judecatoresc care a solicitat incuviintarea sa recurga, simultan ori succesiv, la toate modalitatile de executare prevazute de lege, in vederea realizarii drepturilor sale, inclusiv a cheltuielilor de executare. De asemenea, incuviintarea executarii silite este de drept valabila si pentru titlurile executarii care se vor emite de executorul judecatoresc in cadrul procedurii de executare silita incuviintate.

(5) In municipiul Bucuresti, incuviintarea executarii silite permite creditorului sa ceara executorului judecatoresc sa faca acte de executare pe tot cuprinsul municipiului.

(6) Instanta poate respinge cererea de incuviintare a executarii silite numai daca:

1. cererea de executare silita este de competenta altui organ de executare decat cel sesizat;
2. titlul nu a fost investit cu formula executorie, daca, potrivit legii, aceasta cerinta este necesara pentru pornirea executarii silite;
3. titlul, altul decat o hotarare judecatoreasca, nu intruneste toate conditiile de fond si de forma cerute de lege pentru validitatea actului juridic sau a dreptului pe care il constata;
4. creanta nu este certa, lichida si exigibila;
5. debitorul se bucura de imunitate de executare;
6. titlul cuprinde dispozitii care nu se pot aduce la indeplinire prin executare silita;
7. exista alte impedimente prevazute de lege.

(7) Incheierea prin care instanta admite cererea de incuviintare a executarii silite nu este supusa niciunei cai de atac. Incheierea prin care se respinge cererea de incuviintare a executarii silite poate fi atacata exclusiv cu apel numai de creditor, in termen de 5 zile de la comunicare.

Instiintarea debitorului

Art. 657. - (1) Daca cererea de executare a fost incuviintata, executorul judecatoresc va comunica debitorului o copie de pe incheierea data in conditiile art. 656, impreuna cu o copie, certificata de executor pentru conformitate cu originalul, a titlului executoriu si, daca legea nu prevede altfel, o somatie.

(2) Comunicarea titlului executoriu si a somatiei, cu exceptia cazurilor anume prevazute de lege, este prevazuta sub sanctiunea nulitatii executarii.

Somatia

Art. 658. - Debitorul va fi somat sa isi indeplineasca obligatia, de indata sau in termenul acordat de lege, cu aratarea ca, in caz contrar, se va proceda la continuarea executarii silite.

Exceptiile de la comunicare

Art. 659. - Nu este necesara comunicarea titlului executoriu si a somatiei:

1. in cazurile prevazute la art. 665;
2. in cazul in care executarea se face in temeiul titlurilor executarii prevazute la art. 627 pct. 2.

Cheltuielile de executare

Art. 660. - (1) Partea care solicita indeplinirea unui act sau a altei activitati care intereseaza executarea silita este obligata sa avanseze cheltuielile necesare in acest scop. Pentru actele sau activitatile dispuse

din oficiu, cheltuielile se avanseaza de catre creditor.

(2) Cheltuielile ocazionate de efectuarea executarii silite sunt in sarcina debitorului urmarit, in afara de cazul cand creditorul a renuntat la executare, situatie in care vor fi suportate de acesta, sau daca prin lege se prevede altfel. De asemenea, debitorul va fi tinut sa suporte cheltuielile de executare stabilite sau, dupa caz, efectuate dupa inregistrarea cererii de executare si pana la data realizarii obligatiei stabilite in titlul executoriu, chiar daca el a executat-o de bunavoie. Cu toate acestea, in cazul in care debitorul, somat potrivit art. 658, a executat obligatia de indata sau in termenul acordat de lege, el nu va fi tinut sa suporte decat cheltuielile pentru actele de executare efectiv indeplinite, precum si onorariul executorului judecatesc si, daca este cazul, al avocatului creditorului, proportional cu activitatea depusa de acestia.

(3) Sunt cheltuieli de executare:

1. taxele de timbru necesare declansarii executarii silite;
2. onorariul executorului judecatesc, stabilit potrivit legii;
3. onorariul avocatului in faza de executare silita;
4. onorariul expertului si al interpretului;
5. cheltuielile efectuate cu ocazia publicitatii procedurii de executare silita si cu efectuarea altor acte de executare silita;
6. cheltuielile de transport;
7. alte cheltuieli prevazute de lege ori necesare desfasurarii executarii silite.

(4) Sumele datorate ce urmeaza sa fie platite se stabilesc de catre executorul judecatesc, prin incheiere, pe baza dovezilor prezentate de partea interesata, in conditiile legii. Aceste sume pot fi cenzurate de instanta de executare, pe calea contestatiei la executare formulate de partea interesata si tinand seama de probele administrate de aceasta. Dispozitiile art. 445 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

(5) In cazul in care sumele stabilite potrivit alin. (4) nu pot fi recuperate de la debitor, din lipsa bunurilor urmaribile sau din alte cauze, ele vor fi platite de creditor, care le va putea recupera de la debitor cand starea patrimoniala a acestuia o va permite, inaintul termenului de prescriptie.

(6) Pentru sumele stabilite potrivit prezentului articol, incheierea constituie titlu executoriu atat pentru creditor, cat si pentru executorul judecatesc.

Depunerea si consemnarea de cautiuni sau alte sume

Art. 661. - (1) Depunerea sau consemnarea oricarei sume in scopul participarii la desfasurarea, potrivit legii, a executarii silite ori al obtinerii suspendarii executarii silite, depunerea sumelor cu afectatiune speciala, precum si depunerea sau consemnarea sumelor reprezentand veniturile bunurilor urmarite ori pretul rezultat din vanzarea acestor bunuri se fac la CEC Bank - S.A., Trezoreria Statului sau la orice alta institutie de credit care are in obiectul de activitate operatiuni de consemnare la dispozitia instantei de executare sau a executorului judecatesc.

(2) Dovada depunerii sau consemnarii acestor sume se poate face cu recipisa de consemnare sau cu orice alt in scris admis de lege.

(3) Eliberarea acestor sume se face persoanelor indreptatite sau reprezentantilor acestora numai pe baza dispozitiei executorului judecatesc ori a instantei de executare, dupa caz.

(4) Dispozitiile art. 1.042 si urmatoarele privitoare la cautiunea judiciara se aplica in mod corespunzator.

Comunicarea actelor de procedura

Art. 662. - Comunicarea actelor de procedura in cadrul executarii silite se poate face de catre executorul judecatesc fie personal, fie prin intermediul agentului sau procedural. Dovada comunicarii prin agent procedural are aceeasi forta probanta cu dovada comunicarii efectuate de catre executor insusi.

SECȚIUNEA a 2-a

Efectuarea actelor de executare silita

Trecerea la executarea silita

Art. 663. - In afara de cazul in care legea prevede altfel, executarea silita efectiva nu poate avea loc decat dupa expirarea termenului aratat in somatie sau, in lipsa acesteia, in cel prevazut in incheierea prin care s-a incuviintat executarea.

Existenta unui termen de plata

Art. 664. - Cand prin titlul executoriu s-a stabilit un termen de plata, executarea nu se poate face mai inainte de implinirea acelui termen.

Decaderea debitorului din beneficiul termenului de plata

Art. 665. - (1) Debitorul care beneficiaza de un termen de plata va fi decazut, la cererea creditorului, din beneficiul acestui termen, daca:

1. debitorul se sustrage de la indeplinirea obligatiilor care ii revin potrivit legii in scopul realizarii executarii silite;

2. debitorul risipeste averea sa;

3. debitorul este in stare de insolvabilitate indeobste cunoscuta sau, daca prin fapta sa, savarsita cu intentie sau dintr-o culpa grava, a micorat garantiile date creditorului sau ori nu le-a dat pe cele promise sau, dupa caz, incuviintate;

4. alti creditori fac executari asupra averii lui.

(2) In cazurile prevazute la alin. (1), instanta de executare va hotari de urgenta, in camera de consiliu, cu citarea partilor, in termen scurt. In situatia in care debitorul nu mai are domiciliul sau sediul cunoscut, va fi citat la ultimul sau domiciliu ori sediu.

(3) Dispozitiile alin. (1) nu se aplica atunci cand debitor este statul sau o unitate administrativ-teritoriala.

Cazul obligatiilor alternative

Art. 666. - (1) Cand titlul executoriu cuprinde o obligatie alternativa, fara sa se arate termenul de alegere, executorul judecatoresc va notifica debitorului sa isi exercite acest drept in termen de 10 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii, sub sanctiunea decaderii.

(2) Alegerea prestatiei va fi facuta prin act scris care va fi notificat executorului judecatoresc, iar acesta il va instiinta de indata pe creditor despre alegerea facuta.

(3) Dupa expirarea termenului prevazut la alin. (1), dreptul de alegere trece asupra creditorului. In acest caz, executorul judecatoresc il va soma pe debitor, punandu-i in vedere sa execute prestatia aleasa de creditor.

Executarea prestatii reciproce

Art. 667. - Cand executarea depinde de o contraprestatie, ce rezulta din acelasi titlu executoriu si urmeaza sa fie facuta de creditor in acelasi timp cu prestatia debitorului, executarea va putea fi facuta numai dupa ce creditorul a oferit debitorului propria prestatie sau dupa ce a facut dovada cu in scris ca debitorul a primit-o ori este in intarziere cu primirea ei.

Existenta unei cautiuni

Art. 668. - Hotararile ce se executa provizoriu cu dare de cautiune nu se vor executa mai inainte de a se depune cautiunea.

Constatarea actelor de executare

Art. 669. - (1) Daca prin lege nu se prevede altfel, pentru toate actele efectuate in cursul executarii, executorul judecatoresc este obligat sa incheie procese-verbale care vor cuprinde urmatoarele mentiuni:

a) denumirea si sediul organului de executare;

b) numele si calitatea celui care incheie procesul-verbal;

c) data intocmirii procesului-verbal si numarul dosarului de executare;

d) titlul executoriu in temeiul caruia se efectueaza actul de executare;

e) numele si domiciliul ori, dupa caz, denumirea si sediul debitorului si creditorului;

f) locul, data si ora efectuarii actului de executare;

g) masurile luate de executor sau constatarile acestuia;

h) consemnarea explicatiilor, opozitiilor si obiectiunilor participantilor la executare;

i) alte mentiuni cerute de lege sau considerate de executor ca fiind necesare;

j) mentionarea, cand este cazul, a lipsei creditorului sau debitorului ori a refuzului sau a impiedicarii de a semna procesul-verbal;

k) mentionarea numarului de exemplare in care s-a intocmit procesul-verbal, precum si a persoanelor carora li s-a inmanat acesta;

l) semnatura executorului, precum si, cand este cazul, a altor persoane interesate in executare sau care

asista la efectuarea actului de executare;

m) stampila executorului judecătoresc.

(2) Mențiunile de la alin. (1) lit. a)-g), l) și m) sunt prevăzute sub sancțiunea nulității.

Accesul la bunurile debitorului

Art. 670. - (1) În vederea executării unei hotărâri judecătorești, executorul judecătoresc poate intra în incaperile ce reprezintă domiciliul, reședința sau sediul unei persoane, precum și în orice alte locuri, cu consimțământul acesteia, iar în caz de refuz, cu concursul forței publice.

(2) În cazul altor titluri executorii decât hotărârile judecătorești, la cererea creditorului sau a executorului judecătoresc, depusă odată cu cererea de încuviințare a executării silite ori pe cale separată, instanța competentă va autoriza intrarea în locurile menționate la alin. (1). Instanța se pronunță, de urgență, în camera de consiliu, cu citarea tertului care deține bunul, prin încheiere executorie care nu este supusă niciunei cai de atac.

Identificarea bunurilor urmaribile

Art. 671. - (1) Executorul judecătoresc are dreptul să identifice bunurile urmaribile ale debitorului și, la locul unde ele se găsesc, să îndeplinească asupra lor acte de executare, în prezența debitorului sau a unuia dintre membrii majori ai familiei sale ori a unei alte persoane majore care se află în acel loc, iar în lipsa acestora, în prezența unui agent al forței publice sau, în cazurile și condițiile prevăzute de lege, a 2 martori asistenți.

(2) Identificarea bunurilor urmaribile și efectuarea actelor de executare la domiciliul sau la sediul altei persoane decât cel al debitorului se pot face, în lipsa acordului persoanei respective, numai cu autorizarea prealabilă a instanței de executare, data potrivit art. 670 alin. (2).

Măsurile în cazul opunerii la executare

Art. 672. - (1) În cazul în care executorul judecătoresc întâmpină opunere la efectuarea unui act de executare, la cererea acestuia, făcută în condițiile art. 649 alin. (2), organele de poliție, jandarmerie și alți agenți ai forței publice sunt obligați să asigure îndeplinirea efectivă a activității de executare silite, inclusiv prin îndepărtarea de la locul executării, la cererea executorului, a debitorului sau a oricărei alte persoane.

(2) Dacă opunerea la executare intruneste elementele constitutive ale unei fapte prevăzute de legea penală, executorul judecătoresc încheie un proces-verbal, pe care îl va trimite de îndată parchetului de pe lângă instanța de executare. Sesizarea parchetului nu împiedică continuarea executării silite.

Locul executării

Art. 673. - Executarea silite se efectuează, după caz, la locul unde debitorul realizează venituri sau la locul unde se găsesc alte venituri ori bunuri ale sale supuse urmăririi, dacă legea nu dispune altfel.

Timpul în care se efectuează executarea

Art. 674. - (1) Niciun act de executare nu se va putea face înainte de ora 6,00 și nici după ora 20,00.

(2) Executarea silite nu se va putea face la alte ore decât cele menționate și nici în zilele nelucrătoare, stabilite potrivit legii, în afara de cazul în care se dispune altfel prin chiar hotărârea judecătorească pusă în executare sau de cazurile urgente în care executarea poate fi încuviințată de instanța de executare, prin încheiere dată în condițiile art. 670 alin. (2).

(3) Cu titlu de excepție, executarea începută va putea continua în aceeași zi, dar nu mai târziu de ora 22,00, iar în zilele următoare, în condițiile prevăzute la alin. (1).

Executarea în lipsa partilor

Art. 675. - Actele de executare îndeplinite în lipsa partilor, când prezența lor nu este expres cerută de lege, sunt valabile, dacă sunt făcute cu respectarea dispozițiilor legale.

Sancțiunea

Art. 676. - Incalcarea dispozitiilor art. 664, 668 si 674 atrage anularea executarii.

SECȚIUNEA a 3-a

Executarea impotriva mostenitorilor

Interzicerea executarii silite

Art. 677. - (1) Daca debitorul moare inainte de sesizarea executorului judecatesc, nicio executare silita nu poate fi pornita, iar daca moare dupa ce aceasta a fost pornita, ea nu poate fi continuata cat timp mostenirea nu a fost acceptata de catre cei chemati la mostenire sau, in lipsa, cat timp nu a fost numit, in conditiile legii, un curator al succesiunii ori, dupa caz, un curator special pentru executare, in conditiile art. 57.

(2) In cazul in care creditorul sau executorul judecatesc ia cunostinta, in orice mod, de faptul ca debitorul a decedat, acesta este obligat sa solicite de indata camerei notarilor publici in a carei circumscriptie a avut ultimul domiciliu defunctul sa faca mentiune in registrul special prevazut de lege despre inceperea executarii silite si sa ii elibereze un certificat din care sa rezulte daca mostenirea debitorului a fost sau nu dezbatuta, iar in caz afirmativ, care sunt persoanele care au calitatea de mostenitori, precum si faptul daca pana la acceptarea mostenirii de catre cel putin unul dintre succesibili a fost sau nu numit un curator al succesiunii.

(3) In cazul in care se constata ca mostenirea nu a fost dezbatuta sau, dupa caz, acceptata, creditorul sau executorul judecatesc poate cere camerei notarilor publici in a carei circumscriptie a avut ultimul domiciliu defunctul sau, dupa caz, notarului public deja sesizat intocmirea inventarului succesiunii sau desemnarea unei persoane in acest scop.

Inceperea executarii contra mostenitorilor

Art. 678. - (1) Daca debitorul moare inainte de inceperea executarii silite si se constata ca nu exista niciun mostenitor acceptant si nici nu este numit un curator al succesiunii, la cererea creditorului ori a executorului judecatesc, instanta de executare va numi de indata un curator special, pana cand va fi numit, in conditiile legii, curatorul succesiunii, dispozitiile art. 57 aplicandu-se in mod corespunzator.

(2) In cazul in care mostenirea a fost acceptata si exista numai mostenitori majori, executarea silita va fi pornita impotriva tuturor, in afara de cazul in care numai unii dintre acestia sunt chemati, de lege ori potrivit vointei defunctului, sa raspunda pentru anumite datorii ale defunctului. Daca executarea silita este pornita contra tuturor mostenitorilor, acestia vor fi citati, printr-o instiintare colectiva, facuta la locul deschiderii mostenirii, pe numele acesteia, cu exceptia cazului in care au ales, cu ocazia dezbaterii succesorale ori chiar ulterior, un alt domiciliu in vederea citarii sau un reprezentant al acestora, dupa caz.

(3) Daca intre mostenitori sunt si minori sau persoane puse sub interdictie judecatoreasca, executarea silita nu va putea fi pornita decat dupa numirea reprezentantilor sau a ocrotitorilor legali. Daca insa dupa o luna de la moartea debitorului sau de la punerea sub interdictie judecatoreasca nu a fost numit reprezentantul sau a ocrotitorul legal, creditorul sau executorul judecatesc va putea cere instantei de executare numirea unui curator special, pana la numirea lor, dispozitiile art. 57 aplicandu-se in mod corespunzator.

Continuarea executarii contra mostenitorilor

Art. 679. - Daca la moartea debitorului executarea era inceputa, ea se suspenda si nu va fi reluata impotriva succesibililor acceptanti decat dupa 10 zile de la data cand acestia au fost incunostintati despre continuarea executarii silite, dispozitiile art. 678 aplicandu-se in mod corespunzator.

SECȚIUNEA a 4-a

Interventia altor creditori

Dreptul de interventie

Art. 680. - (1) Orice creditor poate interveni in cursul executarii silite pornite de un alt creditor, insa numai in conditiile si limitele prevazute la alin. (2).

(2) Pot interveni in executarea silita:

1. creditorii care au deja un titlu executoriu contra debitorului;
2. creditorii care au luat masuri asiguratorii asupra bunurilor acestuia;

3. creditorii care au un drept real de garantie sau, dupa caz, un drept de preferinta asupra bunului urmarit, conservat in conditiile prevazute de lege;

4. creditorii chirografari titulari ai unor creante banesti rezultate din inscriburi cu data certa ori din registre tinute cu respectarea conditiilor prevazute de lege.

Termenul de interventie

Art. 681. - (1) Daca prin lege nu se dispune altfel, interventia poate fi facuta, sub sanctiunea prevazuta la art. 686, pana la termenul stabilit de catre executor pentru valorificarea, in oricare dintre modalitatile prevazute de lege ori convenite de parti, a bunurilor mobile sau imobile urmarite.

(2) Cu toate acestea, creditorii care au un drept real de garantie asupra bunurilor urmarite si care este conservat in conditiile prevazute de lege, creditorii care au creante avand ca obiect venituri datorate bugetului general consolidat sau bugetului Uniunii Europene, precum si alti creditori privilegiati care intervin in cursul urmaririi silita au dreptul sa participe la distribuire dupa rangul conferit de dreptul lor de preferinta, chiar daca cererea de interventie a fost facuta dupa expirarea termenului stabilit potrivit alin. (1), daca si-au depus titlurile de creanta in termenul prevazut la art. 858 alin. (2), in vederea intocmirii proiectului de distribuire a sumei rezultate din urmarire. Dispozitiile art. 855 raman aplicabile.

Procedura

Art. 682. - (1) Cererea de interventie trebuie sa fie facuta cu respectarea cerintelor prevazute la art. 654, indicandu-se in mod expres daca creanta este certa, lichida si exigibila, precum si daca este garantata sau negarantata, in tot ori in parte, privilegiata sau chirografara, dupa caz. In cazul in care creditorul a cerut sau a obtinut luarea unor masuri asiguratorii asupra bunurilor debitorului, se va face mentiune si despre acest lucru, indicandu-se bunurile pentru care s-a cerut luarea acestor masuri.

(2) Cererea se depune la executorul judecatoresc, impreuna cu copii certificate de pe documentele justificative, precum si de pe procesul-verbal de constatare a aplicarii masurii asiguratorii, daca este cazul. In situatia in care se reclama creante banesti rezultate din inscrierile contabile facute in registre tinute cu respectarea conditiilor prevazute de lege, cererea va fi insotita, sub sanctiunea inadmisibilitatii, de un extras de pe inscrierile care cuprind aceste sume, legalizate de un notar public.

(3) Dupa inregistrarea cererii, executorul judecatoresc o va inainta de indata instantei de executare competente, impreuna cu toate documentele justificative, dispozitiile art. 655 si 656 aplicandu-se in mod corespunzator. Pana la solutionarea cererii de interventie, orice eliberare sau distribuire de sume obtinute din valorificarea bunurilor debitorului se suspenda de drept.

(4) Instanta solutioneaza cererea in camera de consiliu, fara citarea partilor, dispozitiile art. 656 aplicandu-se in mod corespunzator. Daca creditorii care au formulat cerere de interventie nu au titlu executoriu, instanta va convoca in camera de consiliu, de urgenta si in termen scurt, debitorul si creditorii care nu au titlu executoriu, pentru recunoasterea de catre debitor a creantelor, dispunand totodata comunicarea catre debitor a copiilor de pe cererile de interventie si de pe documentele justificative.

(5) La termenul fixat de instanta, debitorul trebuie sa declare daca intelege sa recunoasca, in tot sau in parte, creantele pentru care a avut loc interventia. Daca debitorul nu se infatiseaza, se considera ca recunoaste toate creantele reclamate prin cererile de interventie.

(6) Daca debitorul contesta, in tot sau in parte, creantele reclamate, creditorii intervenienti ale caror creante au fost contestate au dreptul sa solicite instantei sa dispuna executorului judecatoresc ca sumele reclamate sa fie puse deoparte, daca, in termen de 15 zile de la data cand a avut loc convocarea prevazuta la alin. (4), acestia vor face dovada ca au introdus actiune in justitie in scopul obtinerii titlului executoriu. Pana la expirarea acestui termen, eliberarea sau distribuirea acestor sume, daca este cazul, se suspenda de drept. In cazul in care a fost introdusa actiunea in justitie, aceste sume vor fi consemnate pana la solutionarea litigiului printr-o hotarare definitiva, cu exceptia cazului in care ar fi pretinse de alti creditori in rang util.

Instiintarea creditorului urmaritor si a debitorului

Art. 683. - (1) Odata cu sesizarea instantei de executare, potrivit art. 682 alin. (3), executorul judecatoresc va comunica o copie de pe cererea de interventie si de pe documentele justificative creditorului urmaritor, iar dupa solutionarea cererii de interventie, si o copie certificata de pe incheierea de incuviintare a acesteia.

(2) Daca cererea de interventie a fost incuviintata, executorul il va instiinta si pe debitor, dispozitiile art. 657 aplicandu-se in mod corespunzator.

Drepturile creditorului urmaritor

Art. 684. - (1) În cazul creditorilor chirografari care au intervenit în cursul urmăririi silite și ale caror creanțe au fost recunoscute de debitor, în tot sau în parte, creditorul urmăritor are dreptul de a le indica acestora, printr-o notificare, făcută în termen de 10 zile de la data comunicării de către executorul judecătoresc a copiei certificate a încheierii de încuviințare a cererii de intervenție, existența și a altor bunuri ale debitorului, care pot fi urmărite în mod util, invitându-i să ceară extinderea urmăririi și asupra acestor bunuri, dacă au titlu executoriu, și să avanseze, în toate cazurile, cheltuielile necesare pentru extindere.

(2) Dacă însă creditorii intervenienți nu solicită extinderea urmăririi și la bunurile indicate de creditorul urmăritor sau, după caz, nu avansează cheltuielile necesare extinderii, în termen de 10 zile de la data notificării prevăzute la alin. (1), creditorul urmăritor are dreptul de a fi preferat acestora la distribuirea sumei rezultate din urmărire.

(3) Creditorii urmăritori nu se pot opune cererilor de intervenție făcute de alți creditori, în afara de cazul în care ei fac dovada că aceștia au acționat în fraudă drepturilor lor. Ei pot însă contesta, în termenul prevăzut de lege, repartizarea creanțelor potrivit proiectului de distribuire a sumelor rezultate din urmărire întocmit de către executor.

Efectele intervenției

Art. 685. - (1) Creditorii intervenienți și cei ale caror creanțe au fost recunoscute de către debitor, în condițiile prevăzute la art. 682, pot să participe la distribuirea sumei rezultate din urmărire, în limita sumelor reclamate sau, după caz, recunoscute, și, dacă au titluri executorii, să participe, în condițiile legii, la urmărirea bunurilor debitorului și să solicite efectuarea unor acte de executare silite, dacă este cazul.

(2) Creditorii intervenienți ale caror creanțe au fost contestate, în tot sau în parte, de către debitor și care au cerut instanței ca sumele reclamate să fie puse deoparte pot participa numai la distribuirea sumelor consemnate în condițiile prevăzute la art. 682 alin. (6), în afara de cazul în care ar fi pretinse de alți creditori în rang util. Intervenția tardivă Art. 686. - Creditorii chirografari care au intervenit după expirarea termenului prevăzut la art. 681 alin. (1), dar înainte de expirarea termenului pentru depunerea titlurilor de creanță, în vederea întocmirii proiectului de distribuire a sumei rezultate din urmărire, au dreptul să participe la distribuirea părții din suma rămasă după îndeplinirea drepturilor creditorilor urmăritori, a creditorilor garanți sau privilegiați și a celor care au intervenit în timp util. Dispozițiile art. 682 alin. (4)-(6) rămân aplicabile.

SECȚIUNEA a 5-a

Perimarea executării silite

Termenul de perimare

Art. 687. - (1) În cazul în care creditorul, din culpa sa, a lăsat să treacă 6 luni fără să îndeplinească un act necesar executării silite, cerut, în scris, de executorul judecătoresc, orice executare se perime de drept, indiferent de obiectul ei.

(2) În caz de suspendare a executării, termenul de perimare curge de la încetarea suspendării. Termenul de perimare nu se suspendă pe timpul cât executarea silite este suspendată la cererea creditorului.

Constatarea perimării. Efectele

Art. 688. - (1) Perimarea se constată de către instanța de executare, la cererea executorului judecătoresc sau a părții interesate, prin încheiere dată cu citarea în termen scurt a părților.

(2) Perimarea executării atrage desființarea tuturor actelor de executare, cu excepția celor care au dus la realizarea, în parte, a creanței cuprinse în titlul executoriu și a accesoriilor.

Reînnoirea cererii de executare

Art. 689. - (1) În caz de perimare a executării, se va putea face, în cadrul termenului de prescripție, o nouă cerere de executare silite, dispozițiile art. 655 și 656 fiind aplicabile în mod corespunzător.

(2) După încuviințarea executării silite, executorul va comunica debitorului încheierea instanței, precum și o nouă somatie, la care nu se va mai alătura titlul ce se execută.

SECȚIUNEA a 6-a

Amanarea, suspendarea si restrangerea executarii

Amanarea executarii

Art. 690. - (1) In afara altor cazuri prevazute de lege, executorul judecatoresc nu poate amana executarea decat daca procedura de citare sau de intocmire a anunturilor si publicatiilor de vanzare nu a fost indeplinita sau daca, la termenul stabilit, executarea nu poate fi efectuata datorita neindeplinirii de catre creditor a obligatiilor prevazute la art. 637 alin. (1).

(2) In cazurile prevazute la alin. (1), amanarea se dispune de executorul judecatoresc prin incheiere.

Suspendarea executarii

Art. 691. - (1) Executarea silita se suspenda in cazurile in care aceasta este prevazuta de lege ori a fost dispusa de instanta.

(2) La cererea creditorului urmaritor, executarea va fi suspendata de catre executorul judecatoresc.

(3) Pe perioada suspendarii executarii, actele de executare efectuate anterior, masurile de executare dispuse de instanta de executare sau de executor, inclusiv cele de indisponibilizare a bunurilor, veniturilor si conturilor bancare, raman in fiinta, in afara de cazul in care prin lege sau prin hotarare judecatoreasca se dispune altfel.

(4) Dupa incetarea suspendarii, executorul, la cererea partii interesate, va dispune continuarea executarii, in masura in care actele de executare sau executarea silita insasi nu au fost desfiintate de instanta de judecata ori acestea nu au incetat prin efectul legii.

Restrangerea executarii

Art. 692. - (1) Cand creditorul urmareste in acelasi timp mai multe bunuri mobile sau imobile a caror valoare este vadit excesiva in raport cu creanta ce urmeaza a fi satisfacuta, instanta de executare, la cererea debitorului si dupa citarea creditorului, poate sa restranga executarea la anumite bunuri.

(2) In acest caz, instanta competenta sa solutioneze o astfel de cerere este aceea la care a inceput executarea acelui bun al debitorului, care apare ca indetinator pentru acoperirea creantelor tuturor creditorilor urmaritori.

(3) Daca cererea este admisa, instanta va suspenda executarea celorlalte bunuri, iar in caz de executari pornite in circumscriptiile mai multor instante de executare, debitorul, pe baza simplei infatisari a incheierii prin care s-a incuviintat restrangerea, poate cere acestor din urma instante suspendarea acelor executari. Pana la solutionarea acestor cereri, executarea este suspendata de drept.

(4) Executari suspendate nu vor putea fi reluate decat dupa ramanerea definitiva a proiectului de distribuire a sumelor rezultate din executarea efectuata.

SECȚIUNEA a 7-a

Incetarea executarii silita

Cazurile

Art. 693. - Executarea silita inceteaza daca:

1. s-a realizat integral obligatia prevazuta in titlul executoriu, s-au achitat cheltuielile de executare, precum si alte sume datorate potrivit legii; in acest caz, executorul judecatoresc ii va preda creditorului titlul executoriu, mentionand pe acesta stingerea totala a obligatiei, si ii va remite debitorului un certificat constatator al indeplinirii integrale a obligatiilor mai sus mentionate;

2. nu mai poate fi efectuata ori continuata din cauza lipsei de bunuri urmaribile ori a imposibilitatii de valorificare a unor astfel de bunuri; in aceste cazuri, executorul ii va remite personal creditorului sau reprezentantului sau titlul executoriu, mentionand pe acesta cauza restituirii si partea de obligatie ce a fost executata, precum si, cand este cazul, ii va remite debitorului un certificat constatator al partii din obligatie ce a fost executata;

3. creditorul a renuntat la executare;

4. a fost desfiintat titlul executoriu;

5. a fost anulata executarea.

Nulitatea executarii silita

Art. 694. - Nerespectarea dispozițiilor privitoare la executarea silită însăși sau la efectuarea oricărui act de executare atrage nulitatea actului nelegal, precum și a actelor de executare subsecvente, dispozițiile art. 169 și următoarele fiind aplicabile în mod corespunzător.

Reluarea executării

Art. 695. - (1) În cazurile prevăzute la art. 693 pct. 2 se poate cere reluarea executării silite, înăuntrul termenului de prescripție a dreptului de a obține executarea silită.

(2) Reluarea executării silite poate fi cerută și asupra aceluiași bun. Dacă acesta este un imobil, atât timp cât, potrivit legii, poate avea loc reluarea executării silite, nu se va putea solicita de către executorul judecătoresc radierea urmăririi înscrise potrivit dispozițiilor art. 811.

CAPITOLUL V

Prescripția dreptului de a obține executarea silită

Termenul de prescripție și efectele acesteia

Art. 696. - (1) Dreptul de a obține executarea silită se prescrie în termen de 3 ani, dacă legea nu prevede altfel. În cazul titlurilor emise în materia drepturilor reale, termenul de prescripție este de 10 ani.

(2) Termenul de prescripție începe să curgă de la data când se naște dreptul de a obține executarea silită. În cazul hotărârilor judecătorești și arbitrale, termenul de prescripție începe să curgă de la data rămânării lor definitive.

(3) Prin împlinirea termenului de prescripție se stinge dreptul de a obține executarea silită și orice titlu executoriu își pierde puterea executorie. În cazul hotărârilor judecătorești și arbitrale, dacă dreptul de a obține obligarea paratului este imprescriptibil sau, după caz, nu s-a prescris, creditorul poate obține un nou titlu executoriu, pe calea unui nou proces, fără a i se putea opune excepția autorității de lucru judecat.

Suspendarea prescripției

Art. 697. - (1) Cursul prescripției se suspendă:

1. în cazurile stabilite de lege pentru suspendarea termenului de prescripție a dreptului de a obține obligarea paratului;
2. pe timpul cât suspendarea executării silite este prevăzută de lege ori a fost stabilită de instanța sau de alt organ jurisdicțional competent;
3. cât timp debitorul nu are bunuri urmăribile sau care nu au putut fi valorificate ori își sustrage veniturile și bunurile de la urmărire;
4. în alte cazuri prevăzute de lege.

(2) După încetarea suspendării, prescripția își reia cursul, socotindu-se și timpul scurs înainte de suspendare.

(3) Prescripția nu se suspendă pe timpul cât executarea silită este suspendată la cererea creditorului urmăritor.

Întreruperea prescripției

Art. 698. - (1) Cursul prescripției se întrerupe:

1. pe data îndeplinirii de către debitor, înainte de începerea executării silite sau în cursul acesteia, a unui act voluntar de executare a obligației prevăzute în titlul executoriu ori a recunoașterii, în orice alt mod, a datoriei;
2. pe data depunerii cererii de executare, însoțită de titlul executoriu, chiar dacă a fost adresată unui organ de executare incompetent;
3. pe data depunerii cererii de intervenție în cadrul urmăririi silite pornite de alți creditori;
4. pe data îndeplinirii în cursul executării silite a unui act de executare;
5. pe data depunerii cererii de reluare a executării;
6. în alte cazuri prevăzute de lege.

(2) După întrerupere, începe să curgă un nou termen de prescripție.

(3) Prescripția nu este întreruptă dacă executarea silită a fost respinsă, anulată sau dacă s-a perimat ori dacă cel care a făcut-o a renunțat la ea.

Repunerea în termenul de prescripție

Art. 699. - (1) După împlinirea termenului de prescripție, creditorul poate cere repunerea în acest termen numai dacă a fost împiedicat să ceară executarea datorită unor motive temeinice.

(2) Cererea de repunere în termen se introduce la instanța de executare competentă, în termen de 15 zile de la încetarea împiedicării. Judecarea cererii se face cu citarea părților, prin hotărâre supusă numai apelului, potrivit dreptului comun.

(3) Dacă cererea de repunere în termen a fost admisă, creditorul poate formula cerere de executare silită în termen de 30 de zile de la data rămânerei definitive a hotărârii.

Alte dispoziții aplicabile

Art. 700. - Prevederile prezentului capitol se completează cu dispozițiile Codului civil privitoare la prescripția extinctivă.

CAPITOLUL VI

Contestatia la executare

Obiectul contestației

Art. 701. - (1) Împotriva executării silite, a încheierilor date de executorul judecătoresc, precum și împotriva oricărui act de executare se poate face contestație de către cei interesați sau vătămați prin executare. De asemenea, se poate face contestație la executare și în cazul în care executorul judecătoresc refuză să îndeplinească un act de executare silită în condițiile legii.

(2) Dacă nu s-a utilizat procedura prevăzută la art. 437, se poate face contestație și în cazul în care sunt necesare lamuriri cu privire la înțelesul, întinderea sau aplicarea titlului executoriu.

(3) De asemenea, se poate face contestație împotriva gresitei investiții cu formula executorie a hotărârii sau a unui alt înscris, după caz.

(4) Împartirea bunurilor proprietate comună pe cote-parte sau în devalmasă poate fi hotărâtă, la cererea părții interesate, și în cadrul judecării contestației la executare.

Condițiile de admisibilitate

Art. 702. - (1) Dacă executarea silită se face în temeiul unei hotărâri judecătorești sau arbitrale, debitorul nu va putea invoca pe cale de contestație motive de fapt sau de drept pe care le-ar fi putut opune în cursul judecării în prima instanță sau într-o cale de atac ce i-a fost deschisă.

(2) În cazul în care executarea silită se face în temeiul unui alt titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească sau arbitrală, se pot invoca în contestația la executare și motive de fapt sau de drept privitoare la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu, numai dacă legea nu prevede în acest scop o altă cale de atac.

(3) Nu se poate face o nouă contestație de către aceeași parte pentru motive care au existat la data primei contestații.

(4) Creditorii neurmăritori au dreptul de a interveni în executarea efectuată de alți creditori, pentru a lua parte la executare sau la distribuirea sumelor obținute din urmărirea silită a bunurilor debitorului.

(5) În cazul procedurii urmăririi silite mobiliare sau imobiliare ori a predării silite a bunului imobil sau mobil, contestația la executare poate fi introdusă și de o terță persoană, însă numai dacă aceasta pretinde un drept de proprietate ori un alt drept real cu privire la bunul respectiv.

Instanța competentă

Art. 703. - (1) Contestația se introduce la instanța de executare.

(2) Contestația privind lamurirea înțelesului, întinderii sau aplicării titlului executoriu ori privind gresita investiție cu formula executorie a unui înscris se introduce la instanța care a pronunțat hotărârea ce se execută sau, după caz, la instanța care a investit cu formula executorie înscrisul ce se execută. Dacă o asemenea contestație vizează un titlu executoriu ce nu emana de la un organ de jurisdicție, competența de soluționare aparține instanței de executare.

Termenele

Art. 704. - (1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, contestația privitoare la executarea silită propriu-zisă

se poate face in termen de 15 zile de la data cand:

1. contestatorul a luat cunostinta de actul de executare pe care il contesta;
2. cel interesat a primit comunicarea ori, dupa caz, instiintarea privind infiintarea popririi. Daca poprirea este infiintata asupra unor venituri periodice, termenul de contestatie pentru debitor incepe cel mai tarziu la data efectuarii primei retineri din aceste venituri de catre tertul poprit;
3. debitorul care contesta executarea insasi a primit incheierea de incuviintare a executarii sau somatia ori de la data cand a luat cunostinta de primul act de executare, in cazurile in care nu a primit incheierea de incuviintare a executarii si nici somatia sau executarea se face fara somatie.
- (2) Contestatia impotriva incheierilor executorului judecatoresc, in cazurile in care acestea nu sunt, potrivit legii, definitive, se poate face in termen de 5 zile de la comunicare.
- (3) Contestatia privind lamurirea intelesului, intinderii sau aplicarii titlului executoriu ori cea care se refera la gresita investire cu formula executorie a unei hotarari sau a unui alt inscris se poate face oricand inaintea termenului de prescriptie a dreptului de a obtine executarea silita.
- (4) Daca prin lege nu se prevede altfel, contestatia prin care o terta persoana pretinde ca are un drept de proprietate sau un alt drept real asupra bunului urmarit poate fi introdusa in tot cursul executarii silita, dar nu mai tarziu de 15 zile de la efectuarea vanzarii ori de la data predarii silita a bunului.
- (5) Neintroducerea contestatiei in termenul prevazut la alin. (4) nu il impiedica pe cel de-al treilea sa isi realizeze dreptul pe calea unei cereri separate, in conditiile legii, sub rezerva drepturilor definitiv dobandite de catre tertii adjudecatari in cadrul vanzarii silita a bunurilor urmarite.

Conditii de forma

Art. 705. - (1) Contestatiile se fac cu respectarea cerintelor de forma prevazute pentru cererile de chemare in judecata.

(2) Contestatorul care nu locuieste sau nu are sediul in localitatea de resedinta a instantei poate, prin chiar cererea sa, sa isi aleaga domiciliul sau sediul procesual in aceasta localitate, aratand persoana careia urmeaza sa i se faca comunicările.

(3) Intampinarea este obligatorie.

Procedura de judecata

Art. 706. - (1) Contestatia la executare se judeca cu procedura prevazuta de prezentul cod pentru judecata in prima instanta, care se aplica in mod corespunzator.

(2) Instanta sesizata va solicita de indata executorului judecatoresc sa ii transmita, in termenul fixat, copii certificate de acesta de pe actele dosarului de executare contestate, dispozitiile art. 280 fiind aplicabile in mod corespunzator, si ii va pune in vedere partii interesate sa achite cheltuielile ocazionate de acestea.

(3) Partile vor fi citate in termen scurt, iar judecarea contestatiei se face de urgenta si cu precadere.

(4) La cererea partilor sau atunci cand apreciaza ca este necesar, instanta va putea solicita relatii si explicatii scrise de la executorul judecatoresc.

Caile de atac

Art. 707. - (1) Hotararea pronuntata cu privire la contestatie poate fi atacata numai cu apel, cu exceptia hotararilor pronuntate in temeiul art. 701 alin. (4) si art. 704 alin. (4), care pot fi atacate in conditiile dreptului comun.

(2) Hotararea prin care s-a solutionat contestatia privind intelesul, intinderea sau aplicarea titlului executoriu este supusa acelorasi cai de atac ca si hotararea ce se executa. Daca prin contestatie s-a cerut lamurirea intelesului, intinderii ori aplicarii unui titlu care nu constituie hotarare a unui organ de jurisdictie, hotararea prin care s-a solutionat contestatia va putea fi atacata numai cu apel, dispozitiile alin. (1) aplicandu-se in mod corespunzator.

Suspendarea executarii

Art. 708. - (1) Pana la solutionarea contestatiei la executare sau a altei cereri privind executarea silita, la solicitarea partii interesate si numai pentru motive temeinice, instanta competenta poate suspenda executarea. Suspendarea se poate solicita odata cu contestatia la executare sau prin cerere separata.

(2) Pentru a se dispune suspendarea, cel care o solicita trebuie sa dea in prealabil o cautiune, calculata la valoarea obiectului contestatiei, dupa cum urmeaza:

- a) de 10%, daca aceasta valoare este pana la 10.000 lei;
- b) de 1.000 lei plus 5% pentru ceea ce depaseste 10.000 lei;
- c) de 5.500 lei plus 1% pentru ceea ce depaseste 100.000 lei;

- d) de 14.500 lei plus 0,1% pentru ceea ce depaseste 1.000.000 lei.
- (3) Daca obiectul contestatiei nu este evaluabil in bani, cautiunea va fi de 1.000 lei, in afara de cazul in care legea dispune altfel.
- (4) Suspendarea executarii este obligatorie si cautiunea nu este necesara daca:
1. hotararea sau in scrisul care se executa nu este, potrivit legii, executoriu;
 2. in scrisul care se executa a fost declarat fals printr-o hotarare judecatoreasca data in prima instanta;
 3. debitorul face dovada cu in scris autentic ca a obtinut de la creditor o amanare ori, dupa caz, beneficiaza de un termen de plata.
- (5) Daca bunurile urmarite sunt supuse pieirii, degradarii, alterarii sau deprecierei, se va suspenda numai distribuirea pretului obtinut din valorificarea acestor bunuri.
- (6) Asupra cererii de suspendare instanta, in toate cazurile, se pronunta prin incheiere, chiar si inaintea termenului fixat pentru judecarea contestatiei. Partile vor fi intotdeauna citate, iar incheierea poate fi atacata numai cu apel, in mod separat, in termen de 5 zile de la pronuntare pentru partea prezenta, respectiv de la comunicare pentru cea lipsa.
- (7) In cazuri urgente si daca s-a platit cautiunea prevazuta la alin. (2), instanta poate dispune, prin incheiere si fara citarea partilor, suspendarea provizorie a executarii pana la solutionarea cererii de suspendare. Incheierea nu este supusa niciunei cai de atac. Cautiunea depusa potrivit prezentului alineat este deductibila din cautiunea finala stabilita de instanta, daca este cazul.
- (8) Incheierea prin care s-a dispus suspendarea executarii silita se comunica din oficiu si de indata executorului judecatoresc.

Efectele solutionarii contestatiei

- Art. 709.** - (1) Daca admite contestatia la executare, instanta, tinand seama de obiectul acesteia, dupa caz, va indrepta ori anula actul de executare contestat, va dispune anularea ori incetarea executarii in sesi, va anula ori lamuri titlul executoriu sau, cand acesta a fost gresit investit, va anula incheierea de investire cu formula executorie.
- (2) De asemenea, daca prin contestatia la executare s-a cerut de catre partea interesata impartirea bunurilor proprietate comuna, instanta va hotari si asupra impartelii acestora, potrivit legii.
- (3) In cazul respingerii contestatiei, contestatorul poate fi obligat, la cerere, la despagubiri pentru pagubele cauzate prin intarzierea executarii, iar cand contestatia a fost exercitata cu rea-credinta, el va fi obligat si la plata unei amenzi judiciare de la 1.000 lei la 7.000 lei.
- (4) Hotararea de admitere sau de respingere a contestatiei, ramasa definitiva, va fi comunicata, din oficiu si de indata, si executorului judecatoresc.
- (5) Daca contestatia este admisa, executorul judecatoresc este obligat sa se conformeze masurilor luate sau dispuse de instanta.
- (6) Atunci cand contestatia a fost respinsa, suma reprezentand cautiunea depusa ramane indisponibilizata, urmand a servi la acoperirea creantelor aratate la alin. (3) sau a celor stabilite prin titlul executoriu, dupa caz, situatie in care se va comunica executorului si recipisa de consemnare a acestor sume.
- (7) In cazul in care constata refuzul nejustificat al executorului de a primi ori de a inregistra cererea de executare silita sau de a indeplini un act de executare silita ori de a lua orice alta masura prevazuta de lege, instanta de executare va putea obliga executorul, prin aceeași hotarare, la plata unei amenzi judiciare de la 1.000 lei la 7.000 lei, precum si, la cererea partii interesate, la plata de despagubiri pentru paguba astfel cauzata.
- (8) In situatia prevazuta la alin. (7), instanta va solicita incheierea prevazuta la art. 655 alin. (1) sau, dupa caz, actul care constata refuzul executorului judecatoresc de a indeplini un act de executare silita ori de a lua alta masura prevazuta de lege.

CAPITOLUL VII

Depunerea cu afectatiune speciala

Conditii

- Art. 710.** - (1) Pana la ramanerea definitiva a adjudecarii bunurilor scoase la vanzare silita, debitorul sau tertul garant poate obtine desfiintarea masurilor asiguratorii ori de executare, consemnand la unitatea prevazuta de lege, la dispozitia executorului judecatoresc, intreaga valoare a creantei, cu toate accesoriile si cheltuielile de executare, si depunand dovada de consemnare la executorul judecatoresc.
- (2) Asupra cererii debitorului sau a tertului garant executorul judecatoresc se va pronunta de urgenta, prin incheiere, data cu citarea partilor, ce va fi comunicata de indata partilor.
- (3) Daca cererea este admisa si debitorul sau tertul garant nu se opune, executorul judecatoresc, odata cu desfiintarea masurilor, va dispune si eliberarea sumei in mainile creditorului.

(4) Daca insa debitorul sau tertul garant va dovedi ca a facut contestatie in termen si se va opune la eliberare, executarea este suspendata de drept, iar executorul judecatoresc se va pronunta asupra eliberarii sumei numai dupa ce instanta a dat o hotarare definitiva asupra contestatiei respective.

Efectele

Art. 711. - Suma consemnata de debitor sau de tertul garant, potrivit art. 710, va servi exclusiv la plata creditorului pe seama caruia s-a facut consemnarea, precum si la acoperirea cheltuielilor de executare, cu exceptia cazului in care sunt mai multi creditori urmaritori sau intervenienti, cand se va proceda la distribuire, potrivit dispozitiilor art. 853 si urmatoarele.

CAPITOLUL VIII

Intoarcerea executarii

Dreptul la intoarcerea executarii

Art. 712. - (1) In toate cazurile in care se desfiinteaza titlul executoriu sau insasi executarea silita, cel interesat are dreptul la intoarcerea executarii, prin restabilirea situatiei anterioare acesteia. Cheltuielile de executare pentru actele efectuate raman in sarcina creditorului.

(2) Bunurile asupra carora s-a facut executarea se vor restitui celui indreptatit, fara insa a se aduce atingere drepturilor definitiv dobandite de tertii de buna-credinta.

(3) In cazul in care executarea silita s-a facut prin vanzarea unor bunuri mobile, intoarcerea executarii se va face prin restituirea de catre creditor a sumei rezultate din vanzare, actualizata in functie de rata inflatiei, cu exceptia situatiei cand se aplica art. 766.

Modalitatea de restabilire

Art. 713. - (1) In cazul in care instanta judecatoreasca a desfiintat titlul executoriu sau insasi executarea silita, la cererea celui interesat, va dispune, prin aceeași hotarare, si asupra restabilirii situatiei anterioare executarii. In cazul in care bunul supus executarii silita este un bun imobil, instanta va dispune asupra efectuării operatiunilor de carte funciara necesare, fara insa a se aduce atingere drepturilor definitiv dobandite de tertii de buna-credinta, potrivit regulilor de carte funciara.

(2) Daca instanta care a desfiintat hotararea executata a dispus rejudecarea in fond a procesului si nu a luat masura restabilirii situatiei anterioare executarii, aceasta masura se va putea dispune de instanta care rejudeca fondul.

(3) Daca nu s-a dispus restabilirea situatiei anterioare executarii in conditiile alin. (1) si (2), cel indreptatit o va putea cere, pe cale separata, instantei de executare. Judecata se va face de urgenta si cu precadere, hotararea fiind supusa numai apelului.

Cazurile speciale

Art. 714. - Daca titlul executoriu emis de un alt organ decat o instanta judecatoreasca a fost desfiintat de acel organ sau de un alt organ din afara sistemului instantelor judecatoresti, iar modalitatea restabilirii situatiei anterioare executarii nu este prevazuta de lege ori, desi este prevazuta, nu s-a luat aceasta masura, ea se va putea obtine pe calea unei cereri introduse la instanta prevazuta la art. 713 alin. (3).

Executarea provizorie

Art. 715. - Hotararea de prima instanta prin care s-a dispus restabilirea situatiei anterioare executarii poate fi data cu executare provizorie, dispozitiile art. 443 aplicandu-se in mod corespunzator.

TITLUL II

Urmarierea silita asupra bunurilor debitorului

CAPITOLUL I

Urmarierea mobiliara

SECȚIUNEA 1

Bunurile mobile care nu se pot urmări

Bunurile neurmaribile

Art. 716. - Nu sunt supuse urmăririi silite:

- a) bunurile de uz personal sau casnic indispensabile traiului debitorului și familiei sale și obiectele de cult, dacă nu sunt mai multe de același fel;
- b) obiectele indispensabile persoanelor cu handicap și cele destinate îngrijirii bolnavilor;
- c) alimentele necesare debitorului și familiei sale pe timp de 3 luni, iar dacă debitorul se ocupă exclusiv cu agricultura, alimentele necesare până la noua recoltă, animalele destinate obținerii mijloacelor de subsistență și furajele necesare pentru aceste animale până la noua recoltă;
- d) combustibilul necesar debitorului și familiei sale socotit pentru 3 luni de iarnă;
- e) scrisorile, fotografiile și tablourile personale sau de familie și altele asemenea;
- f) bunurile declarate neurmaribile în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

Bunurile destinate exercitării ocupației sau profesiei debitorului

Art. 717. - (1) Bunurile care servesc la exercitarea ocupației sau profesiei debitorului, persoana fizică, nu pot fi supuse urmăririi silite decât în lipsa de alte bunuri urmaribile și numai pentru obligații de întreținere, chirii, arenzi sau alte creanțe privilegiate asupra mobilelor.

(2) Dacă debitorul se ocupă cu agricultura, nu vor fi urmărite, în măsura necesară continuării lucrărilor în agricultură, inventarul agricol, inclusiv animalele de muncă, furajele pentru aceste animale și semintele pentru cultura pământului, în afara de cazul în care asupra acestor bunuri există un drept real de garanție sau un privilegiu pentru garantarea creanței.

Limitele urmăririi veniturilor bănești

Art. 718. - (1) Salariile și alte venituri periodice, pensiile acordate în cadrul asigurărilor sociale, precum și alte sume ce se plătesc periodic debitorului și sunt destinate asigurării mijloacelor de existență ale acestuia pot fi urmărite:

a) până la jumătate din venitul lunar net, pentru sumele datorate cu titlu de obligație de întreținere sau alocație pentru copii;

b) până la o treime din venitul lunar net, pentru orice alte datorii.

(2) Dacă sunt mai multe urmărituri asupra aceleiași sume, urmărirea nu poate depăși jumătate din venitul lunar net al debitorului, indiferent de natura creanțelor, în afara de cazul în care legea prevede altfel.

(3) Veniturile din muncă sau orice alte sume ce se plătesc periodic debitorului și sunt destinate asigurării mijloacelor de existență ale acestuia, în cazul în care sunt mai mici decât cuantumul salariului minim net pe economie, pot fi urmărite numai asupra părții ce depășește jumătate din acest cuantum.

(4) Ajutoarele pentru incapacitate temporară de muncă, compensația acordată salariaților în caz de desfacere a contractului individual de muncă pe baza oricărui dispoziții legale, precum și sumele cuvenite somerilor, potrivit legii, nu pot fi urmărite decât pentru sume datorate cu titlu de obligație de întreținere și despăgubiri pentru repararea daunelor cauzate prin moarte sau prin vătămări corporale, dacă legea nu dispune altfel.

(5) Urmărirea drepturilor prevăzute la alin. (4) se va putea face în limita a jumătate din cuantumul acestora.

(6) Sumele reținute potrivit prevederilor alin. (1)-(4) se eliberează sau se distribuie potrivit art. 853 și următoarele.

(7) Alocatiile de stat și indemnizațiile pentru copii, ajutoarele pentru îngrijirea copilului bolnav, ajutoarele de maternitate, cele acordate în caz de deces, bursele de studii acordate de stat, diurnele, precum și orice alte asemenea indemnizații cu destinație specială, stabilite potrivit legii, nu pot fi urmărite pentru niciun fel de datorii.

Sanctiunea

Art. 719. - Renunțarea la beneficiul dispozițiilor prevăzute în articolele din prezenta secțiune, precum și urmărirea ori cesiunea făcută cu încălcarea acestor dispoziții sunt nule de drept.

SECȚIUNEA a 2-a

Procedura urmaririi mobiliare

§1. Sechestrarea bunurilor mobile

Indicarea bunurilor asupra carora sa se faca executarea

Art. 720. - Pentru realizarea creantelor sale, creditorul va putea urmari bunurile mobile ale debitorului, aflate la acesta sau la alte persoane. Creditorul poate indica bunurile mobile asupra carora ar voi sa se faca executarea. Daca executorul judecatesc apreciaza ca prin valorificarea acestor bunuri nu se asigura realizarea drepturilor creditorului, el va urmari si alte bunuri.

Aplicarea sechestrului asupra bunurilor debitorului

Art. 721. - (1) Daca in termen de o zi de la comunicarea somatiei insotite de incheierea de incuviintare a executarii debitorul nu plateste suma datorata, executorul judecatesc va proceda la sechestrarea bunurilor mobile urmaribile ale debitorului, in vederea valorificarii lor, chiar daca acestea sunt detinute de un tert.

(2) In cazul in care exista pericol evident de sustragere a bunurilor de la urmarire, la solicitarea creditorului facuta in cuprinsul cererii de executare, instanta, prin incheierea de incuviintare a executarii, va dispune sechestrarea bunurilor urmaribile odata cu comunicarea somatiei catre debitor. In acest caz, se va face mentiunea corespunzatoare in chiar incheierea de incuviintare a executarii.

(3) Pentru bunurile sechestrate asigurator nu este necesara o noua sechestrare, executorul judecatesc fiind insa obligat sa verifice daca bunurile respective se gasesc la locul aplicarii sechestrului si daca nu au fost substituite sau degradate, precum si sa sechestreze alte bunuri ale debitorului, in cazul in care cele gasite la verificare nu sunt suficiente pentru realizarea creantei.

(4) In cazul in care se afirma ca unele bunuri apartin altei persoane, dar drepturile acestora nu sunt evidente, executorul va sechestra bunurile, insa va face mentiune in procesul-verbal de sechestrare despre drepturile pretinse.

Sechestrarea bunurilor aflate in mainile tertilor

Art. 722. - (1) Sechestrul se va putea aplica si asupra bunurilor apartinand debitorului, dar detinute de un tert, afara numai daca acesta din urma nu recunoaste ca bunurile apartin debitorului urmarit. Daca tertul recunoaste ca bunurile apartin debitorului, este obligat sa declare daca le detine in temeiul vreunui titlu si sa inmaneze executorului o copie certificata a acestuia, daca este cazul.

(2) Daca tertul detinator nu recunoaste ca bunurile apartin debitorului, dar creditorul pretinde si face dovada ca bunurile respective sunt ale acestuia, instanta de executare va putea, prin incheiere definitiva, data cu citarea in termen scurt a partilor, sa il autorizeze pe executor sa continue aplicarea sechestrului.

(3) Tertul detinator care are un drept de folosinta asupra bunului sechestrat poate sa ceara instantei de executare sa fie autorizat sa foloseasca in continuare bunul, daca pentru acesta exista o asigurare facultativa contra daunelor ori urmeaza sa fie contractata, in termenul fixat de instanta, dupa caz. In toate cazurile, acordul creditorului urmaritor in acest sens suplineste autorizatia instantei de executare.

Concursul fortei publice

Art. 723. - (1) Prezenta unui agent de politie, unui jandarm sau a altor agenti ai fortei publice va fi necesara, sub sanctiunea nulitatii, in urmatoarele situatii:

1. daca usile imobilului debitorului sau al tertului detinator sunt incuiate si acesta refuza sa le deschida;
2. daca ei refuza sa deschida camerele sau mobilele;
3. daca debitorul sau tertul detinator lipseste si in imobil nu se gaseste nicio persoana majora sau nimeni nu da curs solicitarii executorului de deschidere a usilor imobilului.

(2) Dupa deschiderea usilor sau mobilelor, prezenta celor mentionati la alin. (1) va putea fi suplinita prin 2 martori asistenti.

(3) In afara situatiilor prevazute la alin. (1), executorul judecatesc va putea de asemenea, cere concursul fortei publice, fie pentru a inlatura impotrivirea la sechestrare, fie pentru pastrarea ordinii in timpul sechestrarii.

Deschiderea incaperilor si mobilelor

Art. 724. - In toate cazurile, incaperile si mobilele se vor deschide treptat, pe masura ce bunurile

sechestrare se vor trece in procesul-verbal de sechestrare.

Participarea specialistilor

Art. 725. - Executorul judecătoresc va putea recurge, dacă este cazul, și la serviciile unor specialiști, pentru deschiderea localului, încăperilor, caselor de fier și a oricaror alte mobile în care se afla bunurile ce urmează a fi sechestrate, pentru identificarea acestora ori pentru a asigura transportul lor, după caz.

Sechestrul asupra bunurilor aflate în casete închiriate

Art. 726. - Dispozițiile art. 723-725 sunt aplicabile în mod corespunzător și în cazul când sechestrul se înființează asupra conținutului casetelor închiriate de debitor la institutii de credit sau la alte unități specializate.

Identificarea bunurilor sechestrate

Art. 727. - (1) Executorul judecătoresc este obligat să identifice bunurile sechestrate printr-un semn distinctiv, putând și fotografia sau filma bunurile sechestrate.

(2) Dacă debitorul cere ca bunurile să fie așezate într-o încăpere cu intrări sigilate, acest semn nu se va aplica.

Sechestrul asupra bunurilor deja identificate

Art. 728. - (1) Dacă animalele sau obiectele sechestrate sunt identificate, potrivit unor dispoziții legale, prin înscrisuri eliberate ori certificate de o autoritate sau instituție publică, se va face mențiune despre aplicarea sechestrului pe aceste înscrisuri.

(2) În cazul în care debitorul nu are sau refuză să infatiseze înscrisurile respective, executorul va proceda la aplicarea unui semn distinctiv asupra acestor bunuri, dacă acest lucru este posibil, sau, la cererea creditorului, la ridicarea și încredințarea lor unui custode desemnat de creditor, pe răspunderea acestuia. Toate cheltuielile efectuate cu aplicarea acestor măsuri vor fi avansate de creditor și suportate de debitor în cadrul cheltuielilor de executare.

Sechestrarea autovehiculelor

Art. 729. - (1) În cadrul procedurii de urmărire a unui autovehicul, proprietatea debitorului, executorul judecătoresc poate dispune sechestrarea acelui bun, făcând mențiunea acestei măsuri și pe certificatul de înmatriculare, precum și pe cartea de identitate a autovehiculului respectiv. Dacă aceasta din urmă măsură nu poate fi aplicată din diferite motive, executorul judecătoresc va menționa acest aspect în procesul-verbal de sechestrare, precum și cauzele care au dus la crearea acestei situații.

(2) Autovehiculul va fi sechestrat prin aplicarea de sigilii sau dat în custodia unei persoane alese cu precădere de către creditor. Un exemplar al procesului-verbal de urmărire a celui autovehicul va fi comunicat atât organelor de poliție rutieră, cât și organelor fiscale în raza cărora a fost înmatriculat acel bun, pentru a nota această măsură în evidențele proprii. Dacă indisponibilizarea autovehiculului și a documentelor precizate la alin. (1) nu poate fi realizată la termenul la care executorul judecătoresc a dispus aplicarea măsurii sechestrului, procesul-verbal va fi comunicat serviciului de poliție rutieră, care va putea opri în trafic autovehiculul urmărit, indiferent de locul în care acesta se afla.

(3) Organul de poliție rutieră va putea opri în trafic autovehiculul sechestrat și va proceda la ridicarea certificatului de înmatriculare, a cărții de identitate, punând în vedere conducătorului autovehiculului că bunul este sechestrat și să se prezinte într-un termen rezonabil la executorul judecătoresc. Totodată va anunța, de îndată, executorul judecătoresc care a aplicat măsura prevăzută la alin. (1). Această operațiune va fi consemnată de către organul de poliție într-un proces-verbal, în care se va face și o descriere sumară a autovehiculului sechestrat, o copie a acestuia fiind remisă conducătorului autovehiculului. Atât documentele, cât și o copie a procesului-verbal vor fi trimise executorului judecătoresc care a aplicat măsura sechestrului asupra celui autovehicul.

(4) Executorul judecătoresc poate aplica, de asemenea, măsura sechestrului asupra unui autovehicul în baza datelor obținute de la serviciul public comunitar regim permise de conducere și înmatriculare a vehiculelor, dacă debitorul în cauză este proprietarul înregistrat al celui bun, poliția rutieră, în baza procesului-verbal comunicat de executorul judecătoresc, urmând a proceda potrivit alin. (2) și (3).

(5) Autovehiculul supus sechestrului potrivit dispozițiilor prezentului articol va putea fi folosit de către debitor până la valorificare, dacă acesta depune sau remite executorului judecătoresc o poliță de asigurare

negociabila, la o suma asigurata cel putin egala cu valoarea de asigurare a autovehiculului.

Sechestrul bunurilor afectate unor garantii reale

Art. 730. - (1) Daca asupra bunului ce se sechestreaza exista un drept real de garantie constituit in favoarea unei terte persoane, executorul judecatoresc, luand cunostinta despre acest drept, va instiinta acea persoana despre aplicarea sechestrului si o va cita la toate termenele fixate pentru vanzarea bunului respectiv.

(2) Despre aplicarea sechestrului se va face mentiune in Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare sau in alte registre de publicitate, dupa caz.

Publicitatea sechestrului

Art. 731. - Despre aplicarea sechestrului se va face mentiune, la cererea executorului judecatoresc, in Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare, in registrul succesoral tinut de camera notarilor publici sau in alte registre de publicitate, dupa caz.

Sechestrul asupra bunurilor anterior sechestrate

Art. 732. - (1) Executorul judecatoresc care, prezentandu-se la domiciliul ori la sediul debitorului, tertului detinator sau al custodelui, va gasi infiintata o alta urmarire, dupa ce va lua o copie de pe procesul-verbal respectiv, aflat in mana debitorului, tertului detinator sau al custodelui ori la domiciliul sau sediul acestuia, va incheia un proces-verbal in care va arata numele si calitatea celui care a facut urmarirea anterioara si va declara aceleasi bunuri sechestrate si de el.

(2) Executorul va putea, in acelasi timp, sa sechestreze si alte bunuri care nu au fost urmarite anterior.

(3) O copie certificata a procesului-verbal de sechestrul va fi comunicata organului de executare care a inceput mai intai urmarirea.

(4) In acest caz, urmaririle se socotesc conexate, fiind aplicabile dispozitiile art. 644, iar creditorul pentru care s-a infiintat sechestrul va putea continua urmarirea chiar daca primul creditor urmaritor s-a desistat de la urmarire.

Procesul-verbal de sechestrul

Art. 733. - (1) Efectuarea sechestrului se va constata de indata intr-un proces-verbal care va prevedea, in afara datelor si mentiunilor prevazute la art. 669 alin. (1), urmatoarele:

a) somatia de plata facuta verbal debitorului si raspunsul lui, daca a fost prezent;

b) enumerarea, descrierea si evaluarea, dupa aprecierea executorului, daca este posibil, a fiecarui bun mobil sechestrul;

c) indicarea bunurilor care, fiind exceptate de la urmarire, nu au fost sechestrate, in cazul in care bunurile sechestrate nu acopera creanta;

d) mentionarea drepturilor pretinse de alte persoane asupra bunurilor sechestrate;

e) aratarea bunurilor sechestrate asupra carora exista un drept real de garantie constituit in favoarea unei terte persoane;

f) aratarea bunurilor sechestrate care au fost sigilate sau ridicate;

g) aratarea persoanei care i se lasa in custodie bunurile sechestrate.

(2) Procesul-verbal se va semna de executor si de persoanele care, potrivit legii, au asistat la aplicarea sechestrului. Daca ele nu pot ori refuza sa semneze, executorul judecatoresc va mentiona aceasta imprejurare in procesul-verbal.

(3) Cate un exemplar al procesului-verbal de sechestrul se va preda debitorului sau, dupa caz, tertului detinator si custodelui, acesta din urma semnand cu mentiunea de primire a bunurilor in pastrare. Daca aceste persoane nu sunt prezente ori refuza sa primeasca un exemplar al procesului-verbal, se va proceda potrivit dispozitiilor privitoare la comunicarea si inmanarea citatiilor.

Indisponibilizarea bunurilor sechestrate

Art. 734. - Din momentul sechestrarii bunurilor, debitorul nu mai poate dispune de ele pe timpul cat dureaza executarea, sub sanctiunea unei amenzi judiciare de la 2.000 lei la 10.000 lei, daca fapta nu constituie infractiune. Dispozitiile art. 184-186 sunt aplicabile.

Pastrarea bunurilor sechestrate

Art. 735. - (1) Bunurile sechestrate se lasa, cu acordul creditorului, in custodia debitorului sau a tertului detinator ori pot fi luate in custodie de creditor, daca debitorul nu se opune.

(2) Daca exista pericolul ca debitorul sau tertul detinator sa instraineze, sa substituie ori sa deterioreze bunurile sechestrate, executorul judecatoresc va proceda la sigilarea sau la ridicarea lor.

(3) Daca debitorul sau tertul detinator refuza sa primeasca in custodie bunurile sau nu este prezent la aplicarea sechestrului, precum si in cazul ridicarii bunurilor, executorul judecatoresc da in pastrare bunurile sechestrate unui custode, numit cu precadere dintre persoanele desemnate de creditor. Custodele trebuie sa fie major si indeobste cunoscut ca fiind solvabil. El poate fi obligat de instanta, la cererea creditorului sau a executorului, si la darea unei cautiuni. Sotul, rudele sau afinii debitorului, pana la al patrulea grad inclusiv, ori persoanele aflate in serviciul lui nu vor putea fi desemnati custozi decat cu acordul creditorului.

(4) Sumele in lei sau in valuta, titlurile de valoare, obiectele din metale pretioase si pietrele pretioase se ridica si se predau de executor, pe baza de proces-verbal, in custodia unor institutii de credit sau a unei alte entitati autorizate in acest scop.

(5) Obiectele de arta, colectiile de valoare, obiectele de muzeu si altele asemenea se ridica si se predau de executor, pe baza de proces-verbal, in custodia muzeelor sau a unei alte entitati autorizate pentru depozitarea acestora.

(6) Daca entitatile aratate la alin. (4) si (5) refuza sa ia in custodie bunurile sechestrate, se aplica dispozitiile alin. (1)-(3).

(7) In toate cazurile, executorul judecatoresc pastreaza dovada depunerii valorilor respective, iar in cazul titlurilor de valoare, cum sunt actiunile sau obligatiunile nominative ori la purtator, va sesiza de indata instanta de executare pentru a lua masurile necesare pentru conservarea si administrarea titlurilor si numirea, daca este cazul, a unui curator special, care sa exercite drepturile aferente acestora.

(8) In cazul titlurilor de credit transmisibile prin gir, executorul va face mentiune pe titluri despre aplicarea sechestrului, cu precizarea datei cand a fost facuta mentiunea. Dupa facerea mentiunii, titlurile sechestrate nu vor mai putea fi girate, iar debitorul mentionat in titlul de credit nu se va mai putea libera valabil decat consemnand suma la entitatea prevazuta de lege si depunand recipisa la executor.

(9) Sechestrarea titlurilor nominative se va notifica societatii sau institutiei emitente, precum si societatii ori altei persoane careia i-au fost date in pastrare sau administrare, spre a se face mentiune despre sechestrul in registrul respectiv.

Stramutarea bunurilor sechestrate

Art. 736. - Nici custodele, nici debitorul sau tertul detinator nu vor putea transporta bunurile sechestrate din locul unde au fost autorizati sa le pastreze, decat cu incuviintarea executorului judecatoresc. In acest din urma caz, cheltuielile de transport vor fi avansate de partea interesata.

Remuneratia custodelui

Art. 737. - (1) In cazul in care custode este o alta persoana decat debitorul sau tertul detinator, acesta va avea dreptul la o remuneratie, ce se va fixa de executor, prin incheiere, tinand seama de activitatea depusa, iar in cazul unitatilor specializate, de tarifele sau preturile practicate de acestea pentru servicii similare. Remuneratia si cheltuielile custodelui vor putea fi platite cu anticipatie de catre creditorul urmaritor care le va prelua cu precadere din pretul bunurilor urmarite.

(2) Incheierea prin care este fixata remuneratia custodelui se da cu citarea partilor.

Raspunderea custodelui

Art. 738. - Custodele, precum si orice alte persoane insarcinate cu paza bunurilor sechestrate vor raspunde pentru orice paguba adusa creditorului sau debitorului din cauza neglijentei lor si vor fi inlocuiti, potrivit dispozitiilor referitoare la numirea custozilor, putand fi condamnati, daca este cazul, si la pedepsele prevazute de legea penala.

Liberarea tertului detinator

Art. 739. - (1) Tertul detinator se va putea libera, in cursul sechestrului, de bunurile debitorului urmarit, daca obligatia lui de restituire este ajunsa la scadenta.

(2) In acest scop, el va putea cere executorului judecatoresc incuviintarea de a depune bunurile sechestrate la el, in mainile unei alte persoane. Executorul se va pronunta de urgenta, prin incheiere, data cu citarea tertului detinator, a debitorului si a creditorului urmaritor, asupra persoanei careia bunurile

urmeaza sa fie incredintate. Creditorul urmaritor si debitorul vor putea conveni ca ele sa fie incredintate chiar debitorului.

(3) Daca creditorul urmaritor si debitorul nu vor cadea de acord, executorul va incredinta bunurile sechestrate unei persoane desemnate de creditor.

(4) Incredintarea bunurilor in mainile persoanei acceptate sau desemnate, potrivit alin. (2) si (3), va fi constatata printr-un proces-verbal semnat de executor si custode.

Oprirea urmaririi

Art. 740. - (1) Debitorul va putea impiedica aplicarea sechestrului sau, dupa caz, va putea obtine ridicarea lui numai daca:

1. plateste creanta, inclusiv accesoriile si cheltuielile de executare, in mainile creditorului sau reprezentantului sau avand procura speciala. In acest caz, executorul judecatoresc va intocmi un proces-verbal constatand achitarea integrala a datoriei si va preda creditorului titlul executoriu, mentionand pe acesta stingerea totala a obligatiei, iar debitorului, un certificat constatator al indeplinirii integrale a obligatiilor de mai sus;

2. face depunerea cu afectatiunea speciala prevazuta la art. 710 alin. (1) si preda executorului recipisa de consemnare. In acest caz, executorul judecatoresc va elibera debitorului o dovada de primire a recipisei, va incheia un proces-verbal in care va face aceasta constatare si, daca debitorul nu a facut si contestatie in conditiile alin. (2), va opri urmarirea sau, dupa caz, va dispune ridicarea sechestrului. In caz contrar, daca debitorul a facut contestatie, executorul va depune de indata procesul-verbal constatator odata cu recipisa, la instanta de executare, care se va pronunta de urgenta, potrivit dispozitiilor art. 706. Pana la solutionarea contestatiei, urmarirea este suspendata de drept.

(2) In cazul prevazut la alin. (1) pct. 2, daca debitorul face contestatie si se opune eliberarii sumei consemnate, el o va putea depune chiar in mana executorului, odata cu recipisa de consemnare a sumei, sub luare de dovada, sau o va putea introduce direct la instanta competenta, in termen de 5 zile de la data procesului-verbal intocmit de executor, caz in care o copie de pe contestatie va fi inmanata si executorului.

(3) Contestatia se va face cu respectarea conditiilor de forma prevazute la art. 705.

(4) Daca termenul prevazut la alin. (2) a expirat fara ca debitorul sa fi depus ori introdus contestatie, depunerea cu afectatiune speciala se va socoti drept plata facuta creditorului, iar acesta va putea sa ridice suma consemnata, in temeiul unei incheieri a executorului judecatoresc date de urgenta, cu citarea partilor.

Continuarea urmaririi

Art. 741. - (1) In orice alte cazuri decat cele prevazute la art. 740, debitorul sau o alta persoana interesata nu poate opri vanzarea bunurilor sechestrate, dar poate contesta executarea, potrivit dispozitiilor art. 701 si urmatoarele.

(2) Tertul care contesta executarea nu va putea dovedi cu martori dreptul sau de proprietate asupra bunurilor mobile sechestrate in locuinta sau intreprinderea debitorului urmarit, in afara de cazul cand, fata de profesia sau comertul contestatorului ori debitorului, o asemenea dovada devine admisibila.

(3) Sotul contestator care locuieste cu sotul debitor si care nu exercita o profesie si nici nu exploateaza o intreprindere nu va putea dovedi dreptul sau de proprietate asupra bunurilor mobile sechestrate decat cu conventia matrimoniala sau cu alte inscri suri cu data certa, din care sa rezulte ca acestea i-au apartinut si inainte de casatorie ori ca le-a dobandit ulterior prin donatie sau mostenire ori, daca la data dobandirii avea bunuri proprii, ca le-a dobandit prin cumparare ori in alt mod. Aceasta dispozitie nu se aplica in sa in privinta bunurilor care, in mod vadiu sau prin destinatia lor, apartin sotului debitorului urmarit.

§2. Valorificarea bunurilor sechestrate

Modalitatile de valorificare

Art. 742. - (1) Daca in termen de 15 zile de la aplicarea sechestrului nu au fost platite suma datorata, toate accesoriile si cheltuielile de executare, executorul judecatoresc va proceda la valorificarea bunurilor sechestrate prin vanzare la licitatie publica, vanzare directa sau prin alte modalitati admise de lege.

(2) Cu toate acestea, vanzarea se va putea face de indata ce bunurile au fost sechestrate, daca acestea sunt supuse pieirii, degradarii, alterarii sau depreciarii ori daca pastrarea lor ar prilejui cheltuieli disproportionat de mari in raport cu valoarea lor.

Vanzarea amiabila

Art. 743. - (1) Executorul judecătoresc, cu acordul creditorului, poate să îi încuviințeze debitorului să procedeze el însuși la valorificarea bunurilor sechestrate. În acest caz, debitorul este obligat să îl informeze în scris pe executor despre ofertele primite, indicând, după caz, numele sau denumirea și adresa potențialului cumparator, precum și termenul în care acesta din urmă se angajează să consemneze prețul propus.

(2) Dacă până la împlinirea termenului prevăzut la alin. (1) tertul cumparator nu consemnează prețul oferit la dispoziția executorului judecătoresc, se va fixa termen pentru vânzare la licitație publică, potrivit art. 747.

Vanzarea directa

Art. 744. - (1) Executorul judecătoresc poate, de asemenea, proceda, cu acordul ambelor părți, la valorificarea bunurilor urmărite prin vânzare directă cumparatorului care oferă cel puțin prețul stabilit potrivit art. 747.

(2) Termenul pentru vânzare directă va fi stabilit prin acordul părților. Debitorul și creditorul vor fi înștiințați despre ziua, ora și locul vânzării, precum și despre oferta de preț depusă de potențialul cumparator.

(3) La data vânzării, executorul va întocmi procesul-verbal prevăzut la art. 762, dispozițiile acestui articol fiind aplicabile în mod corespunzător. Dacă vreuna dintre părți lipsește la efectuarea vânzării, executorul îi va comunica o copie certificată de pe procesul-verbal privind vânzarea.

Vanzarea silita

Art. 745. - În lipsa acordului părților sau dacă vânzarea directă ori amiabilă nu se realizează, executorul judecătoresc va proceda la vânzarea prin licitație publică a bunurilor sechestrate.

Vanzarea titlurilor de valoare si a unor bunuri cu regim de circulatie special

Art. 746. - (1) Titlurile de credit și orice alte valori sau marfuri negociabile la bursele de valori, bursele de marfuri ori pe alte piețe se vor putea vinde prin intermediul bursei celei mai apropiate, respectiv prin sistemul alternativ de tranzacționare, cu formele și condițiile prevăzute de legea specială.

(2) Obiectele din metale prețioase și pietrele prețioase, mijloacele de plată straine și alte titluri de valoare decât cele arătate la alin. (1) vor fi valorificate, în condițiile legii, prin entități autorizate, după caz, iar obiectele de artă, colecțiile de valoare și obiectele de muzeu, prin organele și în condițiile prevăzute de lege. Sumele obținute din vânzare se vor consemna la entitatea indicată de executorul judecătoresc.

(3) Vânzarea acțiunilor la societățile închise și a părților sociale se face în mod amiabil, potrivit art. 743, iar în lipsă, de către executor, prin licitație publică, dacă legea nu prevede un sistem special privind circulația acestora.

(4) Dacă vânzarea bunurilor prevăzute la alin. (3) se face de către executor sau de către un agent specializat, acesta va întocmi un caiet de sarcini care, în afara altor mențiuni prevăzute de lege, va cuprinde, sub sancțiunea nulității vânzării, actul constitutiv al societății, numărul și felul acțiunilor sau părților sociale supuse vânzării, garanțiile constituite asupra lor, clauzele speciale privind vânzarea sau cesiunea acestora și drepturile de preferință acordate asociaților, situația financiară anuală pe ultimele două exerciții financiare, precum și orice documente necesare pentru aprecierea consistenței și valorii drepturilor societare aferente acțiunilor sau părților sociale scoase la vânzare.

(5) Caietul de sarcini va fi comunicat debitorului, creditorului, societății emitente și celorlalți asociați, pentru a formula eventuale obiecțiuni, în termen de 5 zile de la comunicare, sub sancțiunea decaderii. Executorul judecătoresc va soluționa obiecțiunile, prin încheiere executorie, dată cu citarea părților. Dacă nu se formulează obiecțiuni sau acestea sunt respinse, iar încheierea nu este atacată de către cei interesați, urmărirea va continua, potrivit legii.

(6) Regulile speciale privind vânzarea titlurilor de valoare prevăzute în prezentul articol rămân aplicabile.

§3. Vanzarea la licitatie publica

Evaluarea bunurilor sechestrate

Art. 747. - (1) Cu ocazia aplicării sechestrului, executorul judecătoresc este obligat să identifice și să evalueze bunurile sechestrate, în afara de cazurile în care aceasta nu este cu putință. Bunurile vor fi evaluate la valoarea lor de circulație, raportată la prețurile medii de piață din localitatea respectivă.

(2) Separat de prețul bunurilor se va determina și valoarea drepturilor reale de folosință, potrivit criteriilor arătate la alin. (1), iar dacă aceasta nu este cu putință, se va apela la un expert.

(3) La cererea partilor interesate sau in cazul in care nu poate proceda el insusi la evaluare, executorul judecatoresc va numi un expert care sa fixeze pretul pentru vanzarea bunurilor sechestrate.

(4) Executorul va dispune ca expertul sa fixeze pretul, printr-un raport scris, care va fi predat cu cel putin 5 zile inainte de ziua fixata pentru vanzare.

(5) Cererea de expertiza va fi facuta de parti, in mod verbal, la data sechestrării bunurilor, fiind consemnata in procesul-verbal de sechestr, sau in scris, in termen de 5 zile de la data comunicării procesului-verbal de sechestr, sub sanctiunea decaderii.

(6) Executorul se va pronunta de urgenta, fara citarea partilor, asupra cererii de expertiza, prin incheiere executorie, care va cuprinde stabilirea onorariului provizoriu ce se cuvine expertului si termenul in care trebuie depus raportul conform alin. (4).

(7) Onorariul provizoriu va fi depus de partea interesata, sub sanctiunea decaderii, in cel mult 5 zile de la comunicarea admiterii cererii de expertiza.

(8) Expertul va cita partile. Acestea pot desemna experti consilieri, dispozitiile art. 324 aplicandu-se in mod corespunzator.

(9) Daca expertul nu va depune raportul in termenul fixat ori daca din cauza nerespectării termenului a cauzat amanarea vanzării, la cererea partii interesate, instanta de executare poate lua impotriva acestuia masurile prevazute la art. 182 alin. (1) pct. 2 lit. d) si la art. 184.

Fixarea termenului de licitatie

Art. 748. - (1) Daca valorificarea bunurilor urmeaza sa se faca prin vanzare la licitatie publica, executorul judecatoresc, in termen de cel mult o zi de la expirarea termenelor prevazute la art. 742 alin. (1) sau la art. 743, iar, in cazul bunurilor aratate la art. 742 alin. (2), de la data procesului-verbal de sechestr, va fixa, prin incheiere definitiva, data cu citarea in termen scurt a partilor, ziua, ora si locul licitatiei.

(2) Vanzarea nu se va putea face in mai putin de doua saptamani, nici in mai mult de 4 saptamani de la data expirării termenelor prevazute la art. 742 alin. (1) sau la art. 743, iar, in cazul bunurilor prevazute la art. 742 alin. (2), de la data procesului-verbal de sechestr.

(3) Termenul se va putea scurta sau prelungi, daca atat creditorul, cat si debitorul o vor cere.

Locul licitatiei

Art. 749. - (1) Vanzarea la licitatie se va face la locul unde se afla bunurile sechestrate sau, daca exista motive temeinice, in alt loc.

(2) In cazul cand in localitate exista targuri oficiale recunoscute si tinute in mod obisnuit cel putin o data pe saptamana, vanzarea vitelor se va face obligatoriu in acele targuri, in zilele si orele de targ, chiar daca targurile ar cadea in zilele nelucratoare sau de sarbatoare legala, fara a fi necesara incuviintarea instantei de executare.

(3) De asemenea, daca in localitate exista burse de marfuri sau cereale, toate marfurile sau cerealele care sunt cotate la aceste burse se vor vinde, la cererea creditorului sau a debitorului, prin intermediul lor.

Instiintarea partilor si a tertului detinator

Art. 750. - (1) Executorul judecatoresc ii va instiinta pe creditor, debitor si tertul detinator al bunurilor sechestrate despre ziua, ora si locul vanzării la licitatie, potrivit dispozitiilor privitoare la comunicarea si inmanarea citatiilor, cu cel putin 48 de ore inainte de termenul fixat pentru vanzare. Daca insa creditorul, debitorul si tertul detinator au fost prezenti in ziua cand s-a fixat data licitatiei si au luat cunostinta in scris de acest termen, ei nu vor mai fi instiintati.

(2) Daca se vand titluri de valoare care nu sunt negociate la bursa de valori sau intr-un sistem alternativ de tranzactionare, in conditiile art. 746 alin. (3), vor fi instiintati societatea emitenta a titlului sau tertul caruia acestea i-au fost incredintate spre pastrare ori administrare, precum si ceilalti asociati ori mostenitorii acestora, daca au drepturi de preferinta la vanzare.

Publicitatea vanzării

Art. 751. - (1) Executorul judecatoresc va intocmi anunturile de vanzare, pe care le va afisa cu cel putin 5 zile inainte de tinerea licitatiei la locul licitatiei, la sediul executorului judecatoresc, al primariei de la locul vanzării bunurilor si al instantei de executare, precum si in alte locuri publice, unde conducatorii acestora au obligatia creării conditiilor necesare afisării publicatiilor de vanzare, fara a impune taxe sau contraprestatii. De asemenea, executorul judecatoresc va intocmi si publicatii de vanzare pe care le va aduce la cunostinta publicului prin unul dintre ziarurile locale sau, in lipsa, dintre cele de circulatie nationala, prin ziare, reviste sau alte publicatii existente ce sunt destinate comercializării unor bunuri de natura celor

scoase la vanzare, precum si pe pagini de internet deschise in acelasi scop.

(2) Publicatiile si anunturile de vanzare vor cuprinde:

a) denumirea si sediul organului de executare;

b) numarul dosarului de executare;

c) numele executorului judecatoresc;

d) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul debitorului si creditorului;

e) ziua, ora si locul licitatiei;

f) indicarea si descrierea sumara a bunurilor ce vor fi vandute la licitatie publica, cu aratarea pentru fiecare a pretului de incepere a licitatiei, care este pretul prevazut in procesul-verbal de sechestrul sau, dupa caz, cel stabilit prin expertiza; in cazul titlurilor de valoare nenegociabile, se va indica si locul de la care poate fi procurat, pe cheltuiala solicitantului, caietul de sarcini prevazut la art. 746 alin. (4);

g) mentiunea, daca va fi cazul, ca bunurile se vand grevate de drepturile reale de folosinta, dobandite ulterior inscrierii vreunei ipotece si ca, in cazul in care creantele creditorilor urmaritori nu ar fi acoperite la prima licitatie, se va proceda, in aceeasi zi, la o noua licitatie pentru vanzarea bunurilor libere de acele drepturi. Pretul de la care vor incepe aceste licitatii va fi cel prevazut la art. 758 alin. (6) si (7);

h) locul si data afisarii, in cazul anunturilor de vanzare;

i) semnatura si stampila executorului judecatoresc, in cazul anunturilor de vanzare.

(3) Indeplinirea acestor formalitati se va constata prin procese-verbale incheiate de executorul judecatoresc.

(4) Cheltuielile de afisare si publicare vor fi avansate de catre creditorul urmaritor, care le va prelua din pretul bunurilor urmarite.

(5) In cazul nerespectarii dispozitiilor prezentului articol, la cererea partii interesate, instanta de executare poate lua impotriva executorului judecatoresc masurile prevazute la art. 182 alin. (1) pct. 2 lit. h) si la art. 184.

(6) Mentiunile de la alin. (2) lit. a) si c)-i) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.

Restrangerea formalitatilor de publicitate

Art. 752. - (1) Prin exceptie de la dispozitiile art. 751, in cazul in care executarea se face in temeiul unui titlu executoriu privitor la o creanta a carei valoare nu depaseste 5.000 lei sau atunci cand bunurile sunt supuse pieirii, degradarii, alterarii ori deprecierii, oricare ar fi valoarea titlului executoriu, executorul judecatoresc va putea sa restranga formalitatile de publicitate numai la afisare si sa scurteze atat termenul de instiintare a debitorului si a tertului detinator, cat si termenul de afisare, in masura in care aceasta ar fi suficienta pentru instiintarea celor interesati.

(2) Creditorul, debitorul si tertul detinator vor putea fi incunostintati prin telegrama, telefax sau prin alte mijloace care asigura transmiterea textului actului si confirmarea primirii lui.

Refacerea formalitatilor de publicitate

Art. 753. - (1) Daca din orice cauza vanzarea se amana, incunostintarea celor interesati si formalitatile de publicitate se vor indeplini si pentru noul termen, care nu va putea fi mai scurt de o saptamana si nici mai lung de doua saptamani.

(2) Daca vanzarea nu se poate termina in aceeasi zi, ea va continua in ziua urmatoare, iar executorul judecatoresc va aduce verbal la cunostinta celor prezenti, in afara de cazul in care ambele parti sunt de acord cu amanarea licitatiei. In acest din urma caz, costul formalitatilor de publicitate va fi suportat in mod egal de ambele parti, dispozitiile art. 751 alin. (4) fiind aplicabile in mod corespunzator.

Pregatirea licitatiei

Art. 754. - (1) In ziua fixata pentru vanzare, executorul judecatoresc se va duce la locul unde se afla bunurile sechestrate, va ridica sigiliile sau va primi bunurile de la persoana careia i-au fost incredintate, eliberandu-i chitanta de primire.

(2) Executorul va verifica, dupa procesul-verbal de sechestrul, numarul si starea bunurilor si va constata toate acestea, precum si lipsurile gasite, in procesul-verbal de licitatie.

(3) Daca vanzarea se va face in alt loc decat acela unde se gasesc bunurile ce urmeaza sa fie vandute, ele vor fi duse in acel loc, pe cheltuiala creditorului, in conditiile art. 751 alin. (4).

Amanarea licitatiei

Art. 755. - (1) La cererea partii interesate facuta, sub sanctiunea decaderii, inainte de inceperea licitatiei, executorul judecatoresc va amana vanzarea in cazul nerespectarii termenelor de instiintare a creditorului,

debitorului sau tertului detinator ori, dupa caz, a termenelor de afisare sau publicare a vanzarii. La acest termen, care nu poate fi mai lung de 20 de zile de la data fixata pentru prima vanzare, se vor reface formalitatile de publicitate incalcate, cu respectarea dispozitiilor art. 751.

(2) Dispozitiile alin. (1) nu sunt aplicabile la vanzarea bunurilor supuse pieirii, degradarii, alterarii sau deprecierii, caz in care partea interesata va putea solicita numai luarea masurilor prevazute la art. 752.

Participantii la licitatie

Art. 756. - (1) Poate participa la licitatie orice persoana care are capacitate deplina de exercitiu, precum si capacitatea de a dobandi bunurile scoase la licitatie, daca nu este indeobste cunoscuta ca fiind insolvabila.

(2) Debitorul urmarit nu va putea fi adjudecatar, nici personal, nici prin persoana interpusa.

(3) Creditorii urmaritori sau intervenienti nu pot, nici personal, nici prin persoane interpuse, sa adjudece bunurile oferite spre vanzare la un pret mai mic de 75% din pretul stabilit potrivit art. 747 alin. (1) sau (3).

Garantia de participare

Art. 757. - (1) Participantii la licitatie trebuie sa consemneze, cel mai tarziu pana la inceperea licitatiei, la dispozitia executorului judecatoresc, cel putin 10% din pretul de incepere a licitatiei pentru bunurile pe care intentioneaza sa le cumpere.

(2) Creditorii urmaritori sau intervenienti nu au obligatia de a depune garantia prevazuta la alin. (1).

(3) Daca in localitatea unde are loc licitatia nu functioneaza nicio unitate dintre cele prevazute de lege pentru a face astfel de operatiuni sau daca licitatia se desfasoara in locuri izolate, garantia poate fi depusa si la executorul judecatoresc, pe baza de chitanta de primire, facandu-se mentiune despre aceasta in procesul-verbal de licitatie.

Efectuarea licitatiei

Art. 758. - (1) Vanzarea la licitatie se va face in mod public de catre executorul judecatoresc, care va oferi bunurile spre vanzare prin 3 strigari succesive.

(2) Pretul de la care incepe licitatia este cel prevazut in publicatii sau anunturi, potrivit art. 751 alin. (2).

(3) In raport cu natura sau cu destinatia lor, bunurile se vor vinde fiecare in parte sau mai multe impreuna, tinandu-se seama in toate cazurile ca prin modul de vanzare acestea sa nu se deprecieze.

(4) In cazul cand de la debitor s-au ridicat si sume de bani, vanzarea celorlalte bunuri nu se va putea face decat in masura in care acele sume nu acopera creanta creditorului urmaritor si accesoriile acesteia, impreuna cu cheltuielile de executare.

(5) Bunul se adjudeca celui care, dupa 3 strigari succesive, facute la intervale de timp care sa permita optiuni si supralicitari, ofera pretul cel mai mare, iar atunci cand exista un singur concurent, acesta a oferit pretul de incepere a licitatiei.

(6) Daca bunul este grevat de vreun drept real de folosinta, dobandit ulterior inscrierii vreunei ipoteci, la primul termen de vanzare strigarile vor incepe de la pretul cel mai mare oferit sau, in lipsa, de la cel fixat in publicatie, diminuat cu valoarea acestor drepturi socotita potrivit art. 747 alin. (2).

(7) Daca din cauza existentei drepturilor aratate la alin. (6) nu s-a putut obtine un pret suficient pentru acoperirea creantelor ipotecare inscrise anterior, executorul judecatoresc va relua in aceeaasi zi licitatia pentru vanzarea bunului liber de acele drepturi; in acest caz, strigarile vor incepe de la pretul mentionat in publicatia de vanzare, fara scaderea aratata la alin. (6).

(8) Daca nu se obtine pretul de incepere a licitatiei, la acelasi termen bunul va fi din nou scos la vanzare, caz in care licitatia va incepe de la pretul de 75% din cel prevazut in publicatii sau anunturi, iar bunul va fi vandut celui care va oferi pretul cel mai mare.

(9) Daca nu se ofera nici pretul minim prevazut la alin. (8), licitatia se va amana la un alt termen, pentru care se vor indeplini din nou formalitatile de publicitate prevazute la art. 751. La acest termen, care nu poate fi mai lung de 20 de zile de la data primei licitatii, licitatia va incepe de la 50% din pretul initial prevazut in publicatii sau anunturi. Daca nu se va obtine nici acest pret, bunurile vor fi vandute, la acelasi termen, la cel mai mare pret oferit, chiar si atunci cand la licitatie s-a prezentat un singur ofertant.

(10) In toate cazurile, la pret egal, va fi preferat cel care are un drept de preemtiune asupra bunului urmarit.

(11) Dispozitiile alin. (8) si (9) nu sunt aplicabile la vanzarea bunurilor supuse pieirii, degradarii, alterarii sau deprecierii. In aceste cazuri, vanzarea se va face la orice pret si oricare ar fi numarul concurentilor, chiar la primul termen.

(12) Executorul va tine o lista cu bunurile vandute si pretul cu care s-au vandut.

Exercitarea dreptului de preemțiune

Art. 759. - Dacă nu a participat la licitație, în termen de 5 zile de la adjudecarea bunului, cel care este titularul unui drept de preemțiune va putea să își exercite dreptul, printr-o declarație scrisă adresată executorului judecătoresc, să se consemneze pretul la care acesta a fost adjudecat, sub sancțiunea decaderii. În acest din urmă caz, titularul dreptului de preemțiune va fi socotit adjudecat și va fi ținut de plata pretului în condițiile art. 760.

Depunerea și consemnarea pretului

Art. 760. - (1) După adjudecarea bunului, adjudecatarul este obligat să depună de îndată întregul pret, în numerar ori cu ordin de plată sau orice alt instrument legal de plată; la cererea sa, acceptată de creditor sau de reprezentantul său, pretul se va putea depune și ulterior, în cel mult 5 zile de la data licitației.

(2) În cazul în care adjudecatar este însuși creditorul urmărit și nu participă alți creditori la urmărire sau, deși participă, aceștia se află într-un rang de preferință inferior creditorului adjudecatar, el va putea depune în contul pretului creanța sa, în tot sau în parte. Dacă pretul bunului este mai mare decât valoarea creanței, creditorul va putea depune în contul pretului creanța sa numai dacă depune, de îndată sau în cel mult 5 zile de la data licitației, diferența dintre pretul de adjudecare și valoarea creanței.

(3) Dacă pretul sau, după caz, diferența de pret nu se va depune potrivit alin. (1) sau (2), se va relua licitația ori, după caz, o altă modalitate de valorificare a bunului, la același termen sau la un alt termen, pentru care se vor împlini formalitățile de publicitate prevăzute la art. 751, iar primul adjudecatar va fi răspunzător atât de scaderea pretului obținut la a doua vânzare, cât și de cheltuielile făcute pentru aceasta; aceste sume se vor stabili de către executorul judecătoresc prin proces-verbal care constituie titlu executoriu și se vor reține cu precădere din suma depusă conform art. 757.

(4) Executorul judecătoresc va consemna de îndată sumele de bani încasate, păstrând dovada consemnării. Despre aceasta el va face mențiune și în procesul-verbal de licitație.

Inchiderea licitației

Art. 761. - (1) Licitatia se va închide de îndată ce din sumele obținute se pot acoperi toate creanțele ce se urmăresc, precum și toate cheltuielile de executare.

(2) Executorul judecătoresc va declara închisă licitația și în cazul în care în timpul acesteia survine vreuna dintre situațiile prevăzute la art. 693 sau, după caz, la art. 740.

Procesul-verbal de licitație

Art. 762. - (1) După închiderea licitației, executorul judecătoresc va întocmi un proces-verbal despre desfășurarea și rezultatul acesteia. Acest proces-verbal va cuprinde, în afara datelor și mențiunilor prevăzute la art. 669, sub sancțiunea nulității:

a) arătarea locului, datei și orei când licitația a început și s-a terminat;
b) indicarea procesului-verbal de sechestr și constatările prevăzute la art. 754 alin. (2);
c) arătarea bunurilor vândute, pretul rezultat din vânzarea lor, precum și numele sau denumirea fiecărui adjudecatar.

(2) Procesul-verbal va fi semnat de executor, de debitor și de creditorul urmărit, dacă au fost de față, precum și de adjudecatar. Dacă vreuna dintre aceste persoane nu poate sau refuză să semneze, se va face mențiune despre aceasta în procesul-verbal.

(3) Lista prevăzută la art. 758 alin. (12) și raportul de expertiză, dacă va fi cazul, se anexează la procesul-verbal și se păstrează împreună cu procesul-verbal de licitație la dosarul de executare.

Eliberarea titlului de proprietate

Art. 763. - (1) Executorul judecătoresc îi va elibera, sub semnatura sa, fiecărui adjudecatar în parte un certificat de adjudecare, care va cuprinde data și locul licitației, numele adjudecatarului, indicarea bunului adjudecat și, după caz, a pretului plătit sau care urmează să fie plătit.

(2) Certificatul eliberat fiecărui adjudecatar constituie dovada dreptului de proprietate asupra bunurilor vândute; în cazul titlurilor de valoare nominative, adjudecatarul va putea obține transferul acestora pe numele său, în temeiul certificatului de adjudecare. Dacă emitentul titlurilor refuză în mod nejustificat transferul, instanța de executare, la cererea adjudecatarului, va da o încheiere care va constata transferul intervenit și care va servi adjudecatarului la efectuarea înregistrărilor prevăzute de lege. Totodată, prin aceeași hotărâre, instanța va dispune obligarea emitentului la plata unei amenzi judiciare de la 1.000 lei la 7.000 lei, precum și obligarea sa, la cererea părții interesate, la plata de despăgubiri pentru paguba astfel

cauzata.

(3) In toate cazurile, predarea bunului se va face dupa achitarea integrala a pretului; pana la predare, debitorul suporta riscul pierii bunului adjudecat.

(4) Dupa predare, executorul va dispune, din oficiu, daca este cazul, radierea din registrele de publicitate a drepturilor si sarcinilor stinse prin adjudecare care grevau anterior bunul adjudecat.

Efectele adjudecarii

Art. 764. - Prin adjudecare, cumparatorul devine, de la data predarii, proprietarul bunului adjudecat, liber de orice sarcini, care se stramuta de drept asupra pretului platit, in afara de cazul in care adjudecatorul ar fi de acord sa fie mentinute sau vanzarea s-a facut in conditiile art. 758 alin. (6).

Viciile ascunse

Art. 765. - In cazul vanzarii silite la licitatie publica nu exista garantie contra viciilor ascunse ale bunului vandut.

Inadmisibilitatea desfiintarii vanzarii. Exceptii

Art. 766. - (1) In cazul vanzarilor la licitatie publica facute in conditiile prezentei sectiuni nu este admisibila nicio cerere de desfiintare a vanzarii impotriva tertului adjudecatar care a platit pretul, in afara de cazul in care a existat fraudă din partea acestuia. Asemenea cerere nu poate fi facuta decat pe cale de actiune principala.

(2) Cand adjudecatar a fost creditorul, vanzarea va putea fi desfiintata daca exista temei de nulitate, potrivit dreptului comun.

Mentinerea sau incetarea unor contracte

Art. 767. - (1) Locatiunile si celelalte acte juridice privitoare la bunul adjudecat raman in fiinta sau, dupa caz, inceteaza potrivit legii. In toate cazurile, adjudecatorul nu este tinut sa respecte locatiunea sau un alt act juridic atunci cand pretul convenit este mai mic cu o treime fata de pretul pietei ori inferior celui rezultat din locatiunile sau actele juridice precedente.

(2) Platile facute inainte de scadenta de catre locatar sau alte persoane interesate nu pot fi opuse adjudecatorului decat daca sunt inscrise in Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare sau in alte registre publice. Dispozitiile alin. (1) raman aplicabile.

§4. Dispozitii speciale

Preluarea bunului in contul creantei

Art. 768. - (1) In cazul in care bunul sechestrat nu s-a putut vinde in conditiile prezentei sectiuni, orice creditor care, potrivit legii, putea cere executarea silita asupra bunurilor mobile ale debitorului il poate prelua in contul creantei sale la pretul stabilit in publicatiile sau anunturile de vanzare pentru ultimul termen de licitatie. Daca acest pret este mai mare decat valoarea creantei, creditorul poate prelua bunul numai daca depune, in conditiile art. 760 alin. (1), suma de bani ce reprezinta diferenta dintre pret si valoarea creantei.

(2) Daca mai multi creditorii vor sa preia bunul in conditiile alin. (1), acesta va fi atribuit potrivit ordinii de preferinta stabilite la art. 854 si 856. In cazul creditorilor de rang egal, acestia vor prelua bunul in coproprietate proportional cu valoarea creantei fiecaruia.

Restituirea sau predarea unor bunuri

Art. 769. - (1) Bunurile sechestrate care nu au putut fi valorificate in conditiile prezentei sectiuni raman indisponibilizate cel mult un an de la data aplicarii sechestrului. In cursul acestui termen, executorul judecatoresc poate proceda din nou la valorificarea acestor bunuri. Daca nici dupa expirarea acestui termen bunurile nu pot fi valorificate, iar creditorul refuza sa le preia in contul creantei, ele se restituie din oficiu debitorului sau unui reprezentant al sau.

(2) In cazul in care debitorul caruia ar urma sa i se restituie bunurile potrivit alin. (1) nu se mai afla la domiciliul cunoscut si nici nu ar putea fi identificat in alt loc, iar bunurile respective ar urma sa treaca,

potrivit legii, în proprietatea privată a unității administrativ-teritoriale unde executorul judecătoresc își are sediul, acesta le va preda organului competent.

(3) Despre predarea bunurilor prevăzute la alin. (2) executorul judecătoresc va încheia un proces-verbal, ce va fi semnat de el și de organul caruia i s-a făcut predarea.

SECȚIUNEA a 3-a

Poprirea

Obiectul popririi

Art. 770. - (1) Sunt supuse urmăririi silită prin poprire sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile incorporabile urmăribile datorate debitorului ori detinute în numele sau de o a treia persoană sau pe care aceasta din urmă i le va datora în viitor, în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, în condițiile art. 722 alin. (1), pot fi poprite și bunurile mobile corporale ale debitorului detinute de un tert în numele sau.

(2) În cazul popririi sumelor de bani din conturile bancare, pot face obiectul urmăririi silită prin poprire atât soldul creditor al acestor conturi, cât și încasarile viitoare, cu respectarea limitelor prevăzute la art. 718, dacă este cazul.

(3) Poprirea se poate înființa și asupra sumelor sau bunurilor mobile incorporabile pe care creditorul le datorează debitorului, dacă ambele creanțe sunt certe și lichide.

(4) Se va putea popri și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decât după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției.

(5) Nu sunt supuse executării silită prin poprire:

a) sumele care sunt destinate unei afectatiuni speciale prevăzute de lege și asupra cărora debitorul este lipsit de dreptul de dispoziție;

b) sumele reprezentând credite nerambursabile ori finanțări primite de la instituții sau organizații naționale și internaționale pentru derularea unor programe ori proiecte;

c) sumele aferente plății drepturilor salariale viitoare, pe o perioadă de 3 luni de la data înființării popririi. Atunci când asupra aceluiași cont sunt înființate mai multe popriri, termenul de 3 luni în care se pot efectua plăți aferente drepturilor salariale viitoare se calculează o singură dată de la momentul înființării primei popriri.

Cererea de poprire. Competența

Art. 771. - (1) Poprirea se înființează la cererea creditorului de către un executor judecătoresc al cărui birou se află în circumscripția curții de apel unde își are domiciliul sau sediul debitorul ori tertul poprit.

(2) În cazul popririi pe conturile unei persoane fizice sau juridice, competența aparține executorului judecătoresc al cărui birou se află în circumscripția curții de apel de la domiciliul sau sediul debitorului ori, după caz, de la sediul principal sau, după caz, de la sediile secundare ale instituției de credit unde debitorul și-a deschis contul. Dacă debitorul are mai multe conturi deschise, competența aparține executorului judecătoresc de la oricare din locurile unde acestea au fost deschise.

(3) Dispozițiile art. 642 alin. (4) sunt aplicabile.

Înființarea popririi

Art. 772. - (1) Poprirea se înființează fără somatie, în baza încheierii de încuviințare a executării, prin adresa în care se va preciza și titlul executoriu în temeiul căruia s-a înființat poprirea, ce va fi comunicată celei de-a treia persoane arătate la art. 770 alin. (1), împreună cu o copie certificată de pe încheierea de încuviințare a executării. Despre măsura luată va fi înștiințat și debitorul, căruia i se va comunica, în copie, adresa de înființare a popririi, la care se vor atașa și copii certificate de pe încheierea de încuviințare a executării, și titlul executoriu, în cazul în care acestea din urmă nu i-au fost anterior comunicate.

(2) În adresa de înființare a popririi i se va pune în vedere celei de-a treia persoane, care devine, potrivit alin. (1), tert poprit, interdicția de a plăti debitorului sumele de bani sau bunurile mobile pe care i le datorează ori pe care i le va datora, declarându-le poprite în măsura necesară pentru realizarea obligației ce se execută silit.

(3) Adresa de înființare a popririi va cuprinde numele și domiciliul debitorului persoană fizică ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor, precum și codul numeric personal sau, după caz, codul unic de înregistrare ori codul de identificare fiscală, dacă sunt cunoscute.

(4) În cazul în care se solicită înființarea popririi pentru toate conturile unei persoane fizice sau juridice, inclusiv pentru conturile subunităților fără personalitate juridică ale acesteia din urmă, se vor indica, dacă sunt cunoscute, elementele de identificare pentru fiecare cont în parte, respectiv pentru fiecare subunitate

fara personalitate juridica a debitorului persoana juridica.

(5) In cazul in care adresa de infiintare a popririi se transmite unei unitati operationale a unei institutii de credit, poprirea va fi infiintata numai asupra conturilor pe care debitorul urmarit le are deschise la acea unitate. Daca debitorul nu are cont deschis la unitatea institutiei de credit sesizate, aceasta va informa executorul cu privire la conturile deschise de debitor la alte unitati operationale.

(6) Dispozitiile alin. (2) sunt aplicabile si in cazurile in care poprirea se infiinteaza asupra titlurilor de valoare sau a altor bunuri mobile incorporale urmaribile ce se afla in pastrare la unitati specializate.

(7) In cazul in care poprirea a fost infiintata ca masura de asigurare si nu a fost desfiintata pana la obtinerea titlului executoriu, se va comunica tertului poprit o copie certificata de pe titlul executoriu in vederea indeplinirii obligatiilor prevazute la art. 776. Titlul executoriu va fi insotit de o adresa care va cuprinde numele si domiciliul debitorului persoana fizica ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul, precum si codul numeric personal sau, dupa caz, codul unic de inregistrare ori codul de identificare fiscala, daca sunt cunoscute, numarul si data adresei in baza careia s-a infiintat poprirea asiguratorie, numarul dosarului de executare si datele de identificare a contului in care a fost consemnata suma poprita asiguratoriu.

(8) Dupa infiintarea popririi, orice alt creditor al debitorului poprit va putea sa popreasca aceeasi creanta pana la eliberarea sau distribuirea sumelor rezultate din poprire, cu respectarea dispozitiilor art. 776.

Efectul infiintarii popririi

Art. 773. - (1) La data comunicarii adresei de infiintare a popririi catre tertul poprit sunt indisponibilizate toate sumele si bunurile poprite. Din momentul indisponibilizarii si pana la achitarea integrala a obligatiilor prevazute in titlul executoriu, inclusiv pe perioada suspendarii urmaririi silite prin poprire, tertul poprit nu va face nicio alta plata sau alta operatiune care ar putea diminua bunurile indisponibilizate, daca legea nu prevede altfel.

(2) Cand se popresc sume cu scadente succesive, indisponibilizarea se intinde nu numai asupra sumelor ajunse la scadenta, ci si asupra celor exigibile in viitor.

(3) Indisponibilizarea se intinde si asupra fructelor civile ale creantei poprite, precum si asupra oricaror alte accesorii nascute chiar dupa infiintarea popririi.

(4) Prin efectul indisponibilizarii, plata sau cesiunea creantei poprite nu va fi opozabila creditorului popritor. De asemenea, nu pot fi opuse creditorului popritor actele de dispozitie de orice fel facute ulterior infiintarii popririi de debitorul poprit asupra bunurilor poprite.

(5) Poprirea intrerupe prescriptia nu numai cu privire la creanta poprita, dar si in ceea ce priveste creanta pentru acoperirea careia ea a fost infiintata.

(6) Indisponibilizarea sumelor de bani sau a bunurilor mobile poprite nu va inceta decat daca debitorul consemneaza, cu afectatiune speciala, toate sumele pentru acoperirea carora a fost infiintata poprirea, la dispozitia executorului judecatoresc, in conditiile prevazute la art. 710. Debitorul va inmana recipisa de consemnare executorului judecatoresc, care il va instiinta de indata pe tertul poprit.

(7) In cazul sumelor urmaribile reprezentand venituri si disponibilitati in valuta, institutiile de credit sunt autorizate sa efectueze convertirea in lei a sumelor in valuta, fara consimtamantul titularului de cont, la cursul de schimb comunicat de Banca Nationala a Romaniei pentru ziua respectiva, in vederea consemnarii acestora potrivit dispozitiilor art. 776.

Publicitatea popririi

Art. 774. - (1) In cazul cand creanta poprita este garantata cu ipoteca sau cu alta garantie reala, creditorul popritor va fi in drept sa ceara, pe baza unei copii certificate de executorul judecatoresc de pe adresa de infiintare a popririi, ca poprirea sa fie inregistrata in cartea funciara sau in alte registre de publicitate, dupa caz.

(2) Daca garantia ipotecara este aratata in cererea de poprire, executorul judecatoresc va solicita din oficiu inregistrarea in cartea funciara sau in alte registre de publicitate, dupa caz.

(3) Radierea acestei inregistrari nu se va putea dispune decat cu citarea creditorului la cererea caruia aceasta a fost facuta.

Continuarea popririi

Art. 775. - (1) Poprirea ramane in fiinta si atunci cand debitorul isi schimba locul de munca sau este pensionat. In aceste cazuri, tertul poprit va trimite actele prin care s-a infiintat poprirea unitatii la care se afla noul loc de munca al debitorului sau organului de asigurari sociale competent, care, de la data primirii acestor acte, devine tert poprit.

(2) Daca debitorul paraseste unitatea fara ca aceasta sa cunoasca noul loc de munca, ea il va incunostinta pe creditor despre aceasta imprejurare. Dupa aflarea noului loc de munca al debitorului,

creditorul il va aduce la cunostinta unitatii de la care debitorul a plecat, pentru a se proceda potrivit alin. (1).

Obligatiile tertului poprit

Art. 776. - (1) In termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar in cazul sumelor de bani datorate in viitor, de la scadenta acestora, tertul poprit este obligat:

1. sa consemneze suma de bani, daca creanta poprita este exigibila, sau, dupa caz, sa indisponibilizeze bunurile mobile incorporale poprite si sa trimita dovada executorului judecatoresc, in cazul popririi infiintate pentru realizarea altor creante decat cele aratate la pct. 2;

2. sa plateasca direct creditorului suma retinuta si cuvenita acestuia, in cazul sumelor datorate cu titlu de obligatie de intretinere sau de alocatie pentru copii, precum si in cazul sumelor datorate cu titlu de despagubiri pentru repararea pagubelor cauzate prin moarte, vatamarea integritatii corporale sau a sanatatii. La cererea creditorului, suma ii va fi trimisa la domiciliul indicat sau, daca este cazul, la resedinta indicata, cheltuielile de trimitere fiind in sarcina debitorului.

(2) Daca sunt infiintate mai multe popri, tertul poprit va proceda potrivit alin. (1), comunicand, dupa caz, executorului ori creditorilor aratati la pct. 1 si 2 din acelasi alineat numele si adresa celorlalti creditori, precum si sumele poprite de fiecare in parte.

(3) Tertul in mainile caruia se afla bunurile mobile incorporale poprite este supus tuturor indatoririlor si sanctiunilor prevazute de lege pentru custozii de bunuri sechestrate.

(4) In cazul cand poprirea s-a facut asupra unor bunuri mobile incorporale si termenul de restituire este scadent, tertul poate cere executorului sa le incredinteze unui custode.

(5) Tertul poprit nu va putea face contestatie impotriva popririi. El isi va formula apararile in instanta de validare.

Eliberarea si distribuirea sumei consemnate

Art. 777. - (1) Executorul judecatoresc va proceda la eliberarea sau distribuirea sumei de bani consemnate, in conditiile dispozitiilor art. 776 alin. (1) pct. 1 si ale art. 853 si urmatoarele.

(2) In cazul creditorilor care nu locuiesc sau nu isi au sediul in localitatea unde functioneaza executorul, sumele consemnate de tertul poprit vor fi trimise acestora la adresa indicata in cererea de infiintare a popririi ori vor fi virate in contul indicat de acestia, pe cheltuiala debitorului.

Cazul popririlor ce depasesc cuantumul sumei urmaribile

Art. 778. - (1) In cazul in care sunt infiintate mai multe popri si sumele pentru care s-a dispus infiintarea popririi depasesc suma urmaribila din veniturile debitorului, tertul poprit, in termenul prevazut la art. 776 alin. (1), va retine si va consemna suma urmaribila, instiintandu-i pe executorii judecatori care au infiintat popririle, dispozitiile art. 644 aplicandu-se in mod corespunzator.

(2) Distribuirea se va face de catre executorul judecatoresc competent, potrivit dispozitiilor art. 853 si urmatoarele.

Validarea popririi

Art. 779. - (1) Daca tertul poprit nu isi indeplineste obligatiile ce ii revin pentru efectuarea popririi, inclusiv in cazul in care, in loc sa consemneze suma urmaribila, a liberat-o debitorului poprit, creditorul urmaritor, debitorul sau executorul judecatoresc, in termen de cel mult o luna de la data cand tertul poprit trebuia sa consemneze sau sa plateasca suma urmaribila, poate sesiza instanta de executare, in vederea validarii popririi.

(2) In cazul cand asupra aceleiasi sume datorate de tertul poprit exista mai multe popri, care nu au fost executate de catre acesta, validarea lor se va putea judeca printr-o singura hotarare.

(3) Instanta ii va cita pe creditorul urmaritor si pe cei intervenienti, daca este cazul, precum si pe debitorul si tertul poprit si, la termenul fixat pentru judecarea cererii de validare, va putea dispune administrarea oricarei probe necesare solutionarii acesteia, care este admisibila potrivit normelor de drept comun. In instanta de validare, tertul poprit poate opune creditorului urmaritor toate exceptiile si mijloacele de aparare pe care le-ar putea opune debitorului, in masura in care ele se intemeieaza pe o cauza anterioara popririi.

(4) Daca din probele administrate rezulta ca tertul poprit ii datoreaza sume de bani debitorului, instanta va da o hotarare de validare a popririi, prin care il va obliga pe tertul poprit sa ii plateasca creditorului, in limita creantei, suma datorata debitorului, iar, in caz contrar, va hotari desfiintarea popririi.

(5) Poprirea infiintata asupra unei creante cu termen sau sub conditie va putea fi validata, dar hotararea nu va putea fi executata decat dupa ajungerea creantei la termen sau, dupa caz, la data indeplinirii conditiei.

(6) Daca sumele sunt datorate periodic, poprirea se valideaza atat pentru sumele ajunse la scadenta, cat si pentru cele care vor fi scadente in viitor, in acest ultim caz validarea producandu-si efectele numai la data cand sumele devin scadente. In cazul popririi sumelor de bani din conturile bancare, pentru sumele viitoare, instanta va dispune mentinerea popririi pana la realizarea integrala a creantei.

(7) Daca poprirea a fost infiintata asupra unor bunuri mobile incorporale care se aflau, la data infiintarii ei, in mainile tertului poprit, instanta va hotari vanzarea lor.

(8) Daca poprirea a fost infiintata asupra unor bunuri mobile incorporale datorate debitorului, dar care, la data validarii, nu se mai aflau in posesia tertului, acesta va fi obligat, prin hotararea de validare, la plata contravalorii acestor bunuri, caz in care va fi urmarit direct de catre executorul judecatoresc.

(9) Tertul poprit care, cu rea-credinta, a refuzat sa isi indeplineasca obligatiile privind efectuarea popririi va putea fi amendat, prin aceeași hotarare de validare, cu o suma cuprinsa între 2.000 lei si 10.000 lei.

Caile de atac

Art. 780. - Hotararea data cu privire la validarea popririi este supusa numai apelului, in termen de 5 zile de la comunicare.

Efectele validarii popririi

Art. 781. - (1) Hotararea de validare ramasa definitiva are efectul unei cesiuni de creanta si constituie titlu executoriu impotriva tertului poprit, pana la concurenta sumelor pentru care s-a facut validarea.

(2) Dupa validarea popririi, tertul poprit va proceda, dupa caz, la consemnarea sau plata prevazuta la art. 776, in limita sumei determinate expres in hotararea de validare. In caz de nerespectare a acestor obligatii, executarea silita se va face impotriva tertului poprit, pe baza hotararii de validare, in limita sumei ce trebuia consemnata sau platita.

(3) Creditorul popritor, in masura in care creanta sa nu va putea fi acoperita prin executarea hotararii de validare, se va putea intoarce cu alte urmariri silit impotriva debitorului poprit.

(4) In cazul in care creanta debitorului poprit este garantata cu ipoteca, dupa ce hotararea de validare a devenit definitiva, se va intabula in cartea funciara stramutarea dreptului de ipoteca in favoarea tuturor creditorilor care au obtinut validarea.

Vanzarea bunurilor poprite

Art. 782. - Daca poprirea a fost infiintata asupra unor titluri de valoare sau asupra altor bunuri mobile incorporale, executorul va proceda la valorificarea lor potrivit dispozitiilor prevazute pentru urmarirea mobiliara propriu-zisa, tinand seama si de reglementarile speciale referitoare la aceste bunuri, precum si la eliberarea sau distribuirea sumelor obtinute potrivit dispozitiilor art. 853 si urmatoarele.

Desfiintarea popririi

Art. 783. - (1) Daca dupa infiintarea popririi cauza in temeiul careia s-a infiintat aceasta a incetat sa mai existe, executorul judecatoresc, din oficiu sau la cererea debitorului poprit, va dispune desfiintarea popririi printr-o adresa catre tertul poprit. Atunci cand poprirea a fost validata, desfiintarea acesteia se va face de instanta de executare prin incheiere executorie, data cu citarea partilor.

(2) Cand creanta debitorului poprit este garantata cu ipoteca, acesta va putea cere, in temeiul acestei adrese sau, dupa caz, al incheierii ramase definitiva, radierea notarii popririi sau a intabularii stramutarii dreptului de ipoteca in cartea funciara.

(3) Dispozitiile alin. (2) se aplica in mod corespunzator in cazul radierii popririi asupra unor creante sau altor bunuri mobile incorporale, inscrise in alte registre de publicitate decat cartea funciara.

SECȚIUNEA a 4-a

Urmărirea fructelor și a veniturilor imobilelor

§1. Urmărirea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse de radacini

Obiectul urmăririi

Art. 784. - Fructele neculese și recoltatele prinse de radacini aparținând debitorului nu se pot urmări decât pe baza de titluri executorii; ele se pot însă sechestra, potrivit dispozitiilor art. 939 și urmatoarele.

Inceperea si efectuarea urmaririi

Art. 785. - Urmarirea fructelor neculese si a recoltelor prinse de radacini nu se va putea face decat in cele 6 saptamani dinaintea coacerii lor si va fi precedata de o somatie cu doua zile inaintea urmaririi. Sechestrarea insa se va putea face in orice timp.

Infiintarea sechestrului

Art. 786. - (1) Urmarirea acestor fructe se va face prin mijlocirea unui executor judecatoresc, care va proceda la sechestrarea acestora si la numirea unui custode, ales potrivit regulilor aplicabile urmaririi mobiliare propriu-zise.

(2) Cu acest prilej, executorul va incheia un proces-verbal semnat de acesta si de persoanele care, potrivit legii, au asistat la aplicarea sechestrului. Cate un exemplar al procesului-verbal se va preda creditorului, debitorului si custodelui, iar unul se va lasa la primaria in raza careia se afla bunurile sechestrate.

(3) De asemenea, executorul va trimite de indata, din oficiu, un exemplar al procesului-verbal de sechestru, pentru a fi notata urmarirea in cartea funciara. Prin efectul acestei notari, urmarirea va fi opozabila tuturor celor care dobandesc vreun drept asupra imobilului ori asupra fructelor sau recoltelor sechestrate.

(4) Dispozitiile art. 733-735 se aplica in mod corespunzator.

Obligatiile custodelui

Art. 787. - (1) Custodele va avea indatorirea de a pastra, de a culege si de a depozita fructele sau recoltele, cheltuielile necesare fiind avansate de creditorul urmaritor, potrivit art. 751 alin. (4).

(2) Dispozitiile art. 737 si 738 se vor aplica, prin asemanare, acestui custode.

Vanzarea fructelor si recoltelor

Art. 788. - (1) Executorul judecatoresc va hotari, dupa caz, vanzarea fructelor sau a recoltelor asa cum sunt prinse de radacini sau dupa ce vor fi culese.

(2) Vanzarea va fi anuntata, cu cel putin 5 zile inainte de termen, la primaria comunei respective, la domiciliul debitorului si locul unde se face vanzarea, precum si in alte locuri publice.

(3) Ea se va face in zilele, la orele si in locul hotarate de executor, cu preferinta in zilele nelucratoare si in zilele de targ sau balci, fie la fata locului, fie in targ sau balci.

(4) Vanzarea se va face prin licitatie publica si, de preferinta, pe bani gata, in prezenta unui agent al politiei sau a unui reprezentant al jandarmeriei ori, in lipsa, a primarului sau a unui delegat al primariei si a debitorului sau chiar in lipsa acestuia, daca a fost legal citat. In cazul fructelor sau recoltelor prinse de radacini, pretul se va putea depune, cu acordul creditorului sau al reprezentantului sau, si ulterior, in cel mult 5 zile de la data licitatiei. In toate cazurile, intrarea in posesia bunurilor adjudecate se va face numai dupa plata integrala a pretului.

(5) Executorul judecatoresc va putea incuviinta ca vanzarea sa se faca de catre custode, chiar prin buna invoiala, pe pretul curent, fara ca acesta sa mai fie tinut de depozitare, in cazurile cand:

1. fructele sau recolta sunt supuse pieirii, degradarii, alterarii sau deprecierii si vanzarea trebuie facuta de urgenta;

2. depozitarea nu este cu putinta sau da loc la cheltuieli disproportionate in raport cu valoarea fructelor sau recoltelor.

(6) In cazurile prevazute la alin. (5), vanzarea se va face cu incunostintarea creditorului si a debitorului.

(7) Sumele rezultate din vanzarea facuta de custode vor fi consemnate de acesta la entitatea specializata prevazuta de lege, in 24 de ore de la incasare, iar recipisa de consemnare va fi depusa de indata la executor, impreuna cu o lista care va fi semnata de custode si de cumparatori si in care se vor arata fructele sau recolta vanduta si pretul de vanzare.

(8) Dispozitiile art. 742-769, precum si cele ale art. 853-876 se aplica in mod corespunzator.

§2. Urmarirea veniturilor generale ale imobilelor

Obiectul urmaririi

Art. 789. - (1) Se pot urmari toate veniturile prezente si viitoare ale imobilelor ce sunt proprietatea

debitorului sau asupra carora el are un drept de uzufruct.

(2) De asemenea, se pot urmări și veniturile debitorului arendas sau chirias provenite din exploatarea imobilelor arendate sau închiriate.

(3) Urmărirea veniturilor unui imobil nu va putea fi încuviințată dacă există o urmărire imobiliară asupra aceluiasi imobil.

Încuviințarea urmăririi

Art. 790. - (1) Cererea de urmărire este de competența instanței de executare în circumscripția careia se află imobilul ale cărui venituri se urmăresc și va cuprinde, în afară de mențiunile arătate la art. 654, indicarea imobilului ale cărui venituri se urmăresc.

(2) După înregistrarea cererii executorul judecătoresc va solicita de îndată instanței încuviințarea urmăririi, dispozițiile art. 655 și 656 aplicându-se în mod corespunzător.

(3) După încuviințarea urmăririi veniturilor generale ale imobilului, la cererea creditorului sau, în lipsă, atunci când apreciază că este necesar, executorul judecătoresc va numi, prin încheiere, data cu citarea în termen scurt a partilor, un administrator-sechestru, pentru administrarea veniturilor imobilului.

Administratorul-sechestru

Art. 791. - (1) Poate fi numit administrator-sechestru creditorul, debitorul sau o altă persoană fizică ori persoană juridică.

(2) Când administrator-sechestru este numită o altă persoană decât debitorul, executorul îi va fixa drept remunerație o sumă, ținând seama de activitatea depusă, stabilind totodată și modalitatea de plată.

(3) Administratorul-sechestru acționează în calitate de administrator însărcinat cu simplă administrare a bunurilor altuia, dispozițiile Codului civil privitoare la administrarea bunurilor altuia aplicându-se în mod corespunzător.

(4) În cazul neîndeplinirii obligațiilor stabilite în sarcina sa, administratorul-sechestru, la cererea oricărei persoane interesate, poate fi revocat de către executorul judecătoresc și înlocuit cu altă persoană.

(5) De asemenea, la cererea oricărei persoane interesate, administratorul-sechestru poate fi obligat la despăgubiri de către instanța de executare.

Drepturile și obligațiile administratorului-sechestru

Art. 792. - (1) Administratorul-sechestru este îndatorat să ia măsuri de conservare și de întreținere în bună stare a imobilului, să facă înșamantări sau plantatii pomicole ori viticole și să încaseze chiriile și arenzile sau alte venituri ale imobilului, să plătească impozitele și taxele locale, dobânzile creanțelor ipotecare, primele de asigurare și, în general, orice alte prestații cu scadențe succesive în legătură cu acel imobil.

(2) El este autorizat să retina, pentru cheltuielile de administrare, cel mult 10% din sumele încasate, fiind obligat să consemneze restul, în 24 de ore de la încasare, la entitatea indicată de executor și să remita recipisele de îndată executorului judecătoresc.

(3) Administratorul-sechestru este în drept să denunțe contractele de locațiune existente, potrivit clauzelor contractuale, să ceară evacuarea locatarilor, cu încuviințarea instanței de executare, și să sechestreze, în numele proprietarului, bunurile mobile ale acestora aflate în imobil.

(4) În caz de pericol de întârziere, el va putea lua măsurile de conservare sau de asigurare pe care le reclama o bună administrare.

(5) Administratorul-sechestru nu va putea însă încheia contracte de închiriere sau de arendare decât pe termen de cel mult 2 ani și numai cu încuviințarea instanței de executare, prin încheiere definitivă, dată în camera de consiliu, cu citarea partilor.

(6) În afară de cazul de evacuare prevăzut la alin. (3), încuviințarea instanței de executare este necesară și pentru intentarea acțiunilor.

Concursul de urmărire

Art. 793. - În cazul când asupra aceluiasi imobil s-au încuviințat urmăririi generale de venituri la cererea mai multor creditori, ele vor fi conexe, potrivit dispozițiilor art. 644, desemnându-se totodată un singur administrator-sechestru în persoana celui dintâi numit sau a celui care ar prezenta mai multe garanții.

Publicitatea urmăririi

Art. 794. - (1) Executorul judecătoresc va afisa de indata copii certificate ale incheierii de incuviintare a urmaririi la sediul organului de executare, la instanta de executare si la sediul primariei in raza careia se afla imobilul. De asemenea, incheierea va fi publicata si intr-un ziar local, daca exista.

(2) Un exemplar al incheierii, in copie certificata de executor, se va trimite din oficiu, pentru a se face notarea urmaririi in cartea funciara.

Predarea imobilului

Art. 795. - (1) Dupa incuviintarea urmaririi, executorul judecătoresc se va deplasa la fata locului, insotit de administratorul-sechestrului, caruia ii va preda, pe baza de inventar, bunurile ale caror venituri sunt urmarite. Daca debitorul refuza sa permita accesul in imobil, lipseste ori refuza sa predea bunurile ale caror venituri sunt urmarite, executorul judecătoresc va recurge la concursul fortei publice, dispozitiile art. 723 si urmatoarele aplicandu-se in mod corespunzator.

(2) Totodata, executorul ii va notifica, printr-o instiintare scrisa, pe chiriasi, pe arendasi sau pe cei care au alte contracte de exploatare a imobilului ca toate veniturile acestuia sunt sechestrate si ca sunt indatorati ca in viitor sa plateasca chiriile, arenzile sau alte venituri rezultate din contractele de exploatare a imobilului direct administratorului-sechestrului ori sa le consemneze la unitatea prevazuta de lege, depunand recipisele la administratorul-sechestrului.

(3) Executorul va incheia un proces-verbal prin care va constata aducerea la indeplinire a celor de mai sus si care va fi semnat de el si de administratorul-sechestrului.

(4) Procesul-verbal va fi incheiat in 3 exemplare, dintre care unul va fi predat administratorului-sechestrului, altul va fi comunicat debitorului, impreuna cu incheierea de incuviintare a urmaririi, in conditiile art. 657 si urmatoarele, iar al treilea va fi atasat la dosarul de executare, impreuna cu dovezile de comunicare a instiintarilor facute chiriasilor si arendasilor.

(5) Executorul va putea sechestra veniturile, in conditiile alin. (1)-(4), chiar in lipsa administratorului-sechestrului, urmand ca acestuia sa i se predea bunurile ulterior.

(6) Administratorul-sechestrului care nu a cerut predarea bunurilor in termen de 10 zile de la comunicarea numirii va fi considerat ca nu accepta aceasta insarcinare. Acesta si cel care refuza in mod expres insarcinarea vor fi inlocuiti de indata cu alta persoana prin incheiere data de executor fara citarea partilor.

Efectele urmaririi

Art. 796. - (1) De la data notarii urmaririi in cartea funciara, aceasta va fi opozabila tuturor dobanditorilor de drepturi asupra imobilului.

(2) De la aceeasi data, cesiunile de venituri, contractele de inchiriere, de arendare sau de exploatare a imobilului, inclusiv cesiunile de drepturi rezultand din aceste contracte, nu vor fi opozabile creditorului urmaritor.

(3) De la data notificarii sechestrului persoanelor aratate la art. 795 alin. (2), plata chiriilor, arenzilor sau altor venituri ale imobilului facuta debitorului va fi, de asemenea, inopozabila creditorului urmaritor.

(4) Plata sumelor prevazute la alin. (3), facuta debitorului inainte de data notificarii si de termenul fixat in contractul respectiv, va fi opozabila creditorului urmaritor numai daca este constatata printr-un in scris cu data certa.

Evacuarea debitorului

Art. 797. - In cazul in care debitorul ocupa el insusi imobilul ale carui venituri sunt urmarite, la cererea creditorului, instanta de executare va putea, dupa imprejurari, sa ordone evacuarea, in tot sau in parte, a imobilului fie de indata, fie intr-un anumit termen, in scopul asigurarii unei mai bune exploatare a acestuia.

Sumele necesare intretinerii debitorului

Art. 798. - Daca debitorul nu are alte mijloace de subzistenta, la cererea sa, executorul judecătoresc va dispune ca o parte din venituri sa serveasca pentru intretinerea rezonabila a lui si a familiei sale, pe toata durata urmaririi, dispozitiile art. 822 aplicandu-se in mod corespunzator.

Descarcarea administratorului-sechestrului

Art. 799. - (1) La sfarsitul fiecarei perioade de 6 luni, socotite de la data predarii imobilului sau de la data fixata de executor, precum si la sfarsitul gestiunii, administratorul-sechestrului este dator sa prezinte o dare de seama, in fata executorului si a partilor interesate, cu privire la veniturile incasate si cheltuielile

efectuate, pe baza de documente justificative.

(2) Executorul va verifica socotelile si, daca acestea sunt regulat intocmite si corespund realitatii, va da descarcare administratorului-sechestru, prin incheiere, data fara citarea partilor. In caz contrar, la cererea partii interesate sau din oficiu, executorul va dispune, prin incheiere, revocarea din functie a administratorului-sechestru si numirea altei persoane.

(3) Remuneratia administratorului-sechestru va fi platita numai daca socotelile au fost date si aprobate, primind descarcare de la executor. Suma remuneratiei se imputa asupra veniturilor realizate din administrarea imobilului.

Eliberarea si distribuirea veniturilor

Art. 800. - (1) Dupa fiecare depunere de socoteli, sumele rezultate din urmarire vor fi eliberate sau, dupa caz, distribuite intre creditorii, potrivit dispozitiilor art. 853 si urmatoarele.

(2) In caz de concurs intre urmarirea generala de venituri si o urmarire imobiliara, infiintata ulterior de un creditor ipotecar in rang prioritar, acesta din urma va avea drept de preferinta asupra veniturilor nedistribuite.

Incetarea urmaririi

Art. 801. - Urmarirea veniturilor inceteaza:

1. prin renuntare la urmarire, facuta de toti creditorii urmaritori si intervenienti;
2. prin plata creantelor acestora, inclusiv a dobanzilor si a cheltuielilor de judecata si de executare;
3. prin depunerea, cu afectatiune speciala, a sumelor pentru care s-a facut urmarirea, in conditiile art. 710;
4. prin adjudecarea silita a imobilului;
5. prin trecerea unui termen de 5 ani de la infiintarea ei, chiar daca creditorul urmaritor nu a fost indestulat. Se excepteaza cazul cand se urmaresc veniturile unui uzufruct asupra unui imobil.

CAPITOLUL II

Urmarirea imobiliara

SECȚIUNEA 1

Bunurile imobile care pot fi urmarite

Obiectul urmaririi

Art. 802. - (1) Sunt supuse urmaririi silite imobiliare bunurile imobile.

(2) Pot forma obiectul urmaririi silite imobiliare si dreptul de uzufruct asupra unui imobil, precum si dreptul de superficie.

(3) Dreptul de servitute poate fi urmarit silit numai odata cu fondul dominant caruia ii profita.

(4) Nu sunt supuse urmaririi silite imobilele declarate neurmaribile in cazurile si in conditiile prevazute de lege.

(5) In cazul titlurilor executorii privitoare la creante a caror valoare nu depaseste 5.000 lei inclusiv, urmarirea bunurilor imobile ale debitorului poate fi facuta numai daca acesta nu are alte bunuri urmaribile sau daca are bunuri urmaribile, dar nu pot fi valorificate.

Urmarirea imobilelor inscrise in cartea funciara

Art. 803. - (1) Urmarirea imobilelor inscrise in cartea funciara se face pe imobile in intregimea lor.

(2) Se pot urmari in mod separat constructiile ce formeaza o proprietate distincta de sol, drepturile privitoare la proprietatea pe tronsoane, pe etaje sau pe apartamente, precum si orice alte drepturi privitoare la bunuri pe care legea le declara imobile.

Intinderea urmaririi

Art. 804. - (1) Urmarirea silita imobiliara se intinde de plin drept si asupra bunurilor accesorii imobilului, prevazute de Codul civil, precum si asupra fructelor si veniturilor acestuia.

(2) Bunurile accesorii nu pot fi urmarite decat odata cu imobilul.

Imobilele minorilor si interzisilor

Art. 805. - (1) Imobilul unui minor sau al unei persoane puse sub interdictie judecatoreasca nu poate fi urmarit silit inaintea urmaririi mobilelor sale.

(2) Dispozitiile alin. (1) nu impiedica urmarirea silita asupra unui imobil aflat in proprietatea comuna a minorului sau a persoanei puse sub interdictie judecatoreasca si a unei persoane cu capacitate deplina de exercitiu, daca obligatia prevazuta in titlul executoriu este comuna.

Urmarierea imobilelor ipotecate

Art. 806. - (1) Creditorii care au ipoteca inregistrata asupra unui imobil il pot urmari in orice maini ar trece si pot cere vanzarea lui pentru a se indestula din pretul rezultat.

(2) Cu toate acestea, in cazul in care se urmareste un imobil ipotecat care a fost ulterior instrainat, dobanditorul, care nu este personal obligat pentru creanta ipotecara, poate sa se opuna vanzarii imobilului ipotecat, daca au ramas alte imobile ipotecate in posesia debitorului principal, si sa ceara instantei de executare urmarirea prealabila a acestora din urma, dupa regulile prevazute de Codul civil in materie de fidejusiune. Pe durata urmaririi acestor bunuri, urmarirea imobilului apartinand tertului dobanditor este suspendata.

(3) Contestatia prin care tertul dobanditor se opune scoaterii la vanzare se va putea face, sub sanctiunea decaderii, in termen de 10 zile de la comunicarea incheierii prin care s-a dispus notarea in cartea funciara a inceperii urmaririi silita.

(4) Creditorii ipotecari nu pot urmari in acelasi timp si bunurile neipotecate ale debitorului lor decat in cazul in care bunurile ipotecate nu sunt suficiente pentru plata creantelor.

Urmarierea imobilelor proprietate comuna

Art. 807. - (1) Creditorii personali ai unui debitor coproprietar sau codevalmas nu vor putea sa urmareasca partea acestuia din imobilele aflate in proprietate comuna, ci vor trebui sa ceara mai intai partajul acestora. La cererea creditorului, actiunea in impartea poate fi notata in cartea funciara.

(2) Pana la solutionarea partajului, prin hotarare ramasa definitiva, urmarirea imobilului este de drept suspendata. Daca nu s-a facut decat cerere de partaj, pana la solutionarea acesteia, prin hotarare ramasa definitiva, se suspenda prescriptia dreptului la actiune contra debitorului coproprietar sau devalmas.

(3) Creditorii personali pot urmari insa cota-parte determinata a debitorului lor din dreptul de proprietate asupra imobilului, fara a mai fi necesar sa ceara partajul, daca ea este neindoielnic stabilita si lamurita si este inregistrata, prin aratarea unei fractiuni, in cartea funciara. In acest caz, coproprietarii vor putea cere punerea in vanzare a intregului imobil aflat in coproprietate in conditiile prevazute la art. 812.

SECȚIUNEA a 2-a

Incuviintarea urmaririi imobiliare

Cererea de urmarire

Art. 808. - (1) Cererea de urmarire, insotita de titlul executoriu, de extrasul de carte funciara a imobilelor urmarite si de dovada achitarii taxelor de timbru, se va indrepta la executorul judecatoresc in a carui raza teritoriala se afla imobilul apartinand debitorului urmarit sau unei alte persoane, daca se urmareste un imobil ipotecat.

(2) Daca se urmareste un imobil care se intinde in diferite circumscriptii, cererea se va putea face la oricare dintre executorii judecatoresti competenti sa faca executarea silita, dupa alegerea creditorului.

(3) Cand se urmaresc mai multe imobile, inregistrate la acelasi birou sau la birouri de cadastru si publicitate imobiliara diferite, pentru o creanta garantata cu ipoteca colectiva, cererea se va indrepta la executorul judecatoresc in a carui raza teritoriala este inregistrata ipoteca principala.

(4) Cererea de urmarire, in afara de mentiunile aratate la art. 654, va mai trebui sa cuprinda:

a) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul tertului dobanditor, daca se urmareste un imobil ipotecat care a fost instrainat acestuia, ori pe cele ale coproprietarilor, daca se urmareste o parte indiviza;

b) bunurile ce se urmaresc si datele necesare identificarii lor, precum judetul, orasul sau comuna, strada, numarul, vecinatatile, suprafata, felul culturii sau constructiile. Imobilele inregistrate in cartea funciara se vor identifica prin aratarea localitatii, a numarului cartii funciare si a numerelor cadastrale sau, dupa caz, topografice;

c) valoarea fiecarui imobil, raportata la preturile medii de piata din localitatea respectiva, in afara de cazul cand pretuirea nu este posibila, fiind necesara opinia unui expert.

Inregistrarea cererii de urmarire

Art. 809. - Dupa inregistrarea cererii, executorul judecatoresc va solicita de indata instantei de executare in circumscriptia careia se afla imobilul incuviintarea urmaririi lui silite, dispozitiile art. 655 si 656 aplicandu-se in mod corespunzator.

Incuviintarea urmaririi

Art. 810. - (1) Instanta va incuviinta cererea de urmarire imobiliara, prin incheiere, care va cuprinde, in afara mentiunilor prevazute la art. 656 alin. (3):

a) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul tertului dobanditor, daca este cazul;

b) descrierea imobilului, asa cum este individualizat in cerere;

c) aratarea valorii de circulatie a imobilului, daca a fost indicata de creditor, potrivit art. 808 alin. (4) lit. c).

(2) Incheierea de incuviintare a executarii se va comunica, in copie certificata de catre executorul judecatoresc, debitorului si tertului dobanditor, daca este cazul, insotita de titlul executoriu si de somatie, punandu-li-se in vedere ca in termen de 15 zile de la primirea acesteia sa plateasca intrega datorie, inclusiv dobanzile si cheltuielile de executare.

(3) Daca s-a incuviintat urmarirea numai pentru cota-parte din dreptul de coproprietate apartinand debitorului in imobilul aflat in proprietate comuna pe cote- parti, copii certificate ale incheierii de incuviintare a executarii vor fi comunicate si coproprietarilor, cu invitatia de a-si exercita dreptul ce le este recunoscut prin art. 812.

Publicitatea urmaririi

Art. 811. - (1) Odata cu aceasta comunicare, executorul va solicita biroului teritorial de cadastru si publicitate imobiliara sa dispuna, in baza incheierii prevazute la art. 810, notarea urmaririi imobilului in cartea funciara, cu aratarea creditorului urmaritor si a sumei pentru care se face urmarirea.

(2) Cand se urmaresc mai multe imobile, inscrise la acelasi birou sau la birouri teritoriale de cadastru si publicitate imobiliara diferite, pentru o creanta garantata cu ipoteca colectiva, cererea de notare a urmaririi se va inainta biroului teritorial la care este inscrisa ipoteca principala, care, dupa ce va savarsi notariile prevazute de lege, va trimite din oficiu o copie de pe incheierile sale biroului de cadastru si publicitate imobiliara unde este inscrisa ipoteca secundara.

(3) Cand dreptul de proprietate este inscris numai provizoriu in favoarea debitorului, notarea se va face sub conditia justificarii inscrierii provizorii. In acest caz, creditorul urmaritor va fi in drept sa exercite, in numele debitorului, actiunea pentru justificarea dreptului de proprietate.

(4) Cand cererea de notare nu poate fi admisa din cauza unui impediment de carte funciara, potrivit legii, se va nota respingerea acesteia.

(5) Incheierea de admitere sau respingere a notarii pronuntate de registratorul de carte funciara se va comunica, in afara creditorului urmaritor, executorului judecatoresc, precum si persoanelor care, potrivit mentiunilor din cartea funciara, sunt interesate.

Vanzarea in intregime a imobilului aflat in coproprietate

Art. 812. - (1) Coproprietarii imobilului urmarit pentru o parte indiviza vor putea exercita dreptul de a cere scoaterea la vanzare a intregului imobil aflat in indiviziune, in termen de 5 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a urmaririi ori, in lipsa, de la data comunicarii incheierii de notare a acesteia in cartea funciara.

(2) Cererea nu va fi admisa decat daca va fi semnata de toti coproprietarii si daca va fi depusa personal ori, in lipsa, prin mandatar avand procura speciala. Daca cererea acestora a fost legalizata de notarul public sau certificata de avocat, ea va putea fi depusa de oricare dintre coproprietari, personal sau prin reprezentant, ori va putea fi, de asemenea, transmisa prin posta, dupa caz.

(3) Executorul, primind cererea, va dispune scoaterea la vanzare a intregului imobil, prin incheiere, data fara citarea partilor, care se va comunica creditorului urmaritor.

Suspendarea urmaririi la cererea debitorului

Art. 813. - (1) După primirea încheierii de încuviințare a urmăririi, debitorul poate cere instanței de executare, în termen de 10 zile de la comunicare, să-i încuviințeze ca plata integrală a datoriei, inclusiv dobânzile și cheltuielile de executare, să se facă din veniturile nete ale imobilelor sale, chiar nemurmate, sau din alte venituri ale sale, pe timp de 6 luni.

(2) Instanța sesizată potrivit alin. (1) va cita părțile în camera de consiliu și se va pronunța de îndată prin încheiere definitivă. În caz de admitere a cererii debitorului, instanța va dispune suspendarea urmăririi silită imobiliare, încheierea fiind comunicată și executorului.

(3) Suspendarea urmăririi se va comunica, prin grija executorului, chirieșilor și arendașilor sau altor debitori care, de la data comunicării, vor consemna toate sumele scadente în viitor la unitatea prevăzută de lege și vor depune recipisa de consemnare la executorul judecătoresc.

(4) Venitul afectat va servi în mod exclusiv pentru acoperirea creanței creditorului urmărit.

(5) Pentru motive temeinice, creditorul poate solicita instanței reluarea urmăririi înainte de expirarea termenului de 6 luni, dispozițiile alin. (2) fiind aplicabile în mod corespunzător.

Concursul de urmărire imobiliară

Art. 814. - În cazul când mai mulți creditori au început urmărire asupra aceluiași imobil, ele se vor conecta de către instanță, la cererea oricăruia dintre ei sau a oricăruia dintre executorii judecătorești, în condițiile prevăzute la art. 644.

Modalitățile de valorificare

Art. 815. - Imobilele urmărite silit se valorifică prin modalitățile de vânzare prevăzute la art. 743-746, care se aplică în mod corespunzător.

SECȚIUNEA a 3-a

Efectele urmăririi

Inopozabilitatea unor drepturi reale

Art. 816. - Drepturile reale înscrise după notarea urmăririi imobilului în cartea funciară nu vor putea fi opuse creditorului urmărit și adjudecatarului, în afara de cazurile expres prevăzute de lege ori de cazul în care creditorul sau adjudecatarul s-a declarat de acord cu acel drept ori debitorul sau tertul dobânditor a consemnat sumele necesare acoperirii creanțelor ce se urmăresc, inclusiv dobânzile și cheltuielile de executare.

Locațiunea și cesiunea de venituri

Art. 817. - (1) Închirierile sau arendările, precum și cesiunile de venituri făcute de debitor sau tertul dobânditor după data notării urmăririi nu vor fi opozabile creditorului urmărit și adjudecatarului.

(2) Închirierile sau arendările anterioare notării sunt opozabile, în condițiile legii, atât creditorilor urmăritori, cât și adjudecatarului. Cu toate acestea, adjudecatarul nu este ținut să respecte locațiunea atunci când prețul convenit este mai mic cu o treime decât prețul pieței sau mai mic față de cel rezultat din locațiunile precedente.

(3) Plățile de chirii sau arenze efectuate debitorului urmărit înainte de scadență nu pot fi însă opuse creditorilor urmăritori și adjudecatarului decât dacă sunt notate în cartea funciară. Dispozițiile alin. (2) teza a doua rămân aplicabile.

SECȚIUNEA a 4-a

Vânzarea la licitație publică

§1. Formalitățile premergătoare vânzării

Procesul-verbal de situație

Art. 818. - (1) După comunicarea încheierii de încuviințare a executării, în vederea identificării imobilului urmărit și a prețului lui, executorul judecătoresc se va deplasa de îndată la locul unde este situat acesta și va încheia un proces-verbal de situație. Procesul-verbal va cuprinde, pe lângă mențiunile prevăzute la art.

828 alin. (1) lit. a)-c), e) si m), descrierea imobilului urmarit, precum si, daca este cazul, obligatiile fiscale cu privire la imobil si sumele datorate cu titlu de cota de contributie la cheltuielile asociatiei de proprietari. In cazul in care se refuza accesul in imobil ori debitorul lipseste si nu se gaseste nicio persoana care il poate reprezenta, executorul va putea apela la concursul fortei publice, dispozitiile art. 723-725 aplicandu-se in mod corespunzator.

(2) In cazul in care imobilul supus urmaririi nu este inregistrat in cartea funciara, executorul judecatoresc va solicita biroului de cadastru si publicitate imobiliara, in numele debitorului, deschiderea cartii funciare, in baza unei documentatii cadastrale intocmite de o persoana autorizata si a titlurilor de proprietate obtinute, cand este cazul, in conditiile art. 650.

Evacuarea debitorului

Art. 819. - In cazul in care debitorul sau tertul dobanditor ocupa el insusi imobilul urmarit, la cererea creditorului sau a executorului, instanta de executare va putea, dupa imprejurari, sa ordone evacuarea sa din imobil, in tot sau in parte, fie de indata, fie intr-un anumit termen.

Administrarea imobilului urmarit

Art. 820. - (1) Pe data comunicarii incheierii de incuviintare a executarii, debitorul sau, dupa caz, tertul dobanditor este decazut din dreptul de a efectua acte de administrare asupra imobilului urmarit.

(2) Executorul judecatoresc va numi un administrator-sechestrar care sa asigure administrarea imobilului, incasarea veniturilor, efectuarea cheltuielilor necesare si apararea in litigiile privitoare la acest bun.

(3) Cand debitorul insusi sau tertul dobanditor este administratorul-sechestrar al imobilului urmarit, executorul judecatoresc ii va preda imobilul cu acest titlu.

Drepturile si obligatiile administratorului-sechestrar

Art. 821. - (1) Administratorul-sechestrar este obligat:

- a) sa pastreze si sa intretina imobilul urmarit, cu toate accesoriile lui;
- b) sa incaseze chiriile, arenzile si alte venituri;
- c) sa plateasca primele de asigurare, impozitele si taxele locale;
- d) sa denunte contractele de locatiune existente, cu respectarea clauzelor contractuale, si sa ceara evacuarea locatarilor;
- e) sa incheie, cu incuviintarea instantei de executare, data prin incheiere, cu citarea partilor, contracte de locatiune pe termen de cel mult 2 ani;
- f) sa culeaga fructele si recoltele si sa le vanda, in conditiile prevazute la art. 788.

(2) Dispozitiile art. 791 si urmatoarele se aplica in mod corespunzator si administratorului-sechestrar numit in cadrul acestei proceduri.

Sumele necesare intretinerii debitorului

Art. 822. - (1) Daca debitorul sau tertul dobanditor nu are alt mijloc de subzistenta decat veniturile imobilului urmarit, la cererea acestuia, executorul judecatoresc va fixa prin proces-verbal o cota de cel mult 20% din aceste venituri pentru intretinerea rezonabila a lui si a familiei sale, pe toata durata urmaririi.

(2) Impotriva masurii luate de catre executorul judecatoresc, cei interesati se pot adresa instantei de executare. Instanta va cita partile in termen scurt, in camera de consiliu, si va hotari prin incheiere definitiva.

Distribuirea veniturilor imobilului

Art. 823. - Sumele incasate de administratorul-sechestrar se vor distribui creditorilor, odata cu pretul rezultat din vanzarea imobilului urmarit.

§2. Scoaterea in vanzare a imobilului

Declansarea procedurii de vanzare

Art. 824. - (1) Daca in termen de 15 zile de la primirea incheierii de incuviintare a executarii debitorul nu plateste datoria, executorul judecatoresc va incepe procedura de vanzare.

(2) In cazul in care obiectul executarii silite il formeaza mai multe bunuri imobile distincte ale debitorului, procedura de vanzare prin licitatie publica se va indeplini pentru fiecare bun in parte.

Evaluarea imobilului urmarit

Art. 825. - (1) Executorul judecatoresc va stabili de indata valoarea de circulatie a imobilului, luand in considerare valoarea aratata de creditor in cererea de urmarire, iar daca debitorul este nemultumit de aceasta valoare sau evaluarea de catre creditor nu a fost cu putinta, cea stabilita de catre expert, in conditiile prezentului articol.

(2) Totodata, executorul va cere biroului de cadastru si publicitate imobiliara sa ii comunice drepturile reale si alte sarcini care greveaza imobilul urmarit, precum si eventualele drepturi de preferinta inscrise in folosul altor persoane. Titularii acestor drepturi vor fi instiintati despre executare si vor fi citati la termenele fixate pentru vanzarea imobilului.

(3) Debitorul nemultumit de evaluarea imobilului, aratata in cererea de executare, poate solicita efectuarea unei expertize, in termen de 5 zile de la comunicarea incheierii prin care s-a incuviintat executarea, sub sanctiunea decaderii.

(4) Expertiza poate fi ceruta si de tertul dobanditor, de coproprietari, in cazul prevazut la art. 812, precum si de creditorii intervenienti, in termenul aratat la alin. (2).

(5) La cerere se vor alatura toate inscrisurile care pot servi pentru evaluarea imobilului.

(6) Expertul va fi numit de catre executor prin incheiere executorie, care va arata si termenul de depunere a raportului de expertiza, dispozitiile art. 747 alin. (5)-(8) aplicandu-se in mod corespunzator. Incheierea se comunica partilor si expertului. Creditorul poate depune la dosar inscrisuri in vederea evaluarii imobilului, daca este cazul.

(7) O alta expertiza nu este admisibila, dar partile pot conveni o alta valoare.

Stabilirea pretului imobilului si a valorii altor drepturi

Art. 826. - (1) Executorul va fixa pretul imobilului, care va fi pretul de pornire a licitatiei, la valoarea stabilita conform art. 825, prin incheiere definitiva, data fara citarea partilor.

(2) Separat de pretul imobilului se va determina si valoarea drepturilor de uzufruct, uz, abitatie sau servitute, daca aceste drepturi au fost intabulate ulterior inscrierii vreunei ipoteci; in cazul imobilelor inscrise in cartea funciara se va avea in vedere valoarea acestor drepturi mentionata in cartea funciara, iar daca nu este inregistrata, ea se va stabili, cand este cazul, prin expertiza, in conditiile aratate la art. 825.

Punerea in vanzare

Art. 827. - (1) In termen de 5 zile de la stabilirea pretului imobilului, executorul va fixa, prin incheiere definitiva, data cu citarea in termen scurt a partilor, termenul pentru vanzarea imobilului ce va fi adus la cunostinta publica prin publicatii de vanzare.

(2) Termenul stabilit pentru vanzare nu va fi mai scurt de 20 de zile si nici mai lung de 40 de zile de la afisarea publicatiei de vanzare la locul unde va avea loc licitatie.

(3) Cand se urmareste un imobil inregistrat in cartea funciara, asupra caruia exista o inscriere provizorie cu privire la dreptul de proprietate, in favoarea unui tert, termenul de vanzare nu se va putea fixa decat dupa radierea inscrierii provizorii.

Publicitatea vanzarii

Art. 828. - (1) Publicatiile de vanzare vor cuprinde urmatoarele mentiuni:

- a) denumirea si sediul organului de executare;
- b) numarul dosarului de executare;
- c) numele executorului judecatoresc;
- d) numele si domiciliul ori, dupa caz, denumirea si sediul debitorului, ale tertului dobanditor, daca va fi cazul, si ale creditorului;
- e) titlul executoriu in temeiul caruia se face urmarirea imobiliara;
- f) identificarea imobilului cu aratarea numarului cadastral sau topografic si a numarului de carte funciara, precum si descrierea lui sumara;
- g) pretul la care a fost evaluat imobilul;
- h) mentiunea, daca va fi cazul, ca imobilul se vinde grevat de drepturile de uzufruct, uz, abitatie sau servitute, intabulate ulterior inscrierii vreunei ipoteci, si ca, in cazul in care creantele creditorilor urmaritori nu ar fi acoperite la prima licitatie, se va proceda in aceeasi zi la o noua licitatie pentru vanzarea imobilului liber de acele drepturi. Pretul de la care vor incepe aceste licitatii va fi cel prevazut la art. 835 alin. (6) si

(7);

i) ziua, ora si locul vanzarii la licitatie;

j) somatia pentru toti cei care pretind vreun drept asupra imobilului sa il anunte executorului inainte de data stabilita pentru vanzare, in termenele si sub sanctiunile prevazute de lege;

k) somatia catre toti cei care vor sa cumpere imobilul sa se prezinte la termenul de vanzare, la locul fixat in acest scop, si pana la acel termen sa prezinte oferte de cumparare;

l) mentiunea ca ofertantii sunt obligati sa depuna, pana la termenul de vanzare, o garantie reprezentand 10% din pretul de pornire a licitatiei;

m) semnatura si stampila executorului judecatoresc.

(2) Mentiunile aratate la alin. (1) lit. a) si c)-m) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.

(3) Publicatia de vanzare se va afisa la sediul organului de executare si al instantei de executare, la locul unde se afla imobilul urmarit, la sediul primariei in a carei raza teritoriala este situat imobilul, precum si la locul unde se desfasoara licitatia, daca acesta este altul decat locul unde este situat imobilul.

(4) Publicatii in extras, cuprinzand mentiunile prevazute la alin. (1) lit. a) si c)-m), se vor face, sub sanctiunea nulitatii, intr-un ziar de circulatie nationala, daca valoarea imobilului depaseste suma de 250.000 lei, sau intr-un ziar local, daca nu trece peste aceasta suma, precum si in ziare, reviste si alte publicatii existente care sunt destinate vanzarii unor imobile de natura celui scos la licitatie, inclusiv pe pagini de internet deschise in acelasi scop.

(5) Cheltuielile de afisare si publicare vor fi avansate de catre creditorul urmaritor si vor fi preluate din pretul bunurilor urmarite.

(6) Indeplinirea acestor formalitati se va constata prin procese-verbale incheiate de executorul judecatoresc.

Comunicarea publicatiilor de vanzare

Art. 829. - (1) Cate un exemplar din publicatia de vanzare se va comunica, potrivit dispozitiilor pentru comunicarea si inmanarea citatiilor:

a) creditorului urmaritor, debitorului sau tertului dobanditor, precum si coproprietarilor, daca va fi cazul;

b) creditorilor ipotecari inscrisi in cartea funciara, precum si celor care au inscrieri provizorii sau notari in legatura cu vreun drept real, daca inscrierile sau notariile sunt anterioare notarii urmaririi. Comunicarea se va face, pentru creditorii ipotecari, la domiciliul ales in actul prin care s-a constituit dreptul de ipoteca, iar in lipsa, la domiciliul sau sediul real;

c) organelor fiscale locale.

(2) In cazul in care se urmareste imobilul unui minor sau al unei persoane puse sub interdictie judecatoreasca, o copie de pe publicatia de vanzare a imobilului se comunica si la parchetul de pe langa instanta de executare.

Situatia vanzatorului imobilului urmarit

Art. 830. - (1) Vanzatorul imobilului urmarit, care are, in conditiile legii, ipoteca legala, precum si dreptul de a cere sau de a declara rezolutiunea pentru neplata pretului, va fi somat prin publicatie sa opteze, in scris, in termen de 5 zile de la comunicarea publicatiei, pentru valorificarea unuia dintre aceste drepturi.

(2) Daca nu a optat in termenul prevazut la alin. (1) pentru dreptul de a obtine rezolutiunea, vanzatorul se considera decazut din acest drept si nu mai poate reclama decat creanta garantata cu ipoteca.

(3) In cazul in care a optat pentru rezolutiune, actiunea in rezolutiune a vanzarii se face in cadrul contestatiei la executare, in termen de 15 zile de la expedierea optiunii catre executorul judecatoresc. In acelasi termen trebuie facuta si declaratia unilaterală de rezolutiune a vanzarii.

(4) Actiunea in rezolutiune pentru neplata pretului, introdusa potrivit alin. (3), sau, dupa caz, declaratia unilaterală de rezolutiune suspenda urmarirea silita a imobilului.

(5) Urmarirea silita a imobilului este de asemenea suspendata si atunci cand actiunea in rezolutiune pentru neplata pretului a fost introdusa anterior inceperii urmaririi silita, cu conditia ca aceasta sa fi fost notata in cartea funciara. Daca actiunea in rezolutiune introdusa anterior inceperii urmaririi silita nu a fost notata in cartea funciara, vanzatorul poate, in termenul prevazut la alin. (1), sa isi exprime in scris optiunea de a continua ori nu judecata si sa noteze actiunea in cartea funciara, daca este cazul. Aceste dispozitii se aplica, in mod corespunzator, si declaratiei unilaterale de rezolutiune a vanzarii facute inainte de inceperea urmaririi silita.

(6) Dispozitiile prezentului articol se aplica si coschimbasului, precum si oricarui alt instrainator care este titularul unei ipoteci legale asupra imobilului care face obiectul urmaririi silita.

§3. Licitatia si adjudecarea imobilului

Locul licitatiei

Art. 831. - Vanzarea se face la sediul organului de executare sau al instantei de executare ori la locul unde este situat imobilul sau in orice alt loc, daca se considera ca este mai potrivit pentru buna valorificare a acestuia. Vanzarea se poate efectua si la sediul primariei in raza careia este situat imobilul.

Participantii la licitatie

Art. 832. - (1) Poate participa la licitatie orice persoana care este indeobste cunoscuta ca fiind solvabila, are capacitate deplina de exercitiu, precum si capacitatea sa dobandeasca bunul ce se vinde.

(2) Debitorul nu poate licita nici personal, nici prin persoane interpuse.

(3) Solvabilitatea, capacitatea si interpunerea sunt lasate la aprecierea sumara si imediata a executorului judecatoresc, care poate refuza facand mentiune despre aceasta in procesul-verbal de licitatie.

(4) Mandatarul va trebui sa prezinte o procura speciala autentica, care se va pastra la dosarul executarii.

(5) Creditorii urmaritori sau intervenienti nu pot sa adjucece bunurile oferite spre vanzare la o valoare mai mica de 75% din pretul de pornire a primei licitatii.

Garantia de participare

Art. 833. - (1) Persoanele care vor sa cumpere imobilul la licitatie sunt obligate sa depuna la unitatea prevazuta de lege, la dispozitia executorului judecatoresc, pana la termenul stabilit pentru vanzare, o garantie reprezentand 10% din pretul de incepere a licitatiei pentru termenul respectiv. Dovada consemnarii va fi atasata ofertei de cumparare.

(2) Creditorii urmaritori sau intervenienti nu au obligatia de a depune garantia prevazuta la alin. (1).

(3) De asemenea, sunt dispensate de garantia prevazuta la alin. (1) persoanele care, impreuna cu debitorul, au asupra imobilului urmarit un drept de proprietate comuna pe cote-parti sau sunt titularii unui drept de preemtiune, dupa caz.

(4) In cazurile prevazute la alin. (2) si (3), daca valoarea creantei ipotecare sau valoarea cotei-parti a proprietarului nu acopera cuantumul garantiei prevazute in alin. (1), se va completa diferenta.

Amanarea licitatiei

Art. 834. - (1) Executorul judecatoresc va amana vanzarea, din oficiu sau la cererea partii interesate, daca se constata ca nu au fost respectate termenele de instiintare a debitorului sau a tertului dobanditor ori, dupa caz, cele de efectuare a publicitatii vanzarii. Pentru noul termen, care nu poate fi mai lung de 20 de zile de la data fixata pentru prima vanzare, se vor reface formalitatile de publicitate incalcate, potrivit art. 828.

(2) In toate cazurile, partea interesata, daca a fost prezenta, poate solicita amanarea vanzarii prin cerere scrisa facuta inainte de inceperea licitatiei, sub sanctiunea decaderii.

Efectuarea licitatiei

Art. 835. - (1) Vanzarea la licitatie se face in mod public. Ea incepe prin citirea de catre executor a publicatiei de vanzare si a ofertelor primite pana la acea data.

(2) Licitatia se va tine separat pentru fiecare imobil.

(3) Daca mai multe imobile inscrise in diferite carti funciare sunt grevate cu aceeasi ipoteca sau imobilul este compus din mai multe parcele, executorul judecatoresc va putea dispune, la cererea debitorului sau a creditorului urmaritor, ca vanzarea sa se faca in acelasi timp pentru mai multe imobile sau separat pentru fiecare parcela in parte. Executorul judecatoresc va putea dispune ca vanzarea sa se faca separat pentru o parte determinata din imobil, dupa efectuarea operatiunii de dezmembrare a imobilului in cartea funciara, daca aceasta parte nu este suficient individualizata.

(4) In cazul cand imobilele sau parcelele se vand separat, ordinea vanzarii lor va fi aratata de debitor, iar in lipsa unei asemenea mentiuni, va fi stabilita de executor.

(5) Executorul va oferi apoi spre vanzare imobilul, prin 3 strigari succesive, la intervale de timp care sa permita optiuni si supralicitari, pornind de la pretul oferit care este mai mare decat cel la care s-a facut evaluarea, potrivit art. 825 alin. (1) sau, in lipsa unei asemenea oferte, chiar de la acest pret.

(6) Daca imobilul este grevat de vreun drept de uzufruct, uz, abitatie sau servitute intabulate ulterior inscrierii vreunei ipoteci, la primul termen de vanzare strigarile vor incepe de la pretul cel mai mare oferit sau, in lipsa, de la cel fixat in publicatie, scazut cu valoarea acestor drepturi socotita potrivit art. 826 alin. (2).

(7) Daca din cauza existentei drepturilor aratate la alin. (6) nu s-a putut obtine un pret suficient pentru acoperirea creantelor ipotecare inscrise anterior, socotite dupa datele din cartea funciara, executorul

judecatoresc va relua in aceeasi zi licitatia pentru vanzarea imobilului liber de acele drepturi; in acest caz, strigarile vor incepe de la pretul mentionat in publicatia de vanzare, fara scaderea aratata la alin. (6).

(8) In cazul in care nu este oferit nici pretul la care imobilul a fost evaluat, vanzarea se va amana la un alt termen, de cel mult 30 de zile, pentru care se va face o noua publicatie in conditiile art. 828. La acest termen, licitatia va incepe de la pretul de 75% din pretul de pornire a primei licitatii. Daca nu se obtine pretul de incepere a licitatiei, la acelasi termen bunul va fi vandut la cel mai mare pret oferit, dar nu mai putin de 30% din pretul de pornire a primei licitatii. Vanzarea se va putea face chiar daca se prezinta o singura persoana care ofera pretul de la care incepe licitatia.

(9) Daca nici la a doua licitatie imobilul nu a fost adjudecat, la cererea creditorului, executorul judecatoresc va putea stabili o noua licitatie in conditiile prevazute la alin. (8). La termenul astfel stabilit la alin. (8), licitatia va incepe de la pretul de 50% din pretul de pornire al primei licitatii. Daca nu se obtine acest pret, bunul va fi vandut, la acest termen, la cel mai mare pret oferit. Vanzarea se va putea face chiar daca se prezinta o singura persoana care ofera pretul de pornire al acestei licitatii.

(10) Executorul va tine o lista in care va trece numele persoanelor care au luat parte la licitatie si sumele pe care le-au oferit.

(11) Executorul va declara adjudecatar persoana care, la termenul de licitatie, a oferit pretul de vanzare cel mai mare ori, dupa caz, cel aratat la alin. (6)-(8).

(12) In toate cazurile, la pret egal, va fi preferat cel care are un drept de preemtiune asupra bunului urmarit.

Procesul-verbal de licitatie

Art. 836. - **(1)** Executorul va intocmi un proces-verbal despre desfasurarea si rezultatul fiecarei licitatii, care va cuprinde:

- a)** locul, data si ora cand s-a tinut licitatie;
- b)** numele executorului judecatoresc;
- c)** numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul creditorului, debitorului, tertului dobanditor, daca e cazul, si ale reprezentantilor lor;
- d)** numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul participantilor, cu aratarea sumelor oferite de fiecare;
- e)** mentiunea ca ofertantii au depus garantie si ca aceea a adjudecatarului s-a retinut, iar celorlalti le-a fost restituita;
- f)** numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul adjudecatarului imobilului, daca este cazul.

(2) Lista prevazuta la art. 835 alin. (10), ofertele de cumparare si raportul de expertiza, daca va fi cazul, se vor anexa la procesul-verbal.

(3) Procesul-verbal va fi semnat de executor, de creditor, de debitor si de tertul dobanditor, daca sunt prezenti, precum si de adjudecatar si de alti participanti la licitatie, daca este cazul.

Exercitarea dreptului de preemtiune

Art. 837. - Daca nu a participat la licitatie, in termen de 8 zile de la adjudecarea imobilului, cel care este titularul unui drept de preemtiune va putea sa isi exercite dreptul, printr-o declaratie scrisa adresata executorului judecatoresc, sub sanctiunea decaderii.

Depunerea pretului

Art. 838. - **(1)** Adjudecatarul imobilului va depune pretul la dispozitia executorului judecatoresc, in termen de cel mult 30 de zile de la data vanzarii, tinandu-se seama de garantia depusa in contul pretului.

(2) Cel care si-a exercitat in termen dreptul de preemtiune, este obligat sa depuna pretul in termen de 15 zile de la data adjudecarii. Daca insa titularul dreptului de preemtiune nu depune pretul in acest termen, este decazut din dreptul de preemtiune, iar vanzarea ramanand pe seama adjudecatarului, urmeaza ca pretul sa fie depus de acesta in termenul prevazut la alin. (1).

(3) Cand adjudecatar este un creditor, el poate depune creanta sa in contul pretului, fiind obligat, daca este cazul, sa depuna diferenta de pret in termenul prevazut la alin. (1). Daca exista alti creditori care au un drept de preferinta in conditiile art. 854 si 856, el va depune pana la concurenta pretului de adjudecare si suma necesara pentru plata creantelor lor, in masura in care acestea nu sunt acoperite prin diferenta de pret.

Nedepunerea pretului. Reluarea licitatiei

Art. 839. - (1) Daca adjudecatorul nu depune pretul in termenul prevazut la art. 838 alin. (1), imobilul se va scoate din nou in vanzare in contul acestuia, la pretul de incepere a licitatiei la care bunul a fost adjudecat, el fiind obligat sa plateasca cheltuielile prilejuite de noua licitatie si eventuala diferenta de pret. Adjudecatorul va putea sa achite la termenul de licitatie pretul oferit initial, caz in care va fi obligat numai la plata cheltuielilor cauzate de noua licitatie.

(2) Daca la noul termen de licitatie imobilul nu a fost vandut, fostul adjudecator este obligat sa plateasca toate cheltuielile prilejuite de urmarirea imobilului.

(3) Suma datorata potrivit alin. (1) si (2) de fostul adjudecator se stabileste de executor prin procesul-verbal de licitatie, care constituie titlu executoriu. Aceasta suma se va retine cu precadere din garantia depusa.

Restituirea garantiilor

Art. 840. - Dupa adjudecarea imobilului catre unul dintre participantii la licitatie, potrivit art. 835, executorul, la cerere, va dispune restituirea garantiilor depuse de ceilalti participantii, procedand, cand este cazul, potrivit dispozitiilor art. 839 alin. (3).

Plata pretului in rate

Art. 841. - La cererea adjudecatorului, executorul judecatoresc, cu acordul creditorului, cand acesta nu este adjudecator, precum si a debitorului pentru partea din pret care depaseste valoarea creantei, poate stabili plata pretului in rate, cu dobanda legala aferenta, numarul acestora, cuantumul si data scadentei lor, precum si suma care se plateste de indata drept avans.

Actul de adjudecare

Art. 842. - Dupa plata integrala a pretului sau a avansului prevazut la art. 841, executorul, pe baza procesului-verbal de licitatie, va intocmi actul de adjudecare, care va cuprinde urmatoarele mentiuni:

- a) denumirea si sediul organului de executare;
- b) numele executorului judecatoresc;
- c) numarul si data procesului-verbal de licitatie;
- d) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul debitorului, tertului dobanditor si ale adjudecatorului;
- e) pretul la care s-a vandut si modalitatea de achitare in cazul in care vanzarea s-a facut cu plata in rate;
- f) mentiunea, daca este cazul, ca imobilul s-a vandut grevat de drepturile de uzufruct, uz, abitatie sau servitute ori, dupa caz, liber de aceste drepturi, in conditiile prevazute la art. 835 alin. (6) si (7);
- g) datele de identificare ale imobilului cu aratarea numarului cadastral sau topografic si a numarului de carte funciara, precum si datele de identificare ale fostului proprietar;
- h) mentiunea ca actul de adjudecare, investit cu formula executorie, este titlu de proprietate si ca poate fi inregistrat in cartea funciara, precum si a faptului ca, pentru adjudecator constituie titlu executoriu impotriva debitorului sau tertului dobanditor, daca imobilul se afla in posesia acestuia din urma, sau impotriva oricarei persoane care posedea ori detine in fapt, fara niciun titlu, imobilul adjudecat;
- i) mentiunea ca, pentru creditor, actul de adjudecare, investit cu formula executorie, constituie titlu executoriu impotriva adjudecatorului care nu plateste diferenta de pret, in cazul in care vanzarea s-a facut cu plata pretului in rate;
- j) data intocmirii, semnatura si stampila executorului judecatoresc, precum si semnatura adjudecatorului.

Predarea si comunicarea actului de adjudecare

Art. 843. - (1) Un exemplar de pe actul de adjudecare se va preda adjudecatorului spre a-i servi ca titlu de proprietate provizoriu, iar altul va fi comunicat din oficiu biroului de cadastru si publicitate imobiliara pentru a fi inregistrat provizoriu in cartea funciara, pe cheltuiala adjudecatorului.

(2) Daca adjudecatorul va cere sa fie numit administrator-sechestrar al imobilului adjudecat, executorul il va numi si trimite in posesie in aceasta calitate, prin incheiere, data fara citirea partilor, care nu este supusa niciunei cai de atac.

Contestarea actului de adjudecare

Art. 844. - (1) In termen de o luna de la data inregistrarii provizorii in cartea funciara, debitorul sau tertul dobanditor, creditorii urmaritori si orice alta persoana interesata, dupa mentiunile cartilor funciare, vor

putea ataca actul de adjudecare, pe cale de contestatie la executare. Contestatia suspenda eliberarea sau, dupa caz, distribuirea pretului.

(2) Daca actul de adjudecare este anulat, executorul va continua urmarirea de la actul desfiintat si va solicita din oficiu ca inscrierea provizorie prevazuta la art. 843 alin. (1) sa fie radiata.

(3) Sumele consemnate se vor restitui adjudecatarului, iar calitatea acestuia de administrator-sechestrul al imobilului urmarit inceteaza.

Investirea cu formula executorie a actului de adjudecare

Art. 845. - (1) Daca nu s-a facut contestatie in termenul aratat la art. 844 alin. (1) sau daca aceasta a fost respinsa prin hotarare definitiva, la cererea adjudecatarului, actul de adjudecare se va investi cu formula executorie de catre instanta de executare si acesta va fi pus in posesia imobilului adjudecat, de catre executor, cu exceptia cazului in care a fost pus anterior in posesie, potrivit art. 843 alin. (2).

(2) Odata cu investirea cu formula executorie, instanta de executare va dispune din oficiu, prin aceeaasi hotarare, ca dreptul de proprietate al adjudecatarului sa fie intabulat in cartea funciara, chiar in cazul in care adjudecatar este insusi tertul dobanditor care avea deja dreptul inscris in cartea funciara.

(3) In cazul in care imobilul a fost vandut cu plata pretului in rate, instanta de executare va dispune, prin aceeaasi incheiere, si inscrierea in cartea funciara a interdictiei de instrainare si de grevare a imobilului pana la plata integrala a pretului si a dobanzii corespunzatoare.

(4) Instanta de executare va preda totodata creditorului urmaritor un exemplar al actului de adjudecare investit cu formula executorie, care ii va servi drept titlu executoriu impotriva cumparatorului, daca acesta nu plateste diferenta de pret.

SECȚIUNEA a 5-a

Efectele adjudecarii

Transmiterea proprietatii imobilului

Art. 846. - (1) Prin adjudecarea imobilului adjudecatarul devine proprietar. De la aceasta data, adjudecatarul are dreptul la fructe si venituri, datoreaza dobanzile pana la plata integrala a pretului si suporta toate sarcinile imobilului.

(2) Prin intabulare, adjudecatarul dobandeste dreptul de a dispune de imobilul cumparat, potrivit regulilor de carte funciara.

(3) De la data intabularii, imobilul ramane liber de orice ipotecii sau alte sarcini privind garantarea drepturilor de creanta, creditorii putandu-si realiza aceste drepturi numai din pretul obtinut. Daca pretul de adjudecare se plateste in rate, sarcinile se sting la plata ultimei rate.

(4) Ipotecile si celelalte sarcini reale, precum si drepturile reale intabulate dupa notarea urmaririi in cartea funciara se vor radia din oficiu, cu exceptia celor pentru care adjudecatarul ar conveni sa fie mentinute; de asemenea, vor fi radiate din oficiu drepturile reale intabulate ulterior inscrierii vreunei ipotecii, daca vanzarea s-a facut in conditiile prevazute la art. 835 alin. (7), toate notariile facute cu urmarirea silita, interdictia de instrainare sau de grevare, daca exista, cu exceptia celei prevazute la art. 845 alin. (3), precum si promisiunea de a incheia un contract viitor, daca pana la data adjudecarii beneficiarul promisiunii nu si-a inscris in cartea funciara dreptul dobandit in temeiul contractului care a facut obiectul acesteia.

(5) Daca imobilul a fost adjudecat cu plata pretului in rate, adjudecatarul nu il va putea instraina sau greva, fara incuviintarea creditorilor urmaritori, inainte de plata integrala a pretului.

Viciile ascunse si leziunea

Art. 847. - (1) In cazul vanzarii silite la licitatie publica nu exista garantie contra viciilor ascunse.

(2) Aceasta vanzare nu poate fi atacata nici pentru leziune.

Mentinerea sau incetarea unor contracte

Art. 848. - (1) Locatiunea si celelalte acte juridice privitoare la imobilul adjudecat raman in fiinta sau, dupa caz, inceteaza, potrivit dispozitiilor art. 817 alin. (1) si (2).

(2) Platile facute inainte de scadenta de catre locatar sau alte persoane interesate sunt supuse dispozitiilor art. 817 alin. (3).

SECȚIUNEA a 6-a

Dispozitii speciale

Stingerea actiunilor contra adjudecatarului

Art. 849. - (1) Orice cerere de evictiune, totala sau partiala, privind imobilul adjudecat este definitiv stinsa.

(2) In cazul imobilelor inscrise pentru prima data in cartea funciara, in conditiile art. 818 alin. (2), cererea de evictiune se va prescrie in termen de 3 ani de la data inscrierii actului de adjudecare in cartea funciara. Aceasta prescriptie curge si impotriva minorilor si persoanelor puse sub interdictie judecatoreasca.

Suspendarea impartelii pretului

Art. 850. - (1) In cazul in care cererea de evictiune prevazuta la art. 849 alin. (2) este introdusa inainte de impartea pretului din adjudecare, instanta de executare, la solicitarea adjudecatarului, va putea sa suspende impartea pretului, cu sau fara cautiune, pana la judecarea definitiva a cererii de evictiune.

(2) Cand cererea de evictiune va fi facuta dupa impartea pretului adjudecarii, se va urma procedura de drept comun.

Actiunea in regres

Art. 851. - (1) Daca a fost evins total sau partial, adjudecatarul il poate actiona pe debitorul urmarit pentru a fi despagubit.

(2) In masura in care nu se poate indestula de la debitor, adjudecatarul ii poate actiona pe creditorii care au incasat pretul de adjudecare, in limita sumei incasate de acestia.

Desfiintarea masurilor asiguratorii sau de executare

Art. 852. - (1) In tot cursul urmaririi silita si pana la expirarea termenului prevazut la art. 844 alin. (1), debitorul ori alta persoana interesata poate obtine desfiintarea masurilor asiguratorii sau de executare, consemnand la dispozitia creditorului urmaritor intreaga valoare a creantei, cu toate accesoriile si cheltuielile de executare.

(2) Dispozitiile art. 740 si 741 se aplica in mod corespunzator.

(3) In cazul in care cererea este admisa, instanta sau, dupa caz, executorul judecatoresc va dispune si eliberarea sumei in mainile creditorului.

CAPITOLUL III

Eliberarea si distribuirea sumelor realizate prin urmarirea silita

SECȚIUNEA 1

Dispozitii generale

Eliberarea sumei

Art. 853. - Daca exista un singur creditor urmaritor, dupa retinerea cheltuielilor de executare, cand este cazul, suma de bani realizata prin urmarirea silita se elibereaza acestuia pana la acoperirea integrala a drepturilor sale, iar suma ramasa disponibila se preda debitorului.

Rangul creantelor cu preferinta generala

Art. 854. - (1) In cazul in care urmarirea silita a fost pornita de mai multi creditorii sau cand, pana la eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executare, au depus si alti creditorii titlurile lor, executorul judecatoresc procedeaza la distribuirea sumei potrivit urmatoarei ordini de preferinta, daca legea nu prevede altfel:

a) creantele reprezentand cheltuieli de judecata, pentru masuri asiguratorii sau de executare silita, pentru conservarea bunurilor al caror pret se distribuie, precum si orice alte cheltuieli facute in interesul comun al creditorilor;

- b)** cheltuielile de inmormantare a debitorului, in raport cu conditia si starea acestuia;
 - c)** creantele reprezentand salarii si alte datorii asimilate acestora, pensiile, sumele cuvenite somerilor, potrivit legii, ajutoarele pentru intretinerea si ingrijirea copiilor, pentru maternitate, pentru incapacitate temporara de munca, prevenirea imbolnavirilor, refacerea sau intarirea sanatatii, ajutoarele de deces, acordate in cadrul asigurarilor sociale, precum si creantele reprezentand obligatia de reparare a pagubelor cauzate prin moarte, vatamarea integritatii corporale sau a sanatatii;
 - d)** creantele rezultand din obligatia legala de intretinere, alocatii pentru copii sau obligatia de plata a altor sume periodice destinate asigurarii mijloacelor de existenta;
 - e)** creantele fiscale provenite din impozite, taxe, contributii si din alte sume stabilite potrivit legii, datorate bugetului de stat, bugetului asigurarilor sociale de stat, bugetelor locale si bugetelor fondurilor speciale;
 - f)** creantele rezultand din imprumuturi acordate de stat;
 - g)** creantele reprezentand despagubiri pentru repararea pagubelor pricinuite proprietatii publice prin fapte ilicite;
 - h)** creantele rezultand din imprumuturi bancare, din livrari de produse, prestari de servicii sau executari de lucrari, precum si din chirii sau arenze;
 - i)** creantele reprezentand amenzi cuvenite bugetului de stat sau bugetelor locale;
 - j)** alte creante.
- (2)** In cazul creantelor care au aceeasi ordine de preferinta, daca legea nu prevede altfel, suma realizata se repartizeaza intre creditorii proportional cu creanta fiecaruia.

Declararea creantelor statului

Art. 855. - **(1)** In termen de 15 zile de la inceperea executarii silite, potrivit legii, orice creditor poate cere statului sau unitatilor administrativ-teritoriale sa declare creantele lor privilegiate. Aceasta cerere va fi inregistrata in registrele de publicitate numai daca se depune dovada notificarii facute organelor fiscale teritoriale.

(2) In termen de 30 de zile de la notificare, statul sau unitatea administrativ- teritoriala trebuie sa declare si sa inscrie valoarea creantei sale.

(3) Nerespectarea obligatiei prevazute la alin. (1) are ca efect pierderea preferintei in raport cu creditorii care au solicitat declaratia.

Rangul creantelor garantate

Art. 856. - Daca exista creditorii care, asupra bunului vandut, au drepturi de gaj, ipoteca sau alte drepturi de preferinta conservate, in conditiile prevazute de lege, la distribuirea sumei rezultate din vanzarea bunului, creantele lor vor fi platite inaintea creantelor prevazute la art. 854 alin. (1) lit. c).

Rangul creantelor accesorii

Art. 857. - Dobanzile si penalitatile sau alte asemenea accesorii ale creantei principale vor urma ordinea de preferinta a acestei creante.

SECȚIUNEA a 2-a

Distribuirea sumei rezultate din vanzarea bunurilor urmarite

Termenul de depunere a titlurilor de creanta

Art. 858. - **(1)** Daca exista mai multi creditorii urmaritori sau intervenienti, suma rezultata din vanzare se distribuie acestora potrivit ordinii de preferinta prevazute la art. 854-857.

(2) In acest scop, dupa depunerea sau consemnarea sumei rezultate din vanzare ori, dupa caz, de la data cand adjudecarea imobilului urmarit a devenit definitiva, executorul va fixa de urgenta un termen de 10 zile pentru depunerea titlurilor de creanta.

(3) Debitorul, creditorii urmaritori, organele fiscale locale, custozii, administratorul- sechestrului, adjudecatarii si titularii drepturilor si sarcinilor stinse prin adjudecare, despre care executorul a luat cunostinta in conditiile art. 730 ori art. 825 alin. (2), vor fi instiintati din oficiu despre fixarea acestui termen, potrivit dispozitiilor privitoare la comunicarea si inmanarea citatiilor.

(4) Termenul se va afisa la sediul executorului judecatoresc si la cel al instantei de executare cu cel putin 5 zile inainte de termenul fixat pentru depunerea titlurilor de creanta. Afisarea va fi constatata printr-un proces-verbal care se va depune la dosar.

(5) Dupa expirarea termenului aratat la alin. (4), niciun creditor nu va mai putea lua parte la distribuirea

sumei obtinute din urmarire.

Depunerea titlurilor de creanta

Art. 859. - (1) In vederea participarii la distribuire, toti creditorii interesati vor trebui sa depuna la sediul executorului judecatesc, in termenul prevazut la art. 858 alin. (4), titlurile de creanta in original, care nu au fost inca depuse, aratand in mod distinct capitalul, dobanzile si cheltuielile ce le sunt datorate, precum si, daca va fi cazul, drepturile de preferinta neinscrise in cartea funciara sau in alte registre publice.

(2) Reprezentantul fiscului va depune inscrisurile doveditoare ale creantelor statului sau unitatilor administrativ-teritoriale la sediul executorului judecatesc.

(3) Creditorii care au infiintat masuri asiguratorii asupra bunurilor urmarite, pentru a participa la distribuire, vor depune copii certificate de pe actiune si de pe actul constatator al infiintarii masurii asiguratorii.

Creantele periodice

Art. 860. - (1) In cazul in care unul dintre titlurile depuse de creditorii urmaritori contine obligatia debitorului de a plati o suma de bani in mod periodic, iar bunurile ramase in patrimoniul debitorului dupa efectuarea executarii sau veniturile sale nu asigura plata in viitor a ratelor datorate, suma alocata creditorului se va stabili prin acordul partilor, care va prevedea si modul de fructificare a acesteia, iar in lipsa unui acord, executorul va constata acest fapt printr-un proces-verbal semnat de el si de toate partile prezente. In acest din urma caz, partea interesata va putea sesiza instanta de executare in circumscriptia careia se face executarea pentru a stabili suma alocata creditorului, in termen de 15 zile de la incheierea procesului-verbal, daca a fost prezenta, sau de la comunicarea acestuia de catre executor, daca a lipsit.

(2) Daca partile nu se inteleg, instanta de executare va stabili, prin incheiere, suma cu care creditorul va participa la distribuirea sumelor realizate prin urmarire, precum si modul de fructificare a acesteia, astfel incat ratele datorate sa fie platite cu precadere din dobanzile incasate, iar daca acestea sunt insuficiente, se vor imputa asupra capitalului. Incheierea se da cu citarea in termen scurt a partilor si este supusa numai apelului.

(3) In cazul in care niciuna din parti nu sesizeaza instanta de executare in termenul aratat la alin. (1), executorul judecatesc va solicita acesteia stabilirea sumei alocate creditorului, cu respectarea dispozitiilor alin. (2).

(4) Daca debitorul a decedat si se constata ca, in raport cu numarul mostenitorilor, locul unde acestia se gasesc, modul in care s-a facut impartea mostenirii sau cu alte asemenea imprejurari, plata in rate a creantelor este greu de realizat, instanta poate, la cererea creditorului, sa procedeze potrivit alin. (1), stabilind suma ce se cuvine creditorului, precum si partea din aceasta pe care o va plati fiecare mostenitor in parte.

Incetarea curgerii dobanzilor

Art. 861. - De la data fixata pentru depunerea titlurilor de creanta, dobanzile creantelor creditorilor urmaritori trecute in proiectul de distribuire inceteaza de a mai fi in sarcina debitorului urmarit, chiar in caz de conventie contrara. Daca institutia de credit la care s-au depus ori consemnat aceste sume plateste dobanzi, creditorii nu vor avea drept decat la dobanzile ce se platesc de institutia de credit la care s-au depus ori consemnat acele sume.

Interdictia popririi

Art. 862. - (1) Sumele rezultate din valorificarea bunurilor urmarite si cele consemnate la dispozitia executorului nu pot fi poprite de catre creditorii debitorului sau ai adjudecatarului.

(2) Se va putea infiinta poprire numai asupra sumelor atribuite creditorilor sau debitorului prin procesul-verbal de distribuire.

Intocmirea proiectului de distribuire

Art. 863. - (1) In termen de 5 zile de la expirarea termenului pentru depunerea titlurilor de creanta, executorul va intocmi proiectul de distribuire a sumelor, potrivit ordinii de preferinta prevazute la art. 854-857, iar daca printre creditorii urmaritori si intervenienti se afla si creditori care au intervenit tardiv, dupa expirarea termenului prevazut la art. 681, creantele acestora vor fi alocate asupra partii din suma ramasa dupa indestularea drepturilor creditorilor urmaritori si a celor care au intervenit in timp util.

(2) În cazul în care imobilele grevate de o ipotecă colectivă au fost vândute împreună, creanța garantată cu o astfel de ipotecă va fi repartizată, la cererea creditorilor cu rang posterior, asupra imobilelor adjudecate, proporțional cu prețul obținut pentru fiecare imobil în parte, iar dacă sunt creanțe ipotecare anterioare, proporțional cu restul de preț ce a rămas de la fiecare imobil, după ce s-au acoperit creanțele cu rang anterior ipotecii colective.

(3) Creanțele cu termen și cele condiționale vor fi repartizate după rangul lor, ca și cum ar fi pure și simple, cu mențiunea că ele vor fi plătite numai potrivit regulilor prevăzute la art. 870 și 871.

(4) Creanțele care nu pot fi valorificate decât după executarea bunurilor unui debitor principal vor fi trecute ca socotite sub condiție suspensivă.

(5) Titularii drepturilor de uzufruct, uz, abitație și servitute, stinse prin adjudecare, vor fi trecuți în ordinea înscrierii cu valoarea acestor drepturi înscrise în cartea funciara, iar dacă nu este înscrisă, cu valoarea determinată potrivit art. 826 alin. (2), care poate fi contestată în condițiile art. 864 alin. (2).

(6) Creditorul unei rente pe viață sau altei creanțe periodice va fi trecut în ordinea înscrierii în cartea funciara, cu o sumă ale cărei dobânzi anuale să fie suficiente pentru a asigura plata ratelor rentei.

Afisarea proiectului de distribuire

Art. 864. - (1) Proiectul de distribuire va fi comunicat debitorului și creditorilor care și-au depus titlurile de creanță, potrivit dispozițiilor privitoare la comunicarea și înmânarea cităților.

(2) Ei vor fi citați cu mențiunea expresă că, sub sancțiunea decaderii, în termen de 5 zile de la data comunicării, pot formula, în scris, obiecțiuni la proiectul de distribuire.

(3) În lipsa obiecțiunilor în termenul arătat la alin. (2), proiectul de distribuire devine definitiv.

(4) În caz de obiecțiune, executorul va convoca în scris debitorul și toți creditorii în vederea unei eventuale concilierii, care va avea loc la sediul executorului în termen de cel mult 15 zile de la data primirii ultimei contestații.

Încercarea de conciliere. Efectele

Art. 865. - (1) Dacă la termenul fixat în vederea concilierii, debitorul sau creditorii care au formulat obiecțiuni nu mai stăruie în menținerea lor sau se ajunge la un acord privind modul de distribuire, executorul va lua act de acordul realizat și va dispune repartizarea sumelor potrivit acestei înțelegeri, care va fi consemnată într-un proces-verbal semnat de executor și de toate persoanele prezente.

(2) Dacă nu se ajunge la un acord, iar cei care au formulat obiecțiuni stăruie în menținerea lor, executorul va încheia un proces-verbal în care va consemna obiecțiile celor prezenți, semnat de el și de cei prezenți.

(3) Cel nemulțumit de proiectul de distribuire poate introduce contestație în termen de 5 zile de la data întocmirii procesului-verbal arătat la alin. (2). Contestația suspendă de drept plata creanței sau a părții din creanță contestată. La primul termen la care părțile au fost legal citate, instanța este obligată să se pronunțe asupra menținerii sau, după caz, a înlăturării suspendării. Instanța se pronunță prin încheiere care poate fi atacată separat numai cu apel în termen de 5 zile de la pronunțare. Apelul suspendă executarea încheierii atacate.

(4) Debitorul sau creditorii care nu s-au prezentat la termenul arătat la alin. (1) sunt considerați ca au renunțat la obiecțiunile formulate, fiind decazuți din dreptul de a face contestație la executare.

Soluționarea contestațiilor

Art. 866. - (1) Toate contestațiile formulate împotriva proiectului de distribuire se judecă de instanța de executare, printr-o singură hotărâre, de urgență și cu precădere, cu citarea în termen scurt a părților. Hotărârea poate fi atacată numai cu apel în termen de 5 zile de la comunicare.

(2) Contestatorul a cărui cerere a fost respinsă va răspunde față de creditorii pentru dobânzile ce trec peste acelea prevăzute la art. 861 și pentru toate prejudiciile cauzate de întârzierea la plata a sumelor cuvenite.

Îndreptarea erorilor de calcul și a greselilor materiale

Art. 867. - Erorile de calcul și alte greseli materiale se vor îndrepta de executor, din oficiu ori la cerere, făcându-se mențiune despre aceasta în încheierea prin care se dispune eliberarea sau, după caz, distribuirea sumei.

SECȚIUNEA a 3-a

Plata sumei rezultate din urmărirea silită

Condițiile

Art. 868. - (1) Dacă prin lege nu se dispune altfel, plata sumei rezultate din executare se poate dispune numai după expirarea termenului de depunere a titlurilor de creanță ori, după caz, la data expirării termenului de formulare a obiecțiilor împotriva proiectului de distribuire.

(2) Executorul se va pronunța asupra plății sumei arătate la alin. (1) prin încheiere executorie, dată fără citarea părților.

(3) Suma rămasă se va elibera debitorului.

Efectuarea plăților

Art. 869. - (1) Plățile vor fi efectuate de către unitatea la care au fost depuse sau consemnate sumele rezultate din urmărire, pe baza unei dispoziții de plată trimise de executorul judecătoresc.

(2) Dovada efectuării plății va fi comunicată executorului, care o va păstra la dosarul executării.

Plata creanțelor afectate de termen

Art. 870. - Dacă creanța este afectată de un termen suspensiv, aceasta se va plăti chiar dacă termenul nu s-a împlinit. Când o astfel de creanță este fără dobândă, plata înainte de termen nu se va face decât dacă se scade dobândă cuvenită până la împlinirea termenului. Dacă însă creditorul nu este de acord să se facă scaderea, creanța sa se va consemna la unitatea prevăzută de lege, pentru a fi eliberată la împlinirea termenului.

Plata creanțelor condiționale

Art. 871. - (1) Atunci când condiția este rezolutorie, nu se va putea elibera creditorului suma cuvenită, decât dacă acesta va da o cauciune sau va constitui o ipotecă în favoarea celor care ar trebui să se folosească de această sumă în cazul îndeplinirii condiției.

(2) Dacă însă condiția este suspensivă, suma cuvenită creditorului va fi distribuită creditorilor care vin după acesta, dacă aceștia vor da o cauciune sau vor constitui o ipotecă pentru a garanta restituirea sumei primite în caz de îndeplinire a condiției.

(3) În cazul în care creditorii prevăzuți la alin. (1) și (2) nu dau o cauciune sau nu constituie o ipotecă, suma se va consemna la unitatea prevăzută de lege până la îndeplinirea condiției rezolutorii sau suspensive.

Plata creanțelor contestate

Art. 872. - (1) Sumele corespunzătoare creanțelor contestate sau acelor pentru care s-au înființat măsuri asigurătorii, precum și cele reclamate în condițiile prevăzute la art. 682 alin. (6), dar nerecunoscute, în tot sau în parte, de debitor, vor fi consemnate spre a fi plătite ulterior.

(2) După rămânerea definitivă a hotărârii de soluționare a contestației sau a celei date asupra acțiunii pe baza căreia s-a înființat măsura asiguratorie, executorul, la cererea debitorului sau a creditorului interesat, va dispune, potrivit hotărârii respective, fie eliberarea sumelor corespunzătoare creanței contestate ori alocate pe baza de măsura asiguratorie, fie distribuirea lor, în condițiile legii, între creditorii rămași neîndestulați. Suma rămasă se va elibera debitorului.

(3) Dacă suma reclamată a fost păstrată pentru obținerea de către creditorii intervenienți a titlurilor executorii necesare, în condițiile prevăzute la art. 682 alin. (6), executorul, la cererea uneia dintre părți sau chiar din oficiu, va cita debitorul, creditorul urmărit și creditorii intervenienți, cu excepția celor îndestulați integral, și, după ascultarea celor prezenți, va dispune eliberarea sumei reținute în contul creditorilor intervenienți care au obținut între timp un titlu executoriu. Infatisarea părților interesate va putea fi dispusă, la cererea oricărui dintre creditori, și înainte de expirarea termenului legal pentru obținerea titlului executoriu, în afara de cazul în care mai există alți creditori care urmează să obțină titlul executoriu. Suma rămasă se va elibera debitorului.

Plata creanțelor periodice

Art. 873. - (1) Suma alocată creditorului unei creanțe periodice va fi întrebuințată în vederea fructificării ei, pentru asigurarea plății ratelor, în modul convenit de părțile interesate, iar în lipsa unui acord, în modul

in care se va hotari de instanta de executare, la sesizarea partii interesate sau, in lipsa, a executorului judecatoresc, in conditiile prevazute la art. 860.

(2) Daca dobanzile sumei alocate vor fi mai mici decat ratele datorate, diferenta se va intregi prin preluare din capital.

(3) Dupa stingerea, din orice motive, a obligatiei de plata, suma ramasa va fi distribuita creditorilor ramasi neindestulati sau eliberata debitorului.

Predarea titlurilor de creanta

Art. 874. - (1) Titlurile creantelor platite integral vor fi eliberate creditorilor, cu mentiunea stingerii totale a datoriei, iar debitorului i se va remite un certificat constatator al stingerii integrale a acelor creante.

(2) Titlurile creantelor platite partial vor fi eliberate creditorilor cu mentiunea partii platite.

Inchiderea procedurii

Art. 875. - (1) Dupa predarea titlurilor, executorul, prin incheiere data fara citarea partilor, constata incetarea urmaririi silite si dispune inchiderea dosarului.

(2) Creditorii care nu au fost indestulati pot cere insa reluarea urmaririi silite, in conditiile legii, sau efectuarea unei noi urmariri asupra altor bunuri ale debitorului, daca este cazul.

Sumele neridicate

Art. 876. - Sumele consemnate si neridicate in termen de 5 ani de la data comunicarii incheierii prin care s-a aprobat distribuirea acestora se fac venit la bugetul local, dispozitiile art. 769 aplicandu-se in mod corespunzator.

TITLUL III

Executarea silita directa

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

Modul de executare

Art. 877. - (1) In cazul in care obligatia debitorului prevazuta in titlul executoriu consta in lasarea posesiei unui bun, in predarea unui bun sau a folosintei acestuia ori in evacuarea debitorului dintr-o locuinta sau dintr-o alta incinta, in desfiintarea unei constructii, plantatii sau a altei lucrari ori in indeplinirea oricarei alte activitati stabilite pentru realizarea drepturilor creditorului, iar debitorul nu executa de bunavoie obligatia sa in termenul prevazut in somatie, executorul sau, dupa caz, creditorul, in raport cu imprejurarile cauzei si natura obligatiei ce se executa, va proceda fie la executarea silita, fie va sesiza instanta de executare in vederea aplicarii unei amenzi judiciare.

(2) Atribuirea prin hotarare judecatoreasca a unui imobil sau obligatia de a-l preda, a-l lasa in posesie ori in folosinta, dupa caz, cuprinde si obligatia de evacuare a imobilului, daca legea nu prevede in mod expres altfel.

Executarea fara somatie

Art. 878. - La cererea creditorului, daca se justifica o nevoie urgenta sau exista pericol ca debitorul sa se sustraga de la urmarire, sa ascunda, sa distruga ori sa deterioreze bunurile ce trebuie predate, instanta va putea sa dispuna, prin incheierea de incuviintare a executarii silite, ca executarea silita sa se faca de indata fara somatie.

Procesul-verbal de indeplinire a executarii

Art. 879. - (1) Despre indeplinirea executarii obligatiilor prevazute in prezentul capitol, executorul va incheia un proces-verbal in conditiile art. 669, stabilind totodata cheltuielile de executare pe care urmeaza sa le plateasca debitorul.

- (2) Procesul-verbal va fi predat partilor interesate, iar un exemplar va fi pastrat la dosarul executarii.
- (3) Procesul-verbal constituie titlu executoriu in privinta cheltuielilor de executare, stabilite in sarcina debitorului.

Imposibilitatea predarii silita a bunului

Art. 880. - In cazul in care predarea silita a unui bun a devenit imposibila din cauza distrugerii, ascunderii sau deteriorarii acestuia ori a altor asemenea imprejurari, executorul va consemna aceasta intr-un proces-verbal intocmit in conditiile art. 879 si totodata va dispune, prin incheiere, incetarea executarii silita.

Obligarea debitorului la plata contravalorii bunului

Art. 881. - (1) Daca in titlul executoriu nu s-a stabilit ce suma urmeaza a fi platita ca echivalent al valorii lucrului in cazul imposibilitatii predarii acestuia, instanta de executare, la cererea creditorului, va stabili aceasta suma prin hotarare data cu citarea partilor.

(2) Hotararea este executorie si este supusa numai apelului. Suspendarea executarii acestei hotarari nu se va putea obtine decat cu consemnarea sumei stabilite. Dispozitiile art. 740 si 741 sunt aplicabile in mod corespunzator.

(3) Pe baza cererii prevazute la alin. (1), creditorul va putea infiinta masuri asiguratorii.

CAPITOLUL II

Predarea silita a bunurilor mobile

Instiintarea debitorului

Art. 882. - Daca partea obligata sa predea un bun mobil, determinat prin calitate si cantitate, nu isi indeplineste obligatia in termen de 24 de ore de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii, predarea lui se va face prin executare silita.

Efectuarea executarii silita

Art. 883. - In vederea executarii silita a obligatiei prevazute la art. 882, executorul judecatoresc va ridica bunul urmarit de la debitor sau de la persoana la care se afla, punandu-l pe creditor in drepturile sale, stabilite prin titlul executoriu.

Procesul-verbal de constatare

Art. 884. - Executorul judecatoresc va incheia, in conditiile art. 879, un proces-verbal despre indeplinirea executarii, stabilind totodata cheltuielile de executare pe care urmeaza sa le plateasca debitorul.

CAPITOLUL III

Predarea silita a bunurilor imobile

Termenul de executare

Art. 885. - (1) Nicio evacuare din imobilele cu destinatie de locuinta nu poate fi facuta de la data de 1 decembrie si pana la data de 1 martie a anului urmator, decat daca creditorul face dovada ca, in sensul dispozitiilor legislatiei locative, el si familia sa nu au la dispozitie o locuinta corespunzatoare ori ca debitorul si familia sa au o alta locuinta corespunzatoare in care s-ar putea muta de indata.

(2) Dispozitiile alin. (1) nu se aplica in cazul evacuarii persoanelor care ocupa abuziv, pe cai de fapt, fara niciun titlu, o locuinta si nici celor care au fost evacuati pentru ca pun in pericol relatiile de convietuire sau tulbura in mod grav linistea publica.

Instiintarea debitorului

Art. 886. - Daca partea obligata sa evacueze ori sa predea un imobil nu isi indeplineste aceasta obligatie

in termen de 8 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii, ea va fi indepartata prin executare silita, iar imobilul va fi predat celui indreptatit.

Efectuarea executarii silite

Art. 887. - (1) In vederea executarii silite a obligatiei prevazute la art. 886, executorul judecatoresc se va deplasa la fata locului, va soma pe debitor sa paraseasca de indata imobilul, iar in caz de impotrivire, il va evacua din imobilul respectiv pe debitor impreuna cu toate persoanele care ocupa imobilul in fapt ori fara niciun titlu opozabil creditorului, cu sau fara ajutorul fortei publice, dupa caz, punand pe creditor in drepturile sale.

(2) Cand debitorul lipseste sau refuza sa deschida usile, executorul va fi insotit de agenti ai fortei publice ori reprezentanti ai jandarmeriei, dupa caz.

(3) Dupa deschiderea usilor imobilului, prezenta celor mentionati la alin. (2) va putea fi suplinita de 2 martori asistenti.

Custodia bunurilor mobile

Art. 888. - (1) Daca executarea priveste un imobil in care se gasesc bunuri mobile ce nu formeaza obiectul executarii si pe care debitorul nu le ridica singur ori sunt sechestrate intr-o alta urmarire, executorul va incredinta aceste bunuri in pastrarea unui custode, care poate fi chiar creditorul, pe cheltuiala debitorului. Despre aceasta masura va fi instiintat creditorul in folosul caruia bunurile au fost sechestrate.

(2) Dispozitiile prezentei carti referitoare la custodi in materie de urmarire mobiliara propriu-zisa sunt aplicabile in mod corespunzator.

(3) Daca bunurile lasate in custodie nu sunt sechestrate in favoarea altei urmariri, executorul va fixa, prin procesul-verbal aratat la art. 889, termenul in care debitorul trebuie sa le ridice, care nu poate fi mai lung de o luna.

Procesul-verbal de constatare

Art. 889. - Despre indeplinirea executarii potrivit prevederilor prezentei sectiuni, executorul judecatoresc va intocmi un proces-verbal, dispozitiile art. 879 fiind aplicabile.

Vanzarea bunurilor lasate in custodie

Art. 890. - (1) Daca debitorul nu ridica bunurile in termenul aratat in procesul-verbal prevazut la art. 889 si acestea au valoare de piata, ele vor fi scoase in vanzare, inclusiv cele care sunt insesizabile prin natura lor, potrivit regulilor din materia vanzarii bunurilor mobile urmaribile.

(2) Pretul bunurilor vandute, dupa deducerea cheltuielilor de vanzare, va fi consemnat pe numele debitorului, care va fi instiintat despre aceasta potrivit dispozitiilor privitoare la comunicarea si inmanarea citatiilor.

(3) Bunurile care nu au valoare de piata sunt declarate abandonate, cu exceptia hartiilor si documentelor de natura personala, care sunt sigilate si conservate de executor timp de 2 ani.

(4) Despre toate acestea va fi instiintat si debitorul, potrivit dispozitiilor prevazute la alin. (2), precum si organul financiar local pentru a prelua bunurile abandonate. Dispozitiile art. 769 se aplica in mod corespunzator.

(5) La expirarea termenului prevazut la alin. (3), executorul judecatoresc va distruge documentele conservate si va incheia un proces-verbal in care va mentiona documentele oficiale si instrumentele bancare care au fost distruse.

Reocuparea imobilului

Art. 891. - (1) Daca debitorul se reinstaleaza sau ocupa in mod abuziv, fara niciun titlu, imobilul din care a fost evacuat sau obligat sa il lase creditorului, el va putea fi evacuat din nou, la cererea creditorului sau a altei persoane interesate.

(2) In acest caz, va putea fi facuta o noua executare silita in baza aceluiasi titlu executoriu, fara somatie si fara nicio alta formalitate prealabila.

CAPITOLUL IV

SECȚIUNEA 1

Dispozitii comune

Executarea obligatiei de a face

Art. 892. - Daca debitorul refuza sa indeplineasca o obligatie de a face cuprinsa intr-un titlu executoriu, in termen de 10 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii, creditorul poate fi autorizat de instanta de executare, prin incheiere executorie, data cu citarea partilor, sa o indeplineasca el insusi sau prin alte persoane, pe cheltuiala debitorului.

Executarea obligatiei de a nu face

Art. 893. - (1) Dispozitiile prevazute in prezenta sectiune sunt aplicabile in mod corespunzator si in cazul cand titlul executoriu cuprinde o obligatie de a nu face.

(2) Creditorul va putea cere instantei de executare sa fie autorizat, prin incheiere executorie, data cu citarea partilor, sa desfiinteze el insusi sau prin alte persoane, pe cheltuiala debitorului, lucrarile facute de acesta impotriva obligatiei de a nu face.

Aplicarea amenzii civile

Art. 894. - (1) Daca in termen de 10 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii debitorul nu executa obligatia de a face sau de a nu face, care nu poate fi indeplinita prin alta persoana, acesta poate fi constrans la indeplinirea ei, prin aplicarea unei amenzi judiciare, de catre instanta de executare.

(2) Cand obligatia nu este evaluabila in bani, instanta sesizata de creditor il poate obliga pe debitor, prin incheiere definitiva, data cu citarea partilor, sa plateasca, in favoarea statului, o amenda judiciara de la 100 lei la 1.000 lei, stabilita pe zi de intarziere pana la executarea obligatiei prevazute in titlul executoriu.

(3) Atunci cand obligatia are un obiect evaluabil in bani, amenda prevazuta la alin. (2) poate fi stabilita de instanta intre 0,1% si 1% pe zi de intarziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligatiei.

(4) Daca in termen de 3 luni de la data comunicarii incheierii de aplicare a amenzii, debitorul nu executa obligatia prevazuta in titlul executoriu, instanta de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitiva datorata statului cu acest titlu, prin incheiere definitiva, data cu citarea partilor, iar pentru acoperirea prejudiciilor cauzate prin neindeplinirea obligatiei prevazute la alin. (1), creditorul poate cere obligarea debitorului la daune-interese; in acest din urma caz, dispozitiile art. 881 sunt aplicabile in mod corespunzator, iar executarea silita va continua pentru realizarea daunelor- interese astfel stabilite.

(5) Amenda judiciara va putea fi inlaturata ori redusa, pe calea contestatiei la executare, daca debitorul executa obligatia prevazuta in titlul executoriu si dovedeste existenta unor motive temeinice care au justificat intarzierea executarii.

(6) Incheierile date in conditiile alin. (4) sunt executorii si se comunica din oficiu, prin grija grefierului de sedinta, organelor fiscale competente in vederea executarii silita, potrivit Codului de procedura fiscala.

Interzicerea daunelor cominatorii

Art. 895. - Pentru neexecutarea obligatiilor prevazute in prezentul capitol nu se pot acorda daune cominatorii.

Concursul fortei publice

Art. 896. - Daca, in cazurile prevazute la art. 892 si 893, debitorul se opune la executarea obligatiei de catre creditor, executorul judecatoresc, la cererea creditorului, va obtine, in conditiile legii, concursul organelor de politie, jandarmerie sau al altor agenti ai fortei publice, dupa caz.

Efectuarea inscrierilor in cartea funciara

Art. 897. - (1) Daca printr-un titlu executoriu s-a dispus efectuarea unei inscrieri in cartea funciara impotriva celui inscris ca titular al dreptului, creditorul va putea solicita, direct sau prin intermediul

executorului judecătoresc, biroului de cadastru și publicitate imobiliară să dispună înscrierea în baza acestui titlu.

(2) Dacă cel împotriva căruia s-a dispus efectuarea înscrierii a fost totodată obligat, prin același titlu executoriu sau prin altul, să evacueze ori, după caz, să predea imobilul în mâinile creditorului, se va proceda potrivit dispozițiilor art. 885 și următoarele.

(3) Dispozițiile prezentului articol sunt aplicabile, în mod corespunzător, și în cazurile în care obligația cuprinsă în titlul executoriu privește efectuarea înscrierilor în alte registre publice decât cartea funciară.

SECȚIUNEA a 2-a

Executarea hotărârilor judecătorești referitoare la minori

Domeniul de aplicare

Art. 898. - (1) Dispozițiile prezentului capitol sunt aplicabile și în cazul măsurilor privitoare la minori prevăzute într-un titlu executoriu, cum sunt stabilirea locuinței minorului, darea în plasament, înapoierea minorului de către persoana care îl ține fără drept, exercitarea dreptului de a avea legături personale cu minorul, precum și alte măsuri prevăzute de lege.

(2) În aceste cazuri, executorul judecătoresc va trimite parintelui sau persoanei la care se afla minorul încheierea de încuviințare a executării împreună cu o somată în care îi va comunica acesteia data la care să se prezinte împreună cu minorul la sediul sau ori în alt loc stabilit de executor, în vederea preluării acestuia de către creditor, sau, după caz, îi va pune în vedere să permită celui alt parinte să își exercite dreptul de a avea legături personale cu minorul, potrivit programului stabilit în titlul executoriu.

(3) Dacă debitorul nu se va conforma somății executorului, acesta, la cererea creditorului, va sesiza instanța de executare pentru a se face aplicarea prevederilor art. 894.

Regulile speciale de executare

Art. 899. - (1) Dacă în termen de o lună de la comunicarea încheierii prevăzute la art. 894 alin. (2), debitorul nu execută obligația sa, executorul judecătoresc va proceda la executarea silită.

(2) Executarea se va efectua în prezența unui reprezentant al direcției generale de asistență socială și protecție a copilului și, când acesta apreciază că este necesar, a unui psiholog desemnat de aceasta. Prezența psihologului nu este necesară dacă reprezentantul direcției are această calificare.

(3) La solicitarea executorului judecătoresc, agenții forței publice sunt obligați să își dea concursul la executare, în condițiile legii.

(4) Nu este permis niciunei persoane să bruscăze minorul sau să exercite presiuni asupra lui pentru a se realiza executarea.

Opunerea la executare

Art. 900. - (1) Dacă debitorul nu își îndeplinește obligația, amenda stabilită de instanța potrivit art. 894 va curge până la momentul executării, dar nu mai mult de 3 luni de la comunicarea încheierii prevăzute la art. 894 alin. (2).

(2) În cazul în care debitorul nu își îndeplinește obligația în termenul prevăzut la alin. (1), precum și atunci când debitorul este de rea-credință și ascunde minorul, executorul judecătoresc va consemna acest fapt și va sesiza de îndată parchetul de pe lângă instanța de executare în vederea începerii urmăririi penale, pentru săvârșirea infracțiunii de nerespectare a hotărârii judecătorești.

Refuzul minorului

Art. 901. - (1) Dacă executorul constată că însuși minorul refuză în mod categoric să îl parasească pe debitor sau manifestă aversiune față de creditor, va întocmi un proces-verbal în care va consemna constatările sale și pe care îl va comunica părților și reprezentantului direcției generale de asistență socială și protecție a copilului.

(2) Reprezentantul direcției generale de asistență socială și protecție a copilului va sesiza instanța competentă de la locul unde se afla minorul, pentru ca aceasta să dispună, în funcție de vârsta copilului, un program de consiliere psihologică, pentru o perioadă ce nu poate depăși 3 luni. Cererea se soluționează de urgență în camera de consiliu, prin încheiere nesupusă niciunei căi de atac, pronunțată cu citarea părinților și, după caz, a persoanei la care se afla copilul. Dispozițiile legale privind ascultarea copilului rămân aplicabile.

(3) La finalizarea programului de consiliere, psihologul numit de instanța va întocmi un raport pe care îl

va comunica instantei, executorului judecătoresc și direcției generale de asistență socială și protecție a copilului.

(4) După primirea raportului psihologului, executorul va relua procedura executării silite, potrivit art. 899.

(5) Dacă și în cursul acestei proceduri, executarea nu va putea fi realizată din cauza refuzului minorului, reprezentantul direcției generale de asistență socială și protecție a copilului va sesiza de îndată instanța competentă pentru a se pronunța asupra menținerii măsurilor privitoare la minor care n-au putut fi puse în executare.

Procesul-verbal de constatare

Art. 902. - Executorul judecătoresc va încheia un proces-verbal în care va constata modul de îndeplinire a obligațiilor prevăzute la art. 898 alin. (1), dispozițiile art. 879 fiind aplicabile în mod corespunzător.

CARTEA a VI-a Proceduri speciale

TITLUL I Procedura divorțului

CAPITOLUL I Dispoziții comune

Instanța competentă

Art. 903. - (1) Cererea de divorț este de competența judecătorei în circumscripția careia se află cea din urma locuința comună a sotilor. Dacă soții nu au avut locuința comună sau dacă niciunul dintre soți nu mai locuiește în circumscripția judecătorei în care se află cea din urma locuința comună, judecătoria competentă este aceea în circumscripția careia își are locuința paratul, iar când paratul nu are locuința în țară, este competența judecătoria în circumscripția careia își are locuința reclamantul.

(2) Dacă nici reclamantul și nici paratul nu au locuința în țară, partile pot conveni să introducă cererea de divorț la orice judecătorie din România. În lipsa unui asemenea acord, cererea de divorț este de competența Judecătorei Sectorului 5 al municipiului București.

Cererea de divorț

Art. 904. - (1) Cererea de divorț va cuprinde, pe lângă cele prevăzute de lege pentru cererea de chemare în judecată, numele copiilor minori ai celor 2 soți ori adoptați de aceștia.

(2) Dacă nu sunt copii minori, se va menționa în cerere această împrejurare.

(3) La cerere se vor alătura o copie a certificatului de căsătorie și, după caz, câte o copie a certificatelor de naștere ale copiilor minori.

(4) La cerere se poate alătura, după caz, înțelegerea sotilor rezultată din mediere cu privire la desfacerea căsătoriei și, după caz, la rezolvarea aspectelor accesorii divorțului.

Cererea reconvențională

Art. 905. - (1) Sotul parat poate să facă și el cerere de divorț, cel mai târziu până la primul termen de judecată la care a fost citat în mod legal, pentru faptele petrecute înainte de această dată. Pentru faptele petrecute după această dată, paratul va putea face cerere până la începerea dezbaterilor asupra fondului în cererea reclamantului.

(2) Cererea paratului se va face la aceeași instanță și se va judeca împreună cu cererea reclamantului.

(3) În cazul în care motivele divorțului s-au ivit după începerea dezbaterilor asupra fondului la prima instanță și în timp ce judecata primei cereri se află în apel, cererea paratului va putea fi făcută direct la instanța investită cu judecarea apelului.

(4) Neintroducerea cererii în termenele arătate la alin. (1) și (3) atrage decăderea sotului parat din dreptul de a cere divorțul pentru acele motive. Dacă cererea reclamantului a fost respinsă, sotul parat poate cere divorțul pentru motive ivite ulterior.

Calitatea procesuala activa

Art. 906. - (1) Desfacerea casatoriei prin divort poate fi ceruta numai de sotii.

(2) Cu toate acestea, sotul pus sub interdictie judecatoreasca poate cere divortul prin reprezentant legal sau personal in cazul in care face dovada ca are capacitatea de discernamant neafectata.

Cererile accesorii si incidentale

Art. 907. - (1) La cerere, instanta de divort se pronunta si cu privire la:

a) exercitarea autoritatii parentesti, contributia parintilor la cheltuielile de crestere si educare a copiilor, locuinta copilului si dreptul parintelui de a avea legaturi personale cu acesta;

b) numele sotilor dupa divort;

c) locuinta familiei;

d) despagubirea pretinsa pentru prejudiciile materiale sau morale suferite ca urmare a desfacerii casatoriei;

e) obligatia de intretinere sau prestatia compensatorie intre fostii sotii;

f) incetarea regimului matrimonial si, dupa caz, lichidarea comunitatii de bunuri si partajul acestora.

(2) Cand sotii au copii minori, nascuti inaintea sau in timpul casatoriei ori adoptati, instanta se va pronunta asupra exercitarii autoritatii parentesti, precum si asupra contributiei parintilor la cheltuielile de crestere si educare a copiilor, chiar daca acest lucru nu a fost solicitat prin cererea de divort.

(3) De asemenea, instanta se va pronunta din oficiu si asupra numelui pe care il vor purta sotii dupa divort, potrivit prevederilor Codului civil.

Masurile vremelnice

Art. 908. - Instanta poate lua, pe tot timpul procesului, prin ordonanta presedintiala, masuri provizorii cu privire la stabilirea locuintei copiilor minori, la obligatia de intretinere, la incasarea alocatiei de stat pentru copii si la folosirea locuintei familiei.

Prezenta personala a partilor

Art. 909. - (1) In fata instantelor de fond, partile se vor infatisa in persoana, afara numai daca unul dintre sotii executa o pedeapsa privativa de libertate, este impiedicat de o boala grava, este pus sub interdictie judecatoreasca, are resedinta in strainatate sau se afla intr-o alta asemenea situatie, care il impiedica sa se prezinte personal; in astfel de cazuri, cel in cauza se va putea infatisa prin avocat, mandatar sau, dupa caz, prin tutore ori curator.

(2) Instanta va incerca la fiecare infatisare impacarea sotilor.

(3) In toate cazurile, instanta este obligata sa il asculte pe copilul minor, potrivit prevederilor Codului civil.

Absenta reclamantului

Art. 910. - Daca la termenul de judecata, in prima instanta, reclamantul lipseste nejustificat si se infatiseaza numai paratul, cererea va fi respinsa ca nesustinuta.

Citarea paratului

Art. 911. - Daca procedura de citare a sotului parat a fost indeplinita prin afisare, iar acesta nu s-a prezentat la primul termen de judecata, instanta va cere dovezi sau va dispune cercetari pentru a verifica daca paratul isi are locuinta la locul indicat in cerere si, daca va constata ca nu locuieste acolo, va dispune citarea lui la locuinta sa efectiva, precum si, daca este cazul, la locul sau de munca.

Renuntarea la judecata

Art. 912. - Reclamantul poate renunta la judecata in tot cursul judecatii, chiar daca paratul se impotriveste. Renuntarea reclamantului nu are niciun efect asupra cererii de divort facute de parat.

Impacarea sotilor

Art. 913. - (1) Sotii se pot impaca in tot cursul judecatii, chiar daca nu au fost platite taxele de timbru. In acest caz, instanta va lua act de impacare si va dispune, prin hotarare definitiva, inchiderea dosarului, precum si restituirea taxelor de timbru, daca au fost achitate.

(2) Oricare dintre sotii va putea formula o cerere noua pentru fapte petrecute dupa impacare si, in acest caz, se va putea folosi si de faptele vechi.

Decesul unuia dintre sotii

Art. 914. - (1) Daca in timpul procesului de divort unul dintre sotii decedeaza, instanta va lua act de incetarea casatoriei si va dispune, prin hotarare definitiva, inchiderea dosarului.

(2) Cu toate acestea, cand cererea de divort se intemeiaza pe culpa paratului si reclamantul decedeaza in cursul procesului, lasand mostenitori, acestia vor putea continua actiunea, pe care instanta o va admite numai daca va constata culpa exclusiva a sotului parat. In caz contrar, dispozitiile alin. (1) raman aplicabile.

(3) Pentru introducerea in cauza a mostenitorilor sotului reclamant, instanta va face aplicarea art. 406 alin. (1) pct. 1.

Nemotivarea hotararii

Art. 915. - Hotararea prin care se pronunta divortul nu se va motiva, daca ambele parti solicita instantei aceasta.

Caile de atac. Publicitatea hotararii

Art. 916. - (1) Apelul reclamantului impotriva hotararii prin care s-a respins cererea va fi respins ca nesustinut, daca la judecata se prezinta numai paratul.

(2) Apelul paratului va fi judecat chiar daca se infatiseaza numai reclamantul.

(3) Daca unul dintre sotii s-a recasatorit, hotararea definitiva prin care s-a desfacut casatoria nu este supusa contestatiei in anulare si revizuirii in ce priveste divortul.

(4) Instanta la care hotararea de divort a ramas definitiva o va trimite, din oficiu, serviciului de stare civila unde a fost incheiata casatoria, Registrului national al regimurilor matrimoniale, prevazut de Codul civil, si, daca unul dintre sotii a fost intreprinzator, registrului comertului.

CAPITOLUL II

Divortul remediu

SECȚIUNEA 1

Divortul prin acordul sotilor

Domeniul de aplicare

Art. 917. - Dispozitiile prezentei sectiuni nu se aplica cazurilor in care sotii au optat pentru divortul pe cale administrativa sau notariala, in conditiile Codului civil.

Depunerea cererii

Art. 918. - (1) In cazul in care cererea de divort se intemeiaza, in conditiile prevazute de Codul civil, pe acordul partilor, ea va fi semnata de ambii sotii sau de catre un mandatar comun, cu procura speciala autentica. Daca mandatarul este avocat, el va certifica semnatura sotilor, potrivit legii.

(2) Atunci cand este cazul, in cererea de divort sotii vor stabili si modalitatile in care au convenit sa fie solutionate cererile accesorii divortului.

(3) Primind cererea formulata in conditiile alin. (1), instanta va verifica existenta consimtamantului sotilor, dupa care va fixa termen pentru solutionarea cererii in camera de consiliu.

Solutionarea cererii

Art. 919. - (1) La termenul de judecata, instanta va verifica daca sotii staruie in desfacerea casatoriei pe

baza acordului lor si, in caz afirmativ, va pronunta divortul, fara a face mentiune despre culpa sotilor. Prin aceeași hotărâre, instanța va lua act de învoiala sotilor cu privire la cererile accesorii, în condițiile legii.

(2) Dacă soții nu se învoiesc asupra cererilor accesorii, instanța va administra probele prevăzute de lege pentru soluționarea acestora și, la cererea partilor, va pronunța o hotărâre cu privire la divort, potrivit alin. (1), soluționând totodată și cererile privind exercitarea autorității părintești, contribuția părinților la cheltuielile de creștere și educare a copiilor și numele sotilor după divort.

(3) Dacă va fi cazul, cu privire la celelalte cereri accesorii instanța va continua judecata, pronunțând o hotărâre supusă cailor de atac prevăzute de lege.

(4) Hotărârea pronunțată în condițiile alin. (1) este definitivă, iar hotărârea pronunțată potrivit alin. (2) este definitivă numai în ceea ce privește divortul.

Cererea acceptată de parat

Art. 920. - (1) Când cererea de divort este întemeiată pe culpa sotului parat, iar acesta recunoaște faptele care au dus la destrămarea vieții conjugale, instanța, dacă reclamantul este de acord, va pronunța divortul fără a cerceta temeinicia motivelor de divort și fără a face mențiune despre culpa pentru desfacerea căsătoriei.

(2) Dispozițiile art. 919 alin. (2)-(4) se aplică în mod corespunzător.

(3) Dacă reclamantul nu este de acord cu pronunțarea divortului în condițiile alin. (1), cererea va fi soluționată potrivit art. 922.

SECȚIUNEA a 2-a

Divortul din motive de sănătate

Condițiile

Art. 921. - Când divortul este cerut pentru ca starea sănătății unuia dintre soți face imposibilă continuarea căsătoriei, instanța va administra probe privind existența bolii și starea sănătății sotului bolnav și va pronunța divortul, potrivit Codului civil, fără a face mențiune despre culpa pentru desfacerea căsătoriei.

CAPITOLUL III

Divortul din culpa sotilor

Culpa în destrămarea căsătoriei

Art. 922. - (1) Instanța va pronunța divortul din culpa sotului parat atunci când, din cauza unor motive temeinice, imputabile acestuia, raporturile dintre soți sunt grav vătămate și continuarea căsătoriei nu mai este posibilă.

(2) Instanța poate să pronunțe divortul din culpa ambilor soți, chiar atunci când numai unul dintre ei a făcut cerere, dacă din dovezile administrate reiese că amândoi sunt vinovați de destrămarea căsătoriei.

(3) Dacă paratul nu a făcut cerere reconvențională, iar din dovezile administrate rezultă că numai reclamantul este culpabil de destrămarea căsătoriei, cererea acestuia va fi respinsă ca neîntemeiată.

Divortul pentru separarea în fapt îndelungată

Art. 923. - (1) Când soții sunt separați în fapt de cel puțin 5 ani, oricare dintre ei va putea cere divortul, asumându-și responsabilitatea pentru eșecul căsătoriei. În acest caz, instanța va verifica existența și durata despartirii în fapt și va pronunța divortul din culpa exclusivă a reclamantului.

(2) Dacă sotul parat se declară de acord cu divortul, se vor aplica în mod corespunzător dispozițiile art. 919.

TITLUL II

Procedura punerii sub interdicție judecatorească

Instanța competentă

Art. 924. - Cererea de punere sub interdictie judecatoreasca a unei persoane se solutioneaza de instanta competenta in a carei circumscriptie aceasta isi are domiciliul.

Continutul cererii

Art. 925. - Cererea de punere sub interdictie judecatoreasca a unei persoane va cuprinde, pe langa elementele prevazute la art. 189, faptele din care rezulta alienatia mintala sau debilitatea mintala a acesteia, precum si dovezile propuse.

Masurile prealabile

Art. 926. - (1) Dupa primirea cererii, presedintele instantei va dispune sa i se comunice celui a carui punere sub interdictie judecatoreasca a fost ceruta copii de pe cerere si de pe inscrisurile anexate. Aceeasi comunicare se va face si procurorului, atunci cand cererea nu a fost introdusa de acesta.

(2) Procurorul, direct sau prin organele politiei, va efectua cercetarile necesare, va lua avizul unei comisii de medici specialisti, iar daca cel a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta se gaseste internat intr-o unitate sanitara, va lua si avizul acesteia.

(3) Presedintele, daca este cazul, sesizeaza instanta de tutela in a carei circumscriptie domiciliaza cel a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta, in vederea numirii unui curator in conditiile prevazute de Codul civil. Numirea curatorului este obligatorie in vederea reprezentarii in instanta a celui a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta, in cazul in care starea sanatatii lui impiedica prezentarea sa personala.

Internarea provizorie

Art. 927. - Daca, potrivit avizului comisiei de medici specialisti si, cand este cazul, al unitatii sanitare prevazute la art. 926 alin. (2), este necesara observarea mai indelungata a starii mintale a celui a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta si observarea nu se poate face in alt mod, instanta, solicitand si concluziile procurorului, va putea dispune internarea provizorie, pe cel mult 6 saptamani, intr-o unitate sanitara de specialitate.

Judecata

Art. 928. - (1) Dupa primirea actelor prevazute la art. 926, se va fixa termenul pentru judecarea cererii, dispunandu-se citarea partilor.

(2) La termenul de judecata, instanta este obligata sa asculte pe cel a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta, punandu-i si intrebari pentru a constata starea sa mintala. Daca cel a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta nu este in stare sa se infatiseze in instanta, el va fi ascultat la locul unde se gaseste.

(3) Judecarea se va face cu participarea procurorului.

Comunicarea hotararii

Art. 929. - (1) Dupa ce hotararea de punere sub interdictie judecatoreasca a ramas definitiva, instanta care a pronuntat-o va comunica, de indata, dispozitivul acesteia in copie legalizata, dupa cum urmeaza:

a) serviciului de stare civila la care nasterea celui pus sub interdictie judecatoreasca este inregistrata, pentru a se face mentiune pe marginea actului de nastere;

b) instantei de tutela in circumscriptia careia domiciliaza cel pus sub interdictie judecatoreasca, in vederea numirii unui tutore;

c) serviciului sanitar competent, pentru ca acesta sa instituie asupra celui pus sub interdictie judecatoreasca, potrivit legii, o supraveghere permanenta;

d) biroului de cadastru si publicitate imobiliara competent, pentru notarea in cartea funciara, cand este cazul;

e) registrului comertului, daca persoana pusa sub interdictie judecatoreasca este intreprinzator.

(2) Dispozitiile alin. (1) sunt aplicabile si instantelor investite cu judecarea cailor de atac prevazute de lege.

(3) In cazul in care cererea de punere sub interdictie judecatoreasca a fost respinsa, curatela instituita pe durata procesului inceteaza de drept.

Ridicarea interdictiei

Art. 930. - (1) Ridicarea interdictiei judecatoresti se face cu procedura prevazuta in prezentul titlu, care se aplica in mod corespunzator.

(2) Despre ridicarea interdictiei judecatoresti se face mentiune pe hotararea prin care s-a pronuntat interdictia judecatoreasca.

TITLUL III

Procedura de declarare a mortii

Instanta competenta

Art. 931. - Cererea de declarare a mortii unei persoane se introduce la instanta competenta in a carei circumscriptie acea persoana a avut ultimul domiciliu cunoscut.

Masurile prealabile

Art. 932. - (1) Dupa sesizarea instantei, presedintele va cere primariei comunei, orasului, municipiului sau sectorului municipiului Bucuresti, precum si organelor politiei in a caror raza teritoriala a avut ultimul domiciliu cunoscut cel disparut sa culeaga informatii cu privire la acesta.

(2) Totodata, presedintele va dispune sa se faca afisarea cererii la ultimul domiciliu cunoscut al celui disparut, la sediul primariei comunei, orasului, municipiului sau sectorului municipiului Bucuresti si la sediul instantei, precum si publicarea intr-un ziar de larga circulatie a unui anunt despre deschiderea procedurii de declarare a mortii, cu invitatia ca orice persoana sa comunice datele pe care le cunoaste in legatura cu cel disparut.

(3) Presedintele va sesiza instanta de tutela de la ultimul domiciliu cunoscut al celui a carui moarte se cere a fi declarata, spre a numi, daca este cazul, un curator, in conditiile prevazute de Codul civil.

(4) Daca in patrimoniul persoanei a carei moarte se cere a fi declarata exista bunuri imobile, presedintele va cere, din oficiu, notarea cererii in cartea funciara, precum si inregistrarea acesteia in registrul comertului, daca este intreprinzator.

Judecata

Art. 933. - (1) Dupa trecerea a doua luni de la data efectuarii publicatiilor si dupa primirea rezultatelor cercetarilor, se va fixa termen de judecata.

(2) Persoana a carei moarte se cere a fi declarata se citeaza la ultimul domiciliu cunoscut; citatia se publica intr-un ziar de larga circulatie. Daca persoana in cauza a avut un mandatar, va fi citat si acesta, pentru a da lamuriri instantei.

(3) De asemenea, va fi citat si curatorul, daca a fost numit.

(4) Judecarea se va face cu participarea procurorului.

Comunicarea hotararii

Art. 934. - (1) Prin grija instantei care a judecat cererea, dispozitivul hotararii de declarare a mortii ramase definitiva se va afisa timp de doua luni la sediul acelei instante si al primariei comunei, orasului, municipiului sau sectorului municipiului Bucuresti, in a carei raza teritoriala a avut ultimul domiciliu cunoscut cel declarat mort, precum si la acest domiciliu.

(2) Dispozitivul hotararii va fi comunicat instantei de tutela de la ultimul domiciliu cunoscut al celui declarat mort, spre a se numi un curator, daca va fi cazul.

(3) De asemenea, dispozitivul hotararii de declarare a mortii, cu mentiunea ca hotararea a ramas definitiva, va fi comunicat serviciului de stare civila de la ultimul domiciliu cunoscut al celui declarat mort, pentru a inregistra moartea.

(4) Cand este cazul, dispozitivul hotararii de declarare a mortii va fi notat in cartea funciara si se va inregistra in registrul comertului, in registrul succesoral, precum si in alte registre publice.

Situatiile speciale

Art. 935. - (1) Cererea de declarare a mortii unei persoane a carei incetare din viata este sigura, dar cadavrul nu poate fi gasit ori identificat, se poate introduce si la instanta in a carei circumscriptie a decedat

acea persoana.

(2) Cererea se poate introduce de indata ce s-a cunoscut faptul mortii, pe baza cercetarilor facute de organele competente. Instanta va putea dispune si administrarea altor probe. Dispozitiile art. 932 alin. (1) si (2) si ale art. 933 alin. (1) nu sunt aplicabile.

Nulitatea hotararii

Art. 936. - (1) Cererea de constatare a nulitatii hotararii declarative de moarte in cazul in care persoana este in viata se face la instanta care a pronuntat hotararea. Tot astfel se va proceda cand se infatiseaza certificatul de stare civila prin care se constata decesul celui declarat mort.

(2) Judecarea cererii se face cu citarea persoanelor care au fost parti in procesul de declarare a mortii si cu participarea procurorului.

(3) Dispozitivul hotararii de constatare a nulitatii hotararii, cu mentiunea ca aceasta a ramas definitiva, se comunica serviciului de stare civila pentru anularea inregistrarii.

Rectificarea datei mortii

Art. 937. - La cererea oricarei persoane interesate, urmand procedura prevazuta la art. 936, instanta va rectifica data mortii stabilita prin hotarare, daca se va dovedi ca nu a fost cu putinta ca moartea sa se fi produs la acea data.

Notarea cererii in cartea funciara

Art. 938. - Cand se cere rectificarea sau constatarea nulitatii hotararii declarative de moarte si in patrimoniul persoanei a carei moarte a fost declarata exista bunuri imobile, instanta, din oficiu, va dispune notarea cererii in cartea funciara.

TITLUL IV

Masurile asiguratorii

CAPITOLUL I

Sechestrul asigurator

SECȚIUNEA 1

Dispozitii generale

Notiunea

Art. 939. - Sechestrul asigurator consta in indisponibilizarea bunurilor mobile sau imobile urmaribile ale debitorului aflate in posesia acestuia sau a unui tert in scopul valorificarii lor in momentul in care creditorul unei sume de bani va obtine un titlu executoriu.

Conditile de infiintare

Art. 940. - (1) Creditorul care nu are titlu executoriu, dar a carui creanta este constatata in scris si este exigibila, poate solicita infiintarea unui sechestrul asigurator asupra bunurilor mobile si imobile ale debitorului, daca dovedeste ca a intentat cerere de chemare in judecata. El poate fi obligat la plata unei cautiuni in cuantumul fixat de catre instanta.

(2) Acelasi drept il are si creditorul a carui creanta nu este constatata in scris, daca dovedeste ca a intentat actiune si depune, odata cu cererea de sechestrul, o cautiune de jumatate din valoarea reclamata.

(3) Instanta poate incuviinta sechestrul asigurator chiar daca creanta nu este exigibila, in cazurile in care debitorul a micsorat prin fapta sa asigurarile date creditorului sau nu a dat asigurarile promise ori atunci cand este pericol ca debitorul sa se sustraga de la urmarire sau sa isi ascunda ori sa isi risipeasca averea. In aceste cazuri, creditorul trebuie sa dovedeasca indeplinirea celorlalte conditii prevazute la alin. (1) si sa depuna o cautiune, al carei cuantum va fi fixat de catre instanta.

Procedura de solutionare

Art. 941. - (1) Cererea de sechestrul asigurător se adresează instanței care este competentă să judece procesul în prima instanță.

(2) Instanța va decide de urgență, în camera de consiliu, fără citirea părților, prin încheiere executorie, fixând totodată, dacă este cazul, cuantumul cautiunii și termenul în care urmează să fie depusă aceasta. Încheierea este supusă numai apelului, în termen de 5 zile de la comunicare, la instanța ierarhic superioară. Apelul se judecă de urgență și cu precădere, cu citirea în termen scurt a părților.

(3) Dispozițiile art. 984 alin. (4) se aplică atât la soluționarea cererii, cât și la judecarea apelului.

Executarea măsurii

Art. 942. - (1) Măsura sechestrului asigurător se aduce la îndeplinire de către executorul judecătoresc, potrivit regulilor prezentului cod cu privire la executarea silită, care se aplică în mod corespunzător.

(2) În cazul bunurilor mobile, executorul va aplica sechestrul asupra bunurilor urmaribile numai în măsura necesară realizării creanței.

(3) Sechestrul asigurător pus asupra unui imobil se va înscrie de îndată în cartea funciară. Înscrierea face opozabil sechestrul tuturor celor care, după înscriere, vor dobândi vreun drept asupra imobilului respectiv.

(4) Împotriva modului de aducere la îndeplinire a măsurii sechestrului cel interesat va putea face contestație la executare.

Desființarea de drept a sechestrului asigurător

Art. 943. - Nedepunerea cautiunii în termenul fixat de instanță atrage desființarea de drept a sechestrului asigurător. Aceasta se constată prin încheiere definitivă, dată fără citirea părților.

Ridicarea sechestrului asigurător

Art. 944. - (1) Dacă debitorul va da, în toate cazurile, o garanție indestulatoare, instanța va putea ridica, la cererea debitorului, sechestrul asigurător. Cererea se soluționează în camera de consiliu, de urgență și cu citirea în termen scurt a părților, prin încheiere supusă numai apelului, în termen de 5 zile de la pronunțare, la instanța ierarhic superioară. Apelul se judecă de urgență și cu precădere. Dispozițiile art. 941 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

(2) De asemenea, în cazul în care cererea principală, în temeiul căreia a fost încuviințată măsura asiguratorie, a fost anulată, respinsă sau perimată prin hotărâre definitivă ori dacă cel care a făcut-o a renunțat la judecarea acesteia, debitorul poate cere ridicarea măsurii de către instanța care a încuviințat-o. Asupra cererii instanța se pronunță prin încheiere definitivă, dată fără citirea părților. Dispozițiile art. 942 se aplică în mod corespunzător.

Valorificarea bunurilor sechestrate

Art. 945. - Valorificarea bunurilor sechestrate nu se va putea face decât după ce creditorul a obținut titlul executoriu.

Dispozițiile speciale

Art. 946. - În toate cazurile în care competența de prima instanță aparține curții de apel, calea de atac este recursul, dispozițiile art. 941 și 944 aplicându-se în mod corespunzător.

SECȚIUNEA a 2-a

Dispoziții speciale privind sechestrul asigurător al navelor civile

Dreptul de a sechestra o navă civilă

Art. 947. - Creditorul poate solicita înființarea sechestrului asigurător asupra unei nave, în condițiile dispozițiilor prezentei secțiuni, precum și ale secțiunii 1 a prezentului capitol care se aplică în mod corespunzător, cu respectarea convențiilor internaționale asupra sechestrului navelor, la care România

este parte.

Infiintarea sechestrului. Conditiiile

Art. 948. - (1) In cazuri urgente, cererea de infiintare a sechestrului asigurator asupra unei nave se poate face chiar si inaintea introducerii actiunii de fond. In acest caz, creditorul care a obtinut instituirea sechestrului asigurator este obligat sa introduca actiunea la instanta competenta sau sa initieze demersurile pentru constituirea tribunalului arbitral intr-un termen de cel mult 20 de zile de la data incuviintarii masurii asiguratorii.

(2) Cererea de sechestru se judeca de urgenta, in camera de consiliu, cu citarea partilor. Incheierea este executorie.

(3) Neintroducerea actiunii in termenul prevazut la alin. (1) atrage desfiintarea de drept a sechestrului asigurator. Aceasta se constata prin incheiere definitiva, data cu citarea partilor.

Instanta competenta

Art. 949. - Competenta de solutionare a cererii de sechestru asigurator asupra unei nave apartine tribunalului locului unde se afla nava, indiferent de instanta la care s-a introdus sau urmeaza a fi introdusa actiunea de fond.

Interdictia sechestrului

Art. 950. - (1) Nava gata de plecare nu poate fi pusa sub sechestru asigurator.

(2) Nava se considera ca este gata de plecare din momentul in care comandantul are la bord certificatele, toate documentele navei, precum si permisul de plecare, predate comandantului de capitania portului.

Autorizarea efectuarii de calatorii

Art. 951. - (1) Dupa incuviintarea sechestrului asigurator, la cererea creditorului care are un privilegiu asupra unei nave, a unui coproprietar al navei sau chiar a debitorului, instanta care a dispus masura asiguratorie poate ordona ca nava sa intreprinda una sau mai multe calatorii, stabilind in acelasi timp toate masurile preventive care, dupa imprejurari, ar fi necesare.

(2) Dispozitiile art. 948 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

(3) Nava poate pleca numai dupa transcrierea incheierii de incuviintare in registrele autoritatii maritime respective si inscrierea mentiunii corespunzatoare in actul de nationalitate.

(4) Cheltuielile necesare pentru efectuarea calatorie se vor avansa de cel care a solicitat aceasta.

(5) Navlul pentru calatoriile autorizate de instanta, dupa ce mai intai se vor scadea cheltuielile prevazute la alin. (4), va putea fi adaugat la pretul vanzarii.

Stramutarea sechestrului

Art. 952. - (1) Pentru motive temeinic justificate, la cererea debitorului sau, dupa caz, a creditorului, instanta care a dispus sechestrul asigurator poate incuviinta schimbarea navei sechestrate cu alta.

(2) Dispozitiile art. 948 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

Sechestrarea marfurilor

Art. 953. - Creditorul posesorului legitim al conosamentului poate proceda la sechestrarea marfurilor reprezentate in conosament, aflate la bordul unei nave. Daca nu se solicita deopotriva si sechestrarea navei, creditorul va trebui sa ceara si descarcarea marfii.

Executarea sechestrului

Art. 954. - (1) Masura sechestrului asigurator se aduce la indeplinire prin imobilizarea navei de catre capitania portului unde aceasta se afla. In acest caz, capitania portului nu va elibera documentele necesare navigatiei si nu va admite plecarea navei din port sau rada.

(2) Impotriva modului de aducere la indeplinire a masurii sechestrului cel interesat va putea face

contestatie la executare la tribunalul locului unde se afla nava.

Masurile urgente

Art. 955. - Pentru asigurarea traficului portuar si a sigurantei civile pe durata imobilizarii navei, instanta aratata la art. 949 va putea dispune, pe calea ordonantei presedintiale, masuri urgente, dispozitiile art. 982 si urmatoarele aplicandu-se in mod corespunzator.

Oprirea temporara a plecarii navei

Art. 956. - Oprirea temporara a plecarii navei, in absenta unei hotarari judecatoresti, se poate dispune de capitania portului in conditiile legii speciale.

CAPITOLUL II

Poprirea asiguratorie

Obiectul popririi asiguratorii

Art. 957. - Poprirea asiguratorie se poate infiinta asupra sumelor de bani, titlurilor de valoare sau altor bunuri mobile incorporale urmaribile datorate debitorului de o a treia persoana sau pe care aceasta i le va datora in viitor in temeiul unor raporturi juridice existente, in conditiile stabilite la art. 940.

Regulile aplicabile

Art. 958. - Solutionarea cererii, executarea masurii, desfiintarea si ridicarea popririi asiguratorii se vor efectua potrivit dispozitiilor art. 941-946, care se aplica in mod corespunzator.

CAPITOLUL III

Sechestrul judiciar

Notiunea

Art. 959. - Sechestrul judiciar consta in indisponibilizarea bunurilor ce formeaza obiectul litigiului sau, in conditiile legii, a altor bunuri, prin incredintarea pazei acestora unui administrator-sechestrul desemnat potrivit art. 963.

Conditii de infiintare

Art. 960. - (1) Ori de cate ori exista un proces asupra proprietatii sau altui drept real principal, asupra posesiei unui bun mobil sau imobil ori asupra folosintei sau administrarii unui bun proprietate comuna, instanta de judecata va putea sa incuviinteze, la cererea celui interesat, punerea sub sechestrul judiciar a bunului, daca aceasta masura este necesara pentru conservarea dreptului respectiv.

(2) Se va putea, de asemenea, incuviinta sechestrul judiciar, chiar fara a exista proces:

- a) asupra unui bun pe care debitorul il ofera pentru liberarea sa;
- b) asupra unui bun cu privire la care cel interesat are motive temeinice sa se teama ca va fi sustras, distrus ori alterat de posesorul sau actual;
- c) asupra unor bunuri mobile care alcatuiesc garantia creditorului, cand acesta invedereaza insolvabilitatea debitorului sau ori cand are motive temeinice de banuiala ca debitorul se va sustrage de la eventuala urmarire silita ori sa se teama de sustrageri sau deteriorari.

Instanta competenta

Art. 961. - Cererea pentru infiintarea sechestrului judiciar se va adresa instantei investite cu judecarea actiunii principale in cazul prevazut la art. 960 alin. (1), respectiv instantei in circumscriptia careia se afla bunul in cazurile prevazute la art. 960 alin. (2).

Procedura de infiintare

Art. 962. - (1) Cererea de sechestrul judiciar se judeca de urgenta, cu citarea partilor.

(2) In caz de admitere, instanta va putea sa oblige pe reclamant la darea unei cautiuni, dispozitiile art. 943 aplicandu-se in mod corespunzator.

(3) In cazul bunurilor imobile se va proceda si la inscrierea in cartea funciara potrivit art. 942 alin. (3).

(4) Incheierea este supusa numai apelului, in termen de 5 zile de la pronuntare, la instanta ierarhic superioara. Dispozitiile art. 941 alin. (3) si cele ale art. 946 se aplica in mod corespunzator.

Administratorul-sechestrul

Art. 963. - (1) Paza bunului sechestrat va fi incredintata persoanei desemnate de parti de comun acord, iar in caz de neintelegere, unei persoane desemnate de instanta, care va putea fi chiar detinatorul bunului. In acest scop, executorul judecatoresc, sesizat de partea interesata, se va deplasa la locul situarii bunului ce urmeaza a fi pus sub sechestrul si il va da in primire, pe baza de proces-verbal, administratorului-sechestrul. Un exemplar al procesului-verbal va fi inaintat si instantei care a incuviintat masura.

(2) Administratorul-sechestrul va putea face toate actele de conservare si administrare, va incasa orice venituri si sume datorate si va putea plati datorii cu caracter curent, precum si pe cele constatate prin titlu executoriu. De asemenea, el va putea sta in judecata in numele partilor litigante cu privire la bunul pus sub sechestrul, dar numai cu autorizarea prealabila a instantei care l-a numit.

(3) Daca administrator-sechestrul a fost numita o alta persoana decat detinatorul, instanta va fixa, pentru activitatea prestata, o suma drept remuneratie, stabilind totodata si modalitatile de plata.

Administratorul provizoriu

Art. 964. - In cazuri urgente, instanta va putea numi, prin incheiere definitiva data fara citarea partilor, un administrator provizoriu pana la solutionarea cererii de sechestrul judiciar.

TITLUL V

Procedura partajului judiciar

Regulile aplicabile

Art. 965. - Judecarea oricarei cereri de partaj privind bunuri asupra carora partile au un drept de proprietate comuna se face dupa procedura prevazuta in prezentul titlu, cu exceptia cazurilor in care legea prevede o alta procedura.

Cuprinsul cererii

Art. 966. - Reclamantul este obligat sa arate in cerere, pe langa mentiunile prevazute la art. 189, persoanele intre care urmeaza a avea loc partajul, titlul pe baza caruia acesta este cerut, toate bunurile supuse partajului, valoarea lor, locul unde acestea se afla, precum si persoana care le detine sau le administreaza.

Declaratiile partilor

Art. 967. - La primul termen de judecata, daca partile sunt prezente, instanta le va lua declaratie cu privire la fiecare dintre bunurile supuse partajului si va lua act, cand este cazul, de recunoasterile si acordul lor cu privire la existenta bunurilor, locul unde se afla si valoarea acestora.

Rolul activ al instantei. Intelegerea dintre parti

Art. 968. - (1) In tot cursul procesului, instanta va starui ca partile sa imparta bunurile prin buna invoiala.

(2) Daca partile ajung la o intelegere cu privire la impartirea bunurilor, instanta va hotari potrivit intelegerii lor. Impartea se poate face prin buna invoiala si daca printre cei interesati se afla minori sau persoane puse sub interdictie judecatoreasca, insa numai cu incuviintarea prealabila a instantei de tutela, precum si, daca este cazul, a reprezentantului sau a ocrotitorului legal.

(3) In cazul in care intelegerea priveste numai partajul anumitor bunuri, instanta va lua act de aceasta invoiala si va pronunta o hotarare partiala, continuand procesul pentru celelalte bunuri.

(4) Dispozitiile art. 432-435 sunt aplicabile.

Hotararea de partaj

Art. 969. - (1) Daca partile nu ajung la o intelegere sau nu incheie o tranzactie potrivit celor aratate la art. 968, instanta va stabili bunurile supuse impartelii, calitatea de coproprietar, cota-parte ce se cuvine fiecaruia si creantele nascute din starea de proprietate comuna pe care coproprietarii le au unii fata de altii. Daca se imparte o mostenire, instanta va mai stabili datorile transmise prin mostenire, datorile si creantele comostenitorilor fata de defunct, precum si sarcinile mostenirii.

(2) Instanta va face imparteala in natura. In temeiul celor stabilite potrivit alin. (1), ea procedeaza la formarea loturilor si la atribuirea lor. In cazul in care loturile nu sunt egale in valoare, ele se intregesc printr-o suma in bani.

Incheierea de admitere in principiu

Art. 970. - (1) Daca pentru formarea loturilor sunt necesare operatii de masuratoare, evaluare si altele asemenea, pentru care instanta nu are date suficiente, ea va da o incheiere prin care va stabili elementele prevazute la art. 969, intocmind in mod corespunzator minuta.

(2) Daca, in conditiile legii, s-au formulat si alte cereri in legatura cu partajul si de a caror solutionare depinde efectuarea acestuia, precum cererea de reduciune a liberalitatilor excesive, cererea de raport al donatiilor si altele asemenea, prin incheierea aratata la alin. (1) instanta se va pronunta si cu privire la aceste cereri.

(3) Prin aceeasi incheiere, instanta va dispune efectuarea unei expertize pentru formarea loturilor. Raportul de expertiza va arata valoarea bunurilor si criteriile avute in vedere la stabilirea acestei valori, va indica daca bunurile sunt comod partajabile in natura si in ce mod, propunand, la solicitarea instantei, loturile ce urmeaza a fi atribuite.

Incheierea de admitere in principiu suplimentara

Art. 971. - In cazul in care, dupa pronuntarea incheierii prevazute la art. 970, dar mai inainte de pronuntarea hotararii de imparteala, se constata ca exista si alti coproprietari sau ca au fost omise unele bunuri care trebuiau supuse impartelii, fara ca privitor la acesti coproprietari sau la acele bunuri sa fi avut loc o dezbatere contradictorie, instanta va putea da, cu citarea partilor, o noua incheiere, care va cuprinde, dupa caz, si coproprietarii sau bunurile omise. In aceleasi conditii, instanta poate, cu consimtamantul tuturor coproprietarilor, sa elimine un bun care a fost cuprins din eroare in masa de impartit.

Caile de atac impotriva unor incheieri

Art. 972. - Incheierile prevazute la art. 970 alin. (1) si art. 971 pot fi atacate numai cu apel odata cu fondul.

Criteriile partajului

Art. 973. - La formarea si atribuirea loturilor, instanta va tine seama, dupa caz, si de acordul partilor, marimea cotei-parti ce se cuvine fiecareia din masa bunurilor de impartit, natura bunurilor, domiciliul si ocupatia partilor, faptul ca unii dintre coproprietari, inainte de a se cere imparteala, au facut constructii sau imbunatatiri cu acordul celorlalti coproprietari sau altele asemenea.

Atribuirea provizorie

Art. 974. - (1) In cazul in care imparteala in natura a unui bun nu este posibila sau ar cauza o scadere importanta a valorii acestuia ori i-ar modifica in mod pagubitor destinatia economica, la cererea unuia dintre coproprietari instanta, prin incheiere, ii poate atribui provizoriu intregul bun. Daca mai multi coproprietari cer sa li se atribui bunul, instanta va tine seama de criteriile prevazute la art. 973. Prin incheiere, ea va stabili si termenul in care coproprietarul caruia i s-a atribuit provizoriu bunul este obligat sa consemneze sumele ce corespund cotelor-parti convenite celorlalti coproprietari.

(2) Daca coproprietarul caruia i s-a atribuit provizoriu bunul consemneaza, in termenul stabilit, sumele

covenite celorlalti coproprietari, instanta, prin hotararea asupra fondului procesului, ii va atribui acestuia bunul.

(3) In cazul in care coproprietarul nu consemneaza in termen sumele cuvenite celorlalti coproprietari, instanta va putea atribui bunul altui coproprietar, in conditiile prezentului articol.

Atribuirea definitiva

Art. 975. - La cererea unuia dintre coproprietari, instanta, tinand seama de imprejurarile cauzei, pentru motive temeinice, va putea sa ii atribui bunul direct prin hotararea asupra fondului procesului, stabilind totodata sumele ce se cuvin celorlalti coproprietari si termenul in care este obligat sa le plateasca.

Vanzarea bunului

Art. 976. - (1) In cazul in care niciunul dintre coproprietari nu cere atribuirea bunului ori, desi acesta a fost atribuit provizoriu, nu s-au consemnat, in termenul stabilit, sumele cuvenite celorlalti coproprietari, instanta, prin incheiere, va dispune vanzarea bunului, stabilind totodata daca vanzarea se va face de catre parti prin buna invoiala ori de catre executorul judecatesc.

(2) Daca partile sunt de acord ca vanzarea sa se faca prin buna invoiala, instanta va stabili si termenul la care aceasta va fi efectuata. Termenul nu poate fi mai mare de 3 luni, in afara de cazul in care partile sunt de acord cu majorarea lui.

(3) In cazul in care vreuna dintre parti nu a fost de acord cu vanzarea prin buna invoiala sau daca aceasta vanzare nu s-a realizat in termenul stabilit potrivit alin. (2), instanta, prin incheiere data cu citarea partilor, va dispune ca vanzarea sa fie efectuata de executorul judecatesc.

(4) Incheierile prevazute in prezentul articol pot fi atacate separat numai cu apel, in termen de 15 zile de la pronuntare. Daca nu au fost astfel atacate, aceste incheieri nu mai pot fi supuse apelului odata cu hotararea asupra fondului procesului.

Procedura vanzarii la licitatie

Art. 977. - (1) Dupa ramanerea definitiva a incheierii prin care s-a dispus vanzarea bunului de catre un executor judecatesc, acesta va proceda la efectuarea vanzarii la licitatie publica.

(2) Executorul va fixa termenul de licitatie, care nu va putea depasi 30 de zile pentru bunurile mobile si 60 de zile pentru bunurile imobile, socotite de la data primirii incheierii, si va instiinta coproprietarii despre data, ora si locul vanzarii.

(3) Pentru termenul de licitatie a bunurilor mobile, executorul va intocmi si afisa publicatia de vanzare, cu cel putin 5 zile inainte de acel termen.

(4) In cazul vanzarii unui bun imobil, executorul va intocmi si afisa publicatia de vanzare cu cel putin 30 de zile inainte de termenul de licitatie.

(5) Coproprietarii pot conveni ca vanzarea bunurilor sa se faca la orice pret oferit de participantii la licitatie. De asemenea, ei pot conveni ca vanzarea sa nu se faca sub un anumit pret.

(6) Dispozitiile prezentului articol se completeaza in mod corespunzator cu dispozitiile prezentului cod punitoare la vanzarea la licitatie a bunurilor mobile si imobile prevazute in materia executarii silite.

Bunurile nesupuse vanzarii

Art. 978. - La cererea uneia dintre parti, instanta poate proceda la impartea bunurilor pentru care nu a dispus vanzarea potrivit art. 976.

Solutionarea cererii de partaj

Art. 979. - (1) In toate cazurile, asupra cererii de partaj instanta se va pronunta prin hotarare.

(2) Sumele depuse de unul dintre coproprietari pentru ceilalti, precum si cele rezultate din vanzare vor fi impartite de instanta potrivit dreptului fiecarui coproprietar.

(3) In cazul in care partajul nu se poate realiza in niciuna dintre modalitatile prevazute de lege, instanta va hotari inchiderea dosarului. Daca se introduce o noua cerere de partaj, incheierile de admitere in principiu prevazute la art. 970 si 971 nu au autoritate de lucru judecat.

Hotararea de partaj

Art. 980. - (1) Hotararea de partaj are efect constitutiv.

(2) Odata ramasa definitiva si investita cu formula executorie, hotararea de partaj constituie titlu executoriu si poate fi pusa in executare chiar daca nu s-a cerut predarea efectiva a bunului ori instanta nu a dispus in mod expres aceasta predare.

(3) Hotararea de partaj este supusa numai apelului. Cu toate acestea, daca partajul s-a cerut pe cale incidentala, hotararea este supusa acelorasi cai de atac ca si hotararea data asupra cererii principale. Acelasi este si termenul pentru exercitarea caii de atac, chiar daca se ataca numai solutia data asupra partajului. Aplicarea criteriilor prevazute la art. 973 nu poate fi cenzurata pe calea recursului.

(4) Executarea cu privire la bunurile impartite poate fi ceruta in termenul prevazut la art. 696, dupa cum hotararea de partaj se refera la bunuri mobile sau bunuri imobile.

Revendicarea bunurilor atribuite

Art. 981. - (1) In cazul in care partile declara in mod expres ca nu solicita predarea bunurilor, hotararea de partaj nu este susceptibila de executare silita.

(2) Pentru a intra in posesia bunurilor atribuite si a caror predare i-a fost refuzata de ceilalti coproprietari, partea interesata va trebui sa exercite actiunea in revendicare.

(3) De asemenea, este necesara introducerea unei actiuni in revendicare in cazul in care bunurile atribuite unui coproprietar sunt detinute de terte persoane.

TITLUL VI

Procedura ordonantei presedintiale

Conditiiile de admisibilitate

Art. 982. - (1) Instanta de judecata, stabilind ca in favoarea reclamantului exista aparenta de drept, va putea sa ordone masuri provizorii in cazuri grabnice, pentru pastrarea unui drept care s-ar pagubi prin intarziere, pentru prevenirea unei pagube iminente si care nu s-ar putea repara, precum si pentru inlaturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executari.

(2) Ordonanta este provizorie si executorie. Daca hotararea nu cuprinde nicio mentiune privind durata sa si nu s-au modificat imprejurarile de fapt avute in vedere, masurile dispuse vor produce efecte pana la solutionarea litigiului asupra fondului.

(3) La cererea reclamantului, instanta va putea hotari ca executarea sa se faca fara somatie sau fara trecerea unui termen.

(4) Ordonanta va putea fi data chiar si atunci cand este in curs judecata asupra fondului.

(5) Pe cale de ordonanta presedintiala nu pot fi dispuse masuri care sa rezolve litigiul in fond si nici masuri a caror executare nu ar mai face posibila restabilirea situatiei de fapt.

Instanta competenta

Art. 983. - Cererea de ordonanta presedintiala se va introduce la instanta competenta sa se pronunte in prima instanta asupra fondului dreptului.

Procedura de solutionare

Art. 984. - (1) In vederea judecarii cererii, partile vor fi citate conform normelor privind citarea in procesele urgente, iar paratului i se va comunica o copie de pe cerere si de pe actele care o insotesc.

(2) Ordonanta va putea fi data si fara citarea partilor. In caz de urgenta deosebita, ordonanta va putea fi data chiar in aceeasi zi, instanta pronuntandu-se asupra masurii solicitate pe baza cererii si actelor depuse, fara concluziile partilor.

(3) Judecata se face de urgenta si cu precadere, nefiind admisibile probe a caror administrare necesita un timp indelungat.

(4) Pronuntarea se poate amana cu cel mult 24 de ore, iar motivarea ordonantei se face in cel mult 48 de ore de la pronuntare.

Calea de atac

Art. 985. - (1) Daca prin legi speciale nu se prevede altfel, ordonanta este supusa numai apelului in termen de 5 zile de la pronuntare, daca s-a dat cu citarea partilor, si de la comunicare, daca s-a dat fara

citarea lor.

(2) Instanta de apel poate suspenda executarea pana la judecarea apelului, dar numai cu plata unei cautiuni al carei quantum se va stabili de catre aceasta.

(3) Apelul se judeca de urgenta si cu precadere, cu citarea partilor. Dispozitiile art. 984 alin. (4) sunt aplicabile.

(4) Impotriva executarii ordonantei presedintiale se poate face contestatie la executare.

Transformarea cererii

Art. 986. - La solicitarea reclamantului, pana la inchiderea dezbaterilor la prima instanta, cererea de ordonanta presedintiala va putea fi transformata intr-o cerere de drept comun, situatie in care paratul va fi incunostintat si citat in mod expres cu aceasta mentiune.

Autoritatea de lucru judecat

Art. 987. - (1) Ordonanta presedintiala are autoritate de lucru judecat fata de o alta cerere de ordonanta presedintiala, numai daca nu s-au modificat imprejurarile de fapt care au justificat-o.

(2) Ordonanta presedintiala nu are autoritate de lucru judecat asupra cererii privind fondul dreptului.

(3) Hotararea data asupra fondului dreptului are putere de lucru judecat asupra unei cereri ulterioare de ordonanta presedintiala.

TITLUL VII

Cererile posesorii

Condițiile de admisibilitate

Art. 988. - Cererile posesorii sunt admisibile numai in cazurile si conditiile prevazute de Codul civil.

Judecata si caile de atac

Art. 989. - (1) Cererile posesorii se judeca de urgenta si cu precadere.

(2) Sunt inadmisibile cererea reconventionala si orice alte cereri prin care se solicita protectia unui drept in legatura cu bunul in litigiu.

(3) Hotararea data asupra cererii posesorii este supusa numai apelului.

Autoritatea lucrului judecat

Art. 990. - (1) Hotararea judecatoreasca prin care s-a solutionat o cerere posesorie are autoritate de lucru judecat intr-o cerere posesorie ulterioara purtata intre aceleasi parti si intemeiata pe aceleasi fapte. Ea nu are insa o astfel de autoritate intr-o cerere ulterioara privitoare la fondul dreptului.

(2) Hotararea judecatoreasca prin care s-a solutionat o actiune privitoare la fondul dreptului are autoritate de lucru judecat intr-o cerere posesorie ulterioara in legatura cu acelasi bun.

TITLUL VIII

Procedura ofertei de plata si consemnatiunii

Domeniul de aplicare

Art. 991. - Cand creditorul refuza sa primeasca plata de la debitor, acesta din urma este in drept sa faca oferta reala si sa consemneze ceea ce datoreaza.

Procedura ofertei reale

Art. 992. - (1) In scopul prevazut la art. 991, debitorul va face creditorului, prin mijlocirea unui executor judecatesc din circumscriptia tribunalului in care se afla domiciliul creditorului sau domiciliul ales al acestuia, o somatie, prin care este invitat sa primeasca prestatia datorata.

(2) In acea somatie se vor arata locul, data si ora cand suma sau obiectul oferit urmeaza sa ii fie predat creditorului.

Acceptarea ofertei reale

Art. 993. - In cazul in care creditorul primeste suma sau bunul oferit, debitorul este liberat de obligatia sa. Executorul judecatoresc va intocmi un proces-verbal prin care va constata acceptarea ofertei reale.

Consemnarea sumei sau a bunului

Art. 994. - (1) Daca creditorul nu se prezinta sau refuza sa primeasca suma ori obiectul oferit, executorul judecatoresc va incheia proces-verbal in care va consemna aceste imprejurari.

(2) In acest caz, debitorul, spre a se libera de datorie, va putea sa consemneze suma sau bunul oferit la CEC Bank - S.A. sau la orice alta institutie de credit ori, dupa caz, la o unitate specializata, iar recipisa de consemnare se va depune la executorul judecatoresc care a trimis somatia. Procedura de consemnare a sumelor de bani este obligatorie pentru CEC Bank - S.A. si nu poate fi conditionata de existenta acordului creditorului. Consemnarea bunurilor se face in conditiile prevazute de lege.

(3) Consemnarea va fi precedata de o noua somatie adresata creditorului in care se vor arata ziua si ora cand si locul unde suma sau, dupa caz, bunul oferit se va depune.

Validarea ofertei reale, urmata de consemnatiune

Art. 995. - (1) Dupa consemnare, executorul judecatoresc va constata, printr-o incheiere data fara citarea partilor, efectuarea platii si liberarea debitorului. Incheierea se comunica creditorului in termen de 5 zile de la intocmirea acesteia.

(2) In termen de 15 zile de la comunicarea incheierii prevazute la alin. (1), creditorul va putea cere anularea acesteia pentru nerespectarea conditiilor de validitate, de fond si de forma, ale ofertei de plata si consemnatiunii, la judecatoria in circumscriptia careia s-a facut consemnarea.

(3) Debitorul este considerat liberat la data consemnarii platii, in afara de cazul in care se anuleaza oferta de plata si consemnatiunea.

Oferta de plata in fata instantei

Art. 996. - (1) Oferta de plata poate fi facuta si in timpul procesului, in fata oricarei instante, in orice stadiu al judecatii. In acest caz, prin incheiere, creditorul este pus in intarziere sa primeasca suma sau, dupa caz, bunul. Daca creditorul este prezent si primeste prestatia datorata, liberarea debitorului se va constata prin incheiere.

(2) In cazul in care creditorul lipseste sau refuza primirea prestatiei, debitorul va proceda la consemnare conform dispozitiilor art. 994 alin. (2), iar recipisa de consemnare va fi pusa la dispozitia instantei, care, prin incheiere, va constata liberarea debitorului.

(3) Incheierile prevazute la alin. (1) si (2) se ataca numai odata cu fondul, cu exceptia celor date in recurs, care sunt definitive.

Radierea ipotecilor

Art. 997. - In baza procesului-verbal intocmit in conditiile art. 993 ori a incheierii emise in conditiile art. 995 sau 996, cel interesat va putea cere radierea din cartea funciara sau din alte registre publice a drepturilor de ipoteca constituite in vederea garantarii creantei stinse in conditiile prezentului titlu.

Incidenta dispozitiilor Codului civil

Art. 998. - Dispozitiile prezentului titlu se completeaza cu prevederile Codului civil referitoare la ofertele de plata si consemnatiuni.

TITLUL IX

Procedura ordonantei de plata

Domeniul de aplicare

Art. 999. - (1) Prevederile prezentului titlu se aplica creantelor certe, lichide si exigibile ce reprezinta obligatii de plata a unor sume de bani care rezulta dintr-un contract, inclusiv din cele incheiate intre un intreprinzator si o autoritate contractanta, constatat printr-un in scris ori determinate potrivit unui statut, regulament sau altui in scris, insusit de parti prin semnatura ori in alt mod admis de lege.

(2) Nu sunt incluse in sfera de aplicare a prezentului titlu:

- a)** creantele inscrise la masa credala in cadrul unei proceduri de insolventa;
- b)** creantele care izvorasc din contractele incheiate intre intreprinzatori si consumatori.

(3) Prin autoritate contractanta, in sensul alin. (1), se intelege:

a) orice autoritate publica a statului roman sau a unui stat membru al Uniunii Europene, care actioneaza la nivel central, regional sau local;

b) orice organism de drept public, altul decat cele prevazute la lit. a), cu personalitate juridica, care a fost infiintat pentru a satisface nevoi de interes general, fara caracter comercial, si care se afla in cel putin una dintre urmatoarele situatii:

(i) este finantat, in majoritate, de catre o autoritate contractanta, astfel cum este definita la lit. a);

(ii) se afla in subordinea sau este supus controlului unei autoritati contractante, astfel cum este definita la lit. a);

(iii) in componenta consiliului de administratie ori, dupa caz, a consiliului de supraveghere si directoratului, mai mult de jumatate din numarul membrilor sunt numiti de catre o autoritate contractanta, astfel cum este definita la lit. a);

c) orice asociere formata de una sau mai multe autoritati contractante dintre cele prevazute la lit. a) sau b).

Comunicarea somatiei

Art. 1000. - (1) Creditorul ii va comunica debitorului, prin intermediul executorului judecatoresc sau prin scrisoare recomandata, cu continut declarat si confirmare de primire, o somatie, prin care ii va pune in vedere sa plateasca suma datorata in termen de 15 zile de la primirea acesteia.

(2) Aceasta somatie intrerupe prescriptia extinctiva potrivit dispozitiilor Codului civil.

Instanta competenta

Art. 1001. - Daca debitorul nu plateste in termenul prevazut la art. 1.000 alin. (1), creditorul poate introduce cererea privind ordonanta de plata la instanta competenta pentru judecarea fondului cauzei in prima instanta.

Cuprinsul cererii

Art. 1002. - (1) Cererea privind ordonanta de plata va cuprinde:

a) numele si prenumele, precum si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul creditorului;

b) numele si prenumele, codul numeric personal, daca este cunoscut, si domiciliul debitorului persoana fizica, iar in cazul debitorului persoana juridica, denumirea si sediul, precum si, dupa caz, daca sunt cunoscute, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inregistrare in registrul persoanelor juridice si contul bancar;

c) suma ce reprezinta obiectul creantei, temeiul de fapt si de drept al obligatiei de plata, perioada la care se refera acestea, termenul la care trebuia facuta plata si orice element necesar pentru determinarea datoriei;

d) suma ce reprezinta dobanzile aferente sau alte despagubiri ce se cuvin creditorului, potrivit legii;

e) semnatura creditorului.

(2) La cerere se anexeaza in scrisurile ce atesta quantumul sumei datorate si orice alte in scrisuri doveditoare ale acesteia, precum si dovada de comunicare a somatiei prevazute la art. 1.000 alin. (1).

(3) Cererea si actele anexate la aceasta se depun in copie in atatea exemplare cate parti sunt, plus unul pentru instanta.

Determinarea dobanzii

Art. 1003. - (1) Daca partile nu au stabilit nivelul dobanzii pentru plata cu intarziere, se va aplica rata dobanzii de referinta stabilita de Banca Nationala a Romaniei. Rata de referinta in vigoare in prima zi calendaristica a semestrului se aplica pe intregul semestru.

(2) Creanta produce dobanzi dupa cum urmeaza:

1. in cazul contractelor incheiate intre intreprinzatori sau alti profesionisti, de la data la care obligatia a devenit exigibila;
2. in cazul contractelor incheiate intre intreprinzatori si o autoritate contractanta, fara a fi necesara punerea in intarziere a debitorului:
 - a) daca in contract a fost fixat un termen de plata, din ziua urmatoare acestui termen;
 - b) daca termenul de plata nu este fixat in contract:
 - (i) dupa 30 de zile de la data primirii de catre debitor a facturii sau a oricarei alte asemenea solicitari de plata;
 - (ii) daca data primirii facturii sau a unei solicitari echivalente de plata este incerta, dupa 30 de zile de la receptia marfurilor sau prestarea serviciilor;
 - (iii) daca solicitarea de plata a fost comunicata inainte de a primi marfurile sau serviciile, la expirarea unui termen de 30 de zile de la primirea marfurilor sau prestarea serviciilor;
 - (iv) daca legea sau contractul stabileste o procedura de acceptare ori de verificare, permitand certificarea conformitatii marfurilor sau serviciilor, iar debitorul a primit factura ori solicitarea de plata la data verificarii sau anterior acestei date, la expirarea unui termen de 30 de zile de la aceasta data;
3. in celelalte cazuri, de la data la care debitorul a fost pus sau este de drept in intarziere, potrivit legii.
- (3) Creditorul poate sa pretinda daune-interese suplimentare pentru toate cheltuielile facute pentru recuperarea sumelor ca urmare a neexecutarii la timp a obligatiilor de catre debitor.
- (4) Este lovita de nulitate absoluta conventia prin care se fixeaza o obligatie de punere in intarziere pentru a opera curgerea dobanzilor in cazurile prevazute la alin. (2) pct. 1 si 2 sau un termen de la care creanta produce dobanzi mai mare decat cel prevazut la alin. (2).

Citarea partilor. Intampinarea

- Art. 1004.** - (1) Pentru solutionarea cererii, judecatorul dispune citarea partilor, potrivit dispozitiilor referitoare la pricinile urgente, pentru explicatii si lamuriri, precum si pentru a starui in efectuarea platii sumei datorate de debitor ori pentru a se ajunge la o intelegere a partilor asupra modalitatilor de plata. Citatia va fi inmanata partii cu 10 zile inaintea termenului de judecata.
- (2) La citatia pentru debitor se vor anexa, in copie, cererea creditorului si actele depuse de acesta in dovedirea pretentiilor.
- (3) In citatie se va preciza ca debitorul este obligat sa depuna intampinare cu cel putin 3 zile inaintea termenului de judecata, facandu-se mentiune ca, in cazul nedepunerii intampinarii, instanta, fata de imprejurarile cauzei, poate considera aceasta ca o recunoastere a pretentiilor creditorului.
- (4) Intampinarea nu se comunica reclamantului, care va lua cunostinta de cuprinsul acesteia la primul termen de judecata.

Declaratiile partilor. Stingerea litigiului

- Art. 1005.** - (1) In cazul in care creditorul declara ca a primit plata sumei datorate, instanta ia act de aceasta imprejurare printr-o incheiere definitiva, prin care se dispune inchiderea dosarului.
- (2) Cand creditorul si debitorul ajung la o intelegere asupra platii, instanta ia act de aceasta, pronuntand o hotarare de expedient, potrivit art. 432.
- (3) Hotararea de expedient este definitiva si constituie titlu executoriu, fara a fi investita cu formula executorie.

Contestarea creantei

- Art. 1006.** - (1) Daca debitorul contesta creanta, instanta verifica daca contestatia este intemeiata, in baza inscrisurilor aflate la dosar si a explicatiilor si lamuririlor partilor. In cazul in care apararea debitorului este intemeiata, instanta va respinge cererea creditorului prin incheiere.
- (2) Daca apararile de fond formulate de debitor presupun administrarea altor probe decat cele prevazute la alin. (1), iar acestea ar fi admisibile, potrivit legii, in procedura de drept comun, instanta va respinge cererea creditorului privind ordonanta de plata prin incheiere.
- (3) In cazurile prevazute la alin. (1) si (2), creditorul poate introduce cerere de chemare in judecata potrivit dreptului comun.

Emiterea ordonantei

- Art. 1007.** - (1) In cazul in care instanta, ca urmare a verificarii cererii pe baza inscrisurilor depuse, precum si a declaratiilor partilor, constata ca pretentiile creditorului sunt intemeiate, va emite o ordonanta de plata, in care se precizeaza suma si termenul de plata.

(2) Dacă instanța, examinând probele cauzei, constată că numai o parte dintre pretențiile creditorului sunt întemeiate, va emite ordonanța de plată numai pentru această parte, stabilind și termenul de plată. În acest caz, creditorul poate formula cerere de chemare în judecată potrivit dreptului comun pentru a obține obligarea debitorului la plata restului datoriei.

(3) Termenul de plată prevăzut la alin. (1) și (2) nu va fi mai mic de 10 zile și nici nu va depăși 30 de zile de la data comunicării ordonanței. Judecătorul nu va putea stabili alt termen de plată, decât dacă părțile se înțeleg în acest sens.

(4) În cazul creanțelor reprezentând obligații de plată a cotelor din cheltuielile comune față de asociațiile de proprietari, precum și a cheltuielilor de întreținere ce revin persoanelor fizice corespunzător suprafețelor locative pe care le folosesc ca locuințe, instanța, la cererea debitorului, va putea, prin excepție de la dispozițiile alin. (3), să dispună stabilirea unui termen de plată mai mare ori esalonarea plății, ținând seama de motivele temeinice invocate de debitor în ceea ce privește posibilitățile efective de plată.

(5) Ordonanța se va înmâna părții prezente sau se va comunica fiecărei părți de îndată, potrivit legii.

Durata procedurii

Art. 1008. - Dacă de la data introducerii cererii creditorului au trecut mai mult de 90 de zile fără a se pronunța ordonanța de plată, instanța va dispune, chiar din oficiu, închiderea dosarului prin încheiere definitivă, dispozițiile art. 1.006 alin. (3) rămânând aplicabile.

Cererea în anulare

Art. 1009. - (1) Împotriva ordonanței de plată prevăzute la art. 1.007 alin. (1) și (2) debitorul poate formula cerere în anulare în termen de 10 zile de la data înmânării sau comunicării acesteia.

(2) Cererea în anulare poate fi introdusă de creditor împotriva încheierilor prevăzute la art. 1.006 alin. (1) și (2), precum și împotriva ordonanței de plată prevăzute la art. 1.007 alin. (2), în termenul prevăzut la alin. (1).

(3) Prin cererea în anulare se poate invoca numai nerespectarea cerințelor prevăzute de prezentul titlu pentru emiterea ordonanței de plată, precum și, dacă este cazul, cauze de stingere a obligației ulterioare emiterii ordonanței de plată. Dispozițiile art. 1.006 se aplică în mod corespunzător.

(4) Cererea în anulare se soluționează de către instanța care a pronunțat ordonanța de plată, în complet format din 2 judecători.

(5) Cererea în anulare nu suspendă executarea. Suspendarea va putea fi însă încuviințată, la cererea debitorului, numai cu dare de cautiune, al cărei cuantum va fi fixat de instanța.

(6) Dacă instanța investită admite, în tot sau în parte, cererea în anulare, aceasta va anula ordonanța, în tot sau, după caz, în parte, pronunțând o hotărâre definitivă. Prevederile art. 1.006 alin. (3) și ale art. 1.007 alin. (2) se aplică în mod corespunzător.

(7) În cazurile prevăzute la alin. (2), dacă instanța investită admite cererea în anulare, va pronunța o hotărâre definitivă prin care va emite ordonanța de plată, dispozițiile art. 1.007 aplicându-se în mod corespunzător.

(8) Hotărârea prin care a fost respinsă cererea în anulare este definitivă.

Titlul executoriu

Art. 1010. - (1) Ordonanța de plată, devenită definitivă ca urmare a neintroducerii sau respingerii cererii în anulare, are putere de lucru judecat și constituie titlu executoriu, fără a fi investită cu formula executorie.

(2) Împotriva executării silite a ordonanței de plată partea interesată poate face contestație la executare, potrivit dreptului comun. În cadrul contestației nu se pot invoca decât neregularități privind procedura de executare, precum și cauze de stingere a obligației ivite ulterior rămânării definitive a ordonanței de plată.

TITLUL X

Procedura cu privire la cererile de valoare redusă

Domeniul de aplicare

Art. 1011. - (1) Prezentul titlu se aplică atunci când valoarea cererii, fără a se lua în considerare dobânzile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, nu depășește suma de 10.000 lei la data sesizării instanței.

(2) Prezentul titlu nu se aplică în materie fiscală, vamală sau administrativă și nici în ceea ce privește răspunderea statului pentru acte sau omisiuni în cadrul exercitării autorității publice.

(3) De asemenea, prezenta procedura nu se aplica cererilor referitoare la:

- a) starea civila sau capacitatea persoanelor fizice;
- b) drepturile patrimoniale nascute din raporturile de familie;
- c) mostenire;
- d) insolventa, concordatul preventiv, procedurile privind lichidarea societăților insolvente și a altor persoane juridice sau alte proceduri asemănătoare;
- e) asigurări sociale;
- f) dreptul muncii;
- g) închirierea unor bunuri imobile, cu excepția acțiunilor privind creanțele având ca obiect plata unei sume de bani;
- h) arbitraj;
- i) atingeri aduse dreptului la viața privată sau drepturilor care privesc personalitatea.

Caracterul alternativ

Art. 1012. - (1) Reclamantul are alegerea între procedura reglementată de prezentul titlu și procedura de drept comun.

(2) Dacă a sesizat instanța cu o cerere redactată potrivit art. 189, aceasta va fi soluționată potrivit procedurii de drept comun, cu excepția cazului în care reclamantul, cel mai târziu la primul termen de judecată, solicită în mod expres aplicarea procedurii speciale.

(3) Atunci când cererea nu poate fi soluționată potrivit dispozițiilor prevăzute de prezentul titlu, instanța judecătorească îl informează pe reclamant în acest sens, iar dacă reclamantul nu își retrage cererea, aceasta va fi judecată potrivit dreptului comun.

Instanța competentă

Art. 1013. - (1) Competența de a soluționa cererea în prima instanță aparține judecătoriei.

(2) Competența teritorială se stabilește potrivit dreptului comun.

Declansarea procedurii

Art. 1014. - (1) Reclamantul declanșează procedura cu privire la cererile cu valoare redusă prin completarea formularului de cerere și depunerea sau trimiterea acestuia la instanța competentă, prin poșta sau prin orice alte mijloace care asigură transmiterea formularului și confirmarea primirii acestuia.

(2) Formularul de cerere se aprobă prin ordin al ministrului justiției și conține rubrici care permit identificarea părților, valoarea pretenției, indicarea probelor și alte elemente necesare soluționării cauzei.

(3) Odată cu formularul de cerere se depun ori se trimit și copii de pe înscrisurile de care reclamantul înțelege să se folosească.

(4) În cazul în care informațiile furnizate de reclamant nu sunt suficient de clare sau sunt inadecvate ori formularul de cerere nu a fost completat corect, instanța, cu excepția situațiilor în care cererea este vădit nefondată sau inadmisibilă, îi va acorda reclamantului posibilitatea să completeze sau să rectifice formularul ori să furnizeze informații sau înscrisuri suplimentare. Instanța va folosi în acest scop un formular tip, care va fi aprobat prin ordin al ministrului justiției.

(5) Cererea se va respinge dacă este vădit nefondată sau inadmisibilă.

(6) În cazul în care reclamantul nu completează sau nu rectifică formularul de cerere în termenul stabilit de instanța, cererea se va anula.

Desfășurarea procedurii

Art. 1015. - (1) Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă și se desfășoară în întregul ei în camera de consiliu.

(2) Instanța poate dispune infatisarea părților, dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau la solicitarea uneia dintre părți. Instanța poate să refuze o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sunt necesare dezbateri orale. Refuzul se motivează în scris și nu poate fi atacat separat.

(3) După primirea formularului de cerere completat corect, instanța va trimite de îndată paratului formularul de răspuns, însoțit de o copie a formularului de cerere și de copii de pe înscrisurile depuse de reclamant.

(4) În termen de 30 de zile de la comunicarea actelor prevăzute la alin. (3), paratul va depune sau trimite formularul de răspuns completat corespunzător, precum și copii de pe înscrisurile de care înțelege să se folosească. Paratul poate să răspundă prin orice alt mijloc adecvat, fără utilizarea formularului de răspuns.

(5) Instanta va comunica de indata reclamantului copii de pe raspunsul paratului, cererea reconventionala, daca este cazul, precum si de pe inscrisurile depuse de parat.

(6) Daca paratul a formulat cerere reconventionala, reclamantul, in termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia, va depune sau va trimite formularul de raspuns completat corespunzator ori va raspunde prin orice alt mijloc.

(7) Cererea reconventionala care nu poate fi solutionata in cadrul prezentei proceduri intrucat nu sunt indeplinite cerintele prevazute la art. 1.011 va fi disjuncta si judecata potrivit dreptului comun.

(8) Instanta poate solicita partilor sa furnizeze mai multe informatii in termenul pe care il va stabili in acest scop, care nu poate depasi 30 de zile de la primirea raspunsului paratului sau, dupa caz, al reclamantului.

(9) Instanta poate incuviinta si alte probe in afara inscrisurilor depuse de parti. Nu vor fi insa incuviintate acele probe a caror administrare necesita cheltuieli disproporionate fata de valoarea cererii de chemare in judecata sau a cererii reconventionale.

(10) In cazul in care instanta a fixat un termen pentru infatisarea partilor, acestea trebuie citate.

(11) Ori de cate ori instanta stabileste un termen in vederea indeplinirii unui act de procedura, va instiinta partea interesata de consecintele nerespectarii acestuia.

Solutionarea cererii

Art. 1016. - (1) Instanta va pronunta si redacta hotararea in termen de 30 de zile de la primirea tuturor informatiilor necesare sau, dupa caz, de la dezbaterea orala.

(2) In cazul in care nu se primeste niciun raspuns de la partea interesata in termenul stabilit la art. 1.015 alin. (4), (6) sau (8), instanta se va pronunta cu privire la cererea principala sau la cererea reconventionala in raport cu actele aflate la dosar.

(3) Hotararea primei instante este executorie din momentul pronuntarii si se comunica partilor.

Cheltuielile de judecata

Art. 1017. - (1) Partea care cade in pretentii va fi obligata, la cererea celeilalte parti, la plata cheltuielilor de judecata.

(2) Cu toate acestea, instanta nu va acorda partii care a castigat procesul cheltuielile care nu au fost necesare sau care au avut o valoare disproporcionada in raport cu valoarea cererii.

Caile de atac

Art. 1018. - (1) Hotararea judecatoriei este supusa numai apelului la tribunal, in termen de 30 de zile de la comunicare.

(2) Pentru motive temeinice, instanta de apel poate sa suspende executarea silita, insa numai daca se consemneaza o cautiune de 10% din valoarea contestata.

(3) Hotararea instantei de apel se comunica partilor si este definitiva.

TITLUL XI

Evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fara drept

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

Domeniul de aplicare

Art. 1019. - (1) Dispozitiile prezentului titlu se aplica in litigiile privind evacuarea din imobilele folosite sau, dupa caz, ocupate fara drept de catre fostii locatari sau alte persoane.

(2) In sensul prezentului titlu, termenii de mai jos au urmatorul inteles:

- a) locatiune - orice locatiune scrisa sau verbala, incluzand si sublocatiunea;
- b) locatar - locatarul principal, chirias sau arendas, sublocatarul sau un cesionar al locatarului, indiferent daca persoana care solicita evacuarea este locatarul sau sublocatarul ori dobanditorul imobilului;
- c) locator - locatorul principal, sublocatorul, cesionarul si dobanditorul imobilului;
- d) imobil - constructia, terenul cu sau fara constructii, impreuna cu accesoriile acestora;
- e) ocupantul - oricare persoana, alta decat proprietarul sau locatarul, care ocupa in fapt imobilul cu sau fara permisiunea ori ingaduinta proprietarului;

f) proprietar - titularul dreptului de proprietate asupra imobilului, inclusiv locatarul.

Caracterul facultativ al procedurii

Art. 1020. - (1) Reclamantul are alegerea între procedura reglementată de prezentul titlu și procedura de drept comun.

(2) De asemenea, dispozițiile prezentului titlu nu aduc nicio atingere drepturilor locatorului sau proprietarului la plata chiriei sau arenzii, la plata de despăgubiri și nici altor drepturi născute în temeiul contractului sau al legii, după caz.

(3) În cazul arătat la alin. (2), pentru realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor izvorând din contract, precum și a celor prevăzute de dispozițiile legale aplicabile în materie, partea interesată, sub rezerva aplicării dispozițiilor art. 1.027 alin. (4), va putea proceda, după caz, potrivit dispozițiilor referitoare la ordonanța de plată sau celor privind soluționarea cererilor cu valoare redusă ori la sesizarea instanței competente, în condițiile dreptului comun.

Instanța competentă

Art. 1021. - Cererile formulate în temeiul prezentului titlu sunt de competența judecătorei în circumscripția careia se află situat imobilul ocupat fără drept ori, după caz, închiriat sau arendat, chiar dacă locatarul a parasit imobilul sau contractul a încetat.

Citarea și comunicarea actelor procedurale

Art. 1022. - (1) Locatarul și ocupantul imobilului sunt socotiți ca având domiciliul lor obligatoriu la imobilul pe care îl ocupă fără niciun drept.

(2) Dacă imobilul este închis, toate notificările, citirile și celelalte acte de procedură emise potrivit dispozițiilor prezentului titlu vor fi afișate la ușa imobilului.

Încetarea locațiunii. Notificarea locatarului

Art. 1023. - (1) Atunci când dreptul locatarului de a folosi un imobil s-a stins ca urmare a încetării locațiunii prin expirarea termenului, prin acțiunea locatorului, prin neplata chiriei sau a arenzii, precum și din orice altă cauză și locatorul dorește să intre în posesia imobilului, acesta va notifica locatarul, în scris, prin intermediul executorului judecătoresc, punându-i în vedere să elibereze și să-i predea liber imobilul, în termen de cel mult 30 de zile de la data comunicării notificării.

(2) Dacă locațiunea este pe durată nedeterminată, denunțarea cerută de lege pentru încetarea contractului va fi considerată și notificare de evacuare a imobilului, în condițiile prezentului articol.

(3) Când locațiunea este pe durată determinată, notificarea de evacuare a imobilului trebuie făcută cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea termenului, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(4) Locatarul poate renunța la notificarea prevăzută în prezentul articol prin act scris cuprinzând recunoașterea dreptului locatorului de a recurge imediat la procedura prevăzută la cap. II din prezentul titlu, dacă locațiunea încetează din orice motive, iar dreptul locatarului este socotit stins.

Notificarea ocupantului

Art. 1024. - Atunci când proprietarul unui imobil dorește să îl evacueze pe ocupantul acestuia, după ce dreptul de a ocupa imobilul a încetat, proprietarul va notifica în scris ocupantul, punându-i în vedere să elibereze imobilul pe care îl ocupă fără niciun drept, în termen de 5 zile de la comunicarea notificării.

CAPITOLUL II

Procedura de evacuare

Evacuarea voluntară

Art. 1025. - (1) Dacă locatarul sau ocupantul care a fost notificat în condițiile prezentului titlu a parasit imobilul, locatorul sau proprietarul poate intra în posesia acestuia, de drept, fără nicio procedură judiciară de evacuare. În caz contrar, sunt incidente dispozițiile prezentului capitol.

(2) Se prezuma că imobilul este parasit în caz de încetare a activității economice ori de încetare a folosirii

imobilului de catre locatar sau ocupant ori de catre persoanele aflate sub controlul lor, precum si in cazul returnarii cheilor imobilului, ridicarii echipamentelor, marfurilor sau altor bunuri mobile din imobil.

Sesizarea instantei

Art. 1026. - Daca locatarul sau ocupantul notificat in conditiile prezentului titlu refuza sa evacueze imobilul ori daca locatarul a renuntat la dreptul sau de a fi notificat si a pierdut, din orice motive, dreptul de a folosi imobilul, locatorul sau proprietarul va solicita instantei sa dispuna, prin hotarare executorie, evacuarea imediata a locatarului sau ocupantului din imobil, pentru lipsa de titlu.

Procedura de judecata. Calea de atac

Art. 1027. - (1) Cererea de evacuare se judeca cu citarea partilor, in afara de cazul in care evacuarea imobilului pentru neplata chiriei sau a arenzii se solicita in baza unui contract care constituie, pentru plata acestora, titlu executoriu, potrivit legii.

(2) Cererea de evacuare se judeca de urgenta, in camera de consiliu, cu dezbateri sumare, daca s-a dat cu citarea partilor.

(3) Intampinarea nu este obligatorie.

(4) Daca s-a solicitat si plata chiriei ori a arenzii exigibile, instanta, cu citarea partilor, va putea dispune odata cu evacuarea si obligarea paratului la plata acestora, inclusiv a sumelor devenite exigibile in cursul judecatii.

(5) Hotararea de evacuare este executorie si poate fi atacata numai cu apel in termen de 5 zile de la pronuntare, daca s-a dat cu citarea partilor, sau de la comunicare, cand s-a dat fara citarea lor.

Apararile paratului in cazul judecarii cu citare

Art. 1028. - (1) Paratul chemat in judecata, potrivit procedurii prevazute in prezentul titlu, nu poate formula cerere reconventionala, de chemare in judecata a altei persoane sau in garantie, pretentiile sale urmand a fi valorificate numai pe cale separata.

(2) Paratul poate invoca aparari de fond privind temeinicia motivelor de fapt si de drept ale cererii, inclusiv lipsa titlului reclamantului.

Contestatia la executare

Art. 1029. - Impotriva executarii hotararii de evacuare, cei interesati pot introduce contestatie la executare, in conditiile legii. Daca hotararea de evacuare s-a dat fara citarea partilor, se vor putea invoca si aparari de fond.

Suspendarea executarii

Art. 1030. - (1) Executarea hotararii de evacuare nu va putea fi suspendata. Cu toate acestea, in cazul evacuarii pentru neplata chiriei sau a arenzii se va putea dispune suspendarea executarii hotararii in cadrul contestatiei la executare sau a apelului exercitat de catre parat numai daca acesta consemneaza in numerar, la dispozitia creditorului, chiria sau arenda la care a fost obligat, suma stabilita pentru asigurarea ratelor de chirie sau arenda datorate pana la data cererii de suspendare, precum si cea aferenta ratelor de chirie sau arenda ce ar deveni exigibile in cursul judecatii procesului.

(2) Suspendarea inceteaza de drept daca, la expirarea termenului pentru care chiria sau arenda a fost astfel acoperita, debitorul nu cere si nu depune suma ce se va fixa de instanta de executare pentru acoperirea unor noi rate, in conditiile prevazute la alin. (1).

CAPITOLUL III

Dispozitii speciale

Incetarea abuzului de folosinta

Art. 1031. - (1) Daca locatarul, nerespectand obligatiile ce ii revin privind folosirea normala, cu prudenta si diligenta, a imobilului inchiriat ori arendat, intrebuinteaza imobilul in alt scop decat cel prevazut in contract, ii modifica structura stabilita prin constructie, ii produce stricaciuni ori savarseste orice alte

abuzuri de folosinta, el va putea fi obligat, prin ordonanta presedintiala, data cu citarea partilor, la incetarea acestor abuzuri si la restabilirea situatiei anterioare.

(2) Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si pentru solutionarea cererii privind incetarea oricaror abuzuri savarsite de proprietarul care prejudiciaza folosinta normala a partilor sau instalatiilor aflate in proprietate comuna din imobilele cu mai multe etaje sau apartamente ori care tulbura buna convietuire in acel imobil.

Efectuarea reparatiilor. Restrangerea folosintei. Evacuarea

Art. 1032. - Prin ordonanta presedintiala, data cu citarea partilor, locatarul sau, cand este cazul, sublocatarul poate fi obligat la efectuarea reparatiilor necesare ce ii revin potrivit legii, precum si la restrangerea folosintei spatiului inchiriat ori chiar la evacuarea din acest spatiu daca aceste masuri se justifica pentru efectuarea reparatiilor ori lucrarilor prevazute de lege in sarcina locatorului.

Examinarea imobilului

Art. 1033. - Dispozitiile art. 1.032 se aplica si in cazul obligarii locatarului sau, dupa caz, a sublocatarului de a permite, in conditiile legii, examinarea imobilului detinut in locatiune.

Cererile asociatiilor de proprietari

Art. 1034. - Dispozitiile art. 1.031 se aplica in mod corespunzator si pentru solutionarea cererii formulate de o asociatie de proprietari impotriva proprietarilor, membri ai acesteia, in cazul in care neefectuarea reparatiilor ce sunt in sarcina fiecarui proprietar ori a reparatiilor sau a oricaror lucrari la partile sau la instalatiile aflate in coproprietatea acestora ori la spatiile aflate in proprietate exclusiva afecteaza folosinta normala a partilor comune sau a altor spatii locative din imobil, precum si siguranta locuirii in acel imobil.

TITLUL XII

Procedura privitoare la inscrierea drepturilor dobandite in temeiul uzucapiunii

Domeniul de aplicare

Art. 1035. - Dispozitiile prezentului titlu sunt aplicabile oricaror cereri de inscriere in cartea funciara a drepturilor reale imobiliare dobandite in temeiul uzucapiunii.

Instanta competenta. Cuprinsul cererii

Art. 1036. - **(1)** Cererea de uzucapiune se depune la judecatoria in circumscriptia careia este situat imobilul.

(2) Reclamantul va arata in cererea de inscriere data de la care poseda imobilul sub nume de proprietar, temeiul uzucapiunii, faptul daca imobilul posedat este sau nu inregistrat in cartea funciara, precum si numele ori denumirea vechiului proprietar sau a succesorului acestuia, daca il cunoaste.

(3) La cerere se vor anexa:

a) un certificat eliberat de serviciul public comunitar local de evidenta a persoanelor, care atesta ca titularul dreptului inregistrat in cartea funciara este decedat, precum si data decesului sau, dupa caz, un certificat emis de autoritatea competenta, care atesta faptul ca persoana juridica titulara a dreptului inregistrat in cartea funciara si-a incetat existenta;

b) un certificat eliberat de camera notarilor publici, din care sa rezulte faptul daca mostenirea titularului inregistrat in cartea funciara a fost sau nu dezbatuta, iar in caz afirmativ, care sunt persoanele care au cules mostenirea respectiva;

c) un certificat eliberat de primaria in a carei raza teritoriala este situat imobilul, din care sa rezulte ca acesta nu face parte din domeniul public al statului sau al unitatii administrativ-teritoriale;

d) certificatul de rol fiscal, atunci cand este cazul;

e) inregistrul constatator al actului juridic pe care solicitantul si-a intemeiat posesia, atunci cand este cazul;

f) documentatia tehnica cadastrala a imobilului, realizata, pe cheltuiuala celui interesat, de o persoana fizica sau juridica autorizata, potrivit legii;

g) extrasul de carte funciara pentru informare, cu aratarea titularului inregistrat in cartea funciara ori a inregistrarii declaratiei de renuntare la proprietate, precum si a faptului daca imobilul este sau nu grevat de sarcini, eliberat de biroul teritorial de cadastru si publicitate imobiliara; in cazul in care imobilul nu este

inscris in cartea funciara in folosul altei persoane si nici grevat de sarcini, un certificat emis de acelasi birou, care atesta acest fapt, inclusiv faptul ca nu a fost alocat un numar cadastral pentru inscrierea imobilului;

h) lista cuprinzand numele, prenumele si domiciliul a cel putin 2 martori.

Procedura de judecata. Caile de atac

Art. 1037. - **(1)** Dupa depunerea cererii, instanta dispune, prin incheiere, citarea titularului dreptului inscris in cartea funciara sau a succesorilor acestuia, daca sunt cunoscuti, precum si emiterea unei somatii si afisarea acesteia la imobilul in litigiu, la sediul instantei, al biroului teritorial de cadastru si publicitate imobiliara si la sediul primariei in raza careia se afla imobilul, precum si publicarea ei in doua ziare de larga raspandire, dintre care cel putin unul de circulatie nationala.

(2) Afisele si publicatia vor cuprinde:

- a)** denumirea instantei care a emis somatia, numarul si data incheierii prin care s-a dispus emiterea;
- b)** numele, prenumele sau denumirea posesorului si domiciliul sau, dupa caz, sediul acestuia;
- c)** precizarea ca acesta invoca dobandirea proprietatii sau a unui alt drept real prin uzucapiune;
- d)** indicarea precisa a imobilului, cu adresa postala si, daca este cazul, cu numar cadastral sau topografic si a numarului de carte funciara, iar in lipsa acestora, cu precizarea vecinatatilor;
- e)** somatia catre toti cei interesati sa faca opozitie, cu precizarea ca, in caz contrar, in termen de 6 luni de la emiterea celei din urma publicatii se va trece la judecarea cererii.

(3) Cheltuielile necesare efectuarii formalitatilor de afisare si publicare sunt in sarcina reclamantului.

(4) Indeplinirea acestor formalitati va fi constatata intr-un proces-verbal, intocmit de grefier, ce se va depune la dosarul cauzei.

(5) Daca nu s-au facut opozitii in termenul prevazut la alin. (2) lit. e) sau daca cel inscris in cartea funciara este decedat ori si-a incetat existenta juridica sau a renuntat la proprietate, instanta se va pronunta, in camera de consiliu, dupa ascultarea reclamantului si a martorilor si verificarea indeplinirii conditiilor cerute de lege pentru dobandirea dreptului reclamat in temeiul uzucapiunii, prin incheiere, data fara citarea partilor.

(6) Daca s-au formulat opozitii la cererea de uzucapiune, acestea vor fi comunicate reclamantului, pentru a formula intampinare potrivit dispozitiilor de drept comun. Dupa primirea intampinarii se va fixa termen pentru solutionarea cererii de inscriere, cu citarea reclamantului si a oponentilor, carora li se va comunica si cate o copie de pe cererea de inscriere si intampinarea depusa de reclamant.

(7) In ambele cazuri, instanta va cerceta daca sunt indeplinite cerintele prevazute de Codul civil pentru dobandirea dreptului reclamat in temeiul uzucapiunii.

(8) Incheierea sau, dupa caz, hotararea este supusa numai apelului.

Inscrierea in cartea funciara a dreptului uzucapat

Art. 1038. - **(1)** Reclamantul va putea cere inscrierea provizorie a dreptului ce a uzucapat, in temeiul incheierii date potrivit art. 1.037 alin. (5) sau, dupa caz, al hotararii judecatoresti, de prima instanta, prin care s-a admis cererea de inscriere, inainte de ramanerea definitiva a acesteia. Justificarea inscrierii provizorii se va face pe baza incheierii sau, dupa caz, a hotararii judecatoresti, ramasa definitiva.

(2) In toate cazurile, registratorul de carte funciara nu va putea dispune inscrierea dreptului, in temeiul uzucapiunii, daca acesta a fost intabulat sau inscris provizoriu in folosul unei alte persoane, chiar dupa implinirea termenului de uzucapiune; in cazul in care s-a facut numai o notare, se va putea dispune inscrierea dreptului, fara ca inscrierea sa fie opozabila celui care a cerut notarea.

(3) Reclamantul este considerat proprietar de la data inscrierii, in conditiile legii, in cartea funciara a dreptului de proprietate dobandit in temeiul uzucapiunii.

TITLUL XIII

Procedura refacerii inscrisurilor si hotararilor disparute

Refacerea dosarelor sau inscrisurilor in cauzele in curs de solutionare

Art. 1039. - **(1)** Dosarele sau inscrisurile privitoare la o pricina in curs de judecata, disparute in orice mod, se pot reface de insasi instanta investita cu judecarea cauzei.

(2) In scopul prevazut la alin. (1), instanta va fixa termen, chiar din oficiu, citand partile si, dupa caz, martorii si expertii; va cere copii de pe inscrisurile ce i-au fost trimise de autoritati si de care partile s-au folosit sau de pe inscrisurile depuse de parti, dispunand totodata sa se scoata din registrele instantei toate datele privitoare la inscrisurile ce se refac.

(3) Pot servi la refacerea dosarului copiile legalizate de pe inscrisurile disparute ce se afla in posesia

partilor ori a altor persoane sau a autoritatilor.

(4) Incheierea nu va putea fi atacata decat odata cu fondul.

(5) Inscrisurile refacute tin locul originalelor, pana la gasirea acestora.

Refacerea hotararilor disparute

Art. 1040. - (1) Daca dosarul sau inscrisurile disparute priveau o pricina in care se pronuntase o hotarare, aceasta hotarare se va reface de catre instanta care a pronuntat-o, dupa cel de-al doilea exemplar al hotararii pastrat la mapa, iar daca si acel exemplar ar fi disparut, vor putea servi la refacere copiile legalizate de pe hotarare, ce s-au incredintat partilor sau altor persoane.

(2) In acest scop, instanta va putea sa dispuna, din oficiu, sa se faca publicatii intr-un ziar de larga raspandire, cu invitatie ca orice posesor al unei copii de pe hotarare sa o depuna la grea instantei care a ordonat publicatia.

(3) Daca hotararea nu se poate reface pe calea aratata la alin. (1) si (2), se va trece la refacerea ei de catre instanta care a pronuntat-o, potrivit dispozitiilor art. 1.039.

(4) In situatia in care dosarul, inclusiv hotararea, nu se pot reface nici potrivit alin. (3), iar cauza se afla in apel, instanta de apel va judeca din nou pricina in fond. Pentru judecata din nou a cauzei, partile sunt obligate sa faca dovada ca intre ele a existat litigiul ce face obiectul rejudecarii si ca acesta a fost solutionat prin hotarare judecatoreasca. Dovada se va face cu orice inscrisuri sau extrase din registrele ori din alte evidente ale instantei judecatoresti sau ale altor autoritati.

(5) Cand procesul se afla in recurs, iar dosarul, inclusiv hotararile date in prima instanta sau apel, nu pot fi refacute nici potrivit alin. (3), instanta de recurs va trimite cauza instantei de apel pentru a proceda potrivit alin. (4).

(6) Daca in cursul judecarii a fost gasita hotararea disparuta, cererea de refacere va fi respinsa.

(7) Daca ulterior judecarii cererii de refacere hotararea disparuta a fost gasita, hotararea refacuta potrivit prevederilor alin. (3), (4) si (5) va fi anulata de catre instanta care a pronuntat-o.

Refacerea hotararilor definitive

Art. 1041. - Dispozitiile art. 1.039 si 1.040 se aplica in mod corespunzator si in cazul in care se solicita refacerea unei hotarari definitive.

TITLUL XIV

Cautiunea judiciara

Stabilirea cautiunii si depunerea ei

Art. 1042. - (1) Cand legea prevede darea unei cautiuni, suma datorata de parte cu acest titlu se stabileste de catre instanta in conditiile legii si se depune la Trezoreria Statului, la CEC Bank - S.A. sau la orice alta institutie de credit care efectueaza astfel de operatiuni, pe numele partii respective, la dispozitia instantei sau, dupa caz, a executorului judecatoresc.

(2) Daca legea nu prevede altfel, cautiunea nu va reprezenta mai mult de 20% din valoarea obiectului cererii, iar in cazul cererilor al caror obiect nu este evaluabil in bani, nu va putea depasi suma de 10.000 lei.

Depunerea in numerar sau in instrumente financiare

Art. 1043. - (1) Cautiunea se depune, de regula, in numerar.

(2) La cererea debitorului cautiunii si daca partea in favoarea careia se depune declara in mod expres ca este de acord, cautiunea va putea consta si in instrumente financiare care pot servi ca instrumente de plata. Cu toate acestea, acordul partii nu este necesar in cazul titlurilor emise de stat sau de unitatile administrativ-teritoriale.

(3) Valoarea instrumentelor financiare prevazute la alin. (2) este aceea aratata in cuprinsul lor.

Oferirea de garantii reale

Art. 1044. - (1) Sub rezerva acceptarii exprese de catre beneficiar, se poate oferi cautiune si un drept de ipoteca imobiliara sau mobiliara ori o creanta ipotecara, daca valoarea acesteia este cel putin egala cu valoarea cautiunii stabilite de instanta, in conditiile legii.

(2) Cand s-a acceptat cu titlu de cautiune un drept de ipoteca, instanta va dispune, din oficiu, intabularea acestuia sau, dupa caz, inregistrarea la Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare.

(3) Cautiunea care consta intr-o creanta ipotecara produce efecte din momentul inscrierii sau notarii rangului in cartea funciara sau, dupa caz, in Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare. Inscrierea sau, dupa caz, notarea se va dispune de catre instanta din oficiu.

(4) Cand cautiunea nu mai este necesara, instanta va ordona, din oficiu, radierea inscrierilor facute.

Aducerea unui garant

Art. 1045. - (1) La cererea debitorului cautiunii, instanta poate incuviinta, cu acordul expres al beneficiarului cautiunii, ca in locul bunurilor aratate la art. 1.042- 1.044 sa fie adus un garant.

(2) In cazul prevazut la alin. (1), instanta va stabili, cu citarea partilor, un termen la care garantul sa fie infatisat.

(3) Daca garantul este incuviintat de instanta, el va da in fata acesteia ori prin inscris autentic, dupa la dosarul cauzei, o declaratie ca este de acord sa garanteze pana la nivelul sumei stabilite de instanta.

Indisponibilizarea cautiunii

Art. 1046. - Cand cautiunea a fost depusa in numerar sau in instrumente financiare ea nu poate fi urmarita de creditorii depunatorului decat in masura in care urmeaza a-i fi restituita acestuia. De asemenea, cautiunea nu va putea fi urmarita nici de creditorii depozitarului.

Procedura de stabilire a cautiunii

Art. 1047. - (1) Daca prin lege nu se prevede altfel, instanta va cita partile in termen scurt, in camera de consiliu, si va stabili de urgenta cautiunea.

(2) Instanta se pronunta printr-o incheiere care poate fi atacata odata cu hotararea prin care s-a dispus asupra cautiunii.

(3) Cand exista urgenta, instanta va putea stabili cautiunea si fara citarea partilor. In acest caz, cautiunea se va depune numai in numerar, intr-un termen stabilit de instanta. Debitorului cautiunii ii va fi comunicata incheierea prin care cautiunea a fost stabilita, de la data acestei comunicari incepand a curge termenul pentru plata cautiunii.

(4) Nedepunerea cautiunii in termenul prevazut la alin. (3) atrage desfiintarea de drept a masurilor in legatura cu care s-a dispus stabilirea cautiunii.

Inlocuirea cautiunii in numerar

Art. 1048. - Cel care a depus cautiunea in numerar va putea cere ulterior ca, in conditiile stabilite de prezentul titlu, suma in numerar sa fie inlocuita cu alte bunuri ori prin aducerea unui garant. In acest caz, dispozitiile art. 1.047 alin. (1) si (2) raman aplicabile.

Restituirea cautiunii

Art. 1049. - (1) Cautiunea depusa se va restitui, la cerere, dupa solutionarea prin hotarare definitiva a procesului in legatura cu care s-a stabilit cautiunea, respectiv dupa incetarea efectelor masurii pentru care aceasta s-a depus.

(2) Cautiunea se restituie celui care a depus-o in masura in care asupra acesteia cel indreptatit nu a formulat cerere pentru plata despagubirii convenite pana la implinirea unui termen de 30 de zile de la data ramanerii definitive a hotararii sau, dupa caz, de la data incetarii efectelor masurii, prevazute la alin. (1). Cu toate acestea, cautiunea se restituie de indata daca partea interesata declara in mod expres ca nu urmareste obligarea celui care a depus-o la despagubiri pentru prejudiciile cauzate prin incuviintarea masurii pentru care aceasta s-a depus.

(3) Instanta se pronunta asupra cererii de restituire a cautiunii cu citarea partilor, printr-o incheiere supusa numai recursului, la instanta ierarhic superioara. In cazul in care incheierea a fost pronuntata de una dintre sectiile Inaltei Curti de Casatie si Justitie, recursul este de competenta Completului de 9 judecatori. In toate cazurile, recursul este suspensiv de executare.

(4) Daca cererea pentru care s-a depus cautiunea a fost respinsa, instanta va dispune din oficiu si restituirea cautiunii.

CARTEA a VII-a
Procesul civil international

Domeniul de aplicare

Art. 1050. - Dispozitiile prezentei carti se aplica proceselor de drept privat cu elemente de extraneitate in masura in care prin tratatele internationale la care Romania este parte, prin dreptul Uniunii Europene sau prin legi speciale nu se prevede altfel.

TITLUL I

Competenta internationala a instantelor romane

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

Competenta intemeiata pe domiciliul sau sediul paratului

Art. 1051. - (1) Sub rezerva situatiilor in care legea dispune altfel, instantele romane sunt competente daca paratul are domiciliul, iar in lipsa domiciliului, resedinta obisnuita, respectiv sediul principal, iar in lipsa sediului principal, un sediu secundar sau fondul de comert pe teritoriul Romaniei la data introducerii cererii.

(2) Cand exista mai multi parati, instantele romane sunt competente daca unul dintre acestia se afla in situatia prevazuta la alin. (1), in afara de cazul cand cererea a fost facuta numai cu scopul de a-l sustrage pe un parat de la jurisdicția domiciliului ori resedintei obisnuite sau, dupa caz, a sediului principal ori secundar situat in strainatate.

(3) Instantele romane sunt de asemenea competente pentru a judeca orice cerere privind activitatea la sediul secundar al unei persoane juridice neavand sediul principal in Romania, cand acest sediu secundar este situat in Romania la data introducerii cererii.

Prorogarea voluntara de competenta in favoarea instantei romane

Art. 1052. - (1) Cand, in materii avand ca obiect drepturi de care ele dispun liber conform legii romane, partile au convenit valabil competenta instantelor romane de a judeca litigii actuale sau eventuale privind asemenea drepturi, instantele romane sunt singurele competente.

(2) Cu exceptia cazurilor in care prin lege se dispune altfel, instanta romana in fata careia paratul este chemat ramane competenta de a judeca cererea formulata, daca el nu ridica exceptia de necompetenta la primul termen la care partile au fost legal citate.

(3) In situatiile prevazute la alin. (1) si (2), instanta romana sesizata poate respinge cererea, cand din ansamblul circumstantelor rezulta ca litigiul nu prezinta nicio legatura semnificativa cu Romania.

Alegerea forului

Art. 1053. - (1) In materie patrimoniala, partile pot conveni asupra instantei competente sa judece un litigiu actual sau eventual izvorand dintr-un raport cu elemente de extraneitate. Conventia poate fi incheiata prin in scris, telegrama, telex, telecopiator sau orice alt mijloc de comunicare ce permite a-i stabili proba printr-un text. In lipsa de stipulatie contrara, competenta forului ales este exclusiva.

(2) Alegerea instantei este fara efect daca ea conduce la lipsirea in mod abuziv a uneia dintre parti de protectia pe care i-o asigura o instanta prevazuta de legea romana. De asemenea, alegerea este fara efect cand instanta aleasa este straina, iar litigiul este de competenta exclusiva a instantelor romane, precum si cand instanta aleasa este romana, iar litigiul este de competenta exclusiva a unei instante straine.

(3) Instanta aleasa nu se poate declara necompetenta daca:

a) una dintre parti are domiciliul/resedinta obisnuita, respectiv un sediu secundar in circumscriptia acestei instante;

b) dreptul aplicabil litigiului conform dreptului international privat roman este legea romana.

Exceptia de arbitraj

Art. 1054. - Daca partile au incheiat o conventie de arbitraj vizand un litigiu arbitrabil conform legii romane, instanta romana sesizata isi va declina competenta, cu exceptia situatiilor in care:

- a) paratul nu a invocat exceptia de arbitraj pana la primul termen la care a fost legal citat;
- b) instanta constata ca respectiva conventie de arbitraj este caduca sau inoperanta;
- c) tribunalul arbitral nu poate fi constituit sau arbitrul unic nu poate fi desemnat din motive vadit imputabile paratului.

Forul de necesitate

Art. 1055. - (1) Instanta romana de la locul cu care cauza prezinta o legatura suficienta devine competenta sa solutioneze cauza, desi legea nu prevede competenta instantelor romane, daca se dovedeste ca nu este posibila introducerea unei cereri in strainatate sau ca nu se poate pretinde in mod rezonabil ca ea sa fie introdusa in strainatate.

(2) In situatiile prevazute la alin. (1), daca cererea este formulata de un cetatean roman sau apatrid domiciliat in Romania ori de o persoana juridica de nationalitate romana, competenta instantei romane este obligatorie.

Verificarea competentei internationale

Art. 1056. - (1) Instanta sesizata verifica din oficiu competenta sa internationala procedand conform regulilor interne privind competenta, iar daca stabileste ca nu este competenta nici ea, nici o alta instanta romana, respinge cererea ca nefiind de competenta jurisdicției romane, sub rezerva aplicării prevederilor art. 1.055.

(2) Necompetenta internationala a instantei romane poate fi invocata in orice stare a procesului, chiar si direct in caile de atac.

Competenta interna

Art. 1057. - (1) Cand instantele romane sunt competente potrivit dispozitiilor cartii de fata, competenta se determina conform regulilor din prezentul cod si, dupa caz, a celor prevazute in legi speciale.

(2) Daca, in aplicarea prevederilor alin. (1), nu se poate identifica instanta competenta sa judece cauza, cererea va fi indreptata, urmand regulile de competenta materiala, la Judecatoria Sectorului 1 al municipiului Bucuresti, respectiv la Tribunalul Bucuresti.

Chestiunile preliminare

Art. 1058. - Instanta romana sesizata judeca pe cale incidentala chestiunile care nu intra in competenta sa, dar a caror solutionare este necesara pentru a decide asupra cererii principale.

Cererile incidentale

Art. 1059. - Instanta competenta sa judece cererea originara este, de asemenea, competenta sa judece:

- a) cererile de interventie, cu exceptia cazurilor cand asemenea cereri ar fi fost formulate numai pentru a-l sustrage pe intervenient de la jurisdicția normala competenta;
- b) cererea reconventionala.

Masurile provizorii, conservatorii si de executare

Art. 1060. - In situatii de urgenta, instanta romana este, de asemenea, competenta sa dispuna masuri provizorii, conservatorii si de executare privind persoane sau bunuri aflate in Romania la data introducerii cererii, chiar daca, potrivit dispozitiilor cartii de fata, ea nu ar fi competenta sa judece fondul.

Litispudenta internationala

Art. 1061. - (1) Cand o cerere este pendinte in fata unei instante straine si este previzibil ca hotararea straina va fi susceptibila de recunoastere sau de executare in Romania, instanta romana sesizata ulterior cu o cerere intre aceleasi parti, avand acelasi obiect si aceeasi cauza, poate suspenda judecata pana la pronuntarea hotararii de catre jurisdicția straina. Instanta romana va respinge cererea cand hotararea straina pronuntata este susceptibila de a fi recunoscuta conform dispozitiilor prezentei carti.

(2) In cazul suspendarii prevazut la alin. (1), daca jurisdicția straina se declara incompetenta sau daca

hotararea straina pronuntata nu este susceptibila de a fi recunoscuta in Romania, instanta romana repune procesul pe rol la cererea partii interesate.

(3) Faptul ca o cauza este sau nu pendinte in fata jurisdicției straine se determina conform legii statului in care are loc procesul.

Conexitatea internationala

Art. 1062. - Cand instanta romana este sesizata cu judecarea unei cereri, ea este competenta sa judece si cererea care este legata de cea dintai printr-un raport atat de strans, incat exista interesul pentru cercetarea si judecarea acestora in acelasi timp, cu scopul de a evita solutii care nu ar putea fi conciliate daca cererile ar fi judecate separat.

Termenele

Art. 1063. - Cand o persoana aflata in strainatate trebuie sa respecte un termen procedural in fata autoritatilor judiciare sau administrative romane, este suficient ca cererea sa sa parvina in ultima zi a termenului la o reprezentanta diplomatica sau consulara romana.

CAPITOLUL II

Dispozitii speciale de competenta internationala a instantelor romane

Competenta personala exclusiva

Art. 1064. - Instantele romane sunt exclusiv competente sa judece litigii cu elemente de extraneitate din sfera statutului personal referitoare la:

1. acte de stare civila intocmite in Romania privind persoane domiciliata in Romania si care sunt cetateni romani sau apatrizi;
2. incuviintarea adoptiei, daca cel ce urmeaza a fi adoptat domiciliaza in Romania si este cetatean roman sau apatrid;
3. tutela si curatela pentru protectia unei persoane cu domiciliul in Romania, care este cetatean roman sau apatrid;
4. punerea sub interdictie judecatoreasca a unei persoane cu domiciliul in Romania;
5. desfacerea, nulitatea sau anularea casatoriei, precum si alte litigii intre sotii, cu exceptia celor referitoare la imobile situate in strainatate, daca la data introducerii cererii ambii sotii domiciliaza in Romania si unul dintre ei este cetatean roman sau apatrid;
6. procese intre persoane cu domiciliul in strainatate, referitoare la acte sau fapte de stare civila inregistrate in Romania, daca cel putin una dintre parti este cetatean roman.

Competenta exclusiva in materia unor actiuni patrimoniale

Art. 1065. - Instantele romane sunt exclusiv competente sa judece litigii cu elemente de extraneitate referitoare la:

1. imobile situate pe teritoriul Romaniei;
2. bunuri lasate in Romania de defunctul cu ultimul domiciliu in Romania;
3. contracte incheiate cu consumatori avand domiciliul sau resedinta obisnuita in Romania, pentru prestatii de consum curent destinate uzului personal sau familial al consumatorului si fara legatura cu activitatea profesionala sau comerciala a acestuia, daca:
 - a) furnizorul a primit comanda in Romania;
 - b) incheierea contractului a fost precedata in Romania de o oferta sau o publicitate si consumatorul a indeplinit actele necesare incheierii contractului.

Competenta preferentiala a instantelor romane

Art. 1066. - (1) Instantele judecatoresti romane sunt competente sa judece si litigiile in care:

1. reclamantul din cererea privind obligatia de intretinere are domiciliul in Romania;
2. locul unde a luat nastere sau trebuia executata, fie si numai in parte, o obligatie contractuala se afla in Romania;
3. locul unde a intervenit un fapt juridic din care decurg obligatii extracontractuale sau se produc efectele acestuia se afla in Romania;

4. statia feroviara sau rutiera ori portul sau aeroportul de imbarcare/incarcare sau debarcare/descarcare a pasagerilor sau marfii transportate se afla in Romania;
5. bunul asigurat sau locul producerii evenimentului asigurat se afla in Romania;
6. ultimul domiciliu al defunctului se afla in Romania, rezervata fiind competenta exclusiva pentru imobilele lasate de acesta in strainatate.

(2) Instantele judecatoresti romane sunt, de asemenea, competente sa judece:

1. procese referitoare la ocrotirea minorului sau persoanei puse sub interdictie judecatoreasca, cetatean roman cu domiciliul in strainatate;
2. declararea judecatoreasca a mortii unui cetatean roman, chiar daca acesta se afla in strainatate la data cand a intervenit disparitia. Pana la luarea unor masuri provizorii de catre instanta romana raman valabile masurile provizorii dispuse de instanta straina;
3. procese referitoare la ocrotirea in strainatate a proprietatii intelectuale a unei persoane domiciliata in Romania, cetatean roman sau apatrid, rezervata fiind o conventie de alegere a forului;
4. procese intre straini, daca acestia au convenit expres astfel, iar raporturile juridice privesc drepturi de care ei pot dispune, in legatura cu bunuri sau interese ale persoanelor din Romania;
5. procese referitoare la abordajul navelor sau coliziunea aeronavelor, precum si cele referitoare la asistenta sau la salvarea unor persoane sau unor bunuri in marea libera ori intr-un spatiu nesupus suveranitatii vreunui stat, daca:
 - a) nava sau aeronava arboreaza pavilionul roman sau, dupa caz, este inmatriculata in Romania;
 - b) locul de destinatie sau primul port ori aeroport unde nava sau aeronava a ajuns se gaseste pe teritoriul Romaniei;
 - c) nava sau aeronava a fost sechestrata in Romania;
 - d) paratul are domiciliul sau resedinta obisnuita in Romania;
6. procese privind raspunderea civila pentru prejudiciile cauzate de produse originare din Romania, indiferent de cetatenia victimei, de locul survenirii accidentului sau locul producerii prejudiciului.

Conventiile inoperante

Art. 1067. - Pentru situatiile prevazute la art. 1.064 si 1.065, conventia de alegere a forului, altul decat instanta romana, este inoperanta.

TITLUL II

Legea aplicabila in procesul civil international

CAPITOLUL I

Capacitatea si drepturile partilor in proces

Capacitatea procesuala

Art. 1068. - (1) Capacitatea procesuala a fiecareia dintre partile in proces este guvernata de legea sa nationala.

(2) Capacitatea procesuala a apatridului este guvernata de legea romana.

Conditia strainului

Art. 1069. - (1) Persoanele fizice si persoanele juridice straine au, in conditiile legii, in fata instantelor romane, aceleasi drepturi si obligatii procesuale ca si cetatenii romani, respectiv persoanele juridice romane.

(2) Cetatenii straini beneficiaza in fata instantelor romane, in procesele civile internationale, de scutiri si reduceri de taxe si alte cheltuieli de procedura, precum si de asistenta judiciara gratuita, in aceeasi masura si in aceleasi conditii ca si cetatenii romani, sub conditia reciprocitatii cu statul de cetatenie sau de domiciliu al solicitantului.

Scutirea de cautiunea judiciara

Art. 1070. - Sub conditia reciprocitatii, reclamantul, cetatean strain sau persoana juridica de nationalitate straina, nu poate fi tinut sa depuna cautiune sau obligat la vreo alta garantie pentru motivul ca este strain sau nu are domiciliul ori sediul in Romania.

Curatorul special

Art. 1071. - In situatiile in care reprezentarea ori asistarea strainului lipsit de capacitate sau cu capacitate de exercitiu restransa nu a fost asigurata conform legii sale nationale, iar din aceasta cauza judecata procesului intarzie, instanta ii va putea numi in mod provizoriu un curator special.

Regulile aplicabile apatrizilor

Art. 1072. - Prevederile art. 1.068-1.071 se aplica in mod corespunzator apatrizilor, fara a fi ceruta conditia reciprocitatii.

CAPITOLUL II

Legea aplicabila in materie procedurala

Legea forului

Art. 1073. - In procesul civil international instanta aplica legea procesuala romana, sub rezerva unor dispozitii exprese contrare.

Calificarea

Art. 1074. - Calificarea unei probleme ca fiind de drept procesual sau de drept substantial se face conform legii romane, sub rezerva institutiilor juridice fara corespondent in dreptul roman.

Calitatea procesuala si calificarea pretentiei

Art. 1075. - Calitatea procesuala a partilor, obiectul si cauza actiunii in procesul civil international se stabilesc conform legii care guverneaza fondul raportului juridic dedus judecatii.

Probele

Art. 1076. - (1) Mijloacele de proba pentru dovedirea unui act juridic si forta probanta a in scrisului constatator sunt cele prevazute de legea convenita de parti, cand legea locului incheierii actului juridic le acorda aceasta libertate. In lipsa acestei libertati sau cand partile n-au uzat de ea, se aplica legea locului incheierii actului juridic.

(2) Probatia faptelor este supusa legii locului unde ele s-au produs ori au fost savarsite.

(3) Cu toate acestea, legea romana este aplicabila, daca ea admite si alte mijloace de proba decat cele prevazute de legile stabilite conform prevederilor alin. (1) si (2). Legea romana se aplica si in cazul in care ea accepta proba cu martori si cu prezumtii ale judecatorului, chiar si in situatiile in care aceste mijloace de proba n-ar fi admisibile conform legii straine declarate aplicabile.

(4) Proba starii civile si puterea doveditoare a actelor de stare civila sunt guvernate de legea locului unde a fost intocmit in scrisul invocat.

(5) Administrarea probelor in procesul civil international este guvernata de legea romana.

Formalitatile de publicitate

Art. 1077. - (1) Formalitatile de inregistrare si publicitate, efectele lor si autoritatile abilitate sa instrumenteze sunt cele prevazute de dreptul tarii unde operatiunea a avut loc.

(2) In materie imobiliara se aplica legea locului unde este situat imobilul.

Actele oficiale publice

Art. 1078. - (1) Actele publice intocmite sau legalizate de o autoritate straina sau de un agent public strain pot fi produse in fata instantelor romane numai daca sunt supralegalizate, pe cale administrativa ierarhica in statul de origine si apoi de misiunea diplomatica sau oficiul consular roman, pentru certificarea autenticitatii semnaturilor si sigiliului aplicate pe acestea.

(2) Supralegalizarea pe cale administrativa este supusa procedurii stabilite de statul de origine al actului, urmata de supralegalizarea efectuata, fie de catre misiunea diplomatica romana sau oficiul consular roman din acest stat, fie de catre misiunea diplomatica sau oficiul consular in Romania ale statului de origine si, in continuare, in oricare dintre cele doua situatii, de catre Ministerul Afacerilor Externe.

(3) Scutirea de supralegalizare este permisa in temeiul legii, al unui tratat international la care Romania este parte sau pe baza de reciprocitate.

(4) Supralegalizarea actelor intocmite sau legalizate de instantele romane se face, din partea autoritatilor romane, de catre Ministerul Justitiei si Ministerul Afacerilor Externe, in aceasta ordine.

TITLUL III

Eficacitatea hotararilor straine

Notiunea

Art. 1079. - In sensul prezentului titlu, termenul de hotarari straine se refera la actele de jurisdictie contencioasa sau necontencioasa ale instantelor judecatoresti, cele notariale sau ale oricaror autoritati competente dintr-un stat nemembru al Uniunii Europene.

CAPITOLUL I

Recunoasterea hotararilor straine

Recunoasterea de plin drept

Art. 1080. - Hotararile straine sunt recunoscute de plin drept in Romania, daca se refera la statutul personal al cetatenilor statului unde au fost pronuntate sau daca, fiind pronuntate intr-un stat tert, au fost recunoscute mai intai in statul de cetatenie al fiecarei parti ori, in lipsa de recunoastere, au fost pronuntate in baza legii determinate ca aplicabila conform dreptului international privat roman, nu sunt contrarii ordinii publice de drept international privat roman si a fost respectat dreptul la aparare.

Conditiiile recunoasterii

Art. 1081. - (1) Hotararile referitoare la alte procese decat cele prevazute la art. 1.080 pot fi recunoscute in Romania, spre a beneficia de puterea lucrului judecat, daca sunt indeplinite cumulativ urmatoarele conditii:

- a) hotararea este definitiva potrivit legii statului unde a fost pronuntata;
- b) instanta care a pronuntat-o a avut, potrivit legii statului de sediu, competenta sa judece procesul fara insa a fi intemeiata exclusiv pe prezenta paratului ori a unor bunuri ale sale fara legatura directa cu litigiul in statul de sediu al respectivei jurisdictii.
- c) exista reciprocitate in ceea ce priveste efectele hotararilor straine intre Romania si statul instantei care a pronuntat hotararea.

(2) Daca hotararea a fost pronuntata in lipsa partii care a pierdut procesul, ea trebuie sa constate, de asemenea, ca partii in cauza i-a fost inmanata in timp util atat citatia pentru termenul de dezbateri in fond, cat si actul de sesizare a instantei si ca i s-a dat posibilitatea de a se apara si de a exercita calea de atac impotriva hotararii.

(3) Caracterul nedefinitiv al hotararii straine, decurgand din omisiunea citarii persoanei care nu a participat la proces in fata instantei straine, poate fi invocat numai de catre acea persoana.

Motivele de refuz al recunoasterii

Art. 1082. - (1) Recunoasterea hotararii straine poate fi refuzata pentru oricare dintre urmatoarele cazuri:

- a) hotararea este manifest contrara ordinii publice de drept international privat roman; aceasta incompatibilitate se apreciaza tinandu-se seama, in special, de intensitatea legaturii cauzei cu ordinea juridica romana si de gravitatea efectului astfel produs;
- b) hotararea pronuntata intr-o materie in care persoanele nu dispun liber de drepturile lor a fost obtinuta cu scopul exclusiv de a sustrage cauza incidentei legii aplicabile conform dreptului international privat roman;
- c) procesul a fost solutionat intre aceleasi parti printr-o hotarare, chiar nedefinitiva, a instantelor romane sau se afla in curs de judecare in fata acestora la data sesizarii instantei straine;
- d) este inconciliabila cu o hotarare pronuntata anterior ei in strainatate si susceptibila de a fi recunoscuta

in Romania;

- e) instantele romane aveau competenta exclusiva pentru judecarea cauzei;
- f) a fost incalcat dreptul la aparare;
- g) hotararea poate face obiectul unei cai de atac in statul in care a fost pronuntata.

(2) Recunoasterea nu poate fi refuzata pentru singurul motiv ca instanta care a pronuntat hotararea straina a aplicat o alta lege decat cea care ar fi fost determinata de dreptul international privat roman, afara numai daca procesul priveste starea civila si capacitatea unui cetatean roman, iar solutia adoptata difera de cea la care s-ar fi ajuns potrivit legii romane.

Neexaminarea pe fond

Art. 1083. - Cu exceptia verificarii conditiilor prevazute la art. 1.081 si 1.082, instanta romana nu poate proceda la examinarea in fond a hotararii straine si nici la modificarea ei.

Competenta

Art. 1084. - (1) Cererea de recunoastere se rezolva pe cale principala de tribunalul in circumscriptia caruia isi are domiciliul sau, dupa caz, sediul cel care a refuzat recunoasterea hotararii straine.

(2) In cazul imposibilitatii de determinare a tribunalului potrivit alin. (1), competenta apartine Tribunalului Bucuresti.

(3) Cererea de recunoastere poate fi, de asemenea, rezolvata pe cale incidentala de catre instanta sesizata cu un proces avand un alt obiect, in cadrul caruia se ridica exceptia puterii lucrului judecat sau o chestiune prealabila intemeiata pe hotararea straina.

Documentele atasate la cerere

Art. 1085. - (1) Cererea de recunoastere a hotararii straine se intocmeste potrivit cerintelor prevazute de prezentul cod si va fi insotita de urmatoarele acte:

- a) copia hotararii straine;
- b) dovada caracterului definitiv al acesteia;
- c) copia dovezii de inmanare a citatiei si a actului de sesizare, comunicate partii care a fost lipsa in instanta straina, sau orice alt act oficial care sa ateste ca citatia si actul de sesizare au fost cunoscute, in timp util, de catre partea impotriva careia s-a pronuntat hotararea;
- d) orice alt act de natura sa probeze, in completare, ca hotararea straina indeplineste celelalte conditii prevazute la art. 1.081.

(2) Actele prevazute la alin. (1) vor fi insotite de traduceri autorizate si vor fi supralegalizate, cu respectarea dispozitiilor art. 1.078. Supralegalizarea nu se cere in cazul in care partile sunt de acord cu depunerea de copii certificate pentru conformitate.

(3) In cazul neprezentarii unora dintre documentele prevazute la alin. (1), instanta poate fixa un termen pentru a fi prezentate ori poate accepta documente echivalente sau, daca se considera suficient edificata, sa dispenseze partea de producerea lor.

Intreruperea prescriptiei

Art. 1086. - Cererea de recunoastere a hotararii straine intrerupe prescriptia dreptului de a obtine executarea silita.

Citarea partilor

Art. 1087. - (1) Cererea de recunoastere a hotararii straine se solutioneaza pe cale principala prin hotarare, iar pe cale incidenta prin incheiere interlocutorie, in ambele cazuri dupa citarea partilor.

(2) Cererea poate fi solutionata fara citarea partilor, daca din hotararea straina rezulta ca paratul a fost de acord cu admiterea actiunii.

CAPITOLUL II

Executarea hotararilor straine

Competenta

Art. 1088. - (1) Hotararile straine care nu sunt aduse la indeplinire de bunavoie de catre cei obligati a le executa pot fi puse in executare pe teritoriul Romaniei, pe baza incuviintarii date, la cererea persoanei interesate, de catre tribunalul in circumscriptia caruia urmeaza sa se efectueze executarea.

(2) Hotararile straine prin care s-au luat masuri asiguratorii si cele date cu executare provizorie nu pot fi puse in executare pe teritoriul Romaniei.

Conditiiile incuviintarii executarii

Art. 1089. - (1) Executarea hotararii straine se incuviinteaza cu respectarea conditiilor prevazute la art. 1.081, precum si a celei ca hotararea sa fie executorie potrivit legii statului de sediu al instantei care a pronuntat-o.

(2) Dispozitiile art. 1.082 si 1.083 sunt aplicabile in mod corespunzator si cererii de incuviintare a executarii.

Dovada caracterului executoriu

Art. 1090. - Cererea de incuviintare a executarii, intocmita in conditiile prevazute la art. 1.085, va fi insotita si de dovada caracterului executoriu al hotararii straine, eliberata de instanta care a pronuntat-o.

Solutionarea cererii

Art. 1091. - (1) Cererea de incuviintare a executarii se solutioneaza prin hotarare, dupa citarea partilor.

(2) In cazul in care hotararea straina contine solutii asupra mai multor capete de cerere, care sunt dissociabile, incuviintarea poate fi acordata separat.

(3) Executarea hotararii straine stabilind o obligatie alimentara prin varsaminte periodice se incuviinteaza pentru varsamintele scadente si cele subsecvente.

(4) Prin hotararea de incuviintare a executarii hotararii straine de condamnare la plata unei sume in moneda straina se va dispune conversia in moneda nationala la cursul de schimb al zilei cand hotararea a devenit executorie in statul unde a fost pronuntata. Pana la data conversiei, dobanda produsa de suma stabilita in hotararea straina este guvernata de legea instantei care a pronuntat-o.

Emiterea titlului executoriu

Art. 1092. - Pe baza hotararii definitive de incuviintare a executarii se emite titlul executoriu, in conditiile legii romane, mentionandu-se in titlu si hotararea de incuviintare.

Forta probanta a hotararii straine

Art. 1093. - (1) Hotararea straina pronuntata de instanta competenta beneficiaza in Romania de forta probanta in privinta constatarilor pe care le cuprinde, daca satisface exigentele necesare autenticitatii sale conform legii statului de sediu al instantei.

(2) Constatarile facute de instanta straina nu beneficiaza de forta probanta prevazuta la alin. (1) daca ele sunt manifest incompatibile cu ordinea publica de drept international privat roman.

(3) Proba contra faptelor constatate de instanta straina poate fi facuta prin orice mijloace.

Hotararile stabilind obligatii fiscale prevazute de legi straine

Art. 1094. - Hotararea straina care stabileste o obligatie decurgand dintr-o lege fiscala straina necesita si conditia reciprocitatii pentru a fi recunoscuta si executata in Romania.

Tranzactiile judiciare

Art. 1095. - Tranzactiile judiciare incheiate in strainatate produc in Romania efectele ce decurg din legea care le-a fost aplicata, in conditiile art. 1.088 alin. (1) si art. 1.089-1.093.

TITLUL IV

CAPITOLUL I

Procesul arbitral international

Calificarea si domeniul de aplicare

Art. 1096. - (1) In sensul prezentului titlu, un litigiu arbitral care se desfasoara in Romania este socotit international daca s-a nascut dintr-un raport de drept privat cu element de extraneitate.

(2) Dispozitiile prezentului capitol se aplica oricarui arbitraj international daca sediul instantei arbitrale se afla in Romania si cel putin una dintre parti nu avea la data incheierii conventiei arbitrale domiciliul sau resedinta obisnuita, respectiv sediul in Romania, daca partile nu au exclus prin conventia arbitrala sau ulterior incheierii acesteia, dar numai prin inscrist, aplicarea acestora.

(3) Sediul instantei arbitrale se stabileste de partile in cauza sau de institutia de arbitraj desemnata de acestea, iar in lipsa, de catre arbitri.

Arbitrabilitatea litigiului

Art. 1097. - (1) Orice cauza de natura patrimoniala poate face obiectul arbitrajului daca ea priveste drepturi asupra carora partile pot dispune liber, iar legea statului de sediu al instantei arbitrale nu rezerva competenta exclusiva instantelor judecatoresti.

(2) Daca una dintre partile conventiei arbitrale este un stat, o intreprindere de stat sau o organizatie controlata de stat, aceasta parte nu poate invoca propriul sau drept pentru a contesta arbitrabilitatea unui litigiu sau capacitatea sa de a fi parte in procesul arbitral.

Conventia arbitrala

Art. 1098. - (1) Conventia arbitrala se incheie valabil in forma scrisa, prin inscrist, telegrama, telex, telecopiator, posta electronica sau orice alt mijloc de comunicare permitand a-i stabili proba printr-un text.

(2) Cu privire la cerintele de fond, conventia arbitrala este valabila daca indeplineste conditiile impuse de una dintre legile urmatoare:

- a) legea stabilita de parti;
- b) legea care guverneaza obiectul litigiului;
- c) legea aplicabila contractului ce contine clauza compromisorie;
- d) legea romana.

(3) Validitatea conventiei arbitrale nu poate fi contestata pe motivul nevalabilitatii contractului principal sau pentru ca ar viza un litigiu care nu exista inca.

Tribunalul arbitral

Art. 1099. - (1) Numirea, revocarea si inlocuirea arbitrilor se realizeaza conform conventiei arbitrale sau celor stabilite de parti ulterior incheierii acesteia, iar in lipsa, partea interesata poate solicita tribunalului de la sediul arbitrajului sa faca acest lucru, dispozitiile cartii a IV-a aplicandu-se prin analogie.

(2) Arbitrul poate fi recuzat:

- a) cand nu are calificarea stabilita de parti;
- b) cand exista o cauza de recuzare dintre cele prevazute de regulile de procedura arbitrala adoptate de parti sau, in lipsa, de arbitri;
- c) cand imprejurarile induc o indoiala legitima cu privire la independenta si impartialitatea sa.

(3) O parte nu poate recuza un arbitru pe care l-a desemnat sau la a carui numire a contribuit decat pentru o cauza de care a luat cunostinta dupa aceasta numire. Tribunalul arbitral si cealalta parte trebuie instiintate fara intarziere despre motivul de recuzare.

(4) Daca partile nu au stabilit procedura de recuzare, tribunalul de la sediul arbitrajului se pronunta asupra recuzarii prin hotarare definitiva.

Procedura

Art. 1100. - (1) Partile pot stabili procedura arbitrala direct sau prin referire la regulamentul unei institutii de arbitraj ori o pot supune unei legi procedurale la alegerea lor.

(2) Daca partile nu au procedat conform celor prevazute la alin. (1), tribunalul arbitral stabileste

procedura pe calea uneia dintre modalitatile prevazute la alin. (1).

(3) Oricare ar fi procedura arbitrala stabilita, tribunalul arbitral trebuie sa garanteze egalitatea partilor si dreptul lor de a fi ascultate in procedura contradictorie.

(4) In arbitrajul international, durata termenelor stabilite in cartea a IV-a se dubleaza.

Limba in care se desfasoara procedura

Art. 1101. - (1) Dezbaterile litigiului in fata tribunalului arbitral se face in limba stabilita prin conventia arbitrala sau, daca nu s-a prevazut nimic in aceasta privinta ori nu a intervenit o intelegere ulterioara, in limba contractului din care s-a nascut litigiul ori intr-o limba de circulatie internationala stabilita de tribunalul arbitral.

(2) Daca o parte nu cunoaste limba in care se desfasoara dezbaterile, la cererea si pe cheltuielile ei, tribunalul arbitral ii asigura serviciile unui traducator.

(3) Partile pot sa participe la dezbateri cu traducatorul lor.

Masurile provizorii si conservatorii

Art. 1102. - (1) Tribunalul arbitral poate dispune masuri provizorii sau conservatorii la cererea uneia dintre parti, daca nu e stipulat contrariul in conventia arbitrala.

(2) Daca partea vizata nu se supune voluntar masurilor dispuse, tribunalul arbitral poate cere concursul tribunalului competent, care aplica propria lege. Dispunerea de masuri provizorii sau conservatorii poate fi subordonata de arbitru sau judecator dării unei cautiuni adecvate.

Administrarea probelor

Art. 1103. - (1) Administrarea probelor se face de catre tribunalul arbitral.

(2) Daca pentru administrarea probelor este necesar concursul instantelor judecatoresti, tribunalul arbitral sau partile, de acord cu tribunalul arbitral, pot solicita concursul tribunalului de la sediul arbitrajului, care aplica legea proprie.

Competenta tribunalului arbitral

Art. 1104. - (1) Tribunalul arbitral decide asupra propriei competente.

(2) Tribunalul arbitral statueaza asupra propriei competente fara a lua in considerare o cerere avand acelasi obiect, deja pendent intre aceleasi parti in fata unui tribunal statal sau arbitral, afara numai daca motive temeinice impun suspendarea procedurii.

(3) Exceptia de necompetenta trebuie ridicata prealabil oricarei aparari pe fond.

Dreptul aplicabil

Art. 1105. - (1) Tribunalul arbitral aplica litigiului legea stabilita de parti, iar daca partile nu au desemnat dreptul aplicabil, legea pe care o considera adecvata, in toate situatiile tinand seama de uzante si reguli profesionale.

(2) Tribunalul arbitral poate statua in echitate numai cu autorizarea expresa a partilor.

Hotararea arbitrala

Art. 1106. - (1) Hotararea arbitrala este data cu procedura convenita de parti. In lipsa unor asemenea prevederi in conventia arbitrala, hotararea se pronunta cu votul majoritatii arbitrilor, iar in caz de paritate a voturilor prevaleaza solutia care se realizeaza votului supraarbitrului.

(2) Hotararea arbitrala este scrisa, motivata, data si semnata de toti arbitrii.

(3) Hotararea arbitrala este executorie si obligatorie de la comunicarea sa partilor si poate fi atacata numai cu actiune in anulare pentru motivele si in regimul stabilite in cartea a IV-a, care se aplica in mod corespunzator.

(4) Tribunalul arbitral poate pronunta hotarari partiale, in lipsa de stipulatie contrara in conventia arbitrala.

Cheltuielile arbitrale

Art. 1107. - In afara de cazul in care partile convin altfel, onorariile arbitrilor si cheltuielile de deplasare ale acestora se suporta de partea care i-a numit; in cazul arbitrului unic sau al supraarbitrului, aceste cheltuieli se suporta de parti in cote egale.

Regulile de aplicare subsidiara

Art. 1108. - Orice aspecte privind constituirea tribunalului arbitral, procedura, hotararea arbitrala, completarea, comunicarea si efectele acesteia, nereglementate de parti prin conventia arbitrala si neincredintate de acestea rezolvarii de catre tribunalul arbitral, vor fi solutionate prin aplicarea in mod corespunzator a dispozitiilor cartii a IV-a.

CAPITOLUL II

Efectele hotararilor arbitrale straine

Calificarea

Art. 1109. - Sunt hotarari arbitrale straine orice sentinte arbitrale de arbitraj intern sau international pronuntate intr-un stat strain si care nu sunt considerate hotarari nationale in Romania.

Eficacitatea

Art. 1110. - Orice hotarare arbitrala dintre cele prevazute la art. 1.109 este recunoscuta si poate fi executata in Romania daca diferendul formand obiectul acesteia poate fi solutionat pe cale arbitrala in Romania si daca hotararea nu contine dispozitii contrare ordinii publice de drept international privat roman.

Competenta

Art. 1111. - (1) Solicitarea de recunoastere si executare a hotararii arbitrale straine se prezinta printr-o cerere adresata tribunalului in circumscriptia caruia se afla domiciliul sau, dupa caz, sediul celui caruia i se opune respectiva hotarare arbitrala.

(2) In caz de imposibilitate de stabilire a tribunalului prevazut la alin. (1), competenta apartine Tribunalului Bucuresti.

Cererea

Art. 1112. - (1) Cel care se prevaleaza de o hotarare arbitrala straina poate solicita numai recunoasterea acesteia pentru a invoca puterea de lucru judecat sau, cand nu este adusa la indeplinire in mod voluntar, investirea ei cu formula executorie pentru punerea in executare silita pe teritoriul Romaniei.

(2) Recunoasterea unei hotarari arbitrale straine poate fi ceruta si pe cale incidentala.

(3) Dispozitiile art. 1.086 se aplica in mod corespunzator.

Documentele atasate la cerere

Art. 1113. - (1) Cererea trebuie insotita de hotararea arbitrala si conventia de arbitraj, in original sau in copie, care sunt supuse supralegalizarii in conditiile prevazute la art. 1.078.

(2) Daca documentele prevazute la alin. (1) nu sunt redactate in limba romana, solicitantul trebuie sa prezinte si traducerea acestora in limba romana, certificata de conformitate.

Motivele de refuz al recunoasterii sau executarii

Art. 1114. - Recunoasterea sau executarea hotararii arbitrale straine este respinsa de tribunal daca partea contra careia hotararea este invocata probeaza existenta uneia dintre urmatoarele imprejurari:

a) partile nu aveau capacitatea de a incheia conventia arbitrala conform legii aplicabile fiecareia, stabilita potrivit legii statului unde hotararea a fost pronuntata;

b) conventia arbitrala nu era valabila potrivit legii careia partile au supus-o sau, in lipsa de stabilire a acesteia, conform legii statului in care hotararea arbitrala a fost pronuntata;

c) partea contra careia hotararea este invocata n-a fost cuvenit informata cu privire la desemnarea

arbitrilor sau cu privire la procedura arbitrala ori a fost in imposibilitate de a-si valorifica propria aparare in procesul arbitral;

d) constituirea tribunalului arbitral sau procedura arbitrala n-a fost conforma conventiei partilor ori, in lipsa unui acord al acestora, legii locului unde a avut loc arbitrajul;

e) hotararea privesc un diferend neprevazut in conventia arbitrala sau in afara limitelor fixate de aceasta ori cuprinde dispozitii care excedeaza termenilor conventiei arbitrale. Totusi, daca dispozitiile din hotarare care privesc aspecte supuse arbitrajului pot fi separate de cele privind chestiuni nesupuse arbitrajului, cele dintai pot fi recunoscute si declarate executorii;

f) hotararea arbitrala n-a devenit inca obligatorie pentru parti sau a fost anulata ori suspendata de o autoritate competenta din statul in care sau dupa legea caruia a fost pronuntata.

Suspendarea judecatii

Art. 1115. - **(1)** Tribunalul poate suspenda judecarea recunoasterii si executarii hotararii arbitrale straine daca anulara ori suspendarea acesteia este solicitata autoritatii competente din statul unde a fost pronuntata sau din statul dupa legea caruia a fost pronuntata.

(2) In situatia prevazuta la alin. (1) tribunalul poate, la cererea partii care solicita recunoasterea si executarea hotararii arbitrale straine, sa dispuna depunerea unei cautiuni de catre cealalta parte.

Judecata

Art. 1116. - **(1)** Cererea de recunoastere sau de executare a hotararii arbitrale straine se solutioneaza prin hotarare data cu citarea partilor si care poate fi atacata numai cu apel.

(2) Cererea poate fi solutionata fara citarea partilor daca din hotarare rezulta ca paratul a fost de acord cu admiterea actiunii.

Forta probanta

Art. 1117. - Hotararile arbitrale straine pronuntate de un tribunal arbitral competent beneficiaza in Romania de forta probanta cu privire la situatiile de fapt pe care le constata.

Examinarea fondului cauzei

Art. 1118. - Tribunalul nu poate examina hotararea arbitrala pe fondul diferendului.

Dispozitii finale

Intrarea in vigoare

Art. 1119. - **(1)** Prezentul cod de procedura civila intra in vigoare la data care va fi prevazuta in legea pentru punerea in aplicare a acestuia.

(2) In termen de 6 luni de la data publicarii prezentului cod, Guvernul va supune Parlamentului spre adoptare proiectul de lege pentru punerea in aplicare a Codului de procedura civila.